

چند اثر تحقیقی

در مورد

شناخت از تروتسکی و تروتسکیسم

نویسنده:

علی رسولی (ف.ک.)

گردآورنده:

غلامرضا پرتوی

فهرست مطالب

۵سخنی با خوانندگان
۷شاهرخ زمانی و کرکس‌ها
۱۷مناسبات لنین با تروتسکی
۳۹سلاح زنگ زده تروتسکیستی
۷۱تحریر تروتسکیستی رویدادهای تاریخی
۷۱چند کلامی کوتاه
۷۴مختصری درباره قرارداد عدم تجاوز بین شوروی و آلمان - ۱۹۳۹
۸۹دروغگوئی‌های آکس لانتیه
۱۰۷جاسوسی، خراب‌کاری و ترور
۱۲۶چکیده‌ای از دادگاه‌ها و اعترافات
۱۴۸معمای تروتسکی
۱۸۲قرارداد عدم تجاوز بین آلمان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
۱۸۳ضمیمه‌ی قرارداد
۱۸۵بمناسبت صد و سی و ششمین سالگرد تولد استالین
۲۰۷استالینگراد نماد مقاومت و مبارزه
۲۱۳پاسخی در رد چند دروغ و تهمت
۲۲۵منابع

سخنی با خوانندگان

جنبش کمونیستی ایران دوران سخت و پر تنش را طی می‌کند. یک جنبش کمونیستی تأثیر گذار در سیاست و عمل باید با طبقه کارگر پیوند فشرده داشته باشد، اکثر اعضایش از کارگران صنعتی پیشرو باشد و در زندگی روزانه این طبقه شرکت مستقیم داشته باشد. متأسفانه جنبش کمونیستی ایران هنوز با این طبقه پیوند ندارد، بخش‌هایی از آن با این طبقه تماس گردیده و یا افرادی از این طبقه مارکسیست‌های سترگی هستند ولی این به معنای پیوند جنبش کمونیستی با طبقه کارگر نیست.

جنبش کمونیستی باید از طریق طبقه کارگر آلترناتیو سوسیالیسم را در مقابل سرمایه‌داری به افکار حاکم مردم تبدیل کند و آن‌ها را برای سرنوشتی انقلابی رژیم سرمایه‌داری ایران متشکل نماید. ولی این جنبش هنوز چنین توانایی‌ای را ندارد. یکی از علل مهم این نقیصه نفوذ افکار بورژوازی از طریق خرده بورژوازی در جنبش کارگری و کمونیستی ایران است. امروزه تروتسکیسم و شیوه تفکر ضد کمونیستی آن که با لعاب جملات پر زرق و برق رادیکال چپ استتار می‌گردد، فعال‌ترین و در عین حال خطرناک‌ترین ایده‌نولوژی و شیوه تفکر بورژوازی در جنبش کارگری و کمونیستی ایران است.

تروتسکیسم در قالب سازمان‌هایی که علناً تروتسکیستی و سازمان‌هایی که مخفیانه تروتسکیستی‌اند، در جنبش کارگری و کمونیستی به طور دائم انشعاب و تفرقه ایجاد می‌کند و جنبش را به پراکندگی و فساد می‌کشاند.

بر مبنای ضرورت مبارزه همه جانبه با این انگل ایدئولوژیک و شیوه تفکر بورژوازی، کتاب حاضر شکل گرفته است.

در مبارزه با تروتسکیسم بسیاری از اندیشمندان مثل لودو مارتنس، گرهارد شنهن، کروو فور و... در سطح بین‌المللی و مترجمین پرکار و فعالی به مانند رفقا آمادور نویدی و ا. م. شیرینی و محققینی به مانند رفیق علی رسولی، در سطح کشوری آثار گرانبهایی را به جنبش کمونیستی و کارگری ایران تقدیم کرده‌اند.

من متأسفانه موفق نشدم به تمام آثار رفیق علی رسولی دست یابم. لذا این مجموعه بخشی از آثار ارزنده اوست که به رهروان جنبش کارگری و کمونیستی تقدیم می‌نمایم.

امیدوارم در آینده‌ای نه چندان دور بتوانم کلچینی از آثار ترجمه شده مترجمین فعال و پرکار ایرانی را نیز به صورت کتابی به جنبش کارگری و کمونیستی ایران تقدیم نمایم.

من در خدمت به این مبارزه سترگ ایدئولوژیک، کتاب "Stalin anders betrachtet" نوشته لودو مارتنس با عنوان فارسی "سیمای دیگری از استالین" و کتاب "Stalin – Eine marxistische Biografie" نوشته گرهارد شنهن با عنوان "استالین – یک بیوگرافی

مارکسیستی" را ترجمه کرده‌ام. ترجمه اول انتشار کتابی یافت و ترجمه دوم در انتظار انتشار است.

با وجود تحقیقات تقریباً همه جانبه‌ای که توسط محققان مترقی و کمونیست از سیر تکامل جامعه روسیه از انقلاب ۱۹۰۵ تا فروری نهائی کشور شوراهای صورت گرفته است ولی هنوز هم بسیاری از زوایای رویدادهای دوران ساختمان سوسیالیسم در این کشور در خفا مانده است که احتیاج به کنکاش همه جانبه‌تری برای آشکار شدن دارد. از جمله این زوایای نا روشن، ضمیمه قرارداد عدم تجاوز بین اتحاد شوروی و رژیم فاشیستی هیتلر در سال ۱۹۳۹ می‌باشد. برخی محققین این ضمیمه را دست ساخت مشترک دولت‌های امپریالیستی انگلستان، فرانسه و آمریکا می‌دانند و برخی آن را ضمیمه واقعی اصل مقوله ارزیابی می‌کنند. رفیق علی رسولی ضمیمه قرارداد را ادامه قرارداد می‌داند و در کتاب تحریف تروتسکیستی رویدادهای تاریخی در همین مجموعه موضع دقیق و روشنی را اتخاذ می‌کند:

«در هیچ کجای قرارداد سخنی از تقسیم لهستان یا کشورهای بالتیک در میان نیست، بلکه درست برعکس، شوروی تنها در صورت تغییر و تبدیلات سیاسی - منطقه‌ای لهستان و یا کشورهای بالتیک، حق بازپس گرفتن مناطق تسخیر شده‌ی شوروی توسط لهستان را برای خود به منظور اهداف برشمرده در بالا، محفوظ نگه داشت، چه در غیر این صورت، تمامی خاک آن روزی لهستان که شامل سرزمین‌های شوروی یعنی گالیسی، غرب اوکراین و بخشی از روسیه سفید نیز می‌شد، به تصرف آلمان نازی درمی‌آمد. تنها ضد کمونیست‌های تمام عیار و نهایتاً مرتجع‌ترین عناصر می‌توانند تصرف آن مناطق توسط هیتلر را ارجح بدانند. قطعنامه نامبرده به عنوان ضمیمه در پایان کتاب آورده می‌شود تا دروغ‌های تروتسکیست‌ها و سایر ضد کمونیست‌ها در این زمینه برملا شود و به قول معروف: تا سیه روی شود هر که در او غش باشد.»

همچنین است به اصطلاح "وصیت‌نامه" لنین. برخی آن را توطئه تروتسکی می‌دانند که توسط یکی از سکرترهای لنین که متمایل به تروتسکی بوده نگاشته شده است. از جمله این محققین گرهارد شنهن نویسنده کتاب "استالین - یک بیوگرافی مارکسیستی" است ولی اکثر محققین آن را آخرین توصیه‌های لنین به کمیته مرکزی ارزیابی می‌کنند و نه "وصیت‌نامه". از جمله این محققین لودو ماتنس نویسنده کتاب "سیمای دیگری از استالین" است و...

امید بر آن است که جنبش کمونیستی ایران با مبارزه علیه تروتسکیسم، این جریان ضد کمونیستی آشکار و در خفا، بتواند گامی در جهت پیوند با طبقه کارگر و ایجاد حزب راستین کمونیست سراسری ایران بردارد.

غلامرضا پرتوی

هامبورگ

شاهرخ زمانی و کرکس‌ها

کلامی کوتاه درباره نوشته علیرضا بیانی

۲۰۱۵

شرم سیاسی خوب چیزی است و وای بر کسی که عاری از آن باشد. جناب بیانی بدون هیچ گونه اطلاع و حتی اندکی تفکر که امکان وجود اسامی مشابه موجود است، انک می‌زند که نام من مستعار و جعلی است و دون کیشوت‌وار چندین سطر طولانی را به نکوهش اسامی مستعار اختصاص می‌دهد. آیا این نشان از آن ندارد که چون از پاسخ دهی روشن به اسناد و مدارکی که در آن مقاله آورده شده‌اند ناتوان است، در نتیجه طره می‌رود و بحث را منحرف می‌کند؟ از پرونده سیاسی من پرسیده بود. هیچگاه مانند تروتسکیست‌ها قصد خود نمائی نداشته و ندارم، علیه هر دو رژیم شاه و شیخ مبارزه کرده‌ام و همچنان به مبارزه علیه رژیم جمهوری سرمایه ادامه می‌دهم و با نزول آسمانی! آقای بیانی و شرکاء "بوی کباب به مشام" نرسیده و "چرتام پاره" نشده است. به همگامی با رفقائی که در زیر شکنجه دژخیمان اسلامی یا در میادین اعدام، جانفشان شدند و زبان به ستایش ارتجاع نگشودند و حتی اول ماه مه را در زندان جشن گرفتند، افتخار می‌کنم ولی آن‌ها را به مانند تروتسکیست‌ها پرونده شناسائی خود نمی‌دانم. اندک نیستند رفقائی که از قدیم و یا در مبارزات کنونی از من آشنائی دارند و آقای بیانی برای جمع آوری اطلاعات بیشتر می‌تواند آن‌ها را جستجو و پرسش کند. به لنینیسم باور کامل دارم، در ابتدای جوانی بر اثر نا آگاهی و عدم تحقیق، برای تروتسکی احترامی قائل بودم و لیکن پس از مطالعه و بررسی اکثر آثار او و عملکرد او پی بردم که انسانی جاه طلب، خودشیفته، ضد کمونیست و... بود که بالاخره به دامان آقای رابز آمریکائی و هیملر نازی افتاد. با فراگیری از مارکسیسم – لنینیسم آموخته‌ام که هدف، وسیله را توجیه نمی‌کند، در حالی که جنابعالی با پیروی از رهنمود تروتسکی مبنی بر این که "هدف وسیله را توجیه می‌کند" (مقاله: اخلاق آن‌ها و اخلاق ما) و برای این هدف صد جور توجیه آفریدن، باور دارید که برای مقابله با هر مخالف تروتسکی می‌توان به کثیف‌ترین شیوه‌ها متوسل شد. تفاوت در پیروی از دو دیدگاه متفاوت طبقاتی و دو سبک کار کوناگون است و از این روست که به قول معروف: از کوزه همان ترواود که در اوست.

شاهرخ زمانی و کرکس‌ها

«آن ابزاری که شاهرخ برای تداوم بخشیدن این میراث به جا گذاشت، یک کمیته بود و آنهم کمیته اقدام کارگری است... انتخاب کمیته اقدام کارگری در مقابل ده‌ها کمیته‌ی دیگر و متصل کردن سیاسی و تشکیلاتی خود به کمیته اقدام کارگری کاملاً حساب شده و از روی تحقیقات پیشین و دیدن تجارب قبلی بوده است» (مازیار رازی - میراث شاهرخ زمانی).

«در کدام یک از بحث‌ها و نظرات رفقای کمیته اقدام کارگری و گرایش مارکسیست‌های انقلابی، از رفیق شاهرخ زمانی به جز کمونیستی برجسته توصیفی دیگر مشاهده شده است... اما اگر نگرانی از برجسته کردن شاهرخ به عنوان یک کمونیست رزمنده، با هر سطح از اختلافات نظری با او، به معنی اعلام عضویت شاهرخ در کمیته اقدام کارگری... تلقی شود، این دیگر به سطح نازل درک و دریافت سیاسی برداشت کننده باز می‌گردد» (علیرضا بیانی - خوش رقصی کرم‌های بر سر قلاب!).

نقل قول اول را من در مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" از گفتار مازیار رازی به منظور دروغین و مکارانه بودن آن ادعای یکی از گردانندگان آن جرگه تروتسکیستی آورده بودم. نقل قول دوم از علیرضا بیانی روشن نیست در ماهیت امر روی به چه شخصی دارد. اگر منظور نویسنده مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" و دیگری که به آن ادعای فریبکارانه نیشخند زده‌اند بوده است، بایستی مجدداً آقای بیانی را به گفتار همکار و هم مسلک ایشان رجوع داد. مگر این هم قطار علیرضا بیانی به روشنی تمام بیان نداشته است که شاهرخ "کمیته اقدام کارگری" را از خود "بجا گذاشت" و خود را "به کمیته اقدام کارگری" از نظر "سیاسی و تشکیلاتی" "متصل کرد"؟ اگر منظور ایشان شخص بیان کننده آن ادعاست، چه جایی در مقاله کذائی ایشان دارد؟ چرا دعوای رقابتی برای رهبری یک جرگه چند نفره تروتسکیستی را در یک مقاله بیرونی طرح می‌کنید و به دروغ می‌نویسید که

«در کدام یک از بحث‌ها و نظرات رفقای کمیته اقدام کارگری و گرایش‌های مارکسیست‌های انقلابی» چنین و چنان طرح شده است؟

۱- پژوهشگر می‌تواند برای مطالعه این مقاله به آدرس زیر رجوع کند:

نام مازیار رازی در زیر این نقل قول نهفته است و او یکی از همان "رفقای" جرگه شماس است. اگر واقعاً باوردارید که گوینده نقل قول اول، سطح نازل درک و دریافت سیاسی، دارد، لطفاً آنرا در محل خود و در جمع خود طرح کنید و اگر ضرورت رویکرد بیرونی را تشخیص داده‌اید، جسارت آنرا داشته باشید که صریح و روشن بیان دارید و کاسه کوزه‌های دعوای درونی خود را بر سر دیگران نشکنید. نقل قول آورده شده از مازیار رازی صراحت تمام دارد و به زبان فارسی نوشته شده است که آقای بیانی توانائی خواندن آن را دارد.

اگر آقای بیانی معنای "بجا گذاشت" و "انتخاب" و "متصل کردن سیاسی و تشکیلاتی" را نمی‌داند، می‌تواند از دیگران بپرسد و یا به لغت نامه‌ها مراجعه کند و اگر نمی‌خواهد به معنای آن‌ها پی ببرد، باید در پی مداوای این مشکل روانی خود باشد.

علیرضا بیانی در نوشته‌ی کذائی خود مدعی است که نویسنده مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" مواردی را به دروغ طرح کرده است و حتی زحمت این را به خود نداده است که به یک نمونه، حتی یک نمونه کوچک، اشاره کند. آقای محترم! به روشنی تمام بگوئید یا بنویسید که نقل قول از مازیار رازی صحت دارد یا نه. آیا در آن دست برده شده است یا نه. نقل قول از مازیار رازی کلمه به کلمه در مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" آورده شده است و مفهوم و منظور آن کاملاً روشن است. چرا جناب بیانی در فحش‌نامه خود هیچگونه اشاره‌ای به این نقل قول ندارد؟ ناسزاگویی و انگ زنی را جایگزین اشاره و بررسی آن نقل قول کردن چه معنایی دارد؟ اگر شیادی سیاسی نباشد، در کمترین امکان فرار از پاسخگویی است. آقای بیانی به خوبی می‌داند که حتی اگر از گفتار دو پهلوی او و یکی دیگر از هم‌فکران و هم‌مسلمانان‌اش بگذریم، مصاحبه مازیار رازی هنوز در آرشیو برخی از نشریات مجازی موجود است. من در مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" در تمامی موارد، مستند و بر اساس مدارک اظهار نظر کرده‌ام. در حالی که علیرضا بیانی در باصطلاح پاسخ به آن مقاله تنها به دروغ‌گویی، تهمت زنی، انگ زنی، فحاشی و انواعهم دست زده است و حتی در نادرست بودن یک مورد از اسناد و مدارک، کلامی نیاورده است. برای این که خواننده بتواند به مقایسه آن دو نوشته بپردازد، لینک هر دو را در زیر این نوشته می‌آورم.

اشاره دوم من در آن مقاله مربوط به دو دید لنینیستی و تروتسکیستی درباره ایجاد و ساختمان حزب کمونیست بود و این که رفیق شاهرخ زمانی بنا بر گفتار و نوشتجات و عمل خود باور به راه و روش لنینی داشت و در این مورد نقل قول‌هایی از شاهرخ آورده بودم. کدام یک از این نقل قول‌ها نادرست و یا ناکامل آورده شده بود؟ من در آن مقاله با استناد به لنین و مقایسه نظریه شاهرخ با آن نشان داده بودم که شاهرخ پیرو وفادار لنین بود و با تروتسکی که خواهان ایجاد حزبی منشویکی بود، خط فاصل داشت. حتی از تروتسکی هم مدرک و نقل قول آورده بودم که چگونه لنین را در مورد ایجاد حزب به

بدترین رنگ‌ها می‌آلائید. مستند با نقل قول از شاهرخ نوشته بودم که این کمونیست راستین با درس آموزی از مقاله "چه باید کرد" لنین در پی ایجاد چگونه حزبی با چه مشخصاتی بود در حالی که تروتسکی در منجلاب منشویسم غوطهور شده بود و در دفاع از منشویسم، لنین را "یک رباخوار" "اخلالگر" "رهبر ارتجاعی" و "ژاکوبینیسم" خطاب می‌کرد و منابع را هم ذکر کرده بودم. من در آن مقاله به هم خوانی نظریه شاهرخ در مورد هویت طبقاتی پرولتاریا با نظریه لنینی و با مدرک و نقل قول اشاره کرده بودم، در مورد اختلاف سبک کار لنینی که شاهرخ از آن دفاع می‌کرد با سبک کار تروتسکیستی که شما هم در نوشته‌تان پیشه کرده‌اید با سند و مدرک اشاره کرده بودم و... آقای محترم! شما حتی در یک مورد کوچک به نادرست بودن این اسناد و مدارک اشاره نکرده‌اید و تنها توهین و فحاشی را به سان تروتسکی، آری به سان تروتسکی، پیشه کرده‌اید. یک انسان سیاسی پاک سیرت اگر به آنچه که عمیقاً باور داشته باشد، با سند و مدرک دفاع می‌کند و هرگز تهمت و فحاشی و انگ زنی را برای خلاصی خود بر نمی‌گزیند. شما اگر پای استدلال‌تان نمی‌لنگید می‌توانستید حتی بحثی پلیمیکی را با سند و مدرک ارائه دهید و ناراحتی و خشم خود را از افشاگری من درباره تروتسکی از طریق پلیمیک، در صورت مستدل بودن، خالی کنید. من به دیگر موارد مستند مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" اشاره نمی‌کنم چون هم از یکسو تکرار مکررات می‌شود و هم این که در واقعیت امر، اندوه و دل آزرده‌گی شما از آن مقاله بیشتر از افشاگری درباره شخص تروتسکی، انحرافات ضد کمونیستی او و خیانت او به طبقه کارگر بوده است. از آنجائی که قادر به دفاع از تروتسکی و تروتسکیسم بدون حمله به لنین و لنینیسم نیستید، راه چاره را به سان مرشد اعظم در فحاشی، تهمت، انگ زنی و انواعهم دریافته‌اید.

در پی افشاگری‌ها و از جمله نامه اخیر بهنام ابراهیم زاده بنام "دل‌نوشته برای شاهرخ زمانی" که از جمله می‌نویسد:

«خوب می‌دانم که تو کیستی و چه کسی بودی، خواهم گفت تو بزرگی و مصادره نشدنی هستی و کسی نمی‌تواند تو را کوچک کند».

امروزه دروغ‌گوئی‌ها در انتساب شاهرخ به "کمیته اقدام کارگری"!! آنچنان بر ملا شده است که حتی یکی از رهبران آن جرگه تروتسکیستی به نام علیرضا بیانی مجبور شده است به نوعی دو پهلو که در دومین نقل قول ابتدای نوشته آورده شد از آن ادعای دروغین دست بردارد. این آقا، به شیوه دو پهلوگوئی آغازگر ادعای دروغین انتساب شاهرخ به "کمیته اقدام کارگری"!! شد و حالا که در پی افشاگری‌ها مجبور به دست برداشتن از آن شده است باز هم صراحت ندارد و دو پهلوگوئی را پیشه کرده است. اما حتی این دو پهلوگوئی هم صادقانه نیست. چرا؟ او زیرکانه درب جلو را می‌بندد تا در زمان مناسب از

درب عقب وارد شود. بگذارید برخلاف علیرضا بیانی و بر اساس سنت دیرینه‌ام، سند و مدرک ارائه دهم. بیانی در همان نوشته‌ی کذائی‌اش می‌نویسد:

«رفیق شاهرخ در این اواخر به این نتیجه رسیده بود که لازم است یک سلسله فعالیت‌های رادیکال انقلابی را تحت پوشش یک کمیته صورت داد.»

تا اینجا درست. اما دروغگوئی به سبک تروتسکی در ادامه نوشته این چنین آورده می‌شود:

«بنابر این می‌توان در پوشش کمیته اقدام کارگری چنین فعالیتی را سازمان داد.

او اضافه می‌کرد که کمیته اقدام باید ساختار پایه‌ای خود را شکل دهد و این را

به عنوان یکی از مهم‌ترین پایه‌های حزب آینده در نظر داشت» (مقاله کذائی).

عجبا!! بنابر ادعای جناب بیانی، رفیق کمونیست شاهرخ زمانی قصد داشت فعالیت‌های خود را "در پوشش کمیته اقدام" سازمان دهد و این کمیته را "به عنوان یکی از مهم‌ترین پایه‌های حزب آینده در نظر داشت". چنین ادعائی، کاملاً دروغ و به قول بهنام ابراهیم زاده "مصادره" و "کوچک" کردن شاهرخ می‌باشد. چرا؟ زیرا شاهرخ همانگونه که بارها ذکر کرده بود، خواهان ایجاد حزب کمونیست به شیوه لنینی یعنی ایجاد حزب بلشویک بود. جناب بیانی در همان مقاله کذائی اشاره دارد که:

«کسانی که با کمیته اقدام همکاری می‌کنند حتی می‌توانند کمونیست هم نباشند.»

آیا شاهرخ قصد داشت با آن کسان غیر کمونیست، در پی ایجاد حزب کمونیست برود و "کمیته اقدام" را که شامل افراد غیر کمونیست نیز می‌باشد "به عنوان یکی از مهم‌ترین پایه‌های حزب آینده" درآورد؟ شاهرخ در پی ایجاد حزب کمونیست به مانند بلشویک و حزب لنینی بود، این را شاهرخ بارها اعلام داشته است، حالا آقائی پیدا می‌شود که مدعی است، شاهرخ قصد داشت با فلان کمیته که شامل افراد غیر کمونیست هم می‌شود، حزب کمونیست را ایجاد کند. این ادعائی مسخره و کوچک کردن شخصیت شاهرخ است. چنان حزبی با عناصر غیر کمونیست، حزب بلشویکی یعنی خواست شاهرخ نبود، بلکه آن چنان حزبی تنها عکس برگردان منشویک می‌باشد که آرزوی جناب بیانی است. با عناصر غیر کمونیست می‌توان دست به حزب بازی زد، حتی با مسجد روها نیز می‌توان جرگه‌ای با تابلوی حزب ایجاد کرد، لیکن چنین دستگاهی را نباید به عنوان حزب کمونیست جا زد. آقای بیانی، هر گردی گردو نیست و جمعی با غیر کمونیست‌ها، حزب کمونیست نمی‌شود. این ابتدائی‌ترین آموزش لنینیستی را شاهرخ می‌دانست و هرگز در پی ایجاد حزبی بر سبک منشویک‌ها با عناصر غیر کمونیست نبود. چنین ادعائی نه تنها کوچک کردن شاهرخ بلکه توهین به شاهرخ می‌باشد. شاهرخ را تا حد یک منشویک به سان تروتسکی در سال ۱۹۰۳ تنزل دادن، خیانت به شاهرخ است. به نقل قولی دیگر از همان نوشته‌ی کذائی علیرضا بیانی رجوع کنیم که چگونه قصد دارد شاهرخ را "کوچک" و "مصادره" کند. بیانی می‌نویسد:

«گر چه بخش زیادی از گفتگوهای ما پیرامون مسایل سیاسی روز بود، اما هیچ وقت فرصت دلخواهی را که بتوان وارد مباحث پایه‌ای و اساسی شد به دست نیاوردیم»

و در مورد "ساختن حزب" "دو دیدگاه متفاوت" داشتیم. از گذشته‌ها گفته‌اند که دروغگو کم حافظه است. این آقا خودش اقرار دارد که با شاهرخ "مباحث پایه‌ای و اساسی" نداشته است و در مورد "ساختن حزب" "دو دیدگاه متفاوت" داشته‌اند و کمیته‌ی چند نفره دست پخت ایشان در برگیرنده "کسانی که ... می‌تواند کمونیست نباشند" است. آقای بیانی، شما خود می‌دانید که شاهرخ در صدد ایجاد شله قلمکار منشویکی نبود و در این مورد با هم اختلاف داشتید، در مورد "مباحث پایه‌ای و اساسی" هم تبادل نظر و در نتیجه توافق حاصل نشده بود و جرگه "کمیته اقدام" نیز شامل عناصر غیر کمونیست می‌تواند باشد، حال چگونه می‌توانید مدعی شوید که شاهرخ، کمونیستی که در پی ایجاد حزبی بلشویکی به سبک لنین بود، با افراد و جمعی صد در صد متناقض با نظرات و دیدگاه‌اش به توافق رسیده است؟ لطف کنید و دست از سر شاهرخ کمونیست بردارید، این مظهر مقاومت و جانبازی را "کوچک" نکنید، او را تا سطح خودتان تنزل ندهید و این گفته‌ی ایراهیم زاده را حلقه‌ی گوش خود کنید که شاهرخ "مصادره شدنی" نیست. تلاش‌های عبث شما در این زمینه به نتیجه نرسیده است و به جز خودتان و احتمالاً چند فریب خورده دور و برتان، کسی ادعای شما را نپذیرفته است. متأسفانه شاهرخ زنده نیست تا به تروتسکیست‌هایی که نیت تخریب شخصیت سیاسی او را دارند تو دهنی مناسب بزند. این جماعت برای سود جوئی از یک آشنائی کوتاه با شاهرخ و رد و بدل چند نوشته، مسلماً در آینده نیز به این دست ساخت خود و نسبت دادن آن به شاهرخ ادامه خواهند داد، لیک بدانند که کوس رسوائی آنان در این زمینه بر همگان عیان شده است و متاع قلبی‌شان خریداری ندارد. در مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" اشاره داشتم که:

«البته بعید نیست که آقای رازی و هم نظرانش روزی روزگاری یک نوشته جعلی از شاهرخ را رو کنند که او تقاضای عضویت در جرگه تروتسکیست‌ها را کرده است».

هنوز چند هفته از اشاره به امکان چنین دغلکاری نگذشته است که آقائی به نام علیرضا بیانی گفتاری خود ساخته را به شاهرخ نسبت می‌دهد که:

«بنابراین می‌توان در پوشش کمیته اقدام کارگری چنین فعالیتی را سازمان داد. او اضافه می‌کرد که کمیته اقدام باید ساختار پایه‌ای خود را شکل دهد و این را به عنوان یکی از مهم‌ترین پایه‌های حزب آینده در نظر داشت».

گویی شاهرخ پی برده بود که روزی روزگاری کاسبکارانی پیدا خواهند شد که نسبت‌های دروغین به او بدهند و از اینرو به کرات اعلام می‌داشت که:

«البته نشریه باید غیر از نشریات موجود و کمیته سازمانده نیز غیر از کمیته‌های موجود باشند و هر دو باید از زیربنا متفاوت با نشریات موجود و با ساختار و اصول واقعاً کمونیستی از صفر ساخته شوند، چون نشریات موجود، کمیته‌های موجود و حتی احزاب و سازمان‌های موجود مدعی کارگری هیچکدام واقعاً کارگری نیستند و بدون برقراری سلول‌ها و کمیته‌های کمونیستی مخفی در محل کار و زندگی کارگران و تغییر اصول فعلی خود، پتانسیل تبدیل شدن به حزب کارگری را نیز ندارند» (مصاحبه با شاهرخ زمانی پیرامون حزب سیاسی طبقه کارگر و ویژگی‌های آن).

هر انسانی مجاز است با این یا آن نظر شاهرخ اختلاف داشته باشد و لیکن مجاز نیست نظر و خواست شخصی خود را به شاهرخ نسبت دهد و شاهرخ را تا سطح خود پایین آورد. اشاره رفت که دروغگو کم حافظه است. جناب بیانی برای این که ارتباط نزدیک خود را از نظر سیاسی به شاهرخ نشان دهد در نوشته، ببخشید فحش‌نامه، خود به دروغ مدعی می‌شود که شاهرخ

«بارها با تأکید به من می‌گفت: "ما هیچ اختلاف اصولی با هم نداریم، ما در اصول با هم کاملاً هم نظریم"».

این آقا فراموش کرده است که در همان نوشته آورده:

«هیچ وقت فرصت دلخواهی را که بتوان وارد مباحث پایه‌ای و اساسی شد به دست نیاوردیم»

و در مورد "ساختن حزب" "دو دیدگاه متفاوت" داشتیم. آیا اختلاف در مورد ساختمان حزب اصولی نیست؟ آیا بدون توافق بر روی مباحث پایه‌ای و اساسی که هیچگاه انجام نگرفت، می‌توان به هم نظری کامل در اصول رسید؟ شاید منظور جناب بیانی از "اصول" مثلاً بهتر بودن سیب یا پرتقال است و توافق بر روی یکی از آنهاست. بس کنید! آقایان بس کنید و در مورد شاهرخ دروغ و جعل را پیشه نکنید. آقایان شاهد هستید که حنای شما در این زمینه رنگی ندارد و هر روز که می‌گذرد بیشتر مورد شماتت قرار می‌گیرید. همواره نسبت‌های دروغین به بزرگانی که در قید حیات نیستند از سنت‌ها و سبک کار تروتسکیستی بوده است تا در زیر نام آنان برای خود چهره بسازند و حتی کثافتکاری‌ها و خیانت‌های خود را به آن بزرگان نسبت دهند تا عمل خود را موجه بنمایانند. بد نیست اندکی جناب بیانی را به یکی از ده‌ها اقدام مرشدش، تروتسکی، در این زمینه رجوع دهیم تا به خود غره شود که:

در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند آنچه استاد ازل گفت بگو می‌گویم

تروتسکی فرمان حزب کمونیست و لنین را مبنی بر امضای قرارداد صلح برست نه تنها زیر پا گذاشت و دستور مرخص شدن ارتش را داد که البته اقدام سریع لنین مانع کارشکنی تروتسکی شد، بلکه با نمایندگان دولتی فرانسه و انگلستان تماس گرفت و قول‌های آن‌ها را

برای دریافت کمک‌های نظامی به منظور ادامه جنگ با آلمان پذیرفت. او در ضمن توضیح توجیهانه عمل خود در کتاب‌اش به نام "زندگی من"، لنین را هم نظر با خود معرفی می‌کند و می‌نویسد:

«لنین مصممانه از من جانبداری کرد» (صفحات ۴۶۷ - ۴۶۸ فارسی)

تا این خیانت بزرگ خود را به لنین نیز نسبت داده و زیر نام لنین برای خود اعاده‌ی حیثیت کرده باشد. در زمان نگارش آن کتاب، لنین درگذشته بود و مردگان را امکان سخن گفتن نیست. تروتسکی می‌پنداشت کسی به نوشته‌های لنین مراجعه نخواهد کرد تا دروغگوئی او برملا شود. ببینیم آیا لنین بر مبنای ادعای تروتسکی با آن طرح خدمت‌گذاری به فرانسه و انگلستان موافق بود یا نه.

«حقایق مربوط به رفتار بورژوازی انگلو-فرانسوی را بررسی کنید. آن‌ها اکنون هر چه در توان دارند، انجام می‌دهند تا ما را به جنگ با آلمان بکشانند. وعده‌ی مواهب بیشمار، پوتین، سیب زمینی، مهمات، لوکوموتیو می‌دهند (از طریق واگذاری اعتبار... اما نترسید، این "بردگی" نیست! فقط یک "اعتبار" است!). آن‌ها از ما می‌خواهند که همین الآن علیه آلمان بجنگیم. و روشن است که چرا باید هم خواستار چنین چیزی باشند. اولاً برای آنکه ما بخشی از نیروهای آلمان را به خود مشغول خواهیم ساخت. ثانیاً برای آنکه قدرت شوروی ممکن است در نتیجه درگیری جنگی نا بهنگام با امپریالیسم آلمان به آسانی سقوط کند. بورژوازی انگلو-فرانسوی برای ما دام می‌گسترده. می‌گوید: خواهش می‌کنم و لطف نموده و همین حالا به جنگ برخیزید، ما از این کار بهره‌ای عظیم خواهیم برد... لطفاً بجنگید متحدان "بلشویک"، ما به شما کمک خواهیم کرد! آنوقت بلشویک‌های "چپ" (خدا خودش ما را از آن‌ها حفظ کند!) با خواندن انقلابی‌ترین عبارت پردازی‌ها، گام به سوی این دام برمی‌دارند» (لنین - مقاله: جمله پردازی انقلابی - فوریه ۱۹۱۸).

لطفاً آقای بیانی رنجیده خاطر نشوید که مستند یک نوشته از لنین درباره خیانت تروتسکی و رد دروغگوئی و فریبکاری مرشد را آوردم. اگر توانائی و اندک صداقتی در خود سراغ دارید از فحاشی و انگ زنی دست بردارید و درباره آنچه که با مدرک از شما و "مرشد اعظم" آوردم، اظهار نظر کنید. من از آقای بیانی نقل قول آورده‌ام و در نتیجه نمی‌تواند مستند نباشد. مگر این که مدعی شوید شما خود آنچه را که به شاهرخ نسبت داده‌اید، جعل کرده‌اید، که البته این یکی درست است، همانگونه که تروتسکی می‌خواست با خراب کردن شخصیت سیاسی لنین، چهره‌ی خود را نقاشی کند، شما نیز با "کوچک" کردن شاهرخ تا سطح خودتان، تلاش عبث دارید با "مصادره" کمونیست راستینی که امروز در میان ما نیست، خود را دگرگون جلوه داده و تعدادی خوش‌باور به دور خود را همچنان فریب دهید.

جناب بیانی به درستی اعلام می‌دارد: باید

«بدون آنکه دقیقاً به جمله و گفته‌ای رفرنس داده شود، این عمل را یک حقه بازی و شیادی کارشناسی شده ارزیابی کرد».

از ایشان باید پرسید آیا نقل قول‌های از شاهرخ زمانی، از لنین، از تروتسکی و مازیار رازی را در مقاله "کرکسان بر مزار شاهرخ" ندیده‌اید یا نخواسته‌اید ببینید؟ واقعیت بر اینست که چون پاسخ ندارید، این اظهار فضل نمائی را به جای برخورد به آن اسناد و مدارک آورده شده در آن نوشته، تحویل خواننده می‌دهید. لطف کرده یکبار دیگر به آن مقاله و به این نوشته کنونی نگاهی بیاندازید و تعداد نقل قول‌ها از جنابعالی! و سایرین را بشمارید و اگر نکته‌ای در رد کردن آن‌ها و یا نتایج حاصل از آن‌ها ندارید، سکوت اختیار کنید تا با توسل به فحاشی، انگ زنی، تهمت، توهین و دروغگوئی بیشتر، آبروریزی فزون‌تری حاصلتان نشود. آیا اگر کسی آگاهانه خواست جمله‌ها و گفتار نقل قول‌ها را ببیند و به جای پاسخگوئی و پرداختن به آن‌ها، شیوه فرار و فحاشی و انگ زنی را برگزید، می‌توان اظهار داشت که بایستی "این عمل را یک حقه‌بازی و شیادی کارشناسی شده ارزیابی کرد" یا نه؟ مسلماً بایستی به این سؤال پاسخ مثبت داد تا نظر جناب بیانی چه باشد.

قصد نداشتیم و ندارم به نقل تمامی توهین‌ها، تهمت‌ها، انگ زنی‌ها، پیشداوری‌ها و فحاشی‌های نوشته‌ی کذائی جناب بیانی بپردازم و پاسخگوئی مشابه را به ایشان عرضه دارم. چنین عملی به معنای سقوط در حد ایشان است، پس از آن پرهیز می‌کنم و خواننده را به مقاله ایشان که لینک آن را در زیر می‌آورم رجوع می‌دهم. تنها برای خواننده‌ای که حوصله‌ی مطالعه آن فحش نامه را ندارد به نقل یک جمله بندی اکتفا می‌کنم و این مشت نمونه‌ای از آن خروار دُر افشانی آقای بیانی است.

«اما توضیحاتی غیر ضروری و در عین حال لازم جهت جلوگیری از فرصت طلبی‌های افراد مفت‌خوری نظیر علی رسولی که تا بوی کباب به مشامشان می‌رسد دچار توهم گشته، خود را بازسازی کرده و چرتشان پاره می‌شود».

معلوم نیست این جناب که در تمام نوشته‌اش هفت بار تکیه بر مستعار بودن نام علی رسولی می‌کند و معتقد است که نمی‌داند "از زیر کدام بوته بیرون آمده است"، به یکباره مفت‌خور بودن، فرصت طلب بودن و پاره شدن چرت من را تشخیص داده است. جناب بیانی هفت بار با تبختر اعلام می‌دارد که علی رسولی نامی مستعار است و چهار بار مدعی جعلی و مجعول بودن این نام می‌شود و سه بار از مشکوک نام می‌برد و ... معلوم نیست بر فرض این که علی رسولی نامی مستعار باشد، چرا شخصی با نام مستعار اجازه‌ی نوشتاری ندارد و حتماً بایستی قبلاً به محضر مقدس آقایان تروتسکیست خود را معرفی کرده و اجازه‌ی نوشتاری گرفته باشد. چرا این جناب آنهمه بر مستعار بودن نام علی رسولی پافشاری می‌کند و اصرار دارد که نام واقعی نویسنده مقاله "کرکسان بر مزار

شاهرخ" و سابقه‌ی سیاسی او را بدانند؟ آیا این عمل این جناب که سه بار کلمه مشکوک را در مورد من آورده است، بوئی از عملی مشکوکوار ندارد؟

عقل علیرضا بیانی تا آن اندازه نمی‌رسد که بداند در کشوری چند میلیونی می‌تواند چندین انسان با یک نام مشترک وجود داشته باشد. برای رفع کنجکاو و یا هر منظور دیگر آقای بیانی باید بنویسم که نام واقعی من همان علی رسولی است و این نامی "مستعار" و "جعلی" نیست. آیا این کفایت می‌کند؟ اگر آقای بیانی با هدفی خاص اصرار بر آگاهی به نام واقعی من داشته است، آنرا نوشتم و اگر به مشخصاتی دیگر هم برای منظور خاص خودش که البته بر من روشن نیست که چه می‌تواند باشد احتیاج دارد، می‌توانم شماره شناسنامه، تاریخ تولد و آدرس سکونت را در اختیار ایشان قرار دهم، شاید روزی روزگاری که نمی‌دانم چیست، مورد احتیاج‌اش باشد. برای آشنائی بیشتر جناب بیانی، ایشان را به کتاب "تحریف تروتسکیستی رویدادهای تاریخی" که یکی از نوشتجات من می‌باشد رجوع می‌دهم و آنهم با این توصیه که پیشتر چند قرص آرام بخش بخورد تا مجبور به فحاشی و پرخاش به دور و بری‌ها و سر بر دیوار کوبیدن نشود. آقای بیانی، من علاوه بر بحثی استدلالی با اتکاء به اسناد و مدارک، اندکی هم با جنابعالی به پلمیک دست زدم ولی از فحاشی و انگ زنی به سان شما پرهیز کردم. می‌دانید برای چی؟ به این علت که با فراگیری از مارکسیسم - لنینیسم آموخته‌ام که هدف، وسیله را توجیه نمی‌کند، در حالی که جنابعالی با پیروی از رهنمود تروتسکی مبنی بر این که "هدف، وسیله را توجیه می‌کند" (مقاله: اخلاق آن‌ها و اخلاق ما) و برای این هدف صد جور توجیه آفریدن، باورداری که برای مقابله با هر مخالف تروتسکی می‌توان به کثیف‌ترین شیوه‌ها متوسل شد. تفاوت ما در پیروی از دو دیدگاه متفاوت طبقاتی و دو سبک کار گوناگون است و از این روست که به قول معروف: از کوزه همان تراود که در اوست.

امیدوارم که پرونده جناب بیانی در مورد من تکمیل شده باشد و پاسخ استعاره‌ها و پرسش‌های مشخصات فردی را داده باشم.

شاعری جوان به نام علی رسولی که اشعاری ارزنده را برای سایت‌های گوناگون ارسال می‌دارد، تشابه نامی با من دارد. اگر ناسزاگوئی‌های تروتسکیستی به علت این تشابه اسمی نثار این رفیق شده است، موظف به عذرخواهی از ایشان هستم که بهتر می‌بود از پیشتر در ادامه نام خود پسوندی را می‌افزودم تا از این فحاشی‌ها و انگ‌های تروتسکیستی مصون باشد. از این به بعد در پس نام خود در درون پرانتز حروف (ف. ک.) را افزوده خواهم کرد که هر دو اولین حرف کلمه‌ای است. باشد که جناب بیانی عقل سلیم! تروتسکیستی خود را به کار اندازد که آن حروف آغازگر کدام فحش و انگ هستند تا روزی روزگاری آزرده شده از افشاگری‌هائی در مورد تروتسکی، خشم آلود و کف بر دهان آورده، آن‌ها را نثار من کند!

مناسبات لنین با تروتسکی

چندی پیش نوشته‌ای از تروتسکی با عنوان "تحریفات جدید استالینیست‌ها" به زبان فارسی برگردانیده و در برخی از تارنماها درج شده است. برای اطلاع یابی دقیق از رویدادهای آن زمانی، بویژه برای کسانی که کم یا بی اطلاع هستند، و به منظور فراگیری از تاریخ، برخوردی مستند ضروری است. در این نوشته کوشش خواهد شد تنها با استناد به اسناد معتبر به بررسی نوشته تروتسکی پرداخته شود.

اشخاصی بر این باورند که بررسی گذشته بی ثمر است و تنها می‌باید به کنکاش در مورد مسایل کنون پردازیم و در نتیجه به واقعیات رویدادهای پیشین و رویاروئی‌های دگرگون سیاسی - ایدئولوژیکی - تشکیلاتی بی‌تفاوت هستند. چنین دیدگاهی که به آموزش از تاریخ توجه ندارد، چاره‌گشای هیچ مشکلی نمی‌تواند باشد. کنون ادامه‌ی گذشته است و افکار و اندیشه‌ی سیاسی ما از زمانی صفر در امروز آغاز نشده است. وظیفه‌ی هر نسلی از جمله ما پاسخگوئی سیاسی به مسائل و مشکلات این زمانی و رهیابی برای حل آن‌هاست که آگاهی از رویدادها، نظریات و افکار، برخوردهای سیاسی و تشکیلاتی، علل موفقیت‌ها و ناکامی‌ها، خدمات و خیانت‌های جمعی و فردی، پیروزی‌ها و شکست‌های پیشین و... می‌تواند یاری رسان باشد و این مهم منوط بدان شرط است که تاریخ را بر مبنای واقعیات رویدادها بیان و بررسی کنیم. هر آنگاه کسی بخواهد رویدادهای تاریخی را دگرگونه بر مبنای خواست و امیال شخصی و نه بر اساس واقعیات تاریخی و نه مستند و مستدل بازگو کند، بایستی آگاه باشیم که حتماً ریگی بر کفش دارد. بحث بر روی تحلیل و تفسیر تاریخی نیست که می‌تواند کاملاً بر مبنای دیدگاه سیاسی افراد متفاوت باشد. بحث بر روی بیان واقعیات است. به عنوان نمونه ما نمی‌توانیم و نمی‌بایستی بگوئیم که انقلاب مشروطه را کمونیست‌های ایران از جمله حیدر عمواغلی‌ها رهبری کردند و به پیروزی موقتی رسانیدند - هر چند که نقشی بس ارزنده در آن انقلاب داشتند - یا کاشانی‌ها و مکی‌ها تا آخرین لحظه با مصدق همراه بودند، یا خیانت رهبران حزب توده و اکثریت در پشتیبانی از جنایات خمینی و پاسداران را به کمونیست‌ها نسبت دهیم و... بیانی آنچنانی از تاریخ ایران، غیرواقعی و خود ساخته و به منظور خاصی خواهد بود و همچنین است در مورد رویدادهای تاریخی در دگر کشورهای جهان. هر گاه بیان موردی تاریخی - خواه رویداد، نظریه، برخورد سیاسی و... - مستند و بر اساس شواهد و مدارک نباشند، بایستی در آن

شک کرد، و بویژه زمانی که خلاف آن به طور مستند ثابت شود، می‌بایست صداقت بیان کننده را رسماً به زیر سؤال برد و بُعد آن را بررسی کرد که آیا برداشتی اشتباه آمیز در میان بوده است یا علی دگر دارد. تحریف رویدادهای تاریخی با هر انگیزه‌ای، چه شخصی و چه اجتماعی، عملی سخت ناشایسته است و سنگ اندازی در آموزش از گذشته برای حال و آینده می‌باشد. کوشش می‌شود با اشاره مستند به رویدادهای تاریخی و مدارک غیر قابل انکار بر جای مانده، کوتاه‌وار به بررسی مقاله تروتسکی به طور عمومی در دو زمینه پردازیم.

یکم: مناسبات لنین با تروتسکی.

دوم: نسبت "یهودا" به تروتسکی.

یکم: مناسبات لنین با تروتسکی: ضروریست که این مبحث را با چند نقل قول از همان مقاله تروتسکی آغاز کنیم که مدعی است:

«این که لنین در سال‌های مهاجرت رویارویی‌های تنندی با تروتسکی داشت، برکسی پوشیده نیست. اما همه‌ی این‌ها تنها چند سال تا پیش انقلاب اکتبر و جنگ داخلی و ساخت و ساز دولت شورائی و بنیان گذاری انترناسیونال کمونیست بود.»

«۱ نوامبر ۱۹۱۷، لنین در جلسه‌ای در کمیته‌ی حزب در پتروگراد گفت: "تروتسکی خیلی وقت است که گفته وحدت (با منشویک‌ها) غیر ممکن است. تروتسکی موضوع را درک کرده و از آن پس هیچ بلشویکی بهتر از او نیست"».

«در روزهای جنگ داخلی، وقتی تروتسکی خود به تنهایی می‌بایست تصمیماتی در ابعاد خیلی مهم می‌گرفت، لنین بنا به ابتکار خود یک صفحه کاغذ سفید به دست او داد که در انتهایش چنین نوشته بود: "رفقا! با سختگیری در فرمان‌های رفیق تروتسکی آشنا هستیم. اما من چنان به صحت و فوریت و ضرورت فرمان صادره‌ی رفیق تروتسکی باور دارم که تماماً از آن حمایت می‌کنم - و. اولیانوف لنین"».

تروتسکی سپس به قول خود به "یادآوری نامه‌ای از ن. ک. کروپسکایا، شریک زندگی لنین در طول سال‌های متمادی" که گویا "چند روز بعد از مرگ لنین خطاب به تروتسکی نوشته شد" می‌پردازد:

«لییف داویدویچ عزیز... می‌خواهم به تو بگویم: احساسات لنین نسبت به تو زمانی که از سیبری نزد ما در لندن آمدی تا روز مرگش تغییری نکرد. برای تولییف داویدویچ، آرزوی تندرستی و سلامتی دارم و به گرمی در آغوش می‌گیرم. ن. ک. کروپسکایا.»

آری، لنین "رویاروئی‌های تندی با تروتسکی داشت". این رویاروئی‌های تند چگونه و در چه مواردی بودند؟ آیا رویاروئی‌های تند رفیقانه هستند یا برخوردی تند به دشمنی که اغتشاش و تخریب در جنبش کارگری را پیشه کرده است؟ تروتسکی در نوشته مورد بحث و در هیچ یک از مقالات و نوشتجات توضیحی در آن موارد نمی‌دهد تا به خواننده خوش بین یا فریب خورده خود القاء کند که رویاروئی‌ها، برخوردهائی بین دو رفیق کمونیست بوده‌اند. به منظور جلوگیری از طولانی شدن این مقاله، تنها به چند نمونه بسنده می‌شود تا خواننده بی‌غرض تشخیص دهد که آن "رویاروئی‌های تند" لنین با تروتسکی از چه نوع بوده‌اند و آیا مخاطب یعنی تروتسکی شخصی بوده است که "هیچ بلشویکی بهتر از او نیست" یا دشمنی مخرب.

در ابتدا، چند نقل قول از لنین: "تروتسکی پوچ گو" (از مقاله: سوسیال دموکراسی و دولت موقت انقلابی - ۱۹۰۵) -

«تروتسکی تمام دشمنان مارکسیسم را گرد هم می‌آورد ... تروتسکی تمام کسانی را که تباهی ایدئولوژیک برایشان گرامی است، جمع می‌کند، تمام کسانی را که به دفاع از مارکسیسم اعتنائی ندارند و تمام عناصر عامی را که نمی‌فهمند دلایل مبارزه چه هستند و میلی هم به آموختن، اندیشیدن و یافتن ریشه‌های ایدئولوژیک اختلاف نظر ندارند، متحد می‌سازد. تروتسکی در این دوران اغتشاش، تفرقه و زلزل، به آسانی می‌تواند "قهرمان یک ساعته" از کار درآید و تمام عناصر پست را دور خود جمع کند. ولی هر قدر این تلاش آشکارتر بکار رود، شکستش دیدنی‌تر خواهد بود ... تروتسکی با فرومایگی خود را می‌فریبد، حزب را می‌فریبد و پرولتاریا را می‌فریبد» (از: نامه به هیأت مقیم درون روسیه کمیته مرکزی حزب کارگری سوسیال دموکرات روسیه - دسامبر ۱۹۱۰) -

«هر آن کس که به گروهک تروتسکی یاری رساند، از سیاست دروغ پردازی، فریب کارگران و پرده پوشی انحلال طلبی جانبداری می‌کند» (از مقاله: اردوی حزب "کارگری" استولیپینی - سپتامبر ۱۹۱۱) -

«هدف تروتسکی آنست که با خاک پاشیدن به چشم کارگران، انحلال طلبی را مخفی کند ... با تروتسکی بحث ماهوی کردن غیرممکن است زیرا او هیچ عقیده پا برجائی ندارد... در مورد چنین فردی، باید وی را به عنوان دیپلماتی از پست‌ترین قماش رسوا کرد» (از مقاله: درباره دیپلماسی تروتسکی و یک پلاتفرم حزبی مشخص - دسامبر ۱۹۱۲) -

«تروتسکی تلاش دارد جنبش را مختل کرده و انشعاب ایجاد نماید ... آنچه برای انحلال طلبان و تروتسکی "دلپسند" است فقط نمونه‌های اروپائی اپورتونیسم است، نه نمونه‌های حزبیت اروپائی ... تروتسکی برای این به

تاریخ می‌پردازد که از مسایل مشخصی طفره رود و وسیله توجیه یا شبه توجیهی برای اپورتونیست‌های امروز اختراع نماید!» (از مقاله: نقض وحدت در پرده فریادهای وحدت طلبی - مه ۱۹۱۴) -

«تروتسکی خوش خدمت، از دشمن خطرناکتر است» (از مقاله: درباره حق ملل در تعیین سرنوشت خویش - مه ۱۹۱۴) -

«بانو رلاند - هلست، همانند راکوفسکی و ایضاً تروتسکی، به نظر من همه از مضرت‌ترین "کائوتسکیست‌ها" هستند، بدین معنی که همه آن‌ها به نحوی از انحاء طرفدار وحدت با اپورتونیست‌ها هستند، همه‌ی آن‌ها به نحوی از انحاء اپورتونیسم را آرایش می‌دهند و همه‌ی آن‌ها بجای مارکسیسم انقلابی، اکلکتیسم را ترویج می‌کنند» (از: نامه به آ. م. کولونتای - ۴ اوت ۱۹۱۵) -

«اختلافات ما باتروتسکی برسرچیست؟ شما لابد به دانستن این موضوع علاقمندید. خلاصه بگویم، او یک کائوتسکیست است، بدین معنی که او طرفدار اتحاد با کائوتسکیست‌ها در انترناسیونال و با گروه پارلمانی چخئیدزه در روسیه است، ما، مطلقاً با چنین اتحادی مخالفیم. چخئیدزه حقیقت هم نظری خود را با کمیته سازماندهی و کسانی که در کمیته جنگ شرکت می‌کنند، با پوششی از الفاظ استتار می‌کند» (نامه به هانریت رلاند - هلست - ۸ مارس ۱۹۱۶) -

«خبر تشکیل یک بلوک بین تروتسکی و راست‌ها برای مبارزه علیه ایوانویچ اسفناک است. آری، تروتسکی چنین خوکی است - لفاظی‌های چپ ولی همدستی و تشکیل یک بلوک با راست‌ها علیه چپ‌های سمیروالد - بایستی ماسکِ چهره او را درید، حتی اگر از طریق ارسال یک نامه کوتاه برای نشریه سوسیال دموکرات باشد» (نامه به کولونتای - ۷ فوریه ۱۹۱۷) -

«تروتسکی به آنجا آمد و این شارلاتان بفوریت در تبانی با جناح راست نشریه "ناوی میر" "nowy mir" علیه جناح چپ سمیروالد دست به کار شد. تروتسکی اینگونه است، او همواره همان می‌ماند که بود: یک حقه باز کامل، یک شیاد، که اداهای چپ گونه درمی آورد ولی تا آنجائی که قادر است به راست‌ها یاری می‌رساند» (نامه به اینس آرماند - ۱۹ فوریه ۱۹۱۷) -

«به نظر من اکنون وظیفه اصلی در این است که فعالیت حزبی خود را قاطعانه با روح انترناسیولیستی به پیش بریم و نه این که خود را با تلاش احمقانه "اتحاد" با سوسیال - میهن پرستان (یا آنچه که خطرناکتر است یعنی با عناصر متزلزلی چون تروتسکی و شرکاء) سرگرم سازیم» (نامه به کولونتای - ۱۷ مارس ۱۹۱۷) -

تروتسکی پس از پانزده سال مهاجرت و سکونت در برخی از کشورهای اروپا و ایالات متحده در ماه مه ۱۹۱۷ به روسیه باز می‌گردد. او در این هنگام به سازمان "مژرایونتسی" که حدود ۴۰۰۰ عضو داشت، پیوست. این سازمان در تلاش بود به بلشویک‌ها بپیوندد. تروتسکی و اعضای این سازمان در پی اعلام پذیرش کامل برنامه و موازین حزب بلشویک در ماه ژوئیه همان سال به عضویت این حزب درآمدند و تروتسکی یک ماه بعد در کنگره حزبی به عنوان عضو کمیته مرکزی انتخاب شد. بلشویک‌ها تحت رهبری لنین در حال ایجاد آمادگی برای قیام علیه حکومت تزاری و در دست گرفتن قدرت بودند. برخی از اعضای کمیته مرکزی بنای مخالفت با این سیاست لنینی را نهادند و لیکن لنین با بردباری و قاطعیت توانست اکثریت کمیته مرکزی و حزب را به انجام فوری قیام قانع سازد. تروتسکی در لفظ مخالفتی با ضرورت قیام نداشت ولی در عمل زمان قیام را موکول به برگزاری دومین کنگره شوراها می‌کرد و با نظر لنین که معتقد بود در صورت تأخیر، امکان فرا رسیدن نیروهای نظامی ارتش تزار به پایتخت - پتروگراد در آن زمان که پس از انقلاب به لنینگراد تغییر نام یافت - حتمی است و نتیجتاً پیروزی انقلاب با خطر جدی مواجه خواهد بود، مخالفت شدید داشت. تروتسکی شدیداً بر روی موضعی که انقلاب را به شکست می‌کشانید پافشاری می‌کرد. در این هنگام که پذیرش نظر تروتسکی به معنای تن دادن به شکست انقلاب و ادامه حکومت تزاری بود، لنین پیروان آن نظر و از جمله تروتسکی را خائنین به انقلاب خطاب کرد. لنین در این باره چنین نوشت:

«در این امر کوچک‌ترین تردیدی نیست که اگر بلشویک‌ها بگذارند به دام توهمات مشروطه خواهانه، به دام "ایمان" به کنگره شوراها و دعوت مجلس موسسان، به دام "انتظار" برای کنگره شوراها و غیره بیافتند، این بلشویک‌ها خائنین پستی نسبت به امر پرولتاریا خواهند بود... در چنین اوضاع و احوالی "منتظرنشستن" برای کنگره شوراها و غیره برابر است با خیانت به انترناسیونالیسم، خیانت به امر انقلاب جهانی سوسیالیستی. چرا که انترناسیونالیسم از اعمال تشکیل شده، نه عبارات، نه ابراز همبستگی‌ها و قطعنامه‌ها. بلشویک‌ها خائنین به دهقانان خواهند بود... بلشویک‌ها خائنین به دموکراسی و آزادی خواهند بود. بحران فراز آمده است. تمام آینده انقلاب روسیه در معرض خطر است. پای تمام حیثیت حزب بلشویک به میان آمده است. تمام آینده انقلاب بین‌المللی کارگری برای سوسیالیسم در معرض خطر است» (از مقاله: بحران فراز آمده است - ۲۹ سپتامبر ۱۹۱۷).

قیام کارگری بنا بر نظر لنین و زیر نظر او پیش از برگزاری کنگره شوراها انجام گرفت و انقلاب به پیروزی رسید. مرکز فرماندهی انقلاب اکتبر تحت رهبری لنین که در اجلاس کمیته مرکزی به تاریخ ۲۹ اکتبر انتخاب شدند، عبارت بودند از: دژبرژینسکی، استالین،

اسوردلف، اورتیسکی و بوبنوف. اسناد ثبت شده تاریخی نشان می‌دهند، تروتسکی که به دروغ مدعی است، گویا لنین گفته بود: "هیچ بلشویکی بهتر از او نیست!!" در مرکز فرماندهی انقلاب شرکت نداشت. آیا باور کردنی است کسی که از نظر لنین گویا به عنوان بهترین بلشویک معرفی!! شده است، در مرکز فرماندهی انقلاب شرکت داده نشود و تنها مسئولیت رهبری نظامی در پتروگراد را بر عهده داشته باشد؟ در اولین دولت انقلاب، تروتسکی به عنوان کمیسر امور خارجی برگزیده شد. ارتش آلمان که پیش از انقلاب در جنگ با دولت تزاری بود و بخشی از خاک روسیه را در اشغال داشت، هم چنان در حال پیشروی بود. انقلاب در معرض خطر قرار گرفته بود. در پی جلسات متعدد کمیته مرکزی نظر لنین که به منظور نجات انقلاب و کشور، خواهان عقد صلح با آلمان بود، پذیرفته شد. تروتسکی که مخالف صلح بود و نظریه "نه جنگ و نه صلح" را طرح می‌کرد نه تنها خودسرانه از ادامه مذاکره برای صلح سرباز زد بلکه بدتر این که به جای اقدام فوری برای عملی ساختن نظر لنین و اکثریت کمیته مرکزی، در یک تلگرام فرمان یک جانبه ترخیص ارتش کشور شوراهای را که عملاً به معنای آزادی کامل ارتش آلمان برای ادامه تجاوز و نابودی کشور شوراهای بود، صادر کرد. او برای توجیه عمل تخریبی خود به نادرستی و بی پایه به دروغ اعلام داشته بود که صلح با آلمان تحقق یافته است. اقدام سریع لنین در ارسال تلگراف به قرارگاه سرفرماندهی کل، مانع از فرمان خیانت بار تروتسکی شد. تلگرام لنین این چنین است:

«۲۹ ژانویه ۱۹۱۸ (۱۱ فوریه ۱۹۱۸) - با تمام وسایلی که در اختیار دارید از اجرای مفاد تلگرام امروز درباره صلح و ترخیص عمومی واحدهای ارتش در تمام جبهه‌ها جلوگیری کنید. به فرمان لنین»

و

«تلگرام به قرارگاه سرفرماندهی کل. ۳۰ ژانویه (۱۲ فوریه) ۱۹۱۸ - به تمام کمیسرهای نظامی و بونچ - برویوچ دستور بدهید که تمام تلگرام‌های به امضای تروتسکی و کرینکو را درباره انحلال واحدهای ارتش معلق بگذارند. ما نمی‌توانیم شما را از مواد قرارداد منعقد صلح آگاه سازیم، زیرا صلح واقعاً هنوز منعقد نشده است. لطفاً تمام تلگرام‌های مربوط به اعلام صلح را تا ابلاغ دستور خاص، معلق بگذارید.»

ارتش آلمان از هرج و مرجی که تروتسکی آفریده بود، نهایت استفاده را برد و با ادامه حمله، بخشی دیگر از خاک کشور شوراهای را اشغال کرد. تروتسکی به تخریب ادامه می‌دهد و همچنان بر ادامه سیاست نادرست خود یعنی "نه جنگ و نه صلح" پافشاری می‌کند. لنین که تلگرام‌های تروتسکی را بی اعتبار ساخته بود، دگر بار در سخنرانی ۱۸ فوریه ۱۹۱۸ خود در "جلسه شبانه کمیته مرکزی حزب بلشویک" اختلاف خود با تروتسکی را که بستگی به ادامه انقلاب یا شکست آن داشت، چنین توضیح می‌دهد:

«... جنگ شوخی بردار نیست. ما قطارها را از دست می‌دهیم و وضع حمل و نقل ما وخیم می‌شود. دیگر نمی‌توانیم منتظر بمانیم، زیرا وضع کاملاً روشن شده است. مردم از این سردر نمی‌آورند: بخاطر وجود جنگ، پس نمی‌بایست واحدهای ارتش را مرخص کرد، حالا آلمانی‌ها همه چیز را تصاحب می‌کنند. کار چنان بیخ و بن پیدا کرده که بی تصمیم منتظر نشستن، به ناچار انقلاب را نابود می‌کند... اکنون دیگر انتظار ممکن نیست، در انتظار نشستن یعنی انقلاب روسیه را به انبار آهن قراضه تبدیل کردن».

تروتسکی در مذاکره با نمایندگان دولت فرانسه و انگلستان، پیشنهاد آنان را مبنی بر کمک‌های نظامی به شوروی در صورت ادامه جنگ با آلمان به کمیته مرکزی اطلاع می‌دهد و موافقت خود را با آن پیشنهاد اعلام می‌دارد. او سالیانی پس از مرگ لنین و به هنگام اخراج از حزب و اقامت در ترکیه در کتاب "زندگی من" برای سوءاستفاده از نام لنین و توجیه این خیانت خود، به دروغ مدعی می‌شود که لنین نیز با نظر او یعنی دریافت کمک جنگی از کشورهای فرانسه و انگلستان و قطع مذاکره با آلمان موافق بوده است. نقل تکه‌هایی از یک مقاله لنین به تاریخ فوریه ۱۹۱۸، مدرک مستند و روشنی بر دروغ‌گوئی تروتسکی و تحریف اوضاع تاریخی است. لنین چنین اظهار داشت:

«... ما به یک قرارداد ناخوشایند و یک صلح جدا از دیگران تن در می‌دهیم، زیرا می‌دانیم که در حال حاضر هنوز برای جنگ انقلابی آماده نیستیم و باید بتوانیم صبر کنیم... باید منتظر بمانیم تا قوی‌تر شویم. بدین جهت اگر برای بدست آوردن ناخوش‌آیندترین صلح جداگانه هم امکان وجود داشته باشد، باید آنرا به سود انقلاب سوسیالیستی که هنوز ضعیف است (زیرا انقلاب آلمان که در حال نضج یافتن است، هنوز به یاری ما روس‌ها نیامده است)، حتماً پذیرفت. فقط در صورتی که معلوم شود امکان صلح جداگانه به کلی منتفی است، باید بی‌درنگ به پیکار برخیزیم - نه برای اینکه این تاکتیک صحیح است، بلکه برای آنکه گزینه دیگری نخواهیم داشت... حقایق مربوط به رفتار بورژوازی انگلو - فرانسوی را بررسی کنید. آن‌ها اکنون هر چه در توان دارند انجام می‌دهند تا ما را به جنگ علیه آلمان بکشانند، وعده مواهب بیشمار، پوتین، سیب زمینی، مهمات، لوکوموتیو می‌دهند (از طریق واگذاری اعتبار... اما نترسید، این "بردگی" نیست! فقط "اعتبار" است!). آن‌ها از ما می‌خواهند که همین حالا علیه آلمان بجنگیم. و روشن است که چرا باید هم خواستار چنین چیزی باشند. اولاً برای آنکه ما بخشی از نیروهای آلمان را به خود مشغول خواهیم ساخت. ثانیاً برای آنکه قدرت شوروی ممکن است در نتیجه‌ی درگیری جنگی نابهنگام با امپریالیسم آلمان به آسانی سقوط کند. بورژوازی انگلو - فرانسوی برای ما دام می‌گسترد و می‌گوید: خواهش

می‌کنیم و همین حالا به جنگ برخیزید، ما از این کار بهره‌ای عظیم خواهیم برد، آلمانی‌ها شما را غارت می‌کنند، در شرق "موفق خواهند بود" و در غرب گذشت پذیرتر می‌شوند و به علاوه، قدرت شوروی به کنار زده خواهد شد... لطفاً بجنگید، "متحدان" بلشویک، ما به شما کمک خواهیم کرد» (از مقاله: جمله پردازی انقلابی).

روی سخن لنین در این مقاله، علاوه بر تروتسکی، به یک گروه بندی درون حزبی که نام "کمونیست‌های چپ" را بر خود نهاده بودند، بوده است. کوتاه مدتی بعد، قرارداد صلح (برست - لیتوفسک) بین اتحاد جماهیر شوروی و ارتش سلطنتی آلمان منعقد شد که در پی سیاست کارشکنانه تروتسکی، بخش دیگری از خاک شوروی در تصرف آلمان باقی ماند. تروتسکی از سمت کمیساریای امور خارجی استعفاء داد و سمت کمیساریای دفاع را برعهده گرفت.

کروپسکایا، همسر لنین که از اوایل قرن در آشنائی با تروتسکی درآمده بود و او را به خوبی می‌شناخت، برخلاف تمامی دروغ‌بافی‌های تروتسکی مبنی بر نظرمساعد و تحسین برانگیز کروپسکایا نسبت به تروتسکی، در کتاب "خاطراتی از لنین" نوشت:

«تروتسکی لفاظی را دوست داشت. برای او ژست فریبنده اهمیتی بیشتر داشت تا نجات شوروی از جنگ و ایجاد موقعیتی که بتوان به جمع آوری نیرو و سازماندهی توده‌ها پرداخت» (صفحه ۵۰۰ چاپ آلمانی).

تروتسکی در تمامی دوران زندگی خود این چینی بود و بارها در طی جنگ داخلی این چنین عمل کرد. در جبهه جنوب از طریق دستیاران خود، افسران سابق تزاری و اتستیز و سیتین (که به آن‌ها اهمیتی بیش از کمیسرهای جنگی بلشویکی می‌داد و حتی دستور اعدام تعدادی از این کمیسرها را صادر کرده بود که با دخالت لنین، نقشه او عقیم ماند)، آن چنان نابسامانی و هرج و مرج در جبهه جنوب براه انداخته بود تا نیروهای نظامی تحت فرماندهی استالین در دفاع از شهرساریسین که از سوی ارتش کراسنوف مورد حمله قرار گرفته بود، دچار شکست گردند. لنین به منظور جلوگیری از کارشکنی‌های تروتسکی، طی یک تلگرام، مقامات محلی را، برخلاف تمایل تروتسکی موظف به تبعیت از استالین نمود. مضمون تلگرام این چنین بود:

«شما موظف هستید که تمامی دستورات و توصیه‌های استالین، نماینده تام الاختیار شورای کمیسیون ملی را به فوریت و بدون هیچ عکس‌العملی به مرحله اجرا درآورید... مضمون این تلگرام را فوراً به تمامی بخش‌ها اطلاع دهید». (رئیس شورای کمیساریای ملی - لنین ۸ ژوئن ۱۹۱۸).

کارشکنی تروتسکی خنثی و ارتش تزاری در آن زمان با شکست مواجه شد. ارتش سرخ به فرماندهی اس. کامنیف چند شکست پیاپی به نیروهای کلچاک در جبهه شرق وارد ساخته و در موقعیت حمله‌ای برای درهم شکستن کامل نیروهای دشمن بود که تروتسکی

از طریق وازتی دستور توقف حمله و موکول نمودن آن را به پس از زمستان داد. این دستور در عمل، نمی‌توانسته مفهومی جز خدمت به کلچاک برای تجدید نیرو و دریافت کمک‌های نظامی از انگلستان و ژاپن داشته باشد. کامنیف، فرمانده ارتش شرق با این طرح به مخالفت برخاست و به کمیته مرکزی حزب مراجعه کرد. کمیته مرکزی، تصمیم ارتش شرق را تأیید کرد. در پی ادامه حمله، ارتش کلچاک کاملاً درهم شکسته شد، شرق کشور آزاد گردید، کلچاک دستگیر و اعدام شد، وازتی یار و مورد اعتماد تروتسکی از سرفرماندهی معزول و به جای وی، کامنیف برگزیده شد. تروتسکی که اکثراً بموقع ناکامی عملی و انتقاد، استتغفاء از وظیفه را راه فرار تشخیص داده بود، مجدداً استعفا داد که پذیرفته نشد. تروتسکی در نیمه دوم سال ۱۹۱۹ چنان ناهنجاری در جبهه جنوب بوجود آورده بود که ارتش سرخ مجبور به تحمل شکست‌های پی‌درپی می‌شد. نیروهای دنیکن در حال پیشروی بودند و در نیمه اکتبر ۱۹۱۹ تمامی اکرائین را به اشغال درآورده، شهر ساریسین را تصرف کرده و به سمت شهر تولا در ۲۰۰ کیلومتری مسکورسیده بودند. فرماندهی جبهه جنوب با همراهی و هم‌نظری تروتسکی نقشه‌ی مقابله را کاملاً به نفع دشمن طرح ریزی کرده بودند یعنی از راه دشت دُن که نیروهای دنیکن از پشتیبانی نیروهای قزاق برخوردار بودند. کمیته مرکزی که به نادرستی طرح تروتسکی پی برده بود، با طرح استالین که شامل جنگ از طریق خارکف - دُنباس - رستف بود، اعلام موافقت کرد و تروتسکی از دخالت در امور فرماندهی جبهه جنوب منع شد. کمیته مرکزی این افراد را با مأموریت فرماندهی و پیشبرد جنگ با دنیکن به جبهه جنوب اعزام داشت: استالین، وروشیلف، بودیونی و ارژونیکیدزه. در پی شکست‌های پیاپی ارتش دنیکن و پیشروی ارتش سرخ، در اوایل سال ۱۹۲۰ تمامی اکرائین و شمال قفقاز از نیروهای ضد شوروی پاک شد. تروتسکی از شورای جبهه جنوب استعفاداد. لهستان که یکی از چهارده کشور متجاوز به شوروی بود، از عقد قرارداد صلح با شوروی طفره می‌رفت و برنامه حمله مجدد به شوروی را در سر داشت. لهستان در آوریل ۱۹۲۰ پس از دریافت تجهیزات کامل از انگلستان و فرانسه به اوکرائین حمله و برخی از شهرهای شوروی از جمله کیف را تصرف کرد. ارتش سرخ به حمله متقابل دست زد و در چندین جبهه شکستی سخت بر ارتش لهستان وارد ساخت. دولت لهستان پیشنهاد صلح داد. لنین در آن مورد چنین نوشت:

«ما مطمئن بودیم و هنوز هم هستیم که ... ما حتی از طریق یک صلح نامناسب برای ما، زندگی سربازان ارتش سرخ را نجات می‌دهیم و هم چنین هر یک ماه صلح، نیروهای ما را چند برابر می‌کند ... گزارش شده است که سواره نظام ما شیتومر را آزاد کرده است. ارتباط آخرین جاده‌ی شهر کیف به جبهه لهستانی‌ها، از شمال و جنوب توسط نیروهای ما قطع شده است و کیف به طور ناامید کننده‌ای برای لهستان از دست رفته است. دولت لهستان مدام معلق

می‌زند. اکنون پیشنهاد صلح داده است. بفرمائید: آقایان زمین دار و سرمایه‌دار، ما بررسی یک پیشنهاد صلح را هیچگاه رد نخواهیم کرد» (سخنرانی در دومین کنفرانس سراسری سازمان دهندگان کار در روستا - ۱۲ ژوئن ۱۹۲۰)

و به تروتسکی و هم پیمانانش توخاچفسکی، ژنرال سابق تزاری، که به قول کروپسکایا با "ژست فریبنده" خواهان حمله به لهستان و تسخیر آن بودند، هشدار داد:

«بزرگترین خطری که همچون موقعیت کنونی جنگ با لهستان پیش می‌آید این است که دشمن را ناچیز شمرد و به قدرتمندتر بودن خود مغرور شد که می‌تواند جنگ را به شکست بکشاند» (همانجا)

و همانگونه نیز شد. تروتسکی و توخاچفسکی بر خلاف نظر لنین با مذاکره برای صلح و هشدار دهی لنین درباره بلندپدازی‌های آن‌ها، با "ژست فریبنده‌ی آزاد سازی" ورشو، حمله به لهستان را بدون تجهیزات لازم و آماده سازی کامل ارتش سرخ و بررسی شرایط محلی آغاز کردند. نتیجه‌ی این نقشه مشکوک تروتسکی نه تنها مخالفت عملی با نظر و هشدارهای لنین بود، بلکه شکست ارتش سرخ، به کشتار دادن یا مصدومیت هزاران سرباز سرخ و از دست رفتن بخشی از خاک شوروی را نیز در پی داشت. قرار داد صلح در تاریخ ۲۰ اکتبر در ریگا امضاء شد و گالیسی و بخشی از بلوروس در تصرف لهستان باقی ماند.

اختلافات بزرگ بعدی بین لنین و تروتسکی مربوط به دید سیاسی و تشکیلاتی درباره اتحادیه‌ها و تقریباً هم زمان در مورد فراكسیون بازی درون حزبی بودند. لنین درباره جزوه تروتسکی با عنوان "نقش و وظایف اتحادیه‌های صنفی" اظهار داشت:

«من ضمن این جزوه با تزه‌های پیشنهادی تروتسکی به کمیته مرکزی و تعمق در محتوی آن‌ها، از کثرت اشتباهات تئوریک و نادرستی‌های فاحشی که در آن موجود است، دچار حیرت شدم. چطور ممکن است کسی هنگامی که پیرامون این مسأله در حزب مباحثه دامنه داری آغاز می‌کند، بجای یک چیز سنجیده، چیزی به این بدی تهیه کند... اشتباه اصولی او در این حقیقت نهفته است که با طرح مسأله "اصول" در این زمان، حزب و قدرت شوروی را به واپس می‌راند... تزه‌ها حاوی تعدادی اشتباهات تئوریک هستند. این رویکردی مارکسیستی به ارزیابی "نقش و وظایف اتحادیه‌های صنفی، نیست» (از: سخنرانی در اجلاس مشترک نمایندگان کمونیست کنگره هشتم شوراهای و... ۳۰ دسامبر ۱۹۲۰).

لنین سپس نوشت:

«تزه‌های تروتسکی رد شدند. تزه‌های لنین پذیرفته شدند. قطعنامه مربوطه در شکل نهائی آن با ده رأی موافق در مقابل چهار رأی مخالف به تصویب رسید... کمیته مرکزی کمیسیون اتحادیه‌ها را انتخاب می‌کند و رفیق تروتسکی

نیز جزو آنست. تروتسکی کار در کمیسیون را نمی‌پذیرد و فقط همین اقدام است که اشتباه اولیه رفیق تروتسکی را تشدید می‌کند و سپس به تشکیل فراکسیون می‌انجامد... به عقیده من اوج مباحثات ۳۰ دسامبر، قرائت تزه‌های رودزوتاک بود. واقعاً هم نه رفیق بوخارین و نه رفیق تروتسکی نتوانستند هیچ اعتراضی به این تزه‌ها بنمایند... این می‌رساند که تمام اختلاف نظرهای تروتسکی ساختگی است» (از مقاله: بحران حزب - ۱۹ ژانویه ۱۹۲۱).

در مقاله‌ای دیگر از لنین در مورد نادرستی تزه‌های تروتسکی آمده است:

«۱- فراموشی مارکسیسم که به صورت تعریف اکلکتیکی و از نظر تئوریک نادرست رابطه‌ی میان سیاست و اقتصاد نمایان می‌شود. ۲ - استتار یا دفاع کردن از آن اشتباه سیاسی نمایان شده در سیاست خانه‌تکانی اتحادیه‌ها، که تمام جزوه تروتسکی مملو از آن است، اشتباهی که چنانچه به آن اعتراف نشود و تصحیح نگردد، به سقوط دیکتاتوری پرولتاریا می‌انجامد. ۳ - گام به پس در زمینه مسایل صرفاً تولیدی و اقتصادی، در زمینه مسایل مربوط به طریقه‌ی افزایش تولید... تروتسکی با راه انداختن جر و بحث بر سر الفاظ و تزه‌های ناصحیح، وقت حزب را تلف کرد... امروز که ۲۵ ژانویه است، درست یک ماه از موضعگیری رفیق تروتسکی می‌گذرد. اکنون آشکاراست که این موضعگیری که از نظر شکل نامناسب و از نظر محتوی نادرست است، حزب را از تلاش عملی اقتصادی و تولیدی به سوی تصحیح اشتباهات سیاسی تئوریک منحرف کرده است... در طول یک ماه هم پتروگراد، هم مسکو و هم یک سلسله از شهرهای استان‌ها نشان دادند که حزب به مباحثات پاسخ گفت و مشی نادرست رفیق تروتسکی را با اکثریتی قاطع مردود اعلام کرد» (از مقاله: بار دیگر درباره اتحادیه‌های صنفی، وضع کنونی و اشتباهات تروتسکی و بوخارین - ۲۵ ژانویه ۱۹۲۱).

تروتسکی با وجود اخطارهای لنین و ممنوعیت فراکسیون در حزب، همچنان به فراکسیون بازی خود ادامه داد.

تروتسکی در مقاله مورد بحث مدعی است که بر خورد تند لنین با وی "تنها تا چند سال پیش انقلاب اکتبر" بوده است. اینهم یکی دیگر از همان دروغ‌های نمایان تروتسکی است. برای نشان دادن این دروغ‌گوئی و ریاکاری تروتسکی، به همراه نقل قول‌هایی از لنین، تاریخ آن‌ها نیز ذکر شده‌اند که برخی از آن‌ها نه تنها در یکی دو سال - و نه چند سال - پیش از انقلاب اکتبر نگارش یافته‌اند، بلکه حتی مربوط به دوران انقلاب اکتبر و ساختمان سوسیالیسم در شوروی نیز می‌باشند.

چرا تروتسکی از چگونگی "روپاروئی‌های تند" لنین با وی کلامی توضیح ندارد. لنین با بسیاری از مارکسیست‌های آن زمانی از جمله روزا لوکزامبورگ برخورد تند داشت، ولی

بین این برخورد با برخورد با تروتسکی از زمین تا آسمان تفاوت بود و ماهیتی دیگر داشت. حتی برخوردهای تند لنین با زینویف و کامنف به هنگام هم زبانی موردی آن‌ها با تروتسکی در سال ۱۹۱۴، آن ماهیت و شدت رویارویی با تروتسکی را نداشت، هیچگاه روزا لوکزامبورگ را "پوچ گو"، "حزب را می‌فریبید، پرولتاریا را می‌فریبید"، کسی که "تمام دشمنان مارکسیسم را گردهم می‌آورد"، "دیپلماتی از پست ترین قماش"، "از دشمن خطرناک‌تر"، "مضرترین کائوتسکیست"، "چنین خوکی"، "شارلاتان"، "حقه باز"، "شیاد"، "فراموشی مارکسیسم" و ... خطاب نکرد. تروتسکی با نیرنگ یک نقل قول از استالین را چاشنی مقاله خود می‌کند تا غیر مستقیم و ریاکارانه به خواننده نا آشنا به تاریخ انقلاب روسیه القاء کند که گویی رودروئی‌های لنین با تروتسکی، همگی تنها جنبه‌ی هشدار داشته‌اند و ماهیت ضد بلشویکی او منظور نبوده است. این نیرنگ، کارائی ندارد زیرا لنین تنها و تنها چنین شیوه‌ای را بندرت در مورد اعضای حزب بلشویک به کار می‌برد و در مورد آن نقل قول نیز نظرش هشدار به برخی از اعضای حزب بود که در مورد همکاری با دولت کرنسکی، به سان منشویک‌ها و سوسیال رولوسیونرها، در تردید بودند. تروتسکی در آن زمان علیه حزب بلشویک در بیرون از حزب فعالیت داشت، در حالی که پس از انقلاب، با هدف تسخیر قلعه از درون، با عضویت در حزب به خرابکاری پرداخت. تنها موردی که احتمالاً بتوان، از هشدار دهی لنین در مورد تروتسکی نام برد، کلمات "خائن پست" به هنگام مخالفت تروتسکی با زمان قیام برای کسب قدرت می‌باشد، آن هم احتمالاً و شاید.

تروتسکی در همان مقاله می‌نویسد:

«به زحمت لازم است که به ده‌ها نقل قول دیگر از مقالات و سخنرانی‌های لنین

ارجاع داده شود که در آن‌ها نظرش را راجع به تروتسکی بیان می‌کند».

آن ده‌ها مورد مشابه نقل قول‌های دروغین و خودساخته تروتسکی کجا هستند و در کدام مقاله لنین، که هیچگاه سند آن از سوی تروتسکی نشان داده نشد و تروتسکیست‌های دوآتشه نیز تا حال به آن‌ها اشاره‌ای مستند نداشته‌اند. آیا نقل قول‌های مستند و با اشاره به منبع و زمان که تروتسکی را از جمله "تروتسکی خوش خدمت، از دشمن خطرناک‌تر است" می‌شمارد و آن چه در بالا آورده شد، نقل قول‌هایی از لنین نیستند و مشخصاً در مورد تروتسکی نمی‌باشند؟ اشاره به گفتاری خود ساخته و دروغین، سند و مدرک نیست. مگر امکان دارد شخصی از سوی لنین تنها به آن علت که علیه منشویک‌ها موضع گرفته است به عنوان بهترین بلشویک معرفی گردد ولی این "بهتر"ین بلشویک به عضویت مرکز فرماندهی انقلاب برگزیده نشود؟ آیا تروتسکی تنها فردی بود که علیه منشویک‌ها موضع گرفت و تمامی اعضای و کادرهای حزب بلشویک هیچگاه علیه منشویک، موضع نداشتند؟ اگر ملاک "بهتر"ین بلشویک، تنها اعلام موضع علیه منشویک‌هاست، پس هزاران بلشویک وفادار را که هیچگاه همچون تروتسکی در هم

پالگی با منشویک درنیامدند، چه بایستی خطاب کرد. بزعم تروتسکی هزاران کمونیستی که از ابتدای حیات بلشویسم در همراهی با لنین بودند و مجدانه علیه منشویک مبارزه کردند، لیاقت "بهتر"ین را نداشتند و تنها تروتسکی که بارها با منشویک‌ها علیه بلشویسم هم پیاله و هم پیمان شده بود و حدود یک ماه و نیم پیش از انقلاب اکتبر به حزب بلشویک پیوست، لیاقت "بهتر"ین بودن را داشت، عجباً!! تروتسکی نقل قول دروغین می‌سازد و هیچگاه منبع قابل بررسی را اعلام نمی‌کند. لنین، او را به خوبی می‌شناخت که خاطر نشان می‌کرد:

«علت اینکه تروتسکی از فاکت‌ها و اشارات مشخص پرهیز دارد همانا اینست که این فاکت‌ها و اشارات تمامی این بانگ‌ها و جملات پرطمطراق او را بی رحمانه تکذیب می‌نماید» (مقاله: نقض وحدت در پرده فریادهای وحدت طلبی).

برعکس ادعای تروتسکی، نقل قول‌های لنین در مخالفت با تروتسکی و افشای چهره ضد بلشویکی او نه تنها بیش از ده‌ها مقاله می‌باشند، بلکه بمراتب فزون‌تر از آن چند نقل قول ذکر شده است و به همراه توضیح مورد اختلاف، صدها صفحه خواهند شد. به ذکر چند نقل قول آورده شده از لنین در انتقاد و رسوائی تروتسکی، تنها به منظور کوتاه کردن این مقاله، بسنده شد و همین اندک و چکیده، گواهی صحت ارزیابی لنین از تروتسکی است که:

«طفلک باز هم دروغ گفت و باز حسابش غلط از آب درآمد» (از مقاله: انحلال طالبان علیه حزب - ۸ مه ۱۹۱۲).

ناگفته روشن است، کسانی که در تشکیلات و ادارات دولت انقلابی دچار اشتباهات بزرگ و شک برانگیز می‌شوند، مجبورند یا برای حفظ موقعیت خود و یا با باور لحظه‌ای و یا حتی از جنبه‌ی خودشیفتگی، در هم یاری و همکاری با این یا آن عمل مثبت و خدمت به انقلاب گام بردارند. نمونه بارز چنین عناصری خروشچف است که در خیانت تاریخی او هیچ کمونیستی شک ندارد. خروشچف به هنگام نبرد استالینگراد، برای مدتی به سمت کمیسر شهر در خطرناک‌ترین لحظات برگمارده شد و خدمت شایسته کرد، و لیکن همین خروشچف، پیش‌تر در مسکو برای هزاران کمونیست متعهد، پرونده سازی کرده بود که از حزب اخراج شدند و تعدادی نیز اعدام گردیدند. پس از روشن شدن آن اعمال ضد انقلابی خروشچف، کمیته مرکزی که دستور بررسی مجدد پرونده‌های مورد تأیید خروشچف را داده بود، هزاران کمونیستی را که با امضای خروشچف، محکوم به اعدام، زندان و اخراج از خدمت دولتی شده بودند، آزاد ساخت و اعاده حیثیت کرد و خروشچف را تنزل مقام داد. آیا خروشچفی را که به خاطر مقاومت در استالینگراد مدال گرفته بود، می‌بایست تنها به خاطر آن مدال ارزیابی کرد و آن را برای تبرئه وی به رخ کشید؟ خروشچف زمانی که هنوز مقام اول را در حزب و دولت در اختیار خود نیاورده

بود، در مراحل عملی مثبت انجام داد و در مواردی عمل کاملاً ضد انقلابی و ضد انسانی و بالاخره در زمان مناسب، بزرگترین ضربه را به جنبش کمونیستی جهانی زد و پرونده خیانت بار خود را تکمیل کرد. همین گونه است در مورد تروتسکی. او نیز در مواردی، خدماتی انجام داد ولی پرونده اشتباهات و خیانت‌های او آن چنان انباشته است که هیچ‌گونه چهره مثبتی برای او بجا نمی‌گذارند. از اینرو زمانی که او اشاره به این یا آن تحسین لنین و دیگر اعضای حزب بلشویک از خود دارد، نمی‌باید و نمی‌توان تنها آن چند نمونه را معیار ارزیابی قرارداد که البته هیچ کدام از آن‌ها مشابه نقل قول‌های ساخته شده تاریک خانه پندار تروتسکی نیستند. هر تروتسکیستی که به ادعای دروغین تروتسکی در این زمینه باور دارد، بهتر است اندکی زحمت به خود دهد و با استناد به منبع مورد اعتماد، جنبش کمونیستی را آگاه سازد که لنین در چه مقاله‌ای و سخنرانی، تروتسکی را به عنوان "بهتر" این بلشویک معرفی کرده است، تروتسکی نتوانست و تنها به ساخته‌های تاریک خانه پندار خود اشاره داشت. کلیه آثار لنین در بیش از ۴۰ جلد کتاب به برخی زبان‌ها موجود است. بد نخواهد بود که پیروان تروتسکیست در این باره گامی بردارند و به قول خود "استالینست‌ها" را از خلوص لنین به تروتسکی آگاه سازند، شاید راه "نجاتی" برای اینان باشد، و هرگاه چنان موردی نیافتند، اندکی اندیشه کنند که چرا آن مُرشد بزرگ به آن همه دروغ پردازی متوسل شده است، شاید راه حلی برای رهائی از توهمات ضد کمونیستی باشد. دروغ‌گویی تروتسکی و حقه بازی او در طرح نقل قول‌های ساختگی خودش، تنها به لنین ختم نمی‌شود. او هر جا که احتیاج به چهره سازی برای خود دارد، یک نقل قول قلبی بدون ذکر منبع موثق، از توبره‌ی تخیلات و آرزوهای بر آورده نشده‌اش بیرون می‌کشد و همین گونه است در نقل قول‌های دست ساخته تروتسکی منسوب به کروپسکایا. در آغاز این نوشته نقل قول دروغین تروتسکی از کروپسکایا آورده شد. چرا این نقل قول کاملاً دروغین و تنها ساخته‌ی پندار تروتسکی است؟! زندگی کروپسکایا و نوشتجات او بهترین گواه هستند. کروپسکایا هیچ‌گاه نمی‌توانسته برای تروتسکی بنویسد:

«احساسات لنین نسبت به تو، زمانی که از سیبری نزد ما در لندن آمدی تا روز مرگش تغییری نکرد.»

زیرا او از اولین کسانی بود که مقالات لنین را می‌خواند، در مصاحبت نزدیک با لنین بود و می‌دانست که احساس لنین به تروتسکی در سال ۱۹۰۲ که یک منشویک او را به علت هم زبانی‌اش با لنین، "چماق لنین" خطاب می‌کرد با احساس زمانی که می‌گفت و می‌نوشت: "تروتسکی خوش خدمت، خطرناکتر از دشمن است" و تروتسکی را "شارلاتان"، "مضرترین کائوتسکیست‌ها" و... خطاب می‌کرد، بی‌نهایت متفاوت بوده است. به این نقل قول منتسب به کروپسکایا نبایستی تنها به عنوان یک دروغ پردازی تروتسکی نگاه کرد بلکه بدتر، توهینی است به لنین و کروپسکایا که گویا به رفیق

تشکیلاتی قدیمی، یعنی همان "چماق لنین" و به فردی که "خطرناکتر از دشمن" است و تبدیل به یک فرد "شیاد"، "فریب دهنده کارگران" و... شده است، احساسات یکسان دارد و گویا مواضع و سیاست طبقاتی برای او بی معنا بوده‌اند. از این دروغ و توهین تروتسکی در مورد کروپسکایا بگذریم و ببینیم، همسر لنین، آن بلشویک وفادار به مارکسیسم - لنینیسم در نوشتجات باقی مانده از خود، چه چهره‌ای را از تروتسکی توصیف می‌کند، چهره‌ای غیر مارکسیستی و حتی خیانتکارانه. آورده شد که کروپسکایا در "وصف" تروتسکی چنین گفته بود:

«تروتسکی لفاظی را دوست داشت. برای او ژست فریبنده اهمیتی بیشتر داشت تا نجات شوروی از جنگ و ایجاد موقعیتی که بتوان به جمع آوری نیرو و سازماندهی توده‌ها پرداخت»

و درست یک سال پس از آن ترشح توهین آمیز تاریک خانه پندار تروتسکی، در انتقاد به جزوه تروتسکی تحت عنوان "درس‌های اکتبر" چاپ سال ۱۹۲۴ نوشت:

«حزب خود را با جدیت وقف انجام فعالیت عملی ساخته است. تحت شرایطی که ما در آن قرار داریم، این وظیفه‌ای به غایت سخت و دشوار است و به همین علت است که حزب در برابر هر بحث و جدلی، بسیار متخاصم است. به همین علت است که سخنرانی رفیق تروتسکی درباره سنگر فوق‌الذکر از نظر سیزدهمین کنفرانس حزب، بسیار عجیب و غریب آمد. و به همین علت است که مساعی "ادیبانه"ی رفیق تروتسکی خشم عظیمی را برانگیخته است... تحلیل مارکسیستی هرگز نقطه قوت رفیق تروتسکی نبوده است. به همین سبب است که او تا این حد، به نقش دهقانان کم بها می‌دهد... تروتسکی نقشی که توسط حزب به مثابه یک کل، به عنوان سازمانی که به کسوت یک تن واحد درآمد را به رسمیت نمی‌شناسد. نزد او حزب مترادف ستاد مرکزی است... این دیدگاه "اداری" خالص و مطلقاً سطحی و سرسری است... جهت رویکرد رفیق تروتسکی به مطالعه اکتبر اشتباه است. ارزیابی نادرست از انقلاب اکتبر فقط برشی از واقعیت‌ها و پدیده‌هایی با اهمیت عظیم است. ارزیابی نادرست از واقعیت، منجر به تصمیمات و اقدامات اشتباه می‌شود، این را هرکسی می‌فهمد... انحراف از مسیر تاریخاً محک خورده‌ی لنینیسم می‌تواند خطرناک و فاجعه بار باشد. و آنگاه که رفیقی مثل تروتسکی، حتی ناآگاهانه در راه تجدید نظر در لنینیسم گام بگذارد، پس بر حزب لازم می‌آید که نسبت به صدور یک اعلامیه‌ی رسمی اقدام نماید» (از مقاله: درس‌های انقلاب اکتبر - چاپ مه ۱۹۲۵).

و زمانی که هشدارهای کروپسکایا به تروتسکی نتیجه بخش نشد و تروتسکی به امید اضمحلال کشور شوراها و رسیدن به قدرت، فاجعه را با آغوش باز پذیرا شد، کروپسکایا نوشت:

«تروتسکیست‌ها و زینویف‌ها خود را نگران سرنوشت توده‌ها نمی‌کنند. تمام آن‌ها تنها به فکر قبضه کردن قدرت هستند، حتی اگر این امر به کمک پلیس مخفی دولت آلمان و وحشی‌ترین دشمنان دیکتاتوری پرولتاریا به انجام برسد. آن‌ها مشتاق احیای دولت بورژوائی و استثمار سرمایه داری از توده‌های زحمتکش در سرزمین شوراها هستند. تصادفی نیست که تروتسکی که هرگز خصلت اساسی دیکتاتوری پرولتاریا را نفهمید و نقش توده‌ها در ساختمان سوسیالیسم را درک نکرد، تروتسکی که معتقد بود سوسیالیسم می‌تواند با تکیه بر دستورات از بالا ساخته شود، لاجرم به راه سازماندهی اقدامات تروریستی علیه استالین و وروشیلوف و دیگر اعضای بوروی سیاسی که در ساختمان سوسیالیسم به توده‌ها یاری می‌رسانند، کشیده شود. کائوتسکی و شرکای او وحشیانه به افترا و تهمت علیه دیکتاتوری پرولتاریا و قدرت شوروی دست زده‌اند. انترناسیونال دوم برای تخفیف ورشکستگی نظام سرمایه‌داری و خاک پاشیدن در چشم توده‌های زحمتکش تقلا می‌کند. پس از اینرو عجالتاً از نماینده پلیس مخفی دولت آلمان یعنی تروتسکی حمایت می‌کند...» (از مقاله: افترازی انترناسیونال دوم - ۱۹۳۶).

چرا تروتسکی نه تنها در نوشته‌ی مورد بحث، بلکه در بسیاری موارد می‌کوشید با دروغ و تقلب نقل قول‌هایی از لنین را در تمجید از خود به رخ دیگران بکشد، نقل قول‌هایی که در هیچ یک از نوشتجات و گفتار لنین یافت نمی‌شوند. تروتسکی در تمام مدت زمانی که در شوروی بود، ادعای تعریف و تمجید ی از لنین را نسبت به خود عرضه نکرد و کلامی نیاورد. علت آن بود که بفوریت رسواتر می‌شد زیرا کارگران شوروی که او را در تجربه روزمره شناخته بودند، خواهان مدرک و سند می‌شدند که تروتسکی نمی‌توانست آنان را به تاریک خانه پندار خود حواله دهد. از زمانی که او به خارج از کشور تبعید شد، آغاز به چنان دروغ پردازی‌ها کرد که مخاطبین‌اش را در مرحله اول، در کشورهایی به غیر از شوروی جستجو می‌کرد تا شاید با کسب اعتبار و سوءاستفاده از نام لنین بتواند افرادی به گرد خود جمع کند و انشعاب در جنبش کمونیستی آن کشورها را تحقق بخشد. از دیگر سو تلاش بر این داشت که در مواردی بسیار از طریق نقل قول‌هایی ساختگی از لنین - مانند آنچه از او آورده شد - با زیرکی و دنائت تمام چهره‌ای مغشوش از لنین بسازد که گویا سلامت فکری نداشته است و از جمله چگونه است که فردی را که به هنگام انقلاب فوریه "شیاد" و "خوک" می‌خواند و در یک ماه و نیم پیش از انقلاب اکتبر "خطرناکتر" از "سوسیال - میهن پرستان" می‌داند، به سرعت تبدیل به "بهترین"ین بلشویک می‌شود. در یک کلام، تروتسکی تلاش داشت با دروغ پردازی و تحریف و با سوء استفاده از نام لنین، کسب چهره برای خود بکند.

نسبت "یهودا" به تروتسکی: تروتسکی در مقاله کذائی، جنجال به پا می‌کند که گویا لنین او را یهودا خطاب نکرده و تنها

«دو سال پیش از جنگ، در یکی از لحظات حساس مبارزه در تبعید، لنین با

عصبانیت تروتسکی را "یودوشکا" خطاب کرد»

و اضافه می‌کند که:

«در این مورد مشخص حتی مقاله‌ای هم در کار نبود، بلکه یادداشتی بود در

لحظه‌ی عصبانیت».

به طور جنبی بیان شود که تروتسکی حتی در این مورد نیز صداقت در گفتار ندارد. اول اینکه لنین نه در یک یادداشت بلکه در یک نوشته‌ی کوتاه، تروتسکی را به یودوشکا تشبیه می‌کند که تاریخ آن سه سال و اندی پیش از جنگ یعنی در ۲ ژانویه ۱۹۱۱ می‌باشد. دوم اینکه، این "یادداشت" یگانه موردی نیست که لنین، شخصیت تروتسکی را همچون یودوشکا معرفی می‌کند، به عنوان نمونه می‌توان از مقاله‌ی "نقض وحدت در پرده‌ی فریادهای وحدت طلبی" به تاریخ مه ۱۹۱۴ نام برد که نه تنها "یادداشت" نیست بلکه مقاله‌ای چند ده صفحه‌ای می‌باشد. تروتسکی با نیت خاص، مقاله‌ی لنین را به "یادداشت" تقلیل می‌دهد تا از اهمیت موضوع بکاهد، تاریخ را نیز تغییر می‌دهد و می‌خواهد به خواننده نا آگاه القاء کند که آن تشبیه مربوط به گذشته‌های دور است در حالی که لنین آن تشابه را در سال ۱۹۱۴ نیز تکرار کرده است و دیگر این که گویی "عصبانیت" یعنی حالت غیر عادی سببی بر چنان تشبیه‌ی بوده است و گر نه لنین بنا بر تفسیر تروتسکی ابداً به خود اجازه نمی‌داده است که به ساحت مقدس این شخص نسبتی ناروا بدهد!! بنابر تفسیر تروتسکی، حتماً تمام آن نقل قول‌هایی که در این نوشته از لنین آوردیم، نتیجه‌ی عصبانیت بوده است و به زبان ساده بشری یعنی لنین در تمامی نزدیک به بیست سالی که تروتسکی را به باد انتقاد و استهزاء شدید گرفت و بدترین نسبت‌ها را به او داد، که سزاوارش بود، در عصبانیت گذرانند!!! عجب!!! چه خوب می‌بود، تروتسکی تنها به نام بردن از یودوشکا و یهودا قناعت نمی‌کرد و توضیحی نیز درباره خصوصیات یودوشکا که شباهت فروان با روایات از یهودا دارد، می‌داد. او مسلماً از خصوصیات مشابه آن دو شخص با هم آگاه بود و با نیت از آن توضیح پرهیز کرده است. لذا ضروری است چند کلامی درباره آن دو شخص آورده شود تا جبران "غفلت" تروتسکی شده باشد.

یهودا اسخریوطی (Judas iskarriot) بنابر برخی روایات مسیحیت یکی از حواریین عیسی بود که خفا گاه او را به رومیان فاش ساخت و به عنوان خائن معروف شد. بر اساس روایت‌هایی دیگر، گویا این کار را بر مبنای خواست عیسی و در مشورت با وی انجام داده است. روایتی دیگر بر اینست که او، عیسی را به عنوان فرزند "خدا" قبول نداشته و عیسی را زمینی می‌شناخته است. آنچه که امروزه مورد پذیرش اکثریت شعبات مختلف مسیحیت و مسیحیان می‌باشد، همانا اولین روایت است. تذکر حاشیه‌ای و خارج از موضوع

این نوشته این که: موجودیت عیسی و حواریون او از نظر تاریخی ثابت شده نیست و حتی برخی از تاریخ شناسان و باستان شناسان در موجودیت او اظهار شک کرده‌اند. یودوشکا (juduschka) کی بود؟! او شخصیتی داستانی در کتاب نویسنده روسی در قرن نوزدهم، میخائیل پوگر افوویچ سالتیکوف شچردین به نام "خانواده گلوولیف" می‌باشد. بر اساس نظر دهی کسانی که آن کتاب را خوانده‌اند و در توضیحات مترجمین آثار لنین آمده است، این شخصیت داستانی، "نماد از هم پاشیدگی مادی و معنوی طبقه زمیندار میرنده، انگل‌های اجتماع و خیانتکاران سالوس است". لنین در مقاله‌ی "نقض وحدت در پرده‌ی فریادهای وحدت طلبی" در همان سطری که تروتسکی را با یودوشکا گلوولیف یکسان می‌داند، شیوه‌های او را با یک شخصیت داستانی از گوگول (نویسنده روسی) به نام نوزدرف در کتاب "ارواح مردگان" که "مالک آشوب طلب، دروغگو و کلاهبردار" است، مشابه می‌داند و در پایان مقاله درباره تروتسکی و هم پالگی‌های انحلال طلب وی، نتیجه‌گیری می‌کند که:

«این نوع اشخاص در حکم بازمانده‌های دوره‌ها و صورتبندی‌های تاریخی
دیروزانند». (مه ۱۹۱۴)

و در همان ماه درباره تروتسکی نوشت: "تروتسکی خوش خدمت، از دشمن خطرناکتر است". یک مقایسه کوچک نشان می‌دهد که از نظر اخلاق اجتماعی بین شخصیت یهودای روایات مسیحیت با شخصیت یودوشکای داستانی تفاوتی چندان موجود نیست. هر دو دروغگو و هر دو خیانتکار هستند. مهم در این میان، نام شخص نیست بلکه خصوصیات اجتماعی و اخلاقی شخص است که هر دو شخصیت روایتی و داستانی، مشابه هم هستند، پس در اختیار پیروان تروتسکی می‌گذاریم که کدام نام را برای او مناسب‌تر می‌دانند: یهودا یا یودوشکا.

مسلم اینست که مطمئن‌ترین سند، اصل مقاله است که به زبان روسی نوشته شده و از زمان نگارش تا زمان ترجمه به دیگر زبان‌ها بارها تجدید چاپ گردیده و هیچگونه تغییری در آن‌ها امکان پذیر نبوده است. به علت عدم آشنائی به زبان روسی، قادر نیستم در مورد چگونگی ذکر این نام در چاپ‌های به آن زبان اظهار نظر کنم. در ترجمه به زبان آلمانی کلمه‌ی یودوشکا آمده است. در ترجمه به زبان انگلیسی و فارسی که احتمالاً از انگلیسی برگردانیده شده است، نام یهودا ذکر شده است. از ترجمه به سایر زبان‌ها اطلاع ندارم. از آنجائی که شخصیت آن دو فرد یکسان هستند، نهایتاً می‌توان تغییر نام را یک بی‌دقتی در ترجمه دانست، که در مضمون قیاس شخصیت تروتسکی با یکی از آن دو فرد، تفاوتی بوجود نمی‌آورد. ولی زمانی که خصوصیات مشابه آن دو شخصیت روایتی و داستانی از نظر دورنگهداشته شود و خود را به موش مردگی زدن پیشه گردد که چرا این نام به جای آن نام آمده است و در پی آن به دروغ پردازی‌های بی‌نهایت شرم آور در بزرگ نمائی

خود پرداخته شود، چاره‌ای نیست که گفته‌ی لنین درباره تروتسکی را بهترین پاسخ بدانیم که:

«آیا از تیمارستان نیست که این صداها بلند می‌شود» (از مقاله: نقض وحدت در پرده‌ی وحدت طلبی).

در بررسی کوتاه از مناسبات لنین با تروتسکی و شخصیت او، بر اساس نقل قول‌های مستند از لنین و کروپسکایا نشان داده شد که آن دو کمونیست بزرگ، چه ارزیابی از وی داشتند و هر دو هشدار دادند که این یا آن موضعگیری و عمل می‌تواند به "خیانت" و "فاجعه" منتهی شود. تروتسکی گامی در تصحیح خود برنداشت. نتیجه چه شد؟ به علت جلوگیری از طولانی‌تر شدن مقاله، از چگونگی همکاری او با آلمان نازی که تماماً بر اساس اعترافات هم‌دستان او، گواهی ناظران معتبر جهانی در دادگاه‌ها: نویسندگان، حقوقدانان، خبرنگاران و سفرائی که حتی هیچگونه تمایل کمونیستی و علاقمندی به شوروی نداشتند، از جمله: لیون فُیشت وانگر، دنیس نوول پریت، آکساندر ورت، جیلنز تیرنا، جوزف دیویس و... و خاطرات برخی کارشناسان خارجی که در شوروی کار می‌کردند و همگی مستند و افشاء کننده‌ی اقدامات خیانت بار تروتسکی می‌باشند، می‌گذرم و خوانندگان را به مقالات و جزواتی که در این باره چاپ شده‌اند، رجوع می‌دهم. البته در همین زمینه است اقدام تروتسکی در انحلال گروهگ کوچک تروتسکیست در آلمان به هنگام حاکمیت نازی‌ها، مقالات متعدد خصمانه علیه حزب کمونیست آلمان در زمانی که این حزب از جانب نازی‌ها غیر قانونی اعلام شده و هزاران کمونیست ارزنده زندانی یا مجبور به مهاجرت شده بودند، ارسال جاسوسان مشترک تروتسکی و سازمان جاسوسی آلمان به شوروی از جمله: ناتان لوری، کروگلیانسکی، کونون، فریدمن، والننتین البرگ، برمان یوری، فریتزداوید و... که تروتسکی با دو نفر آخر در کپنهاگ دیدار داشت - به منظور تخریب در زیر بنای کشور و ترور رهبران حزبی و دولتی.

تروتسکی در پی یکی از خیانت‌های خود در همکاری با ضد کمونیست‌های امنیتی و طرفداران نازی‌ها آن چنان به مخفی ماندن آن ماجرا اطمینان داشت که به هنگام آن خیانت و تا مدت‌ها پس از آن، کاملاً سکوت کرد. در زمانی که این خیانت آشکار گردید و تروتسکی حتی در نزد پیروان خود در مخصه قرار گرفت، پس از ماه‌ها مجبور به اقرار شد و راه چاره را در قلب تاریخ یک نوشته توجیه گرانه‌ی خود یافت. تروتسکی در ماه‌های فوریه و مارس ۱۹۳۹ در یک کمیته به رهبری مارتین دایز - نماینده مجلس از تکزاس و یکی از سرسخت‌ترین عناصر ضد کمونیست - که به نام "کمیته دایز" معروف شد، شرکت کرد. وظیفه‌ی اصلی این کمیته، شناسایی کمونیست‌های ایالات متحده و برنامه ریزی برای تعقیب و دستگیری آن‌ها بود. این کمیته، سلف "کمیته مک کارتی" بود که با جنایت‌آمیزترین شیوه‌ها، کمونیست‌های آمریکا را سزاوار اعدام و زندان شناخت که تعدادی از آن‌ها به اعدام و زندان محکوم و یا مجبور به مهاجرت از ایالات متحده

شدند. گردانندگان این کمیته به منظور گمراه کردن افکار عمومی جهانی مدعی شده بودند که وظیفه‌ی کمیته مزبور، علاوه بر یافتن شیوه‌های ممنوعیت و مبارزه علیه فعالیت‌های کمونیست‌ها، مشورت درباره چگونگی جلوگیری از فعالیت‌های فاشیستی و جانبداری از آلمان نازی نیز می‌باشد. این ادعای دروغین، پرده استتاری بود به منظور شرکت شناخته شدن چهره‌های دست نشانندگان نازی‌ها برای رهیابی سرکوب کمونیست‌ها در این کمیته. و این در حالی بود که پیشتر یک کمیته دیگر به رهبری ساموئل دیک اشتالین تحت عنوان بررسی فعالیت‌های "غیرآمریکائی" نظر به برائت نازی‌ها داده بود. یکی از فاشیست‌های مشهور آمریکا که در کمیته دایز، در همکاری با تروتسکی قرار داشت، ادوارد اف - سولیوان بود که در ارتباط نزدیک با هتمان اسکوروپاداسکی - فراری "گاردسفید" روسی - قرار داشت که درباره کمونیست‌ها اظهار داشته بودند:

«همه‌ی این جهودهای شپشو را به دریا بریزید».

یکی دیگر از فاشیست‌های شناخته شده‌ی همکار تروتسکی در این کمیته جی.جی.ماتیو نام داشت که مقالات ضد کمونیستی او در مجله "ضد کمینترن" متعلق به آلفرد روزنبرگ - سیاستمدار نازی که مسئول دفتر سیاسی حزب نازی و مسئول وزارت امور کشورهای شرق - بود، چاپ می‌شدند.

تروتسکی که در ماه‌های فوریه و مارس در آن کمیته شرکت کرده بود، پس از افشا شدن شرکت و همکاری با سرسخت‌ترین ضد کمونیست‌های آمریکائی و فاشیست‌های آن کشور با هدف سرکوب کمونیست‌ها، برای توجیه خیانت خود، مقاله‌ای نوشت با عنوان "چرا پذیرفتم در کمیته‌ی دایز حاضر شوم" که در تاریخ ۳۰ دسامبر ۱۹۳۹ در نشریه سوسیال اپیل درج شد، در حالی که تاریخ ۱۱ مارس را داشت. چرا این مقاله تروتسکی با تأخیر بیش از ۹ ماه در آن نشریه چاپ شد، در حالی که مقالات ضد کمونیستی و ضد شوروی او بر اساس ارتباطاتی که با برخی بنگاه‌های انتشاراتی، نشریات و مقامات داشت، با سرعت انتشار می‌یافتند؟! آیا آن تأخیر مصلحتی، می‌تواند علتی به غیر از افشاء شدن شرکت تروتسکی در آن کمیته کذائی داشته باشد؟! تروتسکی دست پاچه می‌شود و شتابزده نوشته‌ای را تهیه و ارسال می‌کند که نشان دهنده‌ی ماهیت ضد کمونیستی اوست. او با وارد کردن بحث مربوط به بررسی فعالیت‌های فاشیستی در آن کمیته - موردی که پیش‌تر بسته شده و با برائت فاشیست‌ها پایان یافته بود و اکنون با شرکت برخی از رهبران فاشیستی، وظیفه‌ی سرکوب کمونیست‌ها را داشت - می‌نویسد:

«در مورد کمینترن، توقیف تنها به این سازمان کاملاً منحرف و سازش پذیر

کمک می‌کند... توقیف حزب کمونیست، فوری اعتبار این حزب را در چشم

کارگران به عنوان مبارز آزار دهنده‌ی طبقه حاکم بازسازی می‌کند».

تروتسکی با سرسخت‌ترین ضد کمونیست‌ها و رهبران فاشیست‌های آمریکائی نشست مشترک تشکیل می‌دهد و به آن‌ها پند می‌دهد که مبادا حزب کمونیست را غیر قانونی کنید

زیرا سبب اعتبار و قدرت‌گیری آن حزب می‌شود. او نگران زیر پا نهادن همان آزادی‌های نیم بند دموکراسی جامعه سرمایه‌داری که بورژوازی ادعای آنرا دارد نیست، بلکه نگران قدرت‌گیری کمونیست‌ها می‌باشد. فرض کنید در زمان کنونی یکی از رهبران یک تشکل کمونیستی ایرانی با مأموران برجسته سازمان سیا و رهبران فاشیست‌ها یک جلسه مشترک برپا می‌دارد تا در مورد جلوگیری از رشد و گسترش یک تشکل کمونیستی مخالف، برنامه‌ریزی کنند، به این اقدام چه نامی می‌توان نهاد؟ مگر خیانت شاخ و دم دارد؟ این عمل یک خیانت به تمام معنی است، حتی اگر منظور یک تشکل کمونیستی مخالف نباشد، بلکه تشکلی منحرف و غیر انقلابی باشد. برای تروتسکی، خیانت به جنبش‌های کمونیستی و رسیدن به قدرت با توسل به کثیف‌ترین شیوه‌ها، کاملاً مجاز بود، زیرا خودش گفته و نوشته بود که:

«وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند» (تروتسکی - اخلاق آن‌ها و اخلاق ما - ۱۹۳۸).

مارکسیست‌ها همواره با این اصل ماکیاولی که "هدف، وسیله را توجیه می‌کند" مخالفت داشته‌اند زیرا می‌توان با ادعای گویا بهترین هدف، توسل به کثیف‌ترین و شنیع‌ترین عمل را، مجاز شمرد. تروتسکی که روزی روزگاری با ترور مخالف بود و مدعی بود:

«از منظر ما ترور فردی غیر قابل قبول است» (از مقاله: چرا مارکسیست‌ها با ترور فردی مخالف هستند)،

در سال ۱۹۳۸ با تبعیت از ماکیاول، در همان مقاله توجیه شرکت در "کمیته دایز" با ترور فردی اعلام موافقت می‌کند، زیرا قصد دارد از ترورهای که دار و دسته تروتسکی و سایر خائنین در شوروی سوسیالیستی انجام دادند، حمایت کند. برای تروتسکی که هدف، توسل به هر وسیله‌ای را توجیه می‌کند، هر خیانتی مجاز شمرده می‌شود، زیرا فوراً در مخیله خود به پشت بند آن اضافه خواهد کرد که: هدف، رسیدن به قدرت است، پس هر هم‌نشینی و همکاری با کثیف‌ترین نیروهای ضد کمونیستی مجاز است.

بررسی مستند از تاریخ، هرگاه همراه با تحلیل مارکسیستی باشد، آموزنده خواهد بود و هرگاه آغشته به تحریفات، دروغ پردازی‌ها و بزرگ نمائی‌های شخصی باشد، گمراه کننده است. کروپسکایا، درباره امکان پیش آمد "فاجعه" ای که تروتسکی به سوی آن در حرکت بود، هشدار داد. تروتسکی با تبعیت از گفته‌ی خود و به عاریت گرفته از ماکیاول یعنی "وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند"، هدف را کسب قدرت شخصی با توسل به هر وسیله‌ای که برای او امکان داشت، قرارداد و در عمل برای یک بار دیگر بر گفته‌ی لنین صحه گذاشت که: "تروتسکی خوش خدمت، از دشمن خطرناک‌تر است".

سلاح زنگ زده تروتسکیستی

علی رسولی (ف. ک.)

۱۵ نومبر ۲۰۱۷

«علت اینکه تروتسکی از فاکت‌ها و اشارات مشخص پرهیز دارد همانا است که این فاکت‌ها و اشارات، تمام بانگ‌های پر خشم و جملات پر طمطراق او را بی رحمانه تکذیب می‌کنند.»
(لنین)

همچنین است روش و سبک کار مقلدان تروتسکی. اینان نیز بمانند "پیام آور" خود در مانده از اشاره به فاکت‌های مشخص مستند و غیر قابل انکار هستند و همواره با توسل به برخی لفاظی‌های بی‌مناسبت به موضوع مورد بحث و مشاجره، با توهین و دشنام، از اظهار نظر روشن طفره می‌روند و نهایتاً به این یا آن دروغ‌گوئی تروتسکی‌گونه متوسل می‌شوند. از اینگونه است برخورد به اصطلاح انتقادی فردی به نام علیرضا بیانی به مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" از نویسنده این سطور. گفته‌اند از روباه پرسیدند، شاهدت کیست؟، پاسخ داد دُم. خزعبلات تروتسکی در مورد خودش، همان پاسخ روباه گونه است. اندکی به بررسی توجیهات این آقا به منظور خلط مطلب و فرار از پاسخ‌گوئی صریح به علل برخوردهای تند لنین به تروتسکی بپردازیم که مسلماً ضرورتاً به برخی از دیگر موارد تندگوئی‌های لنین به تروتسکی و برخی دیگر از دروغ‌های تروتسکی نیز اشاره خواهد شد، هر چند که خشم سران تروتسکیست‌های امروزی برانگیخته شود و کف بر لب دشنام و توهین را باز هم پی‌گیرند. بارها در مبارزه علیه نظریات ارتجاعی و مرتجعین رنگارنگ بورژوائی - چه در حاکمیت و چه در اپوزیسیون - مشابه چنان دشنام و توهین‌ها را شنیده‌ایم و باز هم خواهیم شنید ولی بازگوئی حقایق تاریخی را به فراموشی نخواهیم سپرد.

داعیان تروتسکیستی خجالت زده عمدتاً تلاش دارند در استتار، چهره کمونیستی لنین را تا سطح تروتسکی پایین آورند و حتی بی‌ارزش‌تر از تروتسکی نشان دهند، لیک از آنجائی

که گفتار و کردارشان با دروغ‌ها آلوده است، خواسته یا ناخواسته در اینجا و آنجا چهره‌ی ضد لنینی خود را عیان می‌سازند...

«تروتسکی در سال‌های ۱۹۰۳ - ۱۹۰۱ یک ایسکرایی دوآتشه بود و ریازانف نقش او را در کنگره سال ۱۹۰۳ به عنوان "چماق لنین" توصیف کرد. در پایان سال ۱۹۰۳ تروتسکی یک منشویک دو آتشه می‌شود یعنی از نزد ایسکرایی‌ها به نزد اکونومیست‌ها می‌گریزد و اعلام می‌کند که "بین ایسکرایی قدیم و نو ورطه عمیقی است". در ۱۹۰۵ - ۱۹۰۴ او از منشویک‌ها روی برمی‌گرداند و موقعیت متزلزلی را اختیار می‌کند، گاه با مارتینف "اکونومیست" همکاری می‌کند و گاه نظریه‌ی بی پروپای چپ "انقلاب پرممانت" را اعلام می‌نماید. در ۱۹۰۷ - ۱۹۰۶ به بلشویک‌ها نزدیک می‌شود و در بهار ۱۹۰۷ اعلام می‌کند که با روزا لوگزمبورگ هم عقیده است. در دوره‌ی از هم پاشیدگی، پس از مدت‌ها تزلزلات "غیر فراکسیونی" مجدداً به طرف راست می‌رود و در اوت سال ۱۹۱۲ داخل بلوک انحلال طلبان می‌شود. اکنون مجدداً از آن‌ها روی برگردانده است ولی در ماهیت امر همان ایده‌های مبتذل آن‌ها را تکرار می‌کند» (از جزوه: نقض وحدت در پرده فریادهای وحدت طلبی - مه ۱۹۱۴)

...لنین در آن زمان درباره تروتسکی اظهارداشت:

«تروتسکی تمام دشمنان مارکسیسم را گردهم می‌آورد... تروتسکی تمام کسانی را که تبااهی ایدئولوژیک برایشان گرامی است، جمع می‌کند، تمام کسانی را که به دفاع از مارکسیسم اعتنائی ندارند و تمام عناصر عامی را که نمی‌فهمند دلایل مبارزه چه هستند و میلی هم به آموختن، اندیشیدن و یافتن ریشه‌های ایدئولوژیک اختلاف نظر ندارند، متحد می‌سازد. تروتسکی در این دوران اغتشاش، تفرقه و تزلزل، به آسانی می‌تواند "قهرمان یک ساعته" از کار درآید و تمام عناصر پست را دور خود جمع کند. ولی هر قدر این تلاش آشکارتر به کار رود، شکستش دیدنی‌تر خواهد بود... تروتسکی با فرومایگی خود را می‌فریبد، حزب را می‌فریبد و پرولتاریا را می‌فریبد» (از: نامه به هیأت مقیم درون روسیه کمیته مرکزی حزب سوسیال دموکرات روسیه - دسامبر ۱۹۱۰)

این است کارنامه سیاسی تروتسکی تا اوائل سال ۱۹۱۴ یعنی جدائی از لنین و همراهی با منشویک‌ها علیه نظریه حزبیت لنینی و انقلاب روسیه. در همین زمان است که تروتسکی در جزوه خود به نام "وظایف سیاسی ما" به تاریخ ۱۹۰۴ لنین را مشابه با ماکسیمیلیان روبسپیر دانسته و او را "ماکسیمیلیان روسیه و مستبد فردی" خطاب می‌کند. جالب اینکه او این کتاب را به بزرگ رهبر منشویک‌ها، اکسلرود، شخصی که در تمامی عمر علیه بلشویک باقی ماند و پس از ترک شوروی، در همکاری با سوسیال دموکراسی غرب علیه

حاکمیت شوراهای، مدام در تکاپو بود، با جمله‌ی "به استاد پرارزش پل بوریزویچ اُکسرد" تقدیم می‌کند. در سال‌های بعد در ابتدا گاه با اکونومیست‌ها همراه است و گاه از بلشویک‌ها کمک می‌طلبد. او در این زمان نظریه ضد مارکسیستی "انقلاب پرممانت (مداوم)" را که از پارووس اقتباس کرده بود رهگشای انقلاب روسیه معرفی می‌کند.

او بدون توجه به موقعیت سیاسی - اجتماعی - اقتصادی روسیه و طبقات حاکم و فرودست، با طرح به اصلاح چپ انقلاب سوسیالیستی به مثابه وظیفه مبرم فوری و نفی نقش دهقانان فقیر و میانه حال که اکثریت جامعه روسیه را تشکیل می‌دادند و عدم ضرورت اتحاد پرولتاریا با دهقانان، به مقابله با نظریه مارکسیستی لنین در مورد دیکتاتوری انقلابی دموکراتیک پرولتاریا و دهقانان می‌پردازد. پارووس و تروتسکی بدون توجه به موقعیت و نقش دهقانان در روسیه آن زمان، می‌پنداشتند که تنها با قرار گرفتن سوسیال دموکرات‌ها در رأس انقلاب و بدون جلب نظر اکثریت جامعه می‌توان انقلاب سوسیالیستی را به سرانجام رسانید. این نظریه تنها یک نمای دروغین چپ داشت که خود را تنها با کلمات انقلاب سوسیالیستی آراسته بود. لنین بر عکس لفاظی‌های فریبنده پارووس و تروتسکی، به هنگام انقلاب ۱۹۰۵ روسیه بیان می‌داشت که:

«پرولتاریای روسیه اکنون اقلیت مردم روسیه را تشکیل می‌دهد. این پرولتاریا فقط در صورت اتحاد با انبوه نیمه پرولتاریا و نیمه چیزدارها، یعنی با انبوه تهیدستان خرده بورژوازی شهری و روستائی می‌تواند به اکثریت عظیم و قاطع بدل گردد... این انقلاب هم‌اکنون توده‌ها را به پا می‌دارد و آن‌ها را کاملاً بپا خواهد خیزاند، دولت نیز با مقاومت ناامیدانه‌ی خویش این کار را تسهیل می‌کند. ولی روشن است که از آگاهی سیاسی نضج یافته، از آگاهی سوسیال دموکراتیک این توده‌ها و انبوه رهبران خلقی "محلی" یا حتی "موژیک" سخنی هم نمی‌تواند در میان باشد. آن‌ها نه تنها به علت گرفتاری در جهل (تکرار می‌کنیم که انقلاب باسرعتی حیرت آور آن‌ها را روشن می‌سازد)، بلکه علاوه بر آن به علت آنکه موضع طبقاتی‌شان پرولتری نیست و منطق عینی تحول تاریخ، در لحظه حاضر، وظایف یک انقلاب دموکراتیک و نه سوسیالیستی را در برابر آن‌ها قرار داده است، نمی‌توانند بدون گذراندن یک سلسله آزمون‌های انقلابی، فوراً سوسیال دموکرات شوند. پرولتاریای انقلابی با تمام انرژی خود در این انقلاب شرکت خواهد کرد و طی آن دنباله‌روی حقیرانه یک عده و جمله پردازی‌های انقلابی عده‌ی دیگر را کنار خواهد زد. پرولتاریا قاطعیت و آگاهی طبقاتی را به درون گردباد سرگیجه آور حوادث خواهد برد، پیگیر و جسور به پیش خواهد رفت، از دیکتاتوری انقلابی - دموکراتیک هراس به خود راه نخواهد داد، بلکه با شور تمام خواستار آن خواهد بود و در راه جمهوری و آزادی کامل مبتنی بر نظام جمهوری و در راه

فرم‌های اقتصادی بنیادی مبارزه خواهد کرد تا عرصه‌ای واقعاً گسترده، عرصه‌ای شایسته قرن بیستم، برای مبارزه در راه سوسیالیسم پدید آورد (از مقاله: سوسیال دموکراسی و دولت موقت انقلابی - اوایل آوریل ۱۹۰۵).

و از اینرو بود که لنین "پوچگوئی" را به تروتسکی نسبت داد. چپ‌نماهای آنروزی مدعی بودند و تروتسکیست‌های امروزی بی اطلاع از نوشته‌های لنین، آن ادعا را تکرار می‌کنند که لنین گویا باور به انقلاب بورژوائی کلاسیک در روسیه داشته است که تنها پس از تحقق کامل وظایف آن انقلاب می‌توان سخن از انقلاب سوسیالیستی را به میان آورد و در نتیجه انقلاب سوسیالیستی را به فراموشی سپرده است. چنین ادعائی اگر از بی اطلاع یا باور به آنارشیسم نباشد، ادعائی کاملاً مغرضانه است. لنین نوشت:

«سطح فعلی تکامل اقتصادی روسیه (شرط ابژکتیف) و سطح فعلی آگاهی و تشکل وسیع توده‌های پرولتاریا (شرط سوژکتیف) که ربط لاینفکی با شرط ابژکتیف دارد) آزادی تام و فوری طبقه کارگر را غیر ممکن می‌سازد. فقط اشخاص کاملاً جاهل ممکن است جنبه‌ی بورژوازی تحول دموکراتیک را که در حال عملی شدن است از نظر دور دارند. فقط خوش بینان کاملاً ساده لوح ممکن است این موضوع را فراموش کنند که درجه اطلاع توده کارگر از هدف‌های سوسیالیسم و شیوه‌های اجرای آن تا چه اندازه کم است. ولی ما همه یقین داریم که آزادی کارگران فقط بدست خود کارگران می‌تواند انجام گیرد. بدون آگاهی و تشکل توده‌ها، بدون آماده نمودن و پرورش آن‌ها از راه مبارزه طبقاتی آشکار بر ضد تمام بورژوازی، کوچکترین سخنی درباره انقلاب سوسیالیستی نمی‌تواند در میان باشد و در پاسخ اعتراضات آنارشیستی مبنی بر اینکه گویا ما انقلاب سوسیالیستی را به تعویق می‌اندازیم، خواهیم گفت: ما آنرا به تعویق نمی‌اندازیم بلکه با یگانه وسیله ممکن و از یگانه راه صحیح یعنی از همان راه جمهوری دموکراتیک، نخستین گام را بسوی آن برمی‌داریم. کسی که بخواهد از راه دیگری سوای دموکراتیسم سیاسی بسوی سوسیالیسم برود، مسلماً چه از لحاظ اقتصادی و چه از لحاظ سیاسی به نتایج بی‌معنی و مرتجعانه‌ای خواهد رسید ... برای اینکه پرولتاریا در مبارزه بر ضد دموکراسی بورژوازی ناپیگیر آزادی عمل داشته باشد، باید بقدر کافی آگاه و نیرومند باشد تا بتواند آگاهی دهقانان را بسطح خود آگاهی انقلابی ارتقاء دهد و تعرض آن‌ها را هدایت نماید... یکی از اعتراضاتی که بر ضد شعار "دیکتاتوری انقلابی دموکراتیک پرولتاریا و دهقانان" می‌شود اینست که این دیکتاتوری لازمه‌اش "اراده واحد" است، در حالیکه پرولتاریا نمی‌تواند با

خرده بورژوازی اراده واحد داشته باشد. این اعتراض بی پایه است زیرا بنای آن بر تفسیر مجرد و متافیزیکی مفهوم اراده واحد گذارده شده است. اراده ممکن است در موردی واحد باشد و در مورد دیگر نباشد. فقدان وحدت در مسایل سوسیالیسم و در مبارزه برای سوسیالیسم، مانع وحدت اراده در مسایل دموکراتیک و مبارزه در راه جمهوری نمی‌گردد. فراموش کردن این موضوع بمعنای فراموش کردن فرق منطقی و تاریخی میان انقلاب دموکراتیک و سوسیالیستی است. فراموش کردن این موضوع یعنی فراموش نمودن جنبه‌ی همگانی انقلاب دموکراتیک، زیرا وقتی این انقلاب همگانی بود، در این صورت در همان حدودی که این انقلاب حوائج و تقاضاهای همگانی را برآورده می‌نماید، در همان حدود هم در آن وحدت اراده وجود دارد. در خارج از حدود دموکراتیسم از وحدت اراده بین پرولتاریا و بورژوازی دهقانی جای سخنی هم نمی‌تواند باشد.

مبارزه طبقاتی بین آن‌ها امریست ناگزیر، ولی در زمینه جمهوری دموکراتیک، این مبارزه عمیق‌ترین و وسیع‌ترین مبارزه مردم در راه سوسیالیسم خواهد بود. دیکتاتوری انقلابی دموکراتیک پرولتاریا و دهقانان همانند هر پدیده‌ای در عالم دارای یک گذشته و یک آینده است. گذشته آن، حکومت مطلقه سرواژ، سلطنت و ممتازیت است. در مبارزه با این گذشته، در مبارزه با ضد انقلاب، "وحدت اراده" پرولتاریا و دهقانان ممکن است، زیرا وحدت منافع وجود دارد. آینده آن، مبارزه با مالکیت خصوصی، مبارزه کارگر روزمزد با صاحب کار و مبارزه در راه سوسیالیسم است. اینجا وحدت اراده غیر ممکن است. در اینجا راهی که در برابر ما قرار دارد راهی نیست که از حکومت مطلقه به جمهوری می‌رود بلکه راهی است که از جمهوری دموکراتیک خرده بورژوازی بسوی سوسیالیسم می‌رود... پرولتاریا باید انقلاب دموکراتیک را به آخر برساند بدین طریق که توده دهقان را به خود ملحق نماید تا بتواند نیروی مقاومت حکومت مطلقه را جبراً منکوب و ناپیگیری بورژوازی را فلج سازد. پرولتاریا باید انقلاب سوسیالیستی را به انجام برساند بدین طریق که توده‌ی عناصر نیمه پرولتاریای اهالی را به خود ملحق کند تا بتواند نیروی مقاومت بورژوازی را جبراً درهم شکند و ناپیگیری دهقانان و خرده بورژوازی را فلج سازد... سوسیال دموکراسی به پرولتاریا می‌گوید: انقلاب ما انقلاب همگانی است، به این جهت تو باید بمثابه پیشروترین طبقات و یگانه طبقه تا آخر انقلابی، مساعی خود را صرف آن نمائی که نه تنها به جدی‌ترین طرز در آن شرکت ورزی بلکه رهبری آنرا نیز به عهده خود بگیری. به این جهت تو نباید خود را در چهار دیوار مبارزه

طبقاتی به مفهوم محدود آن و بخصوص به مفهوم یک جنبش حرفه‌ای محدود نمائی بلکه برعکس باید بکوشی که حدود و مضمون مبارزه طبقاتی خود را بحدی وسعت دهی که نه فقط تمام وظایف انقلاب فعلی دموکراتیک و همگانی روس بلکه وظایف انقلاب سوسیالیستی آنرا نیز دربرگیرد. به این جهت تو بدون اینکه جنبش حرفه‌ای را نادیده بگیری و بدون اینکه از استفاده از کوچکترین میدان فعالیت عملی امتناع نمائی، باید در عصر انقلاب، وظایف قیام مسلحانه، تشکیل ارتش انقلابی و حکومت انقلابی را بمثابة یگانه طرق نیل به پیروزی کامل مردم بر تزارسیم و بکف آوردن جمهوری دموکراتیک و آزادی واقعی سیاسی در درجه اول اهمیت قراردهی» (از جزوه: دوتاکتیک سوسیال دموکراسی در انقلاب دموکراتیک - ژوئیه ۱۹۰۵).

در نوشته‌ای دیگر می‌خوانیم:

«ما باید با تمام وسایل از قیام دهقانان و حتی از ضبط اراضی پشتیبانی نمائیم. ولی این به هیچ وجه بمعنای پشتیبانی از هر گونه طرح‌های خیالی خرده بورژوا مآبانه نیست. مادامی که جنبش دهقانان جنبه دموکراتیک و انقلابی دارد، ما از آن پشتیبانی می‌کنیم. ولی وقتی که این جنبش جنبه ارتجاعی و ضد پرولتاریائی بخود بگیرد، برای مبارزه بر ضد آن آماده می‌شویم (فوراً و بی درنگ آماده می‌شویم) تمام جان کلام مارکسیسم در این قضیه دو جانبه است و فقط اشخاصی می‌توانند آنرا ساده کرده یا بصورت یک قضیه واحد و بسیط در آورند که مارکسیسم را درک نمی‌کنند...

ما پس از انجام انقلاب دموکراتیک بلافاصله و درست به میزان نیروی خود که نیروی پرولتاریای آگاه و متشکل باشد، انقلاب سوسیالیستی را آغاز خواهیم نمود. ما هوادار انقلاب پی در پی هستیم. ما در نیمه راه توقف نخواهیم کرد. اگر ما هم اکنون و بلادرنگ وعده هرگونه "اجتماعی کردن" نمی‌دهیم همانا آنست که از شرایط واقعی این قضیه آگاهیم و آنرا پرده پوشی نمی‌کنیم، بلکه مبارزه طبقاتی جدیدی را که در اعماق توده دهقانی در حال نضج است افشاء می‌سازیم... (از مقاله: روش سوسیال دموکراسی نسبت به جنبش دهقانان - سپتامبر ۱۹۰۵).

اختلاف بزرگ لنین با تروتسکی در آن زمان روسیه بر روی نقش دهقانان بعنوان متحد طبقه کارگر و بسیج و متشکل کردن وسیعترین نیرو بود که نقل قول‌های بالا از لنین گویای این اختلافات هستند. تروتسکی برخلاف لنین تنها با شعار به ظاهر چپ و در محتوی ضد مارکسیستی به نفی نقش دهقانان به عنوان متحد موقت پرولتاریا می‌پرداخت. لنین درباره نظریه تروتسکی نوشت:

«تئوری نو ظهور تروتسکی امر دعوت به مبارزه انقلابی برای تصرف قدرت سیاسی توسط پرولتاریا را از بلشویک‌ها به عاریت گرفته است و انکار نقش دهقانان را از منشویک‌ها» (مقاله: دوانقلاب).

نظریات لنین درباره انقلاب روسیه غالب گردید و از همین رو انقلاب دموکراتیک فوریه ۱۹۱۷ و انقلاب سوسیالیستی اکتبر به پیروزی رسیدند. در حالی که حتی تروتسکی به صحت نظریه لنین اقرار کرد و نوشت:

«اتحاد انقلابی دو طبقه ستم کشیده، نبوغانه توسط لنین پیش‌بینی شده و مدت‌ها پیش از وقت توسط او آماده گردیده بود» (تروتسکی - در دفاع از انقلاب روسیه - ۱۹۳۲)

برخی از تروتسکیست‌های امروزی که گویا حتی اطلاع ضروری از نوشتجات تروتسکی و در ضمن تضادگویی‌ها و دروغگویی‌های اوندارند، هنوز هم مدعی‌اند که لنین، به ضرورت انقلاب سوسیالیستی برای روسیه در آن سال‌ها بی توجه بوده است. نقل قول‌های نسبتاً طولانی بالا از آن جهت آورده شد که پاسخی باشد به آن کسان که گویا جز نگاهی سطحی به برخی نوشتجات تروتسکی، مطالعه آثار لنین را ضروری ندانسته‌اند.

علیرضا بیانی که همچنان زحمت مطالعه آثار لنین را ضروری نمی‌داند و نمی‌خواهد از چار چوب تکرار این یا آن نقل قول ساختگی تروتسکی فراتر رود، در انتقاد به مقاله "مناسبات لنین و تروتسکی" مدعی می‌شود که "غیرانضمامی" و "نگاه انتزاعی" است. این دانش پژوه!! واژه‌های سیاسی بدون اینکه از معنای انضمامی و انتزاعی در یک مقاله آگاهی داشته باشد تصور می‌کند با توسل به دو کلمه‌ی نامربوط، جان کلام را ادا کرده و در نتیجه پاسخگویی مناسب را انجام داده است. این آقا باید بداند که انضمام در زبان فارسی به معنای پیوستن چیزی به چیز دیگر و ضمیمه کردن می‌باشد و معنای انتزاعی عبارتست از جدا سازی از موضوع و گسستن از موضوع مربوطه. هرگاه نقل قول‌های آورده شده از لنین این چنینی بوده‌اند، وظیفه این است که نمونه‌هایی نشان داده شوند و نه آنکه با یک کلی گویی بی‌ربط، فرار از پاسخگویی را برگزینند. تمامی نقل قول‌های ذکر شده از لنین همراه با ذکر مأخذ، عنوان مقاله و تاریخ نگارش می‌باشند. این بدان معناست که خواننده به راحتی می‌تواند به منبع نقل قول مراجعه کرده، صحت و سقم و موضوع مورد مشاجره را بررسی کند. با یک مثال، روشن‌تر کنیم که انتزاع چگونه عملی است. در بالا نقل قولی نسبتاً طولانی از لنین درباره انقلاب روسیه و نقش دهقانان آورده شد. در آن مقاله و نقل قول، سخن از دیکتاتوری انقلابی دموکراتیک پرولتاریا و دهقانان رفته است. هرگاه شخصی این جمله را از ارتباط مشخص و پیوسته با مضمون و مورد مقاله و مشاجره جدا کرده و مدعی شود که لنین همواره و در کلیه مراحل تاریخی برای روسیه و یا تمامی کشورهای مشابه آن‌چنان رهنمودی را داشته است، عامداً یا سهواً عملی انتزاعی را پیش گرفته است. انضمام یک نوشته یا مقاله نیز زمانی ضرورت پیدا

می‌کند که یا جنبه‌ی تکمیلی داشته باشد و یا توضیحی است که چون به علی از جمله احتراز از طولانی شدن، در نوشته مورد بحث گنجانیده نشده است، و در نتیجه ضمیمه می‌شود که درباره‌ی هیچ یک از نقل قول‌های ذکر شده چنین ضرورتی وجود نداشته است، زیرا تمامی نقل قول‌ها همراه با عنوان مقاله، منبع و تاریخ و در نتیجه گویا بوده‌اند. آیا بهتر نبود که جناب بیانی به جای یک جمله پردازی بی ارتباط برای توجیه تروتسکی، حتی اگر برای نمونه هم شده باشد نشان می‌داد که در کدام مورد و چگونه آن "انتزاعی" ادعائی روی داده است و یا در چه موردی ذکر یک یا چند انضمام ضرورت داشته است؟ می‌دانیم که چون چنین نمونه‌ای وجود ندارد، لذا منتقد نا آشنا به نوشتجات لنین و بیزار از لنین و لنینسم، به آن شیوه نابخردانه توسل جسته است.

دروغگوئی و تحریف رویدادهای تاریخی، سبک کار همیشگی تروتسکی بوده است. به هنگام کنگره سوم حزب سوسیال دموکرات روسیه، بحث درباره حکومت موقت انقلابی یکی از مسائل مورد مشاجره بین بلشویک‌ها و نو ایسکرائی‌ها (منشویک‌ها و تروتسکی) بود. در آن کنگره قطعنامه‌ای به تصویب رسید که بیان نظر بلشویک‌ها بود و تماماً در تقابل با نظریه تروتسکی درباره انقلاب روسیه قرار داشت. تروتسکی در صفحات ۲۰۸ تا ۲۱۱ کتاب خود بنام "زندگی من" مدعی است که نوشته‌ای را به کراسین، یکی از اعضای کمیته مرکزی در آن زمان، می‌دهد که همان نوشته به عنوان قطعنامه کنگره تصویب شد!! تروتسکی در نتیجه گیری چنین آورده است:

«تذکر این نکته زیادی نیست که قطعنامه کنگره سوم درباره حکومت موقت،

صد بار به عنوان حربه‌ای علیه "تروتسکیسم" به کاررفته است.

"پروفسورهای سرخ" استالینست اطلاع ندارند که علیه من، به عنوان حربه‌ی

لنینسم سخنانی را به کار می‌برند که من خود آن‌ها را نوشته‌ام»

عجبا!! یک قطعنامه دربر گیرنده نظر بلشویک‌ها در کنگره به تصویب می‌رسد که کاملاً مخالف هسته اصلی نظریه تروتسکی است و این شخص مدعی می‌شود که به قلم اوست. آیا قابل قبول است که شخصی نوشته‌ای را که کاملاً مغایر با نظرش می‌باشد آماده کرده، به کنگره ارائه داده و به تصویب برساند؟ چنین شخصی را بایستی واقعاً ناقص العقل دانست. این دروغگوئی و تحریف برای چیست؟ تروتسکی می‌خواهد برای خود، سابقه بلشویکی بسازد و لذا به چنین دروغ مسخره و احمقانه‌ای متوسل می‌شود. این تنها نمونه این نوع دروغگوئی خنده‌دار نیست. او در همان کتاب "زندگی من" مدعی است:

«در چهارم ژوئن در کنگره شوراها، بمناسبت حمله‌ای که کرنسکی آنرا در

جبهه جنگ تدارک می‌دید، اعلامیه‌ای به نام فراكسیون بلشویک‌ها خوانده شد

که من آنرا تنظیم کرده بودم» (صفحه ۳۷۴ فارسی).

تروتسکی به عنوان عضو حزب بلشویک یک ماه بعد یعنی در ماه ژوئیه پذیرفته شد و هنوز به عضویت در فراكسیون بلشویک‌ها درنیامده بود. آیا در حزب بلشویک کسی پیدا

نمی‌شد که قادر باشد اعلامیه‌ای را تنظیم کند و حتماً می‌بایستی به تروتسکی متوسل می‌شدند؟! شاید بایستی سپاسگزار!! تروتسکی باشیم که به همین اندک قناعت کرده و مدعی نشده است که تمامی نشریات حزب نیز در آن زمانی که او هنوز پشت در حزب منتظر برای عضویت بود، به قلم و زیر نظر او انتشار یافته است!!

انقلاب ۱۹۰۵ به پیروزی نرسید. دوران اختناق شدید و تعقیب کمونیست‌ها از سوی حکومت تزاری دگر بار شدت گرفت و عناصر متزلزل، نظاره‌گری را بر ادامه مبارزه انقلابی ترجیح دادند. در این دوران لنین بر تلفیق مبارزه مخفی و علنی پافشاری داشت تا هم استحکام حزبی را تضمین کرده و همچنین پیوند حزب با تودها را مستحکم سازد. مبارزه لنین در درون سوسیال دموکراسی روسیه در دو سوی جریان می‌یافت. راست‌ها یعنی منشویک‌ها خواهان مبارزه علنی و تبدیل حزب به یک ارگان علنی بودند و اتزوویست‌ها که ادعای دروغین چپ داشتند، خروج نمایندگان سوسیال دموکراسی را از دوما (مجلس آن‌زمانی) و سایر تشکلات مجاز، طلب می‌کردند. در عمل هر دو گروه منشویک‌ها و اتزوویست‌ها، انحلال تشکیلاتی حزبی را در نظر داشتند، یکی از طریق توسل به علنی گرائی کامل و قانونی و دیگری با انصراف کامل استفاده از امکانات علنی و در نتیجه قطع ارتباط با توده‌ها. تعداد عناصر معدودی نیز هنوز در پی آشتی دادن نیروهای دست راستی یعنی منشویک‌ها با کمونیست‌های راستین یعنی بلشویک‌ها بودند که به "سانتریست‌ها" ملقب شده بودند. تروتسکی جزء سانتریست‌ها بود و به عبث تلاش داشت که بلشویک‌ها را با منشویک‌ها آشتی دهد، وحدتی که به هیچ وجه امکان پذیر نبود زیرا وحدت دو ایدئولوژی، دو استراتژی متفاوت و دو برنامه گوناگون با یکدیگر امکان پذیر نبود و در صورت تحقق، تن دادن به راست روی و انحلال طلبی بود. در این دوره است که تروتسکی در همکاری با منشویک‌ها حمله به بلشویک‌ها را در صدر برنامه خود دارد. لنین در آن زمان درباره تروتسکی اظهارداشت:

«تروتسکی تمام دشمنان مارکسیسم را گرد هم می‌آورد... تروتسکی تمام کسانی را که تباهی ایدئولوژیک برایشان گرامی است، جمع می‌کند، تمام کسانی را که به دفاع از مارکسیسم اعتنائی ندارند و تمام عناصر عامی را که نمی‌فهمند دلایل مبارزه چه هستند و میلی هم به آموختن، اندیشیدن و یافتن ریشه‌های ایدئولوژیک اختلاف نظر ندارند، متحد می‌سازد. تروتسکی در این دوران اغتشاش، تفرقه و تزلزل، به آسانی می‌تواند "قهرمان یک ساعته" از کار درآید و تمام عناصر پست را دور خود جمع کند. ولی هر قدر این تلاش آشکارتر به کار رود، شکستش دیدنی‌تر خواهد بود... تروتسکی با فرومایگی خود را می‌فریبد، حزب را می‌فریبد و پرولتاریا را می‌فریبد» (از: نامه به هیأت مقیم درون روسیه کمیته مرکزی حزب سوسیال دموکرات روسیه - دسامبر ۱۹۱۰).

نقل قول‌های بین سال‌های ۱۹۱۰ تا ۱۹۱۲ در مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" در چنان ارتباطی هستند.

در سال ۱۹۱۲ بلشویک‌ها تحت رهبری داهیانیه لنین تصمیم به قطع کامل ارتباط تشکیلاتی با منشویک‌ها و سایر جریان‌ات ضد مارکسیستی سوسیال دموکراسی روسیه از جمله سانتریست‌ها (تروتسکی) گرفتند و ایجاد حزب بلشویک را اعلام داشتند. تروتسکی که نتوانسته بود بلشویک‌ها را قانع به سقوط در منجلاب منشویکی و انحلال طلبی بکند، همکاری و همدردی خود با منشویک‌ها را مستحکم‌تر کرد و تلاش داشت تمامی انحلال طلبان و ضد بلشویک‌ها را در یک بلوک به نام "بلوک اوت" گردهم آورد تا به پندار و آرزوی ارتجاعی‌اش یعنی تلاشی حزب بلشویک تحقق بخشد. "بلوک اوت" با شکستی مفتضحانه مواجه و از هم پاشیده شد. نقل قول‌های آورده شده از لنین مربوط به سال‌های ۱۹۱۲ تا ۱۹۱۴ در مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" درباره نظریات و اقدامات ارتجاعی تروتسکی در این دوره است. پس بيمورد نبود که لنین نوشت:

«تروتسکی خوش خدمت از دشمن خطرناک‌تر است» (از مقاله: نقض وحدت در پرده‌ی فریادهای وحدت طلبی - مه ۱۹۱۴) و «هدف تروتسکی آنست که با خاک پاشیدن به چشم کارگران، انحلال طلبی را مخفی کند ... با تروتسکی بحث ماهوی کردن غیرممکن است زیرا او هیچ عقیده پابرجائی ندارد ... در مورد چنین فردی، باید وی را به عنوان دیپلماتی از پست‌ترین قماش رسوا کرد» (از مقاله: درباره تروتسکی و یک پلاتفرم حزبی مشخص - دسامبر ۱۹۱۲).

کشورهای امپریالیستی از سال ۱۹۱۳ خود را برای آغاز یک جنگ جهانی آماده می‌کردند و در طبل دروغین دفاع از میهن می‌کوبیدند تا با تحمیق توده‌ها بتوانند به منظور گسترش مناطق نفوذ و زیرسلطه خود آن‌ها را به کشتارگاه‌ها بکشانند. لنین و حزب بلشویک با قاطعیت تمام به مقابله با جنگ جهانی برخاستند و شعار تبدیل جنگ جهانی به انقلاب برای سرنگونی ارتجاع داخلی را مطرح ساختند. بسیاری از سوسیال دموکرات‌ها در روسیه و سایر کشورهای اروپائی به پابوسی بورژوازی کشور خودی تن دادند و عده‌ای نیز با طرح شعارهایی همچون "صلح به هر قیمت" و "نه پیروزی و نه شکست" عملاً به مخالفت با اقدامات انقلابی جهت سرنگونی ارتجاع کشور خودی و در نتیجه تثبیت حاکمیت امپریالیستی پرداختند. از این جمله بودند کائوتسکی در آلمان و سران منشویک‌ها در روسیه. تروتسکی در این صف عرض اندام می‌کرد. تروتسکی در نامه‌ای به تاریخ آوریل ۱۹۱۳ به چخئیدزه منشویک، همدلی و هم‌زبانی خود را با او چنین اعلام داشت:

«لنین، مثل دیوانه‌ای، شجاعانه بر سر مسائل عامیانه داد و فریاد به راه می‌اندازد، چون او در این قبیل کارها استاد است و خیلی ماهرانه از هر پس

ماندگی جنبش کارگری در روسیه بهره می‌گیرد، مرتب جنجال درست می‌کند».

بزعم تروتسکی آگاهی دادن به کارگران جهت مبارزه علیه جنگ امپریالیستی و تبدیل آن به انقلاب برای سرنگونی ارتجاع حاکم بر کشورخودی، و همچنین آگاهی دادن به پرولتاریا برای حزبیت و مبارزه علیه انحلال طلبی، "مسائل عامیانه" بوده‌اند ولی همدستی و هم‌زبانی با منشویک‌ها و کائوتسکیست‌ها یعنی کمک به بقای سیادت این یا آن کشور امپریالیستی و دعوت کارگران به انحلال طلبی و احتراز از حزبیت، گوئی اقدامی علیه یک "دیوانه" و بدور از "جنجال" بوده است. از نظر لنین سکوت در برابر آن مواضع ارتجاعی ناشایست بود و لذا در یک سری مقالات از ۱۹۱۳ تا پایان جنگ جهانی اول به افشای مواضع کائوتسکی و کائوتسکیست‌ها در اروپا و از جمله تروتسکی پرداخت و در مورد تروتسکی نوشت:

«راکوفسکی و ایضاً تروتسکی، به نظر من همه از مضرترین "کائوتسکیست‌ها" هستند، بدین معنی که همه آن‌ها به نحوی از انحاء طرفدار وحدت با اپورتونیست‌ها هستند، همه‌ی آن‌ها به نحوی از انحاء اپورتونیسم را آرایش می‌دهند و همه‌ی آن‌ها به جای مارکسیسم انقلابی، اکلکتیسم را ترویج می‌کنند» (از: نامه به کولونتای - اوت ۱۹۱۵)

و در نامه‌ای دیگر خاطر نشان ساخت که:

«اختلاف ما با تروتسکی بر سر چیست؟ شما لابد به دانستن این موضوع علاقمندید. خلاصه بگویم، او یک کائوتسکیست است، بدین معنی که او طرفدار اتحاد با کائوتسکیست‌ها در انترناسیونال و با گروه پارلمانی چخئیدزه در روسیه است. ما مطلقاً با چنین اتحادی مخالفیم. چخئیدزه حقیقت هم نظری خود را با کمیته سازماندهی و کسانی که در کمیته جنگ شرکت می‌کنند، با پوششی از الفاظ استتار می‌کند» (نامه به هانریت رلاند - هلست - ۸ مارس ۱۹۱۶).

لنین در نامه‌ای دیگر، تروتسکی را این چنین توصیف می‌کند:

«تروتسکی به آنجا آمد و این شارلاتان بفوریت در تبانی با جناح راست نشریه "ناوی میر" علیه جناح چپ سمیروالد دست به کار شد. تروتسکی اینگونه است، او همواره همان می‌ماند که بود: یک حقه باز کامل، یک شیاد، که اداهای چپ گونه درمی‌آورد ولی تا جایی که قادر است به راست‌ها یاری می‌رساند» (نامه به اینس آرماند - ۱۹ فوریه ۱۹۱۷).

توجه داشته باشیم که داوری لنین درباره تروتسکی لحظه‌ای نیست بلکه بیان می‌دارد که تروتسکی "همواره همان می‌ماند که بود" یعنی شارلاتان، شیاد، حقه باز کامل و شخصی که به راست‌ها یاری می‌رساند.

یکی از توضیحات یا بهتر ذکر شود توجیحات جناب بیانی در عادی جلوه دادن خصوصیات که لنین درباره تروتسکی می‌نویسد، اینگونه است :

«تو گوئی این اختلافات، آنهم در میان رهبران برجسته جنبش سوسیالیستی امری غیرطبیعی است» و در ادامه می‌آورد «آن مناسبات هرچه بود در کادر کمونیستی و ضرورت انکشاف نظرات سوسیالیستی بود» و بالأخره «مناسبت لنین با تروتسکی با هر درجه اختلاف، مناسبات بین دو مارکسیست انقلابی در کادر انقلابی بود».

بایستی به این تروتسکیست نا آشنا به مارکسیسم - لنینیسم یاد آور شد که از کی و چه زمانی، شخصی که همواره با منشویک‌ها نرد عشق می‌باخت، انحلال طلبی و ضد حزبیت را پیشه کرده بود، با کائوتسکی همراه شد، "تا جائیکه قادر" بود "به راست‌ها یاری" رسانید و تلاش کرد با امپریالیست‌های فرانسوی و انگلیسی عهد مودت ببندد و آنرا به دروغ و شیادانه به لنین نسبت داد، با فاشیست‌های آمریکائی و ارتجاعی‌ترین جناح ضد کمونیستی آنجا در مبارزه علیه کمونیست‌ها همراه شد و حتی در خدمت نازی‌های آلمانی درآمد، از جمله "رهبران برجسته جنبش سوسیالیستی" شناخته می‌شود؟! بگذار تمامی ضد کمونیست‌ها، مطبوعات بورژوازی سراسر جهان به تمجید از تروتسکی بپردازند و سعی کنند او را به عنوان یک "کمونیست" نمونه نشان دهند، اما هیچ کمونیست واقعی یافت نمی‌شود که تروتسکی را به عنوان حتی یک سوسیال دموکرات انترناسیونال دوم بشناسد تا چه برسد به یکی از "رهبران برجسته".

گویی جناب بیانی مفهوم و معنای شارلاتان، شیاد، حقه باز کامل، خطرناکتر از دشمن، خیانت و ... را نمی‌داند و متوجه نیست که این الفاظ و نسبت‌ها بار سیاسی دارند و نه تنها بین "رهبران برجسته جنبش سوسیالیستی" متداول نبوده و نیست بلکه حتی در بین احزاب بورژوائی نیز رایج نمی‌باشد. بیانی با عادی و طبیعی جلوه دادن آن الفاظ و خصوصیات در بین کمونیست‌ها، به جنبش کمونیستی توهین می‌کند و قصد لجن مالی کردن این جنبش را دارد. از یک مدعی پیروی از تروتسکی انتظاری دیگر نمی‌شود داشت. جناب بیانی جنبش کمونیستی را تا سطح جماعت اوباشان حلقه زده به دور این یا آن آخوند فلان مسجد پایین می‌آورد و می‌خواهد لومپنیسم را جایگزین اخلاق و سبک کار کمونیستی کند. از شخصی که در تشکل سیاسی خود، به مخالفین نظر و اعمالش در آن تشکل یعنی به دیگر تروتسکیست‌ها در یک گروه تروتسکیستی می‌گوید :

«ای کثافت آشغال... یقه تو آشغال کثافت را جوری بگیرد که دیگر به خودت اجازه خوردن گه‌های بزرگتر از دهانت ندهی، مردیکه آشغال... احمق کاسبکار» (از جزوه: دلایل شکل‌گیری کمیسیون مبارزه با ...)

چه انتظاری جز آن می‌توان داشت که بدترین الفاظ با بار سیاسی سنگین را "غیرطبیعی" نداند. علیرغم تصور جناب بیانی، جنبش کمونیستی یک تجمع از لومپن‌ها و اوباشان نیست

که بیان بدترین خصوصیت سیاسی در مورد این یا آن شخص "طبیعی" و عادی باشد. اگر کسی در یک تشکل سیاسی، شارلاتان، شیاد، خطرناک‌تر از دشمن و حقه باز باشد، جایی در آن تشکل ندارد زیرا آن شخص، منافع و مقاصد شخصی را به منافع جمعی، به اهداف تشکل سیاسی و در مورد تشکل سیاسی کمونیستی، به منافع پرولتاریا و سایر زحمتکشان، ترجیح می‌دهد. البته از یاد نبریم که تروتسکی گفته بود:

«وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند»

و زمانیکه منافع شخصی و ارجحیت آن بر منافع جمع به عنوان هدف در صدر برنامه قرار گیرد، کافی است به سبک تروتسکی یک چاشنی چپ نمائی بر آن افزود، از جمله اضافه کرد "برای خدمت به جنبش کارگری". به عبارت ساده‌تر بر اساس منطق و سبک کار تروتسکی، شخص خودش هدف را که همانا منافع شخصی است تعیین می‌کند، شخص خودش وسیله‌ی در خدمت به این هدف را معین می‌سازد و خودش مدعی می‌شود که آن‌ها تماماً در خدمت به جنبش کارگری است. این شخص هر دروغ، تحریف، دشنام، بدگوئی، تخریب، همکاری با دشمنان مارکسیسم، فریب و ... را برای خود مجاز می‌شمارد چون در خدمت به هدف شخصی مورد نظرش هستند. زمانی که لنین در مورد تروتسکی سخن می‌گفت، آن خصوصیات تروتسکی را در نظر داشت و به شوخی طرح نمی‌کرد بلکه کاملاً جدی بیان می‌داشت و به بار سیاسی آن‌ها آگاهی کامل داشت.

تروتسکی پس از ۱۴ سال همکاری نزدیک با منشویک‌ها، انحلال طلبان و سایر جریان‌ات ضد مارکسیستی که همواره همراه با دروغگوئی، تحریف، فریب، تخریب و ... بود، بالأخره در ژوئیه ۱۹۱۷، زمانیکه در انزوا قرار گرفته بود، پس از اعلام پذیرش نظریات لنین و بلشویک‌ها که در آن زمان تبلور مشخص خود را در تزه‌های آوریل یافته بود، به عضویت حزب بلشویک پذیرفته شد. تروتسکی در تمام مدت حیات لنین پس از انقلاب اکتبر، کلامی در مورد تز ضد مارکسیستی اقتباسی‌اش از پارووس یعنی "انقلاب پرممانت" بر زبان نیاورد ولی سالیانی بعد، پس از مرگ لنین به منظور فریب کمونیست‌ها و تخریب چهره سیاسی لنین، مدعی شد که گویا لنین در سال ۱۹۱۹ در یک صحبت پنهانی درگوشی درباره نظریه انقلاب پرممانت به بوفه - معاون تروتسکی در کمیسیون مذاکرات صلح با آلمان و در کمیسیون امتیازات - گفته بود "آری تروتسکی حق داشته است" و جناب بیانی که با تقلید از تروتسکی، دروغگوئی و تحریف را پیشه کرده است، می‌نویسد:

«چگونه برنامه‌ی انقلاب دموکراتیک و دیکتاتوری کارگران و دهقانان مورد

نظر لنین به نفع انقلاب سوسیالیستی و دیکتاتوری پرولتاریا تکامل یافت و نقش

تروتسکی در این روند چه بود».

درباره نقش تروتسکی پس از انقلاب اکتبر، چه در مورد تلاش بر تعویق انداختن زمان انقلاب، چه در مورد ترخیص ارتش و تخریب در روند خاتمه جنگ با آلمان، چه در مورد همدستی تروتسکی با امپریالیست‌های فرانسوی و انگلیسی به منظور ادامه‌ی جنگ، چه در

مورد نقش خرابکارانه تروتسکی در جنگ داخلی (علیه دنیکن، علیه کلچاک و حمله به لهستان)، چه در مورد نظامی کردن اتحادیه های کارگری و چه در مورد فراکسیون بازی حزبی، چند کلامی همراه با ذکر نظریات لنین که صد در صد در مخالفت با نقش مخرب تروتسکی بودند، در مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" آوردیم و باز هم سخن خواهیم گفت. در ابتدا اندکی به آن دروغگوئی بزرگ تروتسکی و تقلید مسخره آمیز مقلدان او بپردازیم. بگذاریم لنین سخن گوید:

«وظیفه‌ی عمده‌ی پرولتاریا و دهقانان تهیدست تحت رهبری وی در هر انقلاب سوسیالیستی، - و بنابراین در انقلاب سوسیالیستی روسیه که ما در ۲۵ اکتبر سال ۱۹۱۷ آغاز نموده‌ایم - عبارتست از ...» (ازمقاله: وظایف نوبتی حکومت شوروی - آوریل ۱۹۱۸)

تصورکنم که هم تروتسکی و هم احياناً جناب بیانی، معنای آغاز را فهمیده باشند. چرا لنین ۲۵ اکتبر را زمان آغاز می‌داند و همان زمان مشاجره در سال ۱۹۰۵ را به عنوان آغاز اعلام نکرده بلکه از ۲۵ اکتبر ۱۹۱۷ نام برده است، زیرا

«نخستین وظیفه‌ی هر حزبی که آینده بوی تعلق دارد، عبارتست از اقناع اکثریت مردم به صحت برنامه و تاکتیک خود ... زیرا اکثریت کارگران و دهقانان روسیه، چنانکه آخرین کنگره شوراها در مسکو بی چون و چرا نشان داد، دانسته و فهمیده هوادار بلشویک‌ها هستند» (همانجا)

و انقلاب فوریه ۱۹۱۷ و سال‌های در پی آن نقش ارزنده‌ای در آگاهی و تشکل کارگران و دهقانان تهیدست داشتند. تروتسکی به تقلید از پارووس فکر می‌کرد با شعار دادن و موعظه و بدون جلب توده‌ها، امکان انقلاب سوسیالیستی موجود است. لنین بدرستی در همان سال ۱۹۰۵ طرح می‌کرد که:

«ما پس از انجام انقلاب دموکراتیک بلافاصله و درست به میزان نیروی خود که نیروی پرولتاریای آگاه و متشکل باشد، انقلاب سوسیالیستی را آغاز خواهیم نمود. ما هوادار انقلاب پی در پی هستیم. ما در نیمه راه توقف نخواهیم کرد».

مسأله مهم در روسیه آنزمان (۱۹۰۵ و چندسال پس از آن) بر این بود که حزبیت بلشویکی را استحکام و اتحاد رزمنده کارگران و دهقانان را تحت رهبری پرولتاریا تحقق بخشید تا راه برای آغاز انقلاب سوسیالیستی هموار گردد. انقلاب سوسیالیستی، اقدام عملی سترگی است که تحقق آن با موعظه و شعارهای تو خالی و بی مایه امکان پذیر نیست. تروتسکی دروغگو و تحریف کننده وقایع تاریخی مدعی شد که گویا لنین در سال ۱۹۱۹ درباره‌ی اختلاف بر روی روند انقلاب روسیه به بوفه گفته بود

«آری، تروتسکی حق داشته است».

چه خوب که آثار لنین در دسترس می‌باشند و سندی واضح و روشن در رد این دروغگوئی بزرگ تروتسکی و رسوائی او و پیروانش که همان دروغ‌ها را در شکلی

مشابه تکرار می‌کنند، هستند. لنین در سال ۱۹۲۱ یعنی دو سال پس از تاریخ ادعائی تروتسکی نوشت:

«وظیفه مستقیم و نزدیک انقلاب روسیه وظیفه بورژوا دموکراتیک بود، یعنی برانداختن بقایای نظامات قرون وسطائی و زدودن این بقایا تا آخر و تصفیه روسیه از وجود این بربریت، از این ننگ و از این بزرگترین ترمز هر گونه فرهنگ و هر پیشرفتی در کشور ما. و ما بحق می‌بالیم که این تصفیه را بسی با عزم‌تر و سریع‌تر و جسورانه‌تر و کامیابانه‌تر و پردامنه‌تر و از نقطه نظر نفوذ در توده‌های خلق و در قشرهای عظیم آن، عمیق‌تر از انقلاب کبیر فرانسه، که متجاوز از ۱۲۵ سال پیش واقع شد، انجام داده‌ایم» (لنین - از مقاله: بمناسبت چهارمین سالگشت انقلاب اکتبر).

لنین در همان مقاله ادامه می‌دهد:

«برای آنکه فتوحات انقلاب بورژوا دموکراتیک را برای خلق‌های روسیه تحکیم کنیم، می‌بایست جلوتر برویم و جلوتر رفتیم. ما مسائل انقلاب بورژوا دموکراتیک را در اثنای راه، در جریان عمل و بمثابة "محصول فرعی" کار سوسیالیستی عمده و واقعی و انقلابی - پرولتری خودمان حل می‌کردیم. ما همیشه می‌گفتیم رفرم، محصول فرعی مبارزه انقلابی طبقاتی است. ما می‌گفتیم و در عمل ثابت کردیم که اصلاحات بورژوا - دموکراتیک محصول فرعی انقلاب پرولتری یعنی سوسیالیستی است... نخستین انقلاب ضمن رشد خود به انقلاب دوم تحول می‌یابد. انقلاب دوم مسائل انقلاب اول را در جریان عمل حل می‌کند. انقلاب دوم کار انقلاب اول را تحکیم می‌نماید. مبارزه و تنها مبارزه است که معین می‌کند تا چه حدودی انقلاب اول موفق خواهد شد به انقلاب دوم تحول یابد» (همانجا).

گویی لنین به هنگام نگارش این مقاله می‌دانست احتمالاً در آینده، جاعلینی پیدا خواهند شد که با تحریف وقایع تاریخی به سوء استفاده از چهره‌ی انقلابی این بزرگ مرد کمونیسم بپردازند، لذا ضروری دانست آنچه را که در ۱۹۰۵ بیان داشته بود، مجدداً بازگو کند که چگونه تحقق یافته‌اند. لنین همانگونه که در همان سال ۱۹۰۵ نوشته بود، اعتقاد به انقلاب پی در پی داشت و این انقلاب با یاهه گوئی‌ها و موعظه‌های تروتسکی درباره انقلاب روسیه، بسیار تفاوت ماهوی داشت. به آن دروغ تروتسکی از جنبه‌ای دیگر نگاه افکنیم. تروتسکی می‌نویسد:

«پس از ورود به پترزبورگ به کامنف گفتم که دیگر میان من و تزه‌های معروف به "تزاوریل" لنین فاصله وجود ندارد» (زندگی من).

در تزه‌های آوریل می‌خوانیم:

«مادام که ما در اقلیت هستیم، کارمان انتقاد و توضیح اشتباهات است و در عین حال لزوم انتقال تمام قدرت بدست شوراهای نمایندگان کارگران را تبلیغ می‌نمائیم تا توده‌ها بکمک تجربه‌ی خود از قید اشتباهات خویش برهند. ۵ - جمهوری پارلمانی نه - زیرا این رجعت از شوراهای نمایندگان کارگران به جمهوری پارلمانی گامی است به پس - بلکه استقرار جمهوری شوراهای نمایندگان کارگران و بزرگان و دهقانان در سراسر کشور. از پائین تا بالا... ۸ - وظیفه (تکیه از لنین) مستقیم امروز ما "معمول داشتن" سوسیالیسم نیست بلکه فقط اقدام فوری به برقراری کنترل از طرف شوراهای نمایندگان کارگران بر تولید اجتماعی و توزیع محصولات است» (لنین - از مقاله: راجع به وظایف پرولتاریا در انقلاب حاضر - آوریل ۱۹۱۷).

بنابر نظر لنین، وظیفه‌ی مستقیم بلشویک‌ها در ماه آوریل برقراری سوسیالیسم نبوده است زیرا هنوز آگاهی و آمادگی توده‌ها چنان رشدی نیافته و بلشویک‌ها، اکثریت شوراهای را همراه با خود نداشتند و تروتسکی نیز بنا بر اقرار خود در کتاب "زندگی من" توافق خود را با آن اعلام می‌دارد، یعنی اینکه تروتسکی از نظریه غیر مارکسیستی "انقلاب پرممانت" پارووس اعلام انصراف کرده و نظر لنین را پذیرا می‌شود. بی‌شرمی و دون فطرتی تروتسکی را حد و مرزی نیست که برای نقاشی چهره‌ی آبرو باخته خود به آن چنان دروغگوئی متوسل می‌شود و تلاش دارد لنین را تا هم‌سطح خود پایین بیاورد. این نقل قول‌ها از لنین و مقالات مربوطه و همچنین اعتراف تروتسکی به پذیرش "تزه‌های آوریل" بصراحت تمام نشان می‌دهند که چگونه تروتسکی دروغ می‌گوید و نیت بر خدشه‌دار کردن چهره‌ی سیاسی لنین را در نظر داشته است. واقعاً بایستی بر حال کسانی که همچنان دروغگوئی‌های تروتسکی را یگانه معیار می‌دانند و زحمت بررسی واقعیات تاریخی را لازم نمی‌دانند، گریست.

جناب بیانی به علت ناتوانی در دفاع از نظریات و اعمال ضد انقلابی تروتسکی و فرار مفتضحانه از پاسخگوئی روشن و مستدل به آنچه درباره تروتسکی در مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" آورده شده بود، مطرح می‌سازد که

«اغلب (یا همیشه) کاشفان "مناسبات لنین و تروتسکی" استالینیست یا مائوئیست‌ها هستند» و آن‌ها «را بکشانید به ابراز نظر و اتخاذ مواضع نسبت به خود استالین» و «در مرکز جریان‌ات استالینیستی، حزب توده و اکثریت قرار داشتند».

سپس آن جناب سه چهارم نوشته خود را به فحاشی به استالین اختصاص می‌دهد تا به تصور باطل خود، نویسنده این سطور از طرح اشتباهات، خرابکاری‌ها و افشای دروغگوئی‌ها و خیانت‌های تروتسکی منصرف شود. زهی خیال باطل. کمی این فرار از پاسخگوئی را بشکافیم:

۱- در مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" یک سری نقل قول‌هایی از لنین درباره تروتسکی با ذکر مأخذ، عنوان و مورد و زمان نگارش آورده شده‌اند. وظیفه‌ی کسی که از تروتسکی پیروی می‌کند در اینست که با صراحت کامل و مستند اعلام دارد که آیا آن نقل قول‌ها صحت دارند یا نه. و در صورت صحت به علل و زمینه‌ی آن‌ها پرداخته شود و در صورت عدم صحت، با استناد به مدارک مشخص و قابل رجوع، به نادرستی آن‌ها بپردازد. جناب بیانی عاجز از این پاسخگوئی بوده است و در نتیجه به جای پاسخگوئی صریح و مستند، خلط مطلب می‌کند و توسل به یک اسلحه‌ی زنگ زده تروتسکیستی را، چاره‌گشا می‌پندارد.

۲- آیا نسبت دادن هر انتقادی به تروتسکی و افشای اشتباهات و خیانت‌های او به "استالینیست یا مائوئیست‌ها" چاره‌گشای فرار از پاسخگوئی می‌باشد؟ گیریم بزعم آن جناب منتقدین و افشاء کنندگان تروتسکی از جمله "استالینیست‌ها و مائوئیست‌ها" باشند. مگر در این حالت بایستی از پاسخگوئی و بزعم جناب بیانی از "روشنگری" سرباز زد؟ اگر فرد تروتسکیست پاسخی مستدل، مستند و درخور دارد بایستی روشن و صریح آن را بیان دارد و نه اینکه به خیال خود با یک انتساب بیمورد به قول معروف فرار را برقرار ترجیح دهد. جناب بیانی عاجز از آن پاسخگوئی بوده است و به جای پاسخگوئی صریح و مستند، خلط مطلب می‌کند و توسل به یک اسلحه‌ی زنگ زده تروتسکیستی را، چاره‌گشا می‌پندارد.

۳- پیشنهاد آن‌ها

«را بکشانید به اظهار نظر و اتخاذ مواضع نسبت به خود استالین»

برای چی و به چه منظور است؟ اگر منظور نقد بر استالین و دوران رهبری استالین است، خوب شما آنرا انجام دهید. آیا کسی مانع این عمل شما شده است. تا کنون ده‌ها بار تنها با توسل به این یا آن دروغگوئی‌ها و خود بافته‌های تروتسکی انجام داده‌اید. نه تنها این بلکه تمامی مطبوعات و خبرگزاری‌های بورژوائی و حتی جمهوری اسلامی مملو از اکاذیب در مورد دوران رهبری استالین و در عین حال تمجید و بزرگ نمائی از تروتسکی است. معلوم نیست چرا بایستی از افشاگری درباره تروتسکی دست برداشت و به استالین پرداخت. مگر نه این است که در دفاع از تروتسکی عاجزید و مجبورید به دروغگوئی‌های شخص شخیص!! تروتسکی و دروغ‌های خروشچف و یلسین و مطبوعات بورژوائی متوسل شوید. مسلم است که در بررسی از ساختمان سوسیالیسم در کشور شوراهای و آموزش‌های لازم از آن دوره می‌بایستی به خدمات و اشتباهات استالین نیز پرداخت. ولی چرا بایستی افشاگری از تروتسکی دروغ‌گو و خیانت پیشه را فراموش کرد و به جای آن به انتقاد از استالین "کشیده" شد. هر بررسی جای خود را دارد و نبایستی به علت عجز از دفاع اصولی و مستند از تروتسکی، موضع بحث را تغییر داد. استالین در سال ۱۹۲۴، زمانی که زینویف و کامنف و کمیته‌های لنینگراد خواهان اخراج تروتسکی

به علت اعمال تخریبی و ضد حزبی او شدند، مانع اخراج تروتسکی شد و تنها به انتقاد اکتفا کرد و او را از مسئولیت کمیساریای دفاع ملی، معزول کردند. مسلم است که بایستی با اتکاء به اسناد معتبر حزبی به بررسی این مورد پرداخت که آیا استالین برحق بوده یا نه و می‌بایستی در همان زمان با پیشنهاد اخراج، اعلام توافق می‌کرد. نمونه دیگر درباره خرابکاری و خیانت خروشچف به هنگام برگزاری دادگاه‌ها در مسکومی‌باشد که خروشچف مورد موآخذه قرار گرفت و تنزل مقام یافت. آیا او سزاوار اراج بوده است یا نه. و برخی موارد دیگر. آقایان تروتسکیست، اگر شما به مدارک مستند قابل اعتماد دسترسی دارید، یا این کار را انجام دهید یا در اختیار دیگران از جمله نویسنده این سطور بگذارید تا انجام شود. شرط بر آنست که مستند، واقعی و معتبر باشند و چکیده‌ای از تاریخخانه پندارهای تروتسکی نباشند. جناب بیانی عاجز از پاسخگویی به بررسی و دفاع از خیانت‌های تروتسکی است و در نتیجه به تعطیل کردن این بررسی و آموزش از آن متوسل می‌شود، خلط مطلب می‌کند و توسل به این اسلحه‌ی زنگ زده تروتسکیستی را چاره‌گشا می‌پندارد.

۴- اشاره به سابقه "استالینیستی" حزب توده و اکثریت، یکی دیگر از مسخره‌ترین "اکتشافات" جناب بیانی است. این شخص یا واقعاً هیچگونه اطلاعی از تاریخ ندارد یا خود را به نادانی می‌زند. حزب توده از سال ۱۹۵۷ یعنی از زمان دروغگویی‌های خروشچف تا کنون، همواره در تبعیت از خروشچف و بمانند تروتسکیست‌ها علیه استالین در تقلا بوده است. یلسین نیز نه تنها به همان دروغ‌های خروشچفی ادامه داد بلکه بنابر دستور او اسناد قلبی نیز ساخته شدند که بزودی بی‌اعتباری آن باصطلاح اسناد برملا گردید و برخی از اعضای حزب توده و بسیاری از اعضای سایر احزاب پیرو خروشچف در دیگر کشورها به اشتباه خود در تبعیت از ترهات خروشچفی پی برده و به تصحیح باورهای نادرست خود در بررسی از استالین پرداخته‌اند. خنده آورتر، ادعای جناب بیانی در مورد باور "اکثریت" به استالین است. حتی یک سند یا یک نوشته در این باره یافت نمی‌شود. جناب بیانی که بنابر گواهی دوستان تشکیلاتی خود، شخصاً مدت زمانی عضوی از تشکل "اکثریت" بوده است، اگر در این زمینه مدرک روشن و مستندی را نشان ندهد، دلیلی بر آنست که تلاش دارد با توسل به بدنامی تشکلاتی که به دفاع از جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران پرداختند، از پاسخگویی به بررسی در مورد اشتباهات، دروغگویی‌ها، تحریفات، فریبکاری‌ها و خیانت‌های تروتسکی بگریزد. جناب بیانی با فراگیری از تروتسکی، دروغ می‌گوید، تحریف می‌کند و به جای پاسخگویی صریح و مستند، خلط مطلب می‌کند و توسل به این یا آن اسلحه‌ی زنگ زده تروتسکیستی را چاره‌گشا می‌پندارد.

زمان انقلاب سوسیالیستی در روسیه نزدیک می‌شد. لنین و حزب بلشویک با درایت کامل روز و ساعت مناسب را برای قیام عمومی معین ساختند و لنین در مقاله "اندرزهای کناره

نشین" به تاریخ ۲۱ اکتبر ۱۹۱۷ و همچنین مقاله "نامه به اعضای کمیته مرکزی" به تاریخ ۲۴ اکتبر ۱۹۱۷ چگونگی پیشبرد عملیات سیاسی و نظامی را برای تسخیر قدرت، پیشنهاد کرد که بر همان روال پیشنهادی نیز پیش رفت و به پیروزی نائل آمد. تروتسکی بر تعویق قیام پافشاری داشت، تعویقی که به معنای شکست انقلاب بود. لنین درباره نظریه شبه پارلماناریستی تروتسکی و به منظور جلوگیری از شکست انقلاب، هشدار داد که:

«نمی‌توان در انتظار نشست!! ممکن است همه چیز از دست برود!! تصرف فوری قدرت برابر است با: دفاع از مردم (نه از کنگره، بلکه از مردم، از ارتش و در درجه اول دهقانان) در مقابل دولت کورنیلیف که ورخوسکی را رانده و دومین توطئه کورنیلیف را تهیه دیده است... تاریخ، انقلابیونی را که می‌توانند امروز پیروز شوند (و یقیناً امروز پیروز خواهند شد) ولی چنانچه کار را فردا بیاندازند، بیم آن می‌رود بسی چیزها را از دست بدهند، بیم آن می‌رود همه چیز را از دست بدهند، در مقابل تأخیری که روا دارند، نخواهد بخشید... تأخیر در اقدام برابر با مرگ است» (نامه به اعضای کمیته مرکزی - ۲۴ اکتبر ۱۹۱۷)

و در نوشته‌ای دیگر یاد آور شد:

«در این امر کوچکترین تردیدی نیست که اگر بلشویک‌ها بگذارند به دام توهّمات مشروطه خواهانه، به دام "ایمان" به کنگره شوراها و مجلس مؤسسان، به دام "انتظار" برای کنگره شوراها و غیره بیافتند، این بلشویک‌ها خائنین پستی نسبت به امر پرولتاریا خواهند بود... در چنین اوضاع و احوالی "منتظرنشستن" برای کنگره شوراها و غیره برابر است با خیانت به انترناسیونالیسم، خیانت به امر انقلاب جهانی سوسیالیستی» (لنین - از مقاله: بحران فراز آمده است - ۲۹ سپتامبر ۱۹۱۷).

مخاطب لنین در این مقالات و چند نوشته دیگر، تروتسکی، این تازه عضو حزب بلشویک بوده است که از همان اوان عضویت (ژوئیه ۱۹۱۷) در پی اجرای برنامه کارشکنی در حزب و خیانت بود. اگر در آن ایام نیت واقعی تروتسکی با توجه به سابقه‌ی ضد بلشویکی‌اش دقیق‌تر مورد بررسی قرار می‌گرفت و تنها به مثابه یک اشتباه تلقی نمی‌گردید، چه بسا زودتر از حزب اخراج و به جمع منشویکی‌اش و زیر رهبری اکسلرد که به قول تروتسکی "استاد پرارزش" وی بود، پرتاب می‌شد، و در نتیجه از خیانت‌های بعدی او جلو گرفته شده بود. برای بررسی دقیق‌تر، به مدارک و اطلاعات مستند و معتبر درباره الزامات حزبی، توازن نیروها و کادرها، ضرورت‌های حزبی، و بخصوص چگونگی ارتباطات خارج از حزبی تروتسکی در آن زمان، و... احتیاج می‌باشد.

تروتسکی کارشکنی را ادامه داد. از عقد قرارداد صلح با متجاوزین آلمانی جلوگیری و اقدام به ترخیص ارتش کرد یعنی اینکه دست امپراطوری آلمان برای هرگونه تصرف

کشور شوراهای باز باشد، با امپریالیست‌های فرانسوی و انگلیسی به منظور ادامه‌ی جنگ وارد مذاکره شد و قول‌ها داد که پس از رسوائی کامل به دروغ، لنین را هم نظر با خود نشان داد (البته پس از مرگ لنین به این دروغگوئی و تهمت دست یازید)، در جبهه‌های جنگ با دنیکن، کالچاک و لهستان، دشمنان سوسیالیسم و کشور شوراهای را یاری رسانید، به منظور قطع ارتباط حزب با توده‌ها، نظریه نظامی کردن اتحادیه‌ها را پیش کشید و به منظور پیشبرد انشعاب در حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی، فراکسیون‌ها در حزب را یعنی تشکل در تشکل را باب کرد که هر باره از لنین و اکثریت شکننده حزب و توده‌ها، تودهنی خورد. از آنجائی که در مقاله‌ی پیشین (مناسبات لنین با تروتسکی) نسبتاً با تفصیل و اشاره به مقالات و نقل قول‌های لنین و هم چنین گفتار و اعمال تروتسکی سخن رفته است، به منظور عدم طولانی‌تر شدن این مقاله، خواننده را به آن مقاله و همچنین کتاب "تحریف تروتسکیستی رویدادهای تاریخی" از همین نگارنده، رجوع می‌دهم.

جناب بیانی در توجیه نامه و فحش نامه خود مدعی است که:

«لنین در واپسین روزهای حیات خود مبارزه با بوروکراسی را که به حول استالین شکل گرفته بود، به تروتسکی سپرد».

سؤال بر این است که لنین چنین وظیفه‌ای را در کدام نوشته‌ای قید کرده است. تمامی نوشتجات و نامه‌های لنین در بیش از چهل جلد هر کدام چند صد صفحه‌ای موجودند. چنان ادعای دروغینی در کجا و کدام مقاله است؟ انتساب آرزوهای نقش بسته در تاریخانه تروتسکی به لنین، توهین روشن به لنین و لنینیسم و بلشویسم است، امری که تروتسکی در تمام کوتاه مدت عضویت در حزب بلشویک و بخصوص پس از مرگ لنین دنبال کرد و البته با شکست مفتضحانه روبرو شد. آورده شد که تروتسکی چگونه با امپریالیست‌های انگلیسی و فرانسوی سخن بر عهد وفا داشت و تلاش کرد پس از مرگ لنین، آنرا به لنین نسبت دهد. با اشاره به مقالات لنین در این زمینه و نقل قول‌های لنین در مخالفت با آن خیانت تروتسکی که از آن اقدام حتی روشن و صریح به عنوان خیانت نام برده شده بود، کذب ادعا و تهمت تروتسکی به لنین را در مقاله پیشین اثبات کردیم. همچنین دروغگوئی تروتسکی درباره ادعای دروغین هم نظری با لنین در حمله به لهستان که لنین کاملاً در مخالفت با موضع تروتسکی سخن گفته بود. درباره‌ی ساختگی بودن ادعای دروغین تروتسکی مبنی بر پیوستن لنین به نظریه "انقلاب پرماننت" پارووس - تروتسکی. نیز در بالا چند کلامی آورده شد. تروتسکی برای بی اعتبار کردن لنین و بالا بردن ارزش خود - که در واقعیت امر در بی ارزشی کم نمونه بود - می‌نویسد:

«شک نیست برای لنین در بسیاری موارد آسان‌تر آن بود که در کارهای جاری بر استالین، زینویف و کامنف تکیه کند تا من. لنین که همیشه در اندیشه بود که وقت، وقت خودش و دیگران تلف نشود، کوشش داشت که صرف نیرو را

برای از بین بردن کشمکش‌های داخلی به حداقل کاهش دهد. من برای اجرای تصمیم‌های خود، اسلوب کار خود و شیوه‌های خاص خود را داشتم. لنین این خصالت مرا خوب می‌شناخت و آنرا می‌ستود و درست بهمین دلیل خوب فهمیده بود که من برای اجرای بی چون و چرای دستورها مناسب نیستم. در این موارد او برای اجرای تکالیفش به دستیاران بی روح نیاز داشت و به دیگران روی می‌آورد» (تروتسکی - زندگی من)

بهتر از این نمی‌شود که مدعی شد گویا لنین فردی فرصت طلب، بدون پرنسیپ انقلابی، بی مبالات و بی توجه به چگونگی پیشبرد کارها بوده است. لنین همواره طرح می‌کرد که "بهتر است کمتر ولی بهتر باشد" پس چگونه است که بزعم تروتسکی برای انجام بهتر وظایف به "دستیاران بی روح نیاز داشت". این چرندیات تروتسکی، تنها توهین به "دستیاران" لنین که مانع جلوس تروتسکی بر تخت تزاری شدند، نیست، بلکه عمدتاً توهینی بی شرمانه به لنین است که گویا به ضرورت پیشبرد وظایف سوسیالیسم اعتنائی نداشته و عمدتاً در پی حفظ موقعیت خود بوده است و برای این مقصود و منظور "دستیاران بی روح نیاز داشت". این "دستیاران بی روح" همان‌هایی بودند که قادر شدند از کشوری مخروبه، یکی از مقتدرترین کشورهای جهان را بسازند، صنعت و کشاورزی ویران شده را رونق بخشند، بیکاری، بیسوادی، بی مسکنی و نابرابری جنسی را ریشه‌کن کنند و پوزه‌ی نازی‌های آلمانی را بخاک بمالند و بشریت را از زیر یوغ جنایتکارترین حاکمیت قرن بیستم نجات دهند. واقعیت امر براینست که لنین می‌دانست که تروتسکی "اسلوب کار خود و شیوه‌های خاص خود را" داشت و آن‌ها را "خوب می‌شناخت" و از همین رو در تمام دوران استقرار سوسیالیسم از اتخاذ موضع علیه تروتسکی ابا نکرد. لنین دریافته بود که تروتسکی نقشی تخریب کننده و کارشکنانه دارد. دریافته بود که تروتسکی چگونه بابت پیشنهاد تعویق روز قیام برای تسخیر قدرت، راه خیانت به انترناسیونالیسم پرولتری را پیشنهاد کرد. دریافته بود که تروتسکی با ممانعت در برقراری صلح با امپراطوری آلمان و دستور ترخیص ارتش سرخ، نیت نابودی کشور شوراه‌ها را در نظر داشت. دریافته بود که تروتسکی در پیشنهاد همدستی با امپریالیست‌های انگلیسی و آلمانی، راه خیانت و بردگی را پیشنهاد می‌کرد. دریافته بود که تروتسکی چگونه در برابر ارتش دنیکن، راه تسلیم را در پیش گرفته بود، لذا تنی چند از همان "دستیاران بی روح" را به منصب فرماندهی آن جنگ منصوب کرد و مانع شکست ارتش سرخ شد. دریافته بود که تروتسکی چگونه برنامه شکست ارتش سرخ در جنگ با کلچاک را دنبال می‌کرد و در نتیجه، فرمانده نورچشمی تروتسکی را معزول و طرح باصطلاح جنگی تروتسکی را ملغی کرد و با فرماندهی جدید، ارتش کلچاک را نابود ساخت. دریافته بود که تروتسکی با طرح نظامی کردن اتحادیه‌ها، نیت بر قطع ارتباط حزب و دولت سوسیالیستی با توده‌ها را

دارد و تروتسکی برای به تعویق انداختن وظایف انقلاب، مباحث بیمورد ضد مارکسیستی و ساختگی را بر حزب تحمیل می‌کند. لنین در این باره گفت:

«من ضمن این جزوه با تزه‌های پیشنهادی تروتسکی به کمیته مرکزی و تعمق در محتوی آنها، از کثرت اشتباهات تئوریک و نادرستی‌های فاحشی که در آن موجود است، دچار حیرت شدم. چطور ممکن است کسی هنگامی که پیرامون این مسأله در حزب مباحثه دامن‌داری را آغاز می‌کند بجای یک چیز سنجیده، چیزی به این بدی تهیه کند... اشتباه اصولی او در این حقیقت نهفته است که با طرح مسأله "اصول" در این زمان، حزب و قدرت شوروی را به واپس می‌راند... تزه‌ها حاوی تعدادی اشتباهات تئوریک هستند. این رویکردی مارکسیستی به ارزیابی "نقش و وظایف اتحادیه‌های صنفی" نیست» (از: سخنرانی در اجلاس مشترک نمایندگان کمونیست کنگره هشتم شوراهای و... ۳۰ دسامبر ۱۹۲۰) و

«... به عقیده من، اوج مباحثات ۳۰ دسامبر، قرائت تزه‌های رودزوتاک بود. واقعاً هم نه رفیق بوخارین و نه رفیق تروتسکی نتوانستند هیچ اعتراضی به این تزه‌ها بنمایند... این می‌رساند که تمام اختلاف نظرهای تروتسکی ساختگی است» (از مقاله: بحران حزب - ۱۹ ژانویه ۱۹۲۱).

لنین در مقاله‌ای دیگر به نادرستی نظریات تروتسکی در مورد نظامی کردن اتحادیه‌ها این چنین می‌پردازد:

«۱- فراموشی مارکسیسم که بصورت تعریف اکلکتیکی و از نظر تئوریک نادرست رابطه میان سیاست و اقتصاد نمایان می‌شود. ۲- استتار یا دفاع کردن از آن اشتباه سیاسی نمایان شده در سیاست خانه تکانی اتحادیه‌ها، که تمام جزوه تروتسکی مملو از آن است، اشتباهی که چنانچه به آن اعتراف نشود و تصحیح نگردد، به سقوط دیکتاتوری پرولتاریا می‌انجامد. - گام به پس در زمینه مسائل صرفاً تولیدی و اقتصادی، در زمینه مسائل مربوط به طریقه‌ی افزایش تولید... تروتسکی با راه انداختن جروبحث بر سر الفاظ و تزه‌های ناصحیح، وقت حزب را تلف کرد... امروز که ۲۵ ژانویه است، درست یک ماه از موضع‌گیری رفیق تروتسکی می‌گذرد. اکنون آشکار است که این موضع‌گیری که از نظر شکل نامناسب و از نظر محتوی نادرست است... (از مقاله: بار دیگر درباره اتحادیه‌های صنفی، وضع کنونی و اشتباهات تروتسکی و بوخارین - ۲۵ ژانویه ۱۹۲۱).

در ضمن جناب تروتسکی در اینجا روحیه فراکسیون بازی خود و تخطی از دستورات حزبی را نیز نشان می‌دهد. او اجرای بی چون و چرای دستورات حزبی را پذیرا نبود و این خودسری از اجرای تکالیف حزبی در حالی است که شخصاً برای اتحادیه‌های

کارگری، شیوه نظامی‌گری را توصیه می‌کرد. یعنی اینکه چون اوشخص شخیص تروتسکی و کولاک زاده است، مجاز است از دستورات حزبی سرپیچی کند ولی کارگران بایستی در اتحادیه‌ها که تشکلی کاملاً متفاوت با حزب کمونیست هستند و اجرای دستورات آزادانه و نه اجباری است، بایستی کاملاً فرامین تروتسکی و همپالگان‌اش را بی چون و چرا و بمانند یک سرباز ارتشی اجرا کنند. چگونه چنین فردی که خود مبلغ و مروج نوعی از بوروکراتیسم بوده است، می‌توانسته با بوروکراتسم مبارزه کند؟! چگونه شخصی که این یا آن نظریه ضد مارکسیستی‌اش در صورت عدم تصحیح؛ منجر به سقوط دیکتاتوری پرولتاریا خواهد شد، می‌تواند مورد اطمینان لنین و با مأموریت مبارزه علیه بوروکراسی باشد؟! تروتسکی در آن مورد پاسخی نداشته است و در نتیجه مقلدان او نیز درمانده از پاسخگویی هستند، تروتسکی سند و مدرکی درباره آن ادعای دروغین خود نشان نداده است، هرگاه گردانندگان دستجات تروتسکیستی مدرکی مستند و معتبر در این باره نشان ندهند بایستی پذیرفت که آن‌ها به منظور سود جوئی از محبوبیت لنین در فریب انسان‌های نا آشنا به تاریخ انقلاب اکتبر، شیدانه دروغ پراکنی و به لنین توهین می‌کنند که گویا لنین نه دست داشت و نه زبان که آن ادعای دروغین تروتسکی و اعوان و انصار امروزی‌اش را بنویسد و یا در جلسات کمیته مرکزی و حزبی طرح کند.

تروتسکی که به هنگام اقامت در شوروی می‌دانست ابراز تمامی جنبه‌های دشمنی‌اش با لنین، حزب بلشویک و سایر رهبران آن حزب، رسوائی و انفراد بیشتر وی را در میان توده‌ها در پی خواهد داشت، کلامی همچون آنچه را که در خارج به قلم آورد، نوشت و بیان نکرد. آن دروغ‌هایی را که او در خارج از شوروی بر قلم آورد نه برای آگاهی توده‌ها در شوروی بود بلکه به منظور فریب آن بخش از انقلابیون سایر کشورها بود که احتمالاً اطلاع دقیقی از رویدادهای درون شوروی نداشتند و همچنین برای یاری رسانی به مطبوعات و مقامات کشورهای امپریالیستی در پخش شایعات درباره جماهیر شوروی. در سال ۱۹۲۶ دو طرح سیاسی - اقتصادی در درون حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی مورد تبادل نظر عمومی و رأی‌گیری قرار گرفت. یکی طرح استالین و اکثریت کمیته مرکزی و دیگری طرح تروتسکی و اقلیتی ناچیز از کمیته مرکزی بودند. پس از چندین هفته بحث و تبادل نظر عمومی حزبی تعداد ۷۲۴ هزار عضو حزبی با طرح اکثریت کمیته مرکزی و تنها ۴۰۰۰ عضو با طرح تروتسکی و همفکران و همدستان آنروزی‌اش اعلام موافقت کردند یعنی تنها اندکی بیشتر از نیم درصد با طرح تروتسکی توافق داشتند. تروتسکی سرافکنده و شکست خورده، در پی براه اندازی یک تظاهرات ضد حزبی و ضد دولتی با همکاری افراد وابسته به گارد سفید و منشویک‌های سابق برآمد. صفوف فشرده کارگران وفادار به حزب کمونیست به مقابله برخاستند و متهورانه آن عمل ارتجاعی را به ناکامی کشاندند. سالیانی بعد، زمانی که تروتسکی در سطح جهانی نیز منفردتر می‌شد، اعتبار کشور شوراهای فزونی می‌یافت و برنامه‌های تروتسکی و اندک

پیروانش در ترور رهبران حزبی و دولتی و خرابکاری در بخش‌های اقتصادی و نظامی و اجتماعی کشور نتوانستند بازدهی لازم را برای تروتسکیست‌ها داشته باشند و عیان شده بود که تروتسکی تصمیم گرفته است تا آخرین حد سقوط را بپیماید، همدستان سابق او ترجیح دادند به جنایات و خیانت‌های تروتسکی اقرار کنند. حتی اشاره کوتاه گونه به تمامی آن اقرارها و علل روی گردانیدن از تروتسکی ده‌ها صفحه خواهد شد. خواننده علاقمند می‌تواند برای اطلاع یابی بیشتر به کتاب‌هایی در این زمینه از جمله به کتاب "تحریف تروتسکیستی رویدادهای تاریخی" رجوع کند. لذا برای کوتاهی این نوشته، تنها به دو مورد که نمونه مشتمل از خروار است بسنده می‌کنیم. راکوفسکی یکی از نزدیکان و همفکران تروتسکی بود که همزمان با تبعید تروتسکی به خارج از شوروی مهاجرت کرد. او پس از شش سال مهاجرت به شوروی بازگشت و در ۲۱ اوت ۱۹۳۶ در یک مقاله در پراودا از جمله نوشت

«تروتسکی جاسوس گشتاپو می‌باشد».

راکوفسکی از کلیه خرابکاری‌ها و خیانت‌های تروتسکی از جمله توصیه تروتسکی به او در زمانی که وی در سال ۱۹۲۴ بعنوان سفیر شوروی در انگلستان انجام وظیفه می‌کرد، پرده برداشت. توصیه تروتسکی چنین بود:

«با سازمان جاسوسی انگلستان ارتباط برقرار کند».

یکی دیگر از همکاران و همدستان تروتسکی شخصی بنام کرسستینسکی بود که مدتی بعنوان سفیر شوروی در آلمان خدمت می‌کرد. از طریق کرسستینسکی، در آشنایی با یک ژنرال آلمانی بنام هانس فون زکت و توافق رئیس ستاد ارتش آلمان بنام هازه مقرر می‌گردد که در ازای گزارشاتی از اوضاع شوروی و ایجاد تسهیلات ویزائی برای سفر جاسوسان آلمانی به شوروی، سالانه مبلغ ۲۵۰ هزار مارک طلا به دارودسته تروتسکی پرداخت شود که از اوائل سال ۱۹۲۳ به اجرا درمی‌آید. پس از برکناری ژنرال فون زکت از خدمت در سال ۱۹۲۸، هم‌اشتاین وظیفه‌ی پرداخت پول به گروهک تروتسکی را برعهده می‌گیرد. در این زمان بنا بر اقرار کرسستینسکی

«من می‌باید پول را از آلمانی‌ها دریافت کرده و سپس به من پیشنهاد داده بود

که یا آن‌ها را به مسکومنتقل کنم و یا به رفقای فرانسوی او، رومر، مادلین پاز

و دیگران بدهم» [مأخذ: توطئه بزرگ - جلد سوم - گردآورنده]

و بنا بر اقرار کرسستینسکی این جریان در سال‌های بعد نیز در زمان حاکمیت نازی‌ها در آلمان ادامه یافت.

قدرت‌گیری نازی‌ها در آلمان برای تروتسکی امید بخش بود. آلمان نازی برنامه دیر یا زود تهاجم و تجاوز به شوروی را در سر داشت. تروتسکی بر روی آینده‌ی پیروزی آلمان نازی بر شوروی حساب‌ها باز کرده بود. او در همدستی با گشتاپو از هر امکانی استفاده کرد. در سال ۱۹۳۲ زمانی که برای یک سخنرانی در جمع سوسیال دموکرات‌های هلندی

انترناسیونال دوم - درست خوانده‌اید، انترناسیونال دوم - رفته بود، با برمان یورین و داوید فریتز، دو تروتسکیست آلمانی در کپنهاگ ملاقات داشت و آن‌ها و چندتن دیگر را در ارتباط با سازمان جاسوسی آلمان درآورد و به منظور ترور و تخریب، روانه شوروی کرد. در حالیکه حزب کمونیست آلمان در مبارزه علیه هیتلر در پی ایجاد وسیعترین جبهه‌ی ممکنه مقاومت بود و درخواست همکاری را حتی به سوسیال دموکرات‌ها اعلام می‌داشت - که هر بار پذیرفته نشد -، تروتسکی به جای افشای سیاست پاشیفیستی سوسیال دموکرات‌ها در برابر قدرت‌گیری نازی‌ها، لبه تیز حمله را متوجه کمونیست‌های آلمانی و حزب کمونیست کرد. در ۲۷ فوریه ۱۹۳۳ تلمن رهبر حزب کمونیست آلمان به نمایندگی از سوی حزب کمونیست برای چندمین بار اعلام داشت که:

«حزب کمونیست همواره آمادگی استوار و تخطی ناپذیر خود را برای مبارزه مشترک به همراه کارگران و هر تشکلی که تمایل مبارزه علیه فاشیسم را دارند، اعلام داشته است. ... به نام صدها هزار عضو حزب کمونیست، بنام شش میلیون کارگری که در انتخابات اخیر مجلس، اعتماد خود را به حزب کمونیست ابراز داشتند، دست خود را برادرانه به سوی شما اعضاء و فعالین حزب سوسیال دموکرات، اتحادیه‌های آزاد و علاوه بر آن، میلیون‌ها کارگر غیر حزبی، برای مبارزه مشترک علیه فاشیسم دراز می‌کنم. تلمن».

تروتسکی نه تنها به این دعوت مبارزه علیه فاشیسم هیتلری پاسخ مثبت نداد، بلکه حمله‌ی لفظی و قلمی علیه حزب کمونیست را شدت بخشید و فرمان انحلال گروهک تروتسکیست‌ها در آلمان را به منظور جلب نظر بیشتر نازی‌ها صادر کرد. سیاست خدمت به بورژوازی سیاست عمومی تروتسکی بود. در زمانی که در سراسر جهان، مبارزه علیه فاشیسم، اهمیت بسزائی یافته بود، تروتسکی در فرانسه دستور صادر کرد که تروتسکیست‌ها به حزب سوسیال دموکرات انترناسیونال دوم بپیوندند و در آمریکا، اندک تروتسکیست‌های به دور خود را در سال ۱۹۳۴ روانه‌ی پیوستن به حزب رفرمیستی موسته کرد. تروتسکی در اسپانیا، بزرگترین خدمت را به فرانکو انجام داد. در حالی که نیروهای ضد فاشیست و مخالف فرنکو در حال پیشروی و تحکیم قدرت خود بودند، تروتسکی از وحشت قدرت‌گیری حزب کمونیست که به علت مقاومت در برابر نیروهای فاشیستی فرانکو و جانبازی‌های کمونیست‌ها، از محبوبیت خاصی در بین توده‌ها برخوردار شده بود و اعضایش به بالغ از دویست هزار نفر رسیده بود، برنامه‌ی تخریب در جبهه‌ی واحد ضد فاشیست را به اجرا درآورد. تروتسکی، شخص اندریاس نین و تشکل او به نام "حزب اتحاد مارکسیستی کارگری" را به برنامه‌ریزی یک کودتا علیه جبهه واحد ضد فرانکو و تحت عنوان دروغین و چپ نمائی مبارزه علیه بورژوازی، تحریک کرد. کودتا، ناموفق ماند ولی باعث تضعیف نیروهای ضد فرانکو و بدبینی شدید بین آن‌ها گردید و پیشروی‌های بعدی نیروهای فرانکو و شکست انقلاب اسپانیا را سبب شد. در

حالی که کمونیست‌ها می‌کوشیدند، انقلاب دموکراتیک و ضد فاشیستی را به سرانجام رسانند تا در زمان مناسب و پس از پیروزی انقلاب اول، انقلاب دوم یعنی سوسیالیستی را آغاز کنند - مشابه تقریباً آنچه که در روسیه بوقوع و پیروزی رسیده بود و با توجه به مقتضیات و ضرورت‌ها و خصوصیات کشوری، تروتسکی و تروتسکیست‌ها که نیروئی قابل توجه نبودند، موعظه و کارشکنی را پیشه کرده بودند. در حالی که با یاری کمینترن «در مجموع ۵۹۰۰۰ نفر در بریگادهای بین‌المللی شرکت داشتند که بیشترین تعداد از کشورهای ایتالیا، فرانسه و آلمان بودند.» (ویکی پدیا)،

دارودسته تروتسکی پس از تضعیف نیروهای ضد فرانکو در پی خیانت تروتسکی، نقش نظاره‌گر شکست انقلاب اسپانیا را داشتند. در پی تحقیقاتی که پس از شکست کودتای چپ روانه در بارسلونا انجام گرفت، روشن شد که تروتسکیست‌ها در زمینه رسیدن مواد مورد نیاز ارتش ضد فرانکو، کارشکنی و تخریب کرده و ترور اعضای دولت جمهوری خواهان (جبهه واحد ضد فرانکو) را در برنامه داشته‌اند. تروتسکی در اسپانیا همدلی و همدستی خود با نازی‌های آلمانی و فاشیست‌های ایتالیائی که با تمام نیرو از زمین و هوا به کمک فالانژهای فرانکو شتافته بودند، نشان داد. او مدام تبلیغات ضد شوروی به راه می‌انداخت که گویا کشور شوراهای از کمک به انقلاب اسپانیا خودداری می‌کند. این دروغگوئی عیان به آن منظور بود که در آن لحظات حساس بدبینی نسبت به شوروی را - یگانه کشوری که به یاری انقلاب اسپانیا شتافته بود - بوجود آورد. حتی ارگان‌های تبلیغاتی بورژازی جهانی مجبور به اقرار بوده و هستند که کشورشوراهای، کمک‌های بی شائبه به انقلاب اسپانیا را انجام داد. یکی از این دستگاه‌های ضد کمونیستی اذعان دارد که علاوه بر اعزام ۵۹ هزار بریگارد از سوی کمینترن:

«محموله نظامی شوروی در ماه اکتبر ۱۹۳۶ شامل ۴۲ هواپیمای جنگی پُلی کارپف ای ۱۵، ۱۶ و ۳۱ بود. در ۲۹ اکتبر هواپیماهای توپولف اس ب-۲ در بمباران شهر سویلا شرکت داشتند ... کشتی باری "کامپشه" در ۴ اکتبر و کشتی باری "کمسومول" در ۱۲ اکتبر، محموله خود شامل تانک‌های ت-۲۶ را در بندر کارتانا تخلیه کردند ... تعداد مستشاران نظامی شوروی نهایتاً ۲۱۵۰ تن حدس زده می‌شوند ... مسئول مستشاران نظامی شوروی یان برزین بود ... علاوه بر ده نوع تفنگ و مسلسل، هواپیماهای پیشرفته شکاری ای-۱۶ و تعداد ۶۰۰ تانک ت-۲۶ نیز از جمله تجهیزات جنگی شوروی برای اسپانیا بودند. در ضمن حدود دو هزار افراد مسلح نیز همراه محمولات بودند.» (ویکی پدیا).

در چین نیز، در حالی که حزب کمونیست چین راسخانه علیه نیروهای تجاوزگر ژاپنی می‌جنگید، تروتسکی از هر گونه مقاله نویسی و لفاظی و کارشکنی علیه حزب کمونیست چین فروگذار نکرد.

تروتسکی در چنان سراشیبی سقوط به منجلاب افتاده بود که به منظور نیل به مقاصد پلیدش، راهی بجز ادامه خوش خدمتی بیشتر به ارتجاع جهانی نمی‌شناخت. او به "کمیته دایز" که متشکل از رهبران فاشیست‌های آمریکائی و سرکردگان ضد کمونیست امنیتی پارلمان آمریکا بودند پیوست تا به قول خودش، درباره توقیف حزب کمونیست و کمینترن اعلام مخالفت کند، زیرا:

«در مورد کمینترن، توقیف تنها به این سازمان کاملاً منحرف و سازش پذیر کمک می‌کند. توقیف حزب کمونیست، فوری اعتبار این حزب را در چشم کارگران به عنوان مبارز آزاردهنده‌ی طبقه حاکم بازسازی می‌کند» (تروتسکی - مقاله: چرا پذیرفتم در کمیته دایز حاضر شوم).

تروتسکی به عنوان مشاور ارتجاعی‌ترین جناح‌های ضد کمونیست و پست‌ترین مقامات آمریکائی در یک نشست با آن‌ها شرکت می‌کند تا به آن‌ها پند دهد که مبادا کاری کنید که سبب تقویب کمونیست‌ها شود. البته ناگفته نماند که همین مقاله را پس از ۹ ماه تأخیر و در زمانی که شرکت مشاورتی او علنی شده و پنهانکاری این خیانت بی‌فایده بود، انتشار داد. گردانندگان جریان‌های تروتسکیستی امروزی چگونه می‌توانند این اعتراف روشن تروتسکی به خیانت را برای فریب خوردگان بدور خود توجیه کنند. تا کنون سخنی در این باره علنی نکرده‌اند. تا کی بایستی منتظر اظهار نظر آن داعیان تروتسکیستی ماند. آوردیم، اظهار نظر و نه توسل به سلاح زنگ زده تروتسکیستی که چرا کمونیست‌ها - از منظر و در مکتب آنان "استالینیست‌ها" و "مائوئیست‌ها" - دست از افشای تروتسکی بر نمی‌دارند. آقایان! لطف کنید و اقلماً درباره‌ی "معراج" "پیام آور" قرن بیستم اندک توضیحی بدهید تا دیگران از راه "گُفر" بیرون آیند. تصور کنید که روزی روزگاری، شخصی به دعوت سازمان امنیت جمهوری اسلامی و سرسخت‌ترین فالانترهای اسلامی، به منظور برنامه ریزی برای جلوگیری از فعالیت کمونیست‌ها، در یک جلسه مشترک با آن‌ها شرکت کند، یا بهمان منظور، در نشست مشترکی با عوامل سازمان سیا و سرکردگان کوکلاس کلان دخالت داشته باشد، آیا آن فرد را بایستی خیانتکار و دشمن مردم و شخصی پست فطرت دانست یا نه؟ من می‌گویم که آن شخص خیانتکاری پست فطرت و نابخشودنی است. گردانندگان جریان‌های تروتسکیستی چه پاسخی دارند؟ جناب بیانی چه می‌گوید؟ امید بر اینکه پاسخی صریح داده شود و نگویند که چنین سئوآلی، سؤال "استالینیستی" و "مائوئیستی" است و با توسل به این سلاح زنگ زده تروتسکیستی، از موضع‌گیری طفره روند.

داعیان تروتسکیستی خجالت زده عمدتاً تلاش دارند در استتار، چهره کمونیستی لنین را تا سطح تروتسکی پایین آورند و حتی بی‌ارزش‌تر از تروتسکی نشان دهند، لیک از آنجائی که گفتار و کردارشان با دروغ‌ها آلوده است، خواسته یا ناخواسته در اینجا و آنجا چهره‌ی ضد لنینی خود را عیان می‌سازند. درباره‌ی دروغ‌های تروتسکی و تلاش وی در تخریب

چهره‌ی کمونیستی لنین، در بالا، اندکی آورده شد - آری، اندک، زیرا اشاره مبسوط و همه جانبه به تمامی آن‌ها، صدها صفحه و شاید کتاب‌ها شود -، اینک اشاره‌ای کوتاه به چگونگی برخورد جناب بیانی به لنین. ایشان در همان به اصطلاح دفاعیه از تروتسکی می‌نویسد:

«در اینجا لازم به یاد آوری است که ترجمه‌ی اثر مذکور در ادامه‌ی ترجمه فارسی همه‌ی آثار تروتسکی، رهبر انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ است.»

جل الخالق!! معلوم نیست که جناب بیانی با چه استدلالی و بر مبنای کدام "آیه" به یکباره تروتسکی را "رهبر انقلاب ۱۹۱۷" می‌داند و حتی نامی هم از لنین نمی‌برد. او در برخی موارد از لنین و تروتسکی به عنوان دو رهبر انقلاب نام برده است که البته تنها بنابر پندارهای تاریکخانه تروتسکی و نوشتجات مطبوعات ضد کمونیستی به آن هم‌ردیفی رسیده است. جالب است که تلاش دارد اندک اندک در اینجا و آنجا، نام لنین را حتی از آن ادعای دروغین خود حذف کند تا این فرمولبندی جدید آن جناب، روزی روزگاری متداول شود. زهی خیال باطل! از آنجائی که از روایت مذهبی شق القمر حدود ۱۴۰۰ سال می‌گذرد، تعجب نکنیم اگر روزی روزگاری جناب بیانی و یا افرادی از این زمره، روایت قرن بیستمی یعنی شق الشمس را بعنوان معجزه تروتسکی به فریب خوردگان گرد خود تحویل بدهند! در همان "دفاعیه" می‌خوانیم که بزعم جناب بیانی "استالینیست‌ها و مائوئیست‌ها":

«اغلب (یا همیشه) به جستجوی نکاتی در دوره‌های اختلاف بین لنین با تروتسکی می‌گردند که بر اساس آن، نه از لنین که از تروتسکی هیولا بسازند.»

چرا جناب بیانی ناراحت و دلگیر از اینست که آن اشخاص ساخته شده در تاریکخانه پندارش، می‌بایستی از لنین، یک هیولا بسازند و چرا این عمل را انجام نداده‌اند. اگر از معانی فلسفی یا مذهبی هیولا بگذریم، و معنای متداول آنرا که منظور جناب بیانی بوده است در نظر داشته باشیم؛ این کلمه دارای بار منفی است. لذا: ۱- جناب بیانی مجاز است که از لنین یک هیولا بسازد و این نظر شخصی یا تشکیلاتی‌اش را بیان دارد و بدون استتار تبلیغ کند. این کار را از همان اوان مبارزه پرولتاریائی لنین، بسیاری از ضد کمونیست‌ها و از جمله تروتسکی انجام داده‌اند. ۲- جناب بیانی بیهوده از کمونیست‌ها انتظار دارد که اقدام به هیولا سازی از لنین بکنند. کمونیست‌ها از گفتار و عمل و زندگی این آبرمرد تاریخ و جنبش کمونیستی می‌آموزند. ۳- کمونیست‌ها هیچ‌گاه از تروتسکی نیز یک هیولا (با همان بار منفی آن) نساخته‌اند بلکه به افشای چهره‌ی ضد کمونیستی و خیانتکارانه وی بعنوان یک انسان خدمتگذار بورژوازی و حتی بدتر، این و آن حاکمیت امپریالیستی، پرداخته‌اند.

چند نکته در حاشیه :

۱- جناب بیانی از تروتسکی به عنوان "رهبر انقلاب ۱۹۰۵ روسیه" نام می‌برد. حتی تروتسکی، شخصاً که در بزرگ نمائی خود ید طولانی داشت، به این نکته در زندگی‌اش پی نبرده بود و این وظیفه را بایستی جناب بیانی انجام می‌داد! با دروغگوئی و تحریف نمی‌توان برای یک نفر، شخصیت کاذب ساخت. تروتسکی در مرحله‌ای از انقلاب ۱۹۰۵ روسیه شرکت و فعالیت داشت و مبارزه کرد. لیک بین شرکت در یک انقلاب و حتی ایفای نقش انقلابی و مؤثر در آن با رهبری آن انقلاب تفاوت هست. اولین اعتصاب که آغاز انقلاب ۱۹۰۵ بود در نهم ژانویه روی داد. بر مبنای توضیح تروتسکی در کتاب "زندگی من" وی از یک سفر اروپائی، در ۲۳ ژانویه به شهر ژنو باز می‌گردد و در اینجا و این زمان توسط مارتوف از وقایع پترزبورگ با خبر می‌شود که به گفته خود "خبرمثل پتک بر سرم فرود آمد". این چگونه رهبرانقلاب است که از اعتصابات و آغاز انقلاب پس از دو هفته مطلع می‌شود. تروتسکی عزم حرکت به پترزبورگ را می‌کند که بنا بر گفته خود در همان کتاب، پس از توقف در کیف و سپس فنلاند

«هنگامی که به پترزبورگ رسیدم، اعتصاب اکتبر به اوج خود رسیده بود».

شورا در ۱۳ اکتبر ۱۹۰۵ شکل می‌گیرد که یک وکیل دادگستری به نام خروستالیف، به ریاست شورا برگزیده می‌شود. پس از مدتی، خروستالیف بازداشت و به جای او تروتسکی به آن منصب می‌رسد. عمر شورا در سوم دسامبر در پی حمله‌ی پلیس و ارتش تزاری به پایان می‌رسد و رهبران شورا از جمله تروتسکی دستگیر می‌شوند. انقلاب ۱۹۰۵ ناکام ماند. چگونه می‌بایست فردی را که از چگونگی آغاز اعتصابات آگاهی نداشته و بقول خودش، شنیدن آن "خبر مثل پتک بر سرم فرود آمد" و اکثر ماه‌های اعتصابات نیز در محل نبوده و تنها چند روز در رهبری یک شورای محلی پنجاه روزه شرکت داشته است، بعنوان رهبر انقلاب ۱۹۰۵ معرفی کرد؟ تروتسکی در مقاله "شورا و انقلاب" نوشت:

«شورای پترزبورگ یک سازمان محلی به شمار می‌رفت» و «حتی در

چارچوب محدودیت‌های انقلاب شهری، یک سازمان محلی نمی‌تواند هیأت

رهبری کننده‌ی مرکزی باشد».

تروتسکی می‌گوید، من رهبر انقلاب ۱۹۰۵ نبوده‌ام، حتی یک سازمان محلی نمی‌توانست نقش رهبری انقلاب را داشته باشد، "تاریخ نویس" تازه کار می‌گوید رهبر رهبران، اشتباه می‌کنی، لطفاً شکسته نفسی نکن!! در زبان فارسی به این اظهار "لطف" می‌گویند: کاسه داغ‌تر از آش.

۲- جناب بیانی در دفاعیه سفسطه گونه‌اش، اصرار بر این دارد که نویسنده این سطور در مورد وابستگی تشکیلاتی‌اش، اطلاعات در اختیار آن جناب بگذارد. ممکن است که این سؤال نابجا و نابخردانه بخاطر خلط مطلب و فرار از پاسخگوئی روشن به دروغگوئی‌ها، تحریفات و خیانت‌های تروتسکی باشد. حتی اگر چنین باشد مسلماً بی پاسخ خواهد ماند،

زیرا هیچ ربطی به مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" ندارد. یکبار این جناب به هنگامی که ایشان و تشکل سیاسی مربوطه‌اش تلاش داشتند، کارگر جانباخته رفیق شاهرخ زمانی را بخود منسوب کنند، درمقاله "کرکسان بر مزارشاهرخ" پرده از روی آن سود جوئی، دروغگوئی، تحریف و تلاش آن آقایان به منظور بی اعتبار ساختن شاهرخ زمانی، برداشتم و از قول بهنام ابراهیم زاده، رفیق قدیمی شاهرخ زمانی درباره‌ی شاهرخ نوشتم:

«خوب می‌دانم که تو کیستی و چه کسی بودی. خواهم گفت تو بزرگی و مصادره نشدنی هستی و کسی نمی‌تواند تو را کوچک کند».

پس از آن مقاله، جناب بیانی تحت این بهانه که آیا نام نویسنده آن مقاله، واقعی یا مستعار است، خواستار نام و نام خانوادگی من شد. سؤال شک برانگیزی بود ولی از آنجائی که مقامات امنیتی جمهوری اسلامی به نام واقعی من پی برده بودند، در مقاله‌ی بعدی، "شاهرخ زمانی و کرکسان" نوشتم:

«برای رفع کنجکاوی و یا هر منظور دیگر آقای بیانی باید بنویسم که نام واقعی من، علی رسولی، است و این نامی "مستعار" و "جعلی" نیست. آیا این کفایت می‌کند؟ اگر آقای بیانی با هدفی خاص اصرار بر آگاهی از نام داشته است، آنرا نوشتنم و اگر به مشخصاتی دیگر هم برای منظور خاص خودش که البته برای من روشن نیست که چه می‌تواند باشد، احتیاج دارد، می‌توانم شماره شناسنامه، تاریخ تولد و آدرس سکونت را در اختیار ایشان قراردهم، شاید روزی روزگاری که نمی‌دانم چیست، مورد احتیاج‌اش باشد».

حال این جناب دگر بار نابخردانه یا با اندیشه‌ای خاص، خواستار چگونگی ارتباط یا وابستگی من به این یا آن تشکل کمونیستی و بقول خودش "مائوئیست" و "استالینیست" شده است. این جناب بایستی بداند که سازمان امنیتی جمهوری اسلامی و حتی سازمان‌های امنیتی محل سکونت ایرانیان، در پی اطلاع یابی از نام و نام خانوادگی و وابستگی سیاسی، کمونیست‌ها و از جمله ایرانی می‌باشند. آیا سؤال جناب بیانی در آن مورد از روی نا آگاهی است یا کنجکاوی، یا موردی دیگر دارد؟ برای من روشن نیست و در نتیجه به داوری نمی‌نشینم. به هر رو خواست ایشان با هر منظوری باشد، چه در ارتباط با یک تشکل کمونیستی بوده باشم یا نه، بی پاسخ خواهد ماند. هیچ احتیاجی نیست، هر آنچه را که مقامات امنیتی ارتجاع احتمالاً نمی‌دانند، علنی ساخت.

۳- جناب بیانی در دفاعیه توجیه‌گرانه خود، نویسنده‌ی مقاله‌ی "مناسبات لنین با تروتسکی" را بی نصیب از چند توهین و دشنام نمی‌گذارد و نویسنده این سطور را "تنگ‌مایه" و کسیکه در آن مقاله "عملی شیدانه" انجام داده است، خطاب می‌کند. کلماتی به مانند تنگ‌مایه، شیداد، دروغگو، فریبکار، دزد خائن جنایتکار و ... می‌توانند بازگوئی یک خصوصیت اخلاقی - چه سیاسی یا شخصی - فرد یا تشکل باشند، یا دشنام - چه سیاسی و چه شخصی - تفاوت در این است که اگر یکی از این کلمات بیان مشخص و ثابت شده‌ی

طرف مخاطب است، لذا یکی از خصوصیات مشخص می‌باشد، در حالیکه اگر اثبات نشود و تنها از روی خشم، نادانی، انتقام و هر مورد ثابت نشده دیگر ابراز شود، دشنام و توهین هستند. با مثالی روشن‌تر کنیم. زمانی که می‌گوئیم رژیم جنایتکار جمهوری اسلامی بدان علت است که با سند و مدرک غیر قابل انکار نشان داده‌ایم که هزاران آزاده‌ی ایرانی به دست عوامل و ایادی آن رژیم به قتل رسیده‌اند. یا زمانی که می‌گوئیم امپریالیسم متجاوز آمریکا، از نمونه‌های تجاوز این حکومت امپریالیستی به کشورهای ویتنام، کامبوج، کره، عراق، لیبی و... اطلاع داریم و غیر قابل انکار هستند. این‌ها بیان خصوصیت است که جزئی از شناسنامه آن‌هاست. همین‌طور زمانی که می‌گوئیم و می‌نویسیم یا از قول لنین می‌آوریم که تروتسکی، دروغگو، تحریف‌کننده، شیاد و خیانتکار... بوده است، هم از طریق نوشتجات معتبر و توضیحی لنین - که به برخی از آن‌ها در مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" با ذکر منبع، عنوان، موضوع مورد مشاجره، تاریخ و همچنین با توضیحی کوتاه در بسیاری از موارد اشاره رفته بود - و هم از طریق اعمال تروتسکی و حتی برخی نوشتجات وی، ثابت شده هستند و اعتبار دارند، لذا بیان مشخص خصوصیات می‌باشند. برعکس اگر زمانی کسی مدعی شود که بعنوان مثال، تروتسکی جیب بُر یا جاسوس تزار بوده است، احتیاج به اثبات دارد که چون اثبات شده نیست، لذا غیر واقعی یعنی دشنام محسوب می‌شود. ناگفته روشن است که از همدستی تروتسکی با آلمان نازی یا همکاری با فاشیست‌ها و مقامات امنیتی ضد کمونیست آمریکائی در "کمیته دایز" نمی‌بایست و نمی‌توان نتیجه گرفت که لذا او می‌توانسته همان ارتباطات را با عوامل تزار داشته باشد. در یک کلام، عدم اثبات به معنای توهین و دشنام است. زمانی که جناب بیانی، نویسنده این سطور را تنگ‌مایه و شیاد خطاب می‌کند بایستی به پای اثبات برود که نشان دهد کدامیک از مقالات لنین تحریف شده‌اند یا واقعیت ندارند، یا آنچه که از نوشتجات تروتسکی آورده شده‌اند صحت ندارند، یا تروتسکی در "کمیته دایز" شرکت نداشته است... از آنجائی که جناب بیانی حتی قادر نبوده است و هیچگاه نیز قادر نخواهد شد، موردی را نشان دهد و اثبات کند، بناچار باید آن کلمات را از جمله خصوصیات مشخص ایشان دانست که ناتوانی و خشم خود را می‌خواهد از طریق دشنام سیاسی بیوشاند. لنین خاطر نشان کرده بود که:

«دشنام سیاسی همیشه روی عدم اصولیت ایدئولوژی، بیچارگی، ضعف و سستی فوق‌العاده‌ی دشنام دهنده سرپوش می‌گذارد.» (از مقاله: اهمیت دشنام سیاسی).

برعهده‌ی خواننده است که خود و برای خود مشخص سازد که کی دروغگو است و در نتیجه شاید. مقایسه مقاله پیشین من (مناسبات لنین با تروتسکی) و همچنین همین مقاله کنونی با دفاعیه جناب علیرضا بیانی از تروتسکی می‌توانند روشن‌گر این باشد که کی از

اسناد معتبر و انکار ناپذیر بهره گرفته است و چه شخصی، ناتوان از ارائه سند و مدرک معتبر بوده است.

تحریف تروتسکیستی

رویدادهای تاریخی

چند کلامی کوتاه

مارکسیسم علم مبارزه طبقاتی است و به مانند هر علمی نمی‌تواند جامد باشد. مارکسیسم نه کلام آسمانی بلکه زمینی است و رهنما برای زندگی بر روی زمین می‌باشد و از همین رو بنابر شرایط پیشرفت جامعه انسانی، تکامل می‌یابد. بورژوازی از همان زمان حیات مارکس و انگلس به مخالفت علیه این اندیشه و راهنمای مبارزه طبقاتی پرداخت. فیلسوفان و آکادمیست‌های خود را به قلم فرسائی بر ضد مارکسیسم گماشت و مارکسیست‌ها را زندانی و اعدام کرد.

لیکن توده‌های میلیونی، مارکسیسم را رهنمای مبارزه خود قرار دادند و از پای ننشستند. بورژوازی در پی ادامه‌ی سیاست‌های پیشین، تلاش کرد برخی از سران جنبش مارکسیستی را به خود جلب کند. در این روند برنشتین‌ها آفریده شدند. چنین عناصری به مثابه دست دراز شده‌ی بورژوازی، از درون به تخریب و انشعاب جنبش پرولتری پرداختند و بخش بزرگی از کارگران را به مسلخ سرمایه‌داری کشاندند، سوسیال دموکراسی امروزی زائیده‌ی چنین سیاستی است.

لنین مارکسیسم را در انطباق با شرایط جدید دوران سرمایه‌داری امپریالیستی، رشد و تکامل داد. بر اساس آموزه‌های مارکسیسم – لنینیسم، شوروی سوسیالیستی پدید آمد. کمونیست‌های بزرگی چون مائوتسه دون، هوشی مین و .. با انطباق مارکسیسم – لنینیسم بر شرایط کشور خود، بورژوازی و فئودالیسم را از اریکه قدرت ساقط کردند و در راه ساختمان سوسیالیسم گام برداشتند.

جهانی شدن اندیشه‌های مارکس و انگلس در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم، نظر بخش بزرگی از روشنفکران خرده بورژوازی را نیز به خود جلب کرد. لیکن بخشی از این روشنفکران نه از روی باور استوار به مارکسیسم بلکه با انگیزه‌هایی دیگر به این جنبش

روی آوردند. یکی از این عناصر، لئون تروتسکی بود که از همان اوان پیوستن به جنبش کمونیستی جهانی، هدف خدمت به استعمار شونندگان و ستمدیدگان را نداشت و از همین رو بود که سالیان متمادی دست در دست منشویک‌ها نهاد، علیه بلشویک‌ها بلواها به راه انداخت، زمانی بین تشکلات موجود در روسیه چرخید، سالیانی انحلال طلب شد و لنین را به بدترین رنگ‌ها آلود و بی‌شرمانه‌ترین ناسزاها را نثار لنین و همراهان لنین کرد. تروتسکی علاوه بر بسیاری انحرافات تئوریک و سیاسی ضد مارکسیستی - لنینیستی، بزرگترین اشاعه دهنده‌ی سبک کار و اخلاق بورژوائی در درون جنبش کمونیستی جهانی و شوروی سوسیالیستی بود. خود ستائی و خود شیفتگی او شهره‌ی عام و خاص بود. تحریف، دروغگوئی، دورویی، تهمت زنی، غیبت، فریبکاری، دسیسه چینی، کذب و کتمان، ایجاد بدبینی، دسته بندی، فردگرایی، توهین و... شیوه‌ی کار روزانه و اخلاق همیشگی او بود.

هدف او رسیدن به مقام و آن هم بالاترین مقام بود، بدون آن که صلاحیت چنین مقامی را داشته باشد و از دانش تئوریک و سیاسی لازم برای چنین مقامی برخوردار باشد. لذا هر زمان موفقیت دیگر سران حزبی و دولتی بیش‌تر از او می‌بود به کارشکنی و تخریب و حتی ترور متوسل می‌شد تا بالأخره به منجلا ب همدستی با نازی‌های آلمانی افتاد. او معتقد بود که "وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند" (تروتسکی - مقاله: اخلاق آن‌ها و اخلاق ما) یعنی زمانی که هدف او دسترسی به بالاترین مقام حزبی و کشوری بود، استفاده از تمامی وسایل از جمله توسل به سبک کاری که به نمونه‌هایی از آن‌ها اشاره رفت، مجاز می‌گردید. بیهوده نخواهد بود هر گاه گفته شود که تروتسکیسم علاوه بر انحراف از مارکسیسم و تخریب در جنبش کارگری، همچنین اشاعه‌ی سبک کار و اخلاق بورژوائی و ماکیاولیسم در جنبش کارگری و کمونیستی است.

نوشته‌ها و زندگی تروتسکی سراسر آکنده از کینه با لنین و لنینیسم، تخریب در جنبش کارگری و کمونیستی و اشاعه‌ی بدترین اخلاق و سبک کار بورژوائی در این جنبش بوده است. این نوشته قصد بررسی تمامی خصوصیات سیاسی و اخلاقی تروتسکی را ندارد. نوشته‌ی حاضر تنها به بررسی اراجیف و اکاذیب یک مقاله از یک سردمدار تروتسکیستی و چاشنی‌های آن مقاله می‌پردازد. ضروری است که تروتسکی را در زمینه‌های سیاسی، اخلاقی و سبک کار به روایت تروتسکی یعنی بر اساس نوشتجات و زندگی او بررسی کرد، نوشته‌ای که بمراتب فزون‌تر و همه‌جانبه‌تر از نوشته‌ی کنونی خواهد شد.

این نوشته پیش‌تر در چندین وب نما انتشار یافته است و اکنون با چند اضافه تکمیلی به صورت یک کتاب، انتشار مجدد می‌یابد. انتشار اولیه و کنونی این نوشته بدون همکاری و همراهی رفیق گرامی غلامرضا پرتوی امکان پذیر نمی‌شد. سپاس فراوان از این رفیق که در تمامی زمینه‌ها از جمله ویراستاری و نظردهی، تایپ و صفحه بندی مرا یاور بود.

تحریف تروتسکیستی رویدادهای تاریخی

قسمت یکم

در نشریه "کارگر میلیتانت"، شماره ۸۳ ترجمه‌ی مقاله‌ای به قلم آلکس لانتیه درج شده که تماماً تحریف رویدادهای تاریخی است. این مقاله که ادعای بررسی قرارداد عدم تجاوز بین شوروی و آلمان در سال ۱۹۳۹ را دارد، به تنها موردی که نمی‌پردازد، همین رویداد است.

مقاله مذکور پس از تنها اشاره‌ای ناقص و مغرضانه به علل این قرارداد، تحریف در زمینه‌هایی دیگر از رویدادهای درونی شوروی در آن دوره را، چاشنی مقاله نموده و در عمل بدون ارائه کوچک‌ترین سند و مدرک و حتی بدون تحلیل سیاسی، فحاشانه حکم محکومیت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را صادر می‌کند. نقل قول‌هایی چند از تروتسکی نیز "زینت بخش" مقاله شده‌اند که ابداً ربطی به موضوع ادعائی مورد بحث ندارند. لذا در بررسی و نقد مستند به این مقاله ضروری است که به حواشی و چاشنی‌های آن نیز پرداخته شود، هرچند که از محدوده‌ی یک مقاله کوتاه، خارج و به صورت یک سری مقالات درخواهد آمد، و این از آنرو ضروری است که در افشای گفتار و ادعاهای کسانی که تنها با دگرگون جلوه دادن رویدادهای تاریخی و دروغ‌گویی‌ها، نیت فریب توده‌ها و یاری رسانی به دشمنان سوگند خورده مارکسیسم را پیشه کرده‌اند، اقدامی درخور شده باشد. لذا به بررسی تحریفات آن مقاله کذائی تحت عناوین زیرین، و آن هم با ارائه اسناد و مدارک پرداخته خواهد شد:

- مختصری درباره قرارداد عدم تجاوز بین شوروی و آلمان - ۱۹۳۹ -
- دروغ‌گویی‌های آلکس لانتیه
- جاسوسی، خرابکاری و ترور
- چکیده‌ای از دادگاه‌ها و اعترافات
- معمای تروتسکی

مختصری درباره قرارداد

عدم تجاوز بین شوروی و آلمان - ۱۹۳۹

کمونیست‌ها هرگز کوششی در دگرگون جلوه دادن رویدادهای تاریخی و دروغ پردازی در این مورد را مجاز نمی‌دانند زیرا به تاریخ به عنوان چراغی برای آینده می‌نگرند که می‌باید از آن آموخت، تا بتوان از دستاوردها نگهبانی کرده و از تکرار اشتباهات و ندانم کاری‌ها جلوگیری نمود. مهم‌تر این که کمونیست‌ها هیچگاه نمی‌باید در پی فریب پرولتاریا و سایر زحمتکشان برآیند. تحریف رویدادهای تاریخی و دروغ‌گویی در این زمینه، اقدامی در جهت فریب توده‌ها و توجیه‌گر سیاست‌ها و اعمال عناصر و نیروهای ارتجاعی است. همانگونه که بزرگان کمونیسم از جمله مارکس و لنین بیان داشته‌اند، کمونیست‌ها از بازگویی حقیقت و اشتباهات خود ابائی ندارند.

ارتجاعیون حاکم و طبقات و اقشار استثمار و ستمگر برخورداردی دگرگونه به رویدادهای تاریخی دارند. آنان هرگاه که رویدادی را در تضاد با منافع خود ارزیابی کنند، آنرا تحریف می‌نمایند و بر گذشته خود در آن جایی که حتی جنایات و خیانت‌شان بر همگان عیان بوده است، پرده می‌پوشند و قول و قرارهای پیشین خود را به فراموشی می‌سپارند و دگرسان جلوه می‌دهند، تا بتوانند نسل‌هائی را که شاهد آنچه روی داده است نبوده‌اند، همچنان فریب دهند. یکی از این موارد، تاریخ انقلاب شکوهمند اکبر در روسیه و اتحاد جماهیر شوروی تا زمان بروز رویزیونیسم خروشچفی و هموار شدن حاکمیت سرمایه است. هر چند که تا کنون ده‌ها کتاب و مقاله در این مورد به نگارش درآمده است، لیکن هنوز گفتنی بسیار است و بررسی‌هائی جدید بر مبنای دسترسی به برخی از اسناد حزبی که در گذشته از انظار دور نگهداشته شده بودند، ضروری می‌باشد. این نوشته، مختصراً به گوشه‌ای از آن دوران که هم‌چنان از سوی برخی نیروها و عناصر ضد کمونیست تحریف می‌شود می‌پردازد و این از آن رو نیز که پاسخی به تحریفات و دروغ پردازی‌های یک تروتسکیست بنام آکس لانتیه در شماره ۸۳ “کارگر میلیتانت” باشد.

در روز ۲۴ اوت ۱۹۳۴ قرارداد عدم تجاوز بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و آلمان نازی به امضاء رسید. چه عواملی باعث انعقاد چنین قراردادی شد؟ بررسی اوضاع سیاسی دهه‌ی سوم قرن پیش و سیاست‌های اتحاد جماهیر شوروی و کشورهای امپریالیستی رهنمون ما برای دستیابی به این علل هستند. اتحاد جماهیر شوروی در پی پیروزی بر

باقیمانده نیروهای نظامی تزاریسیم و نیروهای متجاوز خارجی، به صورت پایگاه انقلاب جهانی و پشتیبان پرولتاریای جهانی و خلق‌های ستم‌دیده درآمده بود. تمامی مرتجعین جهان و کشورهای امپریالیستی همچنان در آرزوی فروپاشی شوروی بودند و از هر امکانی برای دستیابی به این هدف استفاده می‌کردند. در پادشاهی آلمان که در جنگ جهانی اول شکست خورده و در بحران اقتصادی شدیدی بود، فقر و بیکاری بیداد می‌کرد و روز به روز جنبش کمونیستی و کارگری اوج بیشتری می‌گرفت. پیروزی انقلاب کارگری در آلمان خطر بزرگی برای تمامی نیروهای امپریالیستی و بورژوازی جهانی بود، لذا می‌بایست با تمام نیرو از چنین رویدادی جلوگیری می‌شد. سوسیال دموکراسی آلمان که در رأس حکومت قرار داشت از نظر داخلی بهترین یاری رسان بورژوازی در آن زمان بود. قیام‌های کارگری تحت رهبری کمونیست‌ها در برلین، هامبورگ، بایرن و سایر نقاط آلمان توسط سوسیال دموکراسی حاکم و با کمک بازمانده‌های ارتش قیصری سرکوب شدند. اشتباهات حزب کمونیست آلمان نیز که خود بر آن اشاره کرد، در این شکست نقش داشت. با وجود این سرکوب‌ها، جنبش کمونیستی آلمان هم چنان در حال رشد و گسترش بود. بورژوازی بزرگ آلمان از یک سو برای مقابله هر چه بیشتر با جنبش کمونیستی و کارگری کشور و از دگر سو با آرزوی دست یابی به بازارهای از دست رفته و حتی مستعمرات، شدیداً به تقویت نیروهای فاشیستی پرداخت. کمپانی‌های بزرگ آلمان هم چون کروپ و دیگران یاری رسان مالی نیروهای فاشیستی شدند. پلیس نیز در حالی که تظاهرات کارگری را به گلوله می‌بست، نقش محافظ نیروهای فاشیستی را به هنگام حمله مسلحانه آنان به کمونیست‌ها ایفا می‌کرد، از جمله در حمله نیروهای فاشیستی به تظاهرات کارگری در سال ۱۹۲۹ در برلین که کمونیست‌ها آن را سازمان داده بودند، بیش از یکصد کمونیست جان باختند. سران سوسیال دموکراسی آلمان نه تنها علیه قدرت‌گیری فاشیست‌ها هیچ گونه مقاومتی به خرج ندادند بلکه به تمامی درخواست‌های حزب کمونیست مبنی بر تشکیل جبهه متحد پاسخ منفی دادند. در انتخابات سال ۱۹۳۲ حزب کمونیست آلمان به رهبری ارنست تلمن بیش از شش میلیون رأی آورد. با این حال، درخواست این حزب جهت ایجاد جبهه واحد علیه نیروهای فاشیستی از جانب حزب سوسیال دموکرات بارها رد شد، زیرا سوسیال دموکراسی از قدرت‌گیری کارگران وحشت داشت و به عنوان نیروی یاری رسان بورژوازی، دولت بورژوازی فاشیستی را بر حاکمیت کارگری ارجح می‌دانست. دیگر امپریالیست‌های اروپائی نیز خطر بزرگ را در قدرت‌گیری نیروهای کمونیستی در اروپا، به ویژه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی می‌دانستند و از این رو بیشترین تلاش را در جهت تضعیف و نابودی کشور شوراها و جلوگیری از رشد نیروهای کمونیستی به کار بردند. رقابت کشورهای امپریالیستی و بحرانی که با آن دست به گریبان بودند، احتمال یک جنگ جهانی امپریالیستی دیگر را هر روز محتمل‌تر می‌کرد. یک جنگ امپریالیستی بین کشورهای امپریالیستی اروپائی بدون آن که کشور شوراها را درگیر

کنند، آینده بس نامعلومی برای آنها در برداشت، زیرا در پی قدرت‌گیری هر چه بیشتر شوروی سوسیالیستی و هم چنین تلفات و خرابی‌های ناشی از جنگ، که سبب گسترش اعتراض و نارضایتی عمومی و به ویژه کارگران در کشورهای امپریالیستی می‌شد، امکان وقوع اکتبری مشابه در این کشورها ریشه بر اندام امپریالیست‌های جنگ طلب می‌انداخت. در چنین اوضاعی تمامی نیروهای امپریالیستی در یک مورد با هم اشتراک نظر و منافع داشتند و به هر نحوی در پی نابودی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بودند. رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در شوروی آن چنان عظیم و پاسخ‌گوی آرزو و آمال میلیون‌ها توده زحمتکش جامعه بود که امکان واژگونی حاکمیت طبقه کارگر با ادامه شیوه‌های ترور و تخریب امکان نداشت. این کشورهای امپریالیستی در حالی که به فعالیت‌های تخریبی و جاسوسی خود در شوروی از طرق گوناگون ادامه می‌دادند، لیکن در اوضاعی که امکان یک جنگ جهانی هر روز تشدید می‌شد، تلاش بر آن داشتند که رقیب امپریالیستی خود را به حمله نظامی به شوروی تشویق کنند تا پس از تضعیف رقیب امپریالیستی حتی اگر به شکست و نابودی حاکمیت کارگری در شوروی نیانجامد، بتوانند رقیب را از پای در آورند. هیتلر که نابودی اتحاد جماهیر شوروی را در صدر آمال خود قرار داده بود و از سوی دیگر کشورهای امپریالیستی نیز یاری می‌شد، پی برده بود که هرگاه پیش از پای درآوردن رقبای امپریالیستی خود لشکرکشی به شوروی را آغاز کند، حتی اگر با پیروزی بر شوروی همراه باشد باز آلمان تضعیف شده در پی این تهاجم در مقابله بعدی با دیگر کشورهای امپریالیستی بازنده خواهد بود. آمریکا از اروپا به دور بود. این امپریالیسم نوپا در خطر تهدید هیچ کشور اروپائی قرار نداشت. امپریالیسم آمریکا می‌توانست به راحتی نظاره‌گر باقی بماند تا در زمانی مناسب جای پای این یا آن کشور امپریالیستی شکست خورده را پرکند و بر مستعمرات آن‌ها حاکمیت یابد. از این رو هر جناحی از بورژوازی حاکم، ساز خود را می‌زد. درحالی که در نیمه دوم سال‌های سی، روزولت رئیس جمهور آمریکا و دولت او چندان نظر مساعدی به آلمان هیتلری نداشت، ولی برخی از کنسرن‌ها از جمله فورد و هرست از آلمان هیتلری دفاع می‌کردند و این یا آن کارتل نفتی مواد سوختی تسلیحات آلمان را تأمین می‌کرد و هواداران نازی‌ها در آمریکا گروه‌ها و تجمعات گوناگونی تشکیل می‌دادند و از آزادی گسترده و پشتیبانی مقامات با نفوذ سرمایه بر خوردار بودند.

درچنین اوضاعی که خطر جنگ جهانی امپریالیستی دیگری زندگی میلیون‌ها انسان را تهدید می‌کرد، اتخاذ چه نوع سیاستی می‌توانست صحیح باشد؟ مسلماً، آن سیاستی که بتواند از خطر یک جنگ جهانی و مرگ و مصدومیت میلیون‌ها انسان و ویرانی جوامع جلوگیری کند. اتحاد جماهیر شوروی چنین سیاستی را اتخاذ کرد. کشور شوراهای نه تنها می‌خواست از تهاجم به شوروی جلوگیری کند بلکه هم چنان تلاش داشت که مانع وقوع چنین جنگ و لشکرکشی به هر کشور دیگری نیز باشد. از این رو در ضمن افشای عوامل جنگ

طلب، مصممانه مبارزه جهانی علیه جنگ امپریالیستی و در پی آن تشکیل جبهه‌های ضد جنگ را در دستور کار قرار داد. در بسیاری از کشورها اقشار وسیع زحمتکشان و انسان‌های مخالف جنگ به این دعوت پاسخ مثبت دادند و کانون‌های گوناگون صلح برپا شدند. لیکن سران کشورهایی که منافع امپریالیستی خود را در یک جنگ جهانی می‌دیدند و آنانی نیز که ضدیت با کمونیسم و اتحاد جماهیر شوروی چشمانشان را از درک اوضاع جهانی و خطرات، تلفات و ویرانی‌های ناشی از جنگ امپریالیستی کور کرده بود، به این درخواست پاسخ منفی دادند. اتحاد جماهیر شوروی کوشش کرد با انگلستان و فرانسه قرارداد صلح و ضد جنگ ببندد ولی در عمل پاسخ منفی گرفت. شوروی تلاش کرد با لهستان، چکسلواکی، بلغارستان و ... پیمان صلح، ضد جنگ و عدم تجاوز ببندد، لیکن نتیجه‌ای حاصل نشد. تنها کشوری که به این خواست، و آن هم پس از آغاز جنگ، پاسخ مثبت داد یوگوسلاوی بود.

در اوضاعی که خطر فاشیسم و جنگ امپریالیستی هر روزه تشدید می‌شد، چه راهی وجود داشت؟

یا می‌بایست علیه جنگ امپریالیستی به پاخاست و کوشید بزرگترین جبهه را علیه این جنگ سازمان داد و یا حتی اگر نیت جانبداری از جنگ نباشد، سکوت را برگزید که این، در عمل به معنای عدم مقابله با جنگ امپریالیستی بود. اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به درستی راه نخست را برگزید. سیاست ضد کمونیستی و آرزوی نابودی کشور شوراها چشمان برخی از سیاستمداران اروپائی و آمریکائی را چنان کور کرده بود که حتی خطر جنگ جهانی را نمی‌دیدند و تنها یک سیاست و آن هم نابودی شوروی را دنبال می‌کردند و نه تنها از امضای قرارداد امنیت جمعی با شوروی سرباز می‌زدند بلکه در پی عقد مودت با آلمان نازی بودند. در حالی که در آوریل ۱۹۳۹ بر اساس آمار حدود ۸۷ درصد مردم بریتانیا خواهان عقد یک قرارداد امنیت جمعی با شوروی بودند، سران دولتی با حیل‌های ممکنه از این ضرورت زمان طفره می‌رفتند و همدستی با نازی‌ها را علیه اتحاد جماهیر شوروی می‌ستودند. برخی سیاستمداران دوراندیش انگلیسی هر چند که شدیداً ضد کمونیست بودند و آرزوی نابودی شوروی را در سر داشتند، اما دریافته بودند که جنگ جهانی و قدرت‌گیری بیش‌تر آلمان چه خطرات جبران‌ناپذیری را می‌تواند به دنبال داشته باشد. از این رو سیاست این بخش از بورژوازی در تضاد با دولت قرار گرفت. در حالی که وینستون چرچیل به عنوان نماینده بورژوازی موافق طرح قرارداد امنیت جمعی با شوروی و مخالف همدستی و هم‌پیمانی با هیتلر بود، نخست وزیر وقت انگلستان نویل چمبرلن و دولت تحت نظر وی مخالف عقد قرارداد ضد جنگ و موافق دستگیری با هیتلر بودند. چمبرلن مدعی شد که قرارداد امنیت دسته جمعی، اروپا را به "دو قطب مسلح" تقسیم خواهد کرد و روزنامه فاشیستی نازی‌ها ناخت اُسگابه (Nachtausgabe) در تأیید سیاست چمبرلن نوشت:

«ما می‌دانیم که نخست وزیر انگلستان در تشابه با ما بر این نظر است که قرارداد امنیت جمعی یک دیوانگی محض است».

درمقابل این نظر چمبرلن که در پی عقد قرارداد با نازی‌ها بود و مدتی بعد قرارداد مونیخ را امضاء کرد، چرچیل قرار داشت. وی در یک سخنرانی در منچستر در تاریخ دهم ماه مه ۱۹۳۸ در پاسخ به مخالفین قرارداد امنیت جمعی گفت:

«به ما گفته شده است که ما نباید اروپا را به دو بلوک مسلح تقسیم کنیم در این صورت فقط یک بلوک مسلح وجود خواهد داشت، بلوک ارتش دیکتاتورها و مشتکی از توده‌های ایزوله شده که خارج از گود ایستاده و در فکرند که کدام یک از آنان در ابتدا فریب خواهند خورد، تحت انقیاد قرار خواهند گرفت و یا صرفاً چپاول خواهند شد».

در سپتامبر ۱۹۳۸، نخست وزیران انگلستان و فرانسه با فاشیست‌های آلمانی و ایتالیایی، قرارداد ضد شوروی و تفاهم با تجاوزگری فاشیست‌ها را در مونیخ امضاء کردند. در پی این قرارداد، پیمان قبلی بین شوروی و فرانسه باطل اعلام شد، منطقه سودت در چکسلواکی بعنوان بخشی از آلمان شناخته شد و راه تجاوز آلمان نازی به سوی شرق اروپا پذیرفته شد. بی مورد نبود که تمامی ضد کمونیست‌های کوتاه بین که از خطر آلمان نازی غافل بودند و تنها آرزوی نابودی اتحاد جماهیر شوروی را در سر می‌پروراندند به وجد آمدند. اندکی پیش‌تر از امضای قرارداد مونیخ آنولد ویلسون یکی از هواداران پروپا قرص چمبرلن در ۱۱ ژوئن اظهار داشته بود:

«اتحاد امری ضروری است و آن خطر واقعی که جهان را تهدید می‌کند از جانب آلمان و ایتالیا نیست بلکه از طرف روسیه است».

چمبرلن به هنگام بازگشت به انگلستان در حالی که قرارداد به امضای هیتلر را در دست داشت، اعلام کرد که:

«این به معنای صلح دوران ماست».

آن صلحی که بیش از پنجاه میلیون کشته و ویرانی‌ها و صدمات جبران ناپذیری را برجای گذاشت. تروتسکیست‌ها که مهم‌ترین آرزویشان سرنگونی دولت پرولتری اتحاد جماهیر شوروی بود و آن را تحت عناوینی چون "سرنگونی باند تمامی خواه مسکو" (تروتسکی) و انواعهم پنهان می‌کردند، از عقد قراردادهای ضد شوروی غرقه در شغف بودند. تروتسکی که کین خود را علیه رهبران احزاب کمونیستی جهان بارها ابراز نموده و از جمله درباره تلمن و کاشین، رهبران احزاب کمونیست آلمان و فرانسه این چنین نوشته بود که:

«به هیچ وجه در این تردید ندارم که سرنوشتی که شایسته این متلون المزاج‌هاست در انتظارشان خواهد بود» (تروتسکی - بین الملل سوم پس از لنین)

از هیچ اقدامی در جهت تضعیف اتحاد جماهیر شوروی کوتاهی نکرد - پائین‌تر مختصر به آن اشاره خواهد شد - در حالی که کمونیست‌های آلمان و فرانسه برای ایجاد یک جبهه واحد ضد فاشیستی از هیچ کوششی دریغ نمی‌کردند، تروتسکی برای هواداران خود در این کشورها، نسخه‌ی تسلیم در برابر فاشیسم را پیچیده و پنهانی در الفاظ به اصطلاح انقلابی آنرا توصیه می‌کرد. در ۲۷ فوریه سال ۱۹۳۳ حزب کمونیست آلمان برای چندمین بار تقاضای تشکیل جبهه ضد فاشیستی با سایر نیروها را طرح کرد. در فراخوان آنروز ارنست تلمن صدر حزب کمونیست آلمان آورده شده است:

«حزب کمونیست همواره آمادگی استوار و تخطی ناپذیر خود را برای مبارزه مشترک به همراه کارگران و هر تشکلی که تمایل مبارزه علیه فاشیسم را دارند، اعلام داشته است... به نام صدها هزار عضو حزب کمونیست، بنام شش میلیون کارگری که در انتخابات اخیر مجلس، اعتماد خود را به حزب کمونیست ابراز داشتند، دست خود را برادرانه به سوی شما اعضاء و فعالین حزب سوسیال دموکرات، اتحادیه‌های آزاد و علاوه بر آن، میلیون‌ها کارگر غیر حزبی، برای مبارزه مشترک علیه فاشیسم دراز می‌کنم. تلمن.»

این فراخوان نیز از سوی سران سوسیال دموکرات بی پاسخ ماند.

در حالی که ده‌ها هزار کمونیست آلمانی دستگیر شده بودند و در اردوگاه‌ها در خطر مرگ قرار داشتند و در حالی که گروه‌های رزمنده خارج از زندان، مبارزه برای آزادی زندانیان و علیه حکومت نازیسم هیتلری را پیش می‌بردند، دارودسته اندک تروتسکیستی در آلمان، خود را منحل اعلام کرد. در زمانی دیرتر در فرانسه در حالی که کمونیست‌ها تحت تعقیب قرار گرفتند، اندک تروتسکیست‌های فرانسوی به حزب سوسیال دموکرات انترناسیونال دوم پیوستند. ناگفته نماند که تلمن رهبر حزب کمونیست آلمان که انقلابیون اسپانیا برای بزرگداشت مبارزات این کارگر کمونیست، بریگاردی را به نام بریگارد تلمن نام دادند به مدت سیزده سال تحت غیر انسانی‌ترین شرایط در اردوگاه بوخن والد (Buchenwald) هیتلری زندانی و در سال ۱۹۴۴ اعدام شد، مورد تنفر شدید تروتسکی بود. کاشین نیز سالیانی در زندان بسر برد. تروتسکی در خدمت به ضد کمونیست‌ها و جریانات ضد شوروی در حالی که آرزوی "سرنوشتی که شایسته این متلون المزاج‌هاست" را داشت، از ترس نازی‌ها فرمان به انحلال گروهک‌های زیرفرمان خود را در برخی از کشورها داد و تنها لفاظی را جایگزین مبارزه واقعی علیه فاشیسم و خطر جنگ امپریالیستی نمود. در پایان سال ۱۹۳۴ گروه کوچک تروتسکیستی در آمریکا با کمک گروه سوسیال دموکرات موسته که نام حزب کارگران ایالات متحده را یدک می‌کشید به ایجاد تشکلی کاملاً رفرمیستی دست یازید. تروتسکی در سال ۱۹۳۸ در "کمیته دایز" شرکت کرد تا در برنامه ریزی برای سرکوب کمونیست‌ها در آمریکا نقش ایفا کند. کمیته دایز چه وظیفه‌ای برعهده داشت؟ در ماه مارس ۱۹۳۴ تحت رهبری یک نماینده مجلس آمریکا به نام ساموئل

دیک اشتاین کمیته‌ای با عنوان بررسی فعالیت‌های "غیرآمریکائی" تشکیل شد که وظیفه اساسی آن بررسی فعالیت‌های جاسوسان هیتلری و تشکل‌های آمریکائی هوادار فاشیسم و هیتلر از جمله "اتحادیه آمریکائی - آلمانی" بود. این کمیته در به اصطلاح بررسی طولانی خود به این نتیجه رسید که هیچ یک از تشکل‌های فاشیستی آمریکائی که عملاً از یاری برخی از سیاستمداران و سرمایه‌داران با نفوذ برخوردار بودند، نقش جاسوسی و ضد قانون آمریکائی ندارند و تمامی کسانی که به مواخذه کشیده شده بودند تبرئه گردیدند. یکی از اعضای این کمیته مارتین دایز نماینده مجلس از تگزاس بود که در سال ۱۹۳۸ به ریاست این کمیته برگزیده شد و از آن پس، وظیفه اساسی کمیته، بررسی فعالیت‌های کمونیستی و کمینترن گردید. بازپرس اصلی این کمیته بنا بر پیشنهاد دایز فردی بنام ادوارد-اف- سولیوان شد. این شخص که خود را اوکرائینی می‌دانست و لیکن مطلقاً با زبان اوکرائینی آشنا نبود دارای سابقه درخشانی بود. او با هواداران هیتلر و فاشیست‌های آمریکائی و همچنین با سردمداران "گارد سفید" فراری به آمریکا از جمله هتمان اسکوروپاداسکی ارتباط فشرده داشت. این شخص به عنوان نمونه در جلسه‌ای که از سوی "اتحادیه آلمانی آمریکائی" در ۵ ژوئن ۱۹۳۴ برگزار شده بود، در مخالفت با کمونیست‌ها اظهار داشت:

«همه‌ی این جهودهای شپشو را به دریا بریزید».

وی در اوت ۱۹۳۶ سخنان اصلی کنفرانس نژاد پرستان آمریکائی و طرفداران هیتلر در شهر اشویل در کارولینای شمالی بود. حتی پس از برکناری سولیوان در پی افشای وی، شخصی که جایگزین مقام او در این کمیته شد، از سابقه بهتری برخوردار نبود. این شخص جدید جی. بی. ماتیو نام داشت و در دفاع از نژاد پرستی و فاشسیم و تبلیغات ضد کمونیستی سابقه‌مند بود.

مقالات او در نشریه "ضد کمینترن" متعلق به آلفرد روزنبرگ انتشار می‌یافتند. از تروتسکی بنا بر اظهار خود وی برای شرکت در این کمیته دعوت بعمل آمد. این کمیته، سلف کمیته مکارتی بود که در سال‌های آغازین دهه پنجاه به پاکسازی و آزار کمونیست‌ها و دیگر معترضین پرداخت، تا حدی که حتی هنرمند ارزشمندی چون چارلی چاپلین نیز که هیچ سابقه کمونیستی نداشت تحت تعقیب قرار گرفت و مجبور به ترک آمریکا شد. تروتسکی به خاطر کمونیست ستیزی، مخفیانه در این کمیته شرکت کرد. او می‌پنداشت که کسی به شرکت وی در این کمیته ضد کمونیستی پی نخواهد برد. ولی این چنین نشد و شرکت سردمدار انترناسیونال چهارم در این کمیته بر ملا گردید. تروتسکی در ماه‌های فوریه و مارس در این کنفرانس شرکت داشت. در ۳۰ دسامبر ۱۹۳۹ مقاله توجیه‌گرانه وی در نشریه سوسیال اپیل به چاپ رسید. تروتسکیست‌ها مدعی‌اند که این مقاله در تاریخ ۱۱ مارس به نگارش درآمده است. بپذیریم!! چند سؤال. چرا کمیته‌ای که هدف‌اش آزار و تحت تعقیب قرار دادن کمونیست‌های آمریکائی می‌باشد از فردی که مدعی

است یک کمونیست پر و پا قرص!! است، برای شرکت در چنین کمیته‌ای دعوت به عمل می‌آورد. مگر نه این است که اعضای این کمیته از مواضع سیاسی تروتسکی اطلاع داشتند و می‌دانستند که وی در تعقیب کمونیست‌ها و ضدیت با کمینترن و اتحاد جماهیر شوروی، با آنان هم نظر است؟ حتی اگر بر فرض محال، منظور آن‌ها شرکت مخالفان در کمیته مزبور می‌بود، چرا از رهبران حزب کمونیست دعوت نکردند؟ سؤال بعدی: چرا تروتسکی که گویا مقاله علت شرکت خود را در ۱۱ مارس نوشته است در نزدیک به ده ماه بعد انتشار خارجی می‌دهد؟ آیا وی می‌پنداشته که همدستی‌اش با ضد کمونیست‌ها و توجیه‌گران فاشیسم عیان نخواهد شد؟ حال که همه چیز بر ملا شده است، پس می‌باید چاره اندیشید و نوشته‌ای کوتاه را با تاریخ گذشته انتشار داد. جالب این که توجیهات تروتسکی، وی را بیش‌تر رسوا می‌کند. او در مقاله کذائی می‌نویسد:

«چرا پذیرفتم در کمیته‌ی دایز حاضر شوم؟ طبیعتاً نه به خاطر کمک به درک اهداف سیاسی آقای دایز، به ویژه گذراندن قوانین فدرال علیه این یا آن حزب افراطی.... غیر قانونی کردن گروه‌های فاشیستی، ناگزیر ویژگی موهوم دارد.... در مورد کمینترن، توقیف، تنها به این سازمان کاملاً منحرف و سازش پذیر کمک می‌کند.... توقیف حزب کمونیست، فوری اعتبار این حزب را در چشم کارگران به عنوان مبارز آزارنده‌ی طبقه حاکم بازسازی می‌کند» (تروتسکی - مقاله: چرا پذیرفتم در کمیته‌ی دایز حاضر شوم).

دانسته است که وظیفه کمیته‌ی «دایز» بررسی گروه‌های فاشیستی نبود که تروتسکی آنرا وارد می‌کند. بررسی گروه‌های فاشیستی مربوط به گذشته و در زمان ریاست ساموئل دیک اشتاین بود که پرونده‌های آن زمان بسته شده و نیروهای فاشیستی و نژاد پرست تبرئه شده بودند. تروتسکی با نیت خاصی آنچه را که مربوط به گذشته بوده است به کمیته «دایز» نسبت می‌دهد تا شاید توجیهی پسندیده برای شرکت خود بیابد. لنین همواره دروغگوئی‌های تروتسکی را برملا می‌ساخت و خاطرنشان می‌کرد که:

«طفلک باز هم دروغ گفت و باز حساب‌اش غلط از کار درآمد» (لنین - مقاله انحلال طلبان علیه حزب).

و باز هم چنین شد. تروتسکی نگران قدرت‌گیری نیروهای کمونیستی و کمینترن در صورت ممنوعیت فعالیت آن‌ها است و از این رو به ضد کمونیست‌های در قدرت رهنمود می‌دهد. او نگران از بین رفتن آزادی‌های دموکراسی در جامعه سرمایه‌داری که بورژوازی ادعای آنرا دارد نیست بلکه نگران از قدرت‌گیری کمونیست‌ها می‌باشد در چنان زمانی در آخرین سال‌های دهه سی که مرتجع‌ترین نیروهای امپریالیستی هدف اولیه خود را در نابودی شوروی قرار داده و حتی ضد کمونیست‌های پنهان نیز چون تروتسکیست‌ها یاری رسان آنان شده بودند، چه وظیفه‌ای در برابر حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی قرار داشت؟

ژاپن ابتدا در سال ۱۹۳۱ تحت عنوان نجات چین از کمونیست، منچوری را اشغال کرد و سالیانی بعد به تمامی چین حمله برد و این کشور را مستعمره خود ساخت. ایتالیا در سال ۱۹۳۵ ایتوپی را تحت استیلا خود درآورد. آلمان نازی در سال ۱۹۳۶ منطقه راینلند را به تصرف درآورد. ایتالیا و آلمان نازی یاری رسان نظامی و مالی نیروهای فرانکو در اسپانیا شدند. در حالی که فرانسه و انگلستان از هر کمکی به نیروهای انقلابی در اسپانیا دریغ کردند، شوروی و کمینترن به یاری انقلاب اسپانیا شتافتند و علاوه بر کمک‌های نظامی و مالی، شرکت داوطلبان جهانی در جنگ داخلی و علیه نیروهای فرانکو سازماندهی شد. بریگردهای بین‌المللی شامل کمونیست‌ها و سایر آزادی‌خواهان از دیگر کشورهای جهان به یاری انقلاب اسپانیا شتافتند، لیکن علیرغم این همه پشتیبانی جهانی، این انقلاب در اثر دخالت گسترده دولت‌های فاشیستی ایتالیا و آلمان و هم‌چنین خرابکاری‌های تروتسکیست‌ها که لفاظی و تفرقه افکنی می‌کردند، انقلاب اسپانیا با شکست رو به رو شد.

در سال ۱۹۳۷ متجاوزین آلمان، ایتالیا و ژاپن قرارداد ضد کمینترن را تحت عنوان "نجات جهان از کمونیسم" امضاء کردند. در سپتامبر ۱۹۳۷ وزیر وقت امور خارجه شوروی ماکسیم لیتوینوف در جلسه اتحاد ملل موضع شوروی را این چنین بازگو کرد:

«ما می‌دانیم که طی سال‌های اخیر سه کشور به کشورهای دیگر تجاوز کرده‌اند. این سه کشور علیرغم تمام تفاوت‌هایی که از نظر ایدئولوژیکی، وسایل و سطح فرهنگ در نزد قربانیان خود دارند، حملات خود را به یک دلیل واحد توجیه می‌کنند: مبارزه علیه کمونیسم. حاکمان این کشورها به صورتی کاملاً کودکانه تصور می‌کنند و یا به سادگی این طور تظاهر می‌کنند که این کافی است که کلمه ضد کمونیسم را به کار برند تا تمام جرائم و جنایات آنان علیه جامعه بین‌المللی بخشوده شود».

آلمان هیتلری کشور اتریش را در سال ۱۹۳۸ ضمیمه آلمان کرد. در فوریه سال ۱۹۳۹ دولت‌های فرانسه و انگلستان رژیم فاشیستی فرانکو در اسپانیا را به رسمیت شناختند. در پی و بر اساس توافق در قرارداد مونیخ، آلمان نازی در ۱۵ مارس ۱۹۳۹ کشور چکسلواکی را به تصرف درآورد و تمامی تجهیزات نظامی آن کشور را تصاحب کرد. در ۲۰ مارس کشور لیتوانی مجبور شد بندر ممل را بر اثر فشار نازی‌ها به آلمان هیتلری واگذار کند. در ۷ آوریل موسولینی کشور آلبانی را اشغال کرد و دست‌نشانده خود ویکتور امانوئل را به پادشاهی برگمارد. دولت‌های انگلستان و فرانسه شادمان از این بودند که با تهاجم آلمان و ایتالیا به سمت شرق اروپا، زمان حمله نازی‌های آلمانی به اتحاد جماهیر شوروی نزدیک شده است. تروتسکی نیز می‌پنداشت که پس از سرکوب نیروهای کمونیستی در آلمان و اتریش، ایتالیا و اسپانیا، فرانسه و چکسلواکی بزودی تهاجم به کشور شورواها آغاز خواهد شد و شاید او به آرزوی دیرینه‌اش در رسیدن به قدرت نبایستی زیاد

در انتظار بماند. در زمانی که آلمان نژاد پرست برنامه تسخیر کشور چکسلواکی را می‌ریخت و تمامی شواهد حاکی از حمله‌ی قریب‌الوقوع بود، نشریه تروتسکیستی سوسیال اپیل در نیویورک به تاریخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۳۸ چنین نوشت:

«چکسلواکی یکی از وحشتناک‌ترین هیولای ناقص الخلقه اروپاست که در کنفرانس ننگین ورسای تولید شد. دموکراسی چکسلواکی هیچ‌گاه بیش از یک پوشش کثیف جهت استثمار سرمایه‌داری نبوده است. ضرورت‌های تاریخی در هر شرایطی شدیدترین مخالفت‌های انقلابی را علیه دولت سرمایه‌داری چکسلواکی طلب می‌کند».

این چرندیات تروتسکی، در زمانی که نیروهای فاشیستی آلمان در صدد تجاوز به چکسلواکی هستند و تمامی تروتسکیست‌های انترناسیونال چهارم وی در آن کشور از تعداد انگشتان دست تجاوز نمی‌کنند، در خدمت به کیست؟ خوش خدمتی تروتسکی به نازی‌ها زمانی بیش‌تر روشن می‌شود که این لفاظی وی در مورد چکسلواکی را در ارتباط با رهنمودهای وی درباره جنگ بخوانیم. او در زمانی که نیروهای فاشیستی تجاوز به کشورهای دیگر را آغاز کرده بودند، در مخالفت با طرح امنیت جمعی شوروی و ضرورت دفاع از کشورهای کوچک اروپا چنین نوشت:

«دفاع از دولت‌های ملی، به خصوص کشورهای بالکانی شده اروپا عملی ارتجاعی است. دولت‌های ملی با مرزهای خود، پاسپورت، سیستم دولتی، گمرک‌ها و ارتش خود جهت دفاع از گمرک‌ها، تبدیل به مانعی صعب‌العبور بر سر راه پیشرفت و تکامل اقتصادی و فرهنگی انسانیت شده‌اند. وظیفه کارگران دفاع از دولت سرمایه‌داری نیست، بلکه نابودی آن به صورتی کامل و قطعی است» (تروتسکی- بین الملل چهارم و جنگ).

لنین به خوبی تروتسکی را شناخته بود که درباره او می‌گفت:

«تروتسکی عبارات پر آواز و تو خالی را دوست دارد» (مقاله: نقض وحدت در پرده فریادهای وحدت طلبی)

و یا اینکه:

«تروتسکی تمامی دشمنان مارکسیسم را متحد می‌کند... تروتسکی تمامی آن‌هایی را که سقوط ایدئولوژیکی را در دل دارند، تمامی آن‌هایی را که به دفاع از مارکسیسم بی توجه‌اند، متحد می‌کند. به جنگ علیه تاکتیک انشعاب‌گرانه و ماجراجویی بی‌پرنسیپانه تروتسکی.» (نامه به کمیته مرکزی حزب سوسیال دموکراسی روسیه. ۱۹۱۰).

آیا تروتسکی تفاوت بین جنگ تجاوزگرانه امپریالیستی به مانند جنگ جهانی اول با دفاع از کشور در برابر تجاوز یک کشور قدرتمند را نمی‌دانست؟ هر چند که او در این باره نیز

به مانند زمان جنگ جهانی اول موضعی همیشه قاطع نداشت و مطابق سنت همیشگی‌اش از این موضع به آن موضع می‌غلطید و به قول لنین:

«تعدادی از اشتباهات تاکتیکی و تشکیلاتی تروتسکی... ناشی از ترس، یا بی میلی یا عدم توانائی‌اش در تشخیص واقعیت، «پختگی» گرایش اپورتونیستی و هم چنین ارتباط نزدیک و غیر قابل برگشت آن با ناسیونال - لیبرال‌ها (یا سوسیال - ناسیونالیست‌های) زمان ماست». (لنین - مقاله: زیر پرچمی دروغین. پیرانتز از لنین است).

بایستی خاطر نشان کرد که دعوت تروتسکی از کارگران کشورهای کوچک مورد تجاوز امپریالیست‌ها به عدم دفاع ملی، اشتیاق وی به پیشروی نازی‌ها به سوی شوروی سوسیالیستی در آن زمان و سرنگونی حاکمیت آن کشور بوده است. پس از قرارداد مونیخ که به امضای انگلستان، فرانسه، آلمان و ایتالیا رسیده بود و دقیق در همان زمانی که نیروهای هیتلری شهر پراگ را تصرف می‌کردند، هیأتی از کارخانه‌داران انگلیسی برای عقد قرارداد اقتصادی در دوسلدورف اقامت کرده و با اعطای وامی به مبلغ ۵۱ میلیون پوند به آلمان از طرف دولت انگلیس توافق شده بود، باز دولت و مقامات شوروی هم چنان بر عقد قرارداد امنیت جمعی با کشورهای مخالف فاشیسم پافشاری می‌کردند. دولت شوروی به خوبی می‌دانست که در آینده‌ای نزدیک تهاجم آلمان به شوروی آغاز خواهد شد و از این رو از یک سو ایجاد جبهه‌ای هر چه وسیعتر علیه جنگ امپریالیستی را ایجاب می‌کرد و از دیگر سو این کشور احتیاج به زمان برای تقویت نیروهای نظامی خود داشت. استالین در هیجدمین کنگره حزب کمونیست اتحاد جماهیرشوروی به تاریخ ۱۹ مارس ۱۹۳۹ اظهار داشت:

«این جنگ اعلام نشده که نیروهای متحد ارتجاعی در حال حاضر تحت پوشش قرارداد مبارزه با کمونیسم در اروپا و آسیا آغاز کرده‌اند، تنها علیه اتحاد جماهیر شوروی نیست، بلکه همچنین و در واقع و قبل از هر چیز علیه منافع انگلیس، فرانسه و ایالات متحده آمریکا نیز می‌باشد... سیاستمداران مرتجع قدرت‌های غربی، سیاست امنیت جمعی را به کناری گذاشته و به جای آن رؤیای یک اتحاد ضد شوروی را تحت پوشش جملات زیبایی مانند «صلح آمیز» و «عدم مداخله» در سر دارند. اما این سیاست محکوم به مرگ است».

استالین ادامه داد:

«در این جا به هیچ وجه قصد ندارم که در مورد سیاست عدم دخالت، دروغ، خیانت و غیره و غیره موعظه کنم. این کاری است عبث که به مردمی که هیچ یک از اصول اخلاقی را به رسمیت نمی‌شناسند، درس اخلاق داد. همان طور که سیاستمداران سرمایه‌دار قدیمی گفته‌اند سیاست، سیاست است. ولی هم زمان باید اقرار کرد آن بازی بزرگ و خطرناک که به وسیله هواداران سیاست عدم

دخالت آغاز شده است، می‌تواند با شکست مفتضحانه‌ای برای خود آنها تمام شود. اتحاد جماهیر شوروی هم چنان آرزوی یک همکاری مشترک و بین‌المللی علیه تجاوزگران و یک سیاست واقع بینانه در مورد امنیت جمعی را دارد... این همکاری باید دوستانه و از صمیم قلب باشد. ارتش سرخ به هیچ وجه قصد ندارد که به خاطر رضایت سیاستمداران انگلیسی و فرانسوی خود را به خطر بیاندازد. در صورت قرار گرفتن در بدترین شرایط، ارتش سرخ باید به اراده‌ی خود، به اتحاد و وفاداری مردم تکیه کند... اگر جنگی درگیرد، ارتش ما چه در پشت جبهه و چه در خط مقدم جبهه، از هر ارتش دیگری در جهان قوی‌تر خواهد بود، حقیقتی که مردم بیرون از مرزهای ما که به مناقشات نظامی عشق می‌ورزند باید به خاطر بسپارند».

با وجود تمامی هشدارهای دقیق و روشن استالین، سران دولتی انگلستان و فرانسه هم چنان از عقد هر گونه قرارداد امنیت جمعی با اتحاد شوروی سر باز زدند و امید بر آن داشتند که با تشویق آلمان به حمله به شوروی، خود را از ضربه آلمان مصون دارند تا به هنگام تضعیف آلمان در پی آن تهاجم، در برابری نظامی و حتی برتری قرار داشته باشند. اما از آن جایی که زیر فشار افکار عمومی که خواهان عقد قرارداد امنیت جمعی با شوروی بودند، قرار داشتند، تنها به اعزام نمایندگانی درجه چندم که اختیار امضای هیچ قراردادی را نداشتند اکتفاء کردند. این اقدام دولت چمبرلن حتی ضد کمونیست‌هایی چون چرچیل را که دوراندیش بود و خطر نازیسم و تجاوز آتی آن را به غرب اروپا پیش بینی کرده بود برآشفته کرد. وی در ۲۷ مارس در یک سخنرانی اظهارداشت:

«آنگاه که دولت معظم اعلیحضرت دست رد بر سینه‌ی کمک‌های ضروری پیشنهاد شده از طرف دولت شوروی می‌زند و در مورد سیستم دفاعی ما قصور کرده، چکسلواکی را با هر چه که در آن امکان نظامی به شمار می‌رود، از دست داده و در آخر وظیفه‌ی دفاع از لهستان و رومانی را از خود سلب می‌کند و بدین ترتیب ما را در بدترین شرایط درگیر جنگی خانمانسوز می‌کند. این دولت دیگر لیاقت این که از طرف مردمش با احترام با او برخورد شود را ندارد».

لُرد جرج در تاریخ ۲۹ ژوئیه در رد صلاحیت دولت چمبرلن، بیانیه‌ای با چنین مضمون داد:

«آقای چمبرلن مستقیماً با هیتلر مذاکره کرد. او برای ملاقات با هیتلر به آلمان رفت. او و لُرد هالیفاکس از رم بازدید کردند، برای سلامتی موسولینی لیوان مشروب خود را بالا بردند و به او گفتند که او چه مرد خوبی است. اما آن‌ها چه کسی را به روسیه فرستاده‌اند؟ آن‌ها حتی یک مشاور دولتی دون پایه را نیز به آن‌جا نفرستاده‌اند. آن‌ها فقط به فرستادن یک کارمند دفتر خارجی بسنده کرده‌اند.

این یک توهین بشمار می‌آید. در جائی که دنیا در لب پرتگاهی عظیم ایستاده است، آن‌ها درک نگهداری توازن در شرایط حاد را ندارند.»

سالیانی بعد در تاریخ ۱۸ ژوئیه ۱۹۴۳ جوزف ای. دیویس سفیر سابق ایالات متحده در شوروی طی نامه‌ای به هاری هاپکینز مشاور روزولت رئیس جمهور وقت آمریکا در توضیح اوضاعی که منجر به عقد قرارداد بین شوروی و آلمان شد چنین نوشت:

«از تمام تماس‌ها و مشاهداتم پس از ۱۹۳۶ نتیجه گرفتم به جز پرزیدنت ایالات متحده آمریکا، دولتی وجود ندارد که مانند اتحاد جماهیر شوروی به روشنی خطر هیتلر علیه صلح جهانی را افشاء کرده و بر ضرورت قرارداد امنیت جمعی و اتحاد میان ملیت‌های غیر متجاوز تأکید نموده باشد. آنها آماده بودند که به خاطر چکسلواکی بجنگند. آن‌ها از پیش قرارداد مصوبه در مونیخ، مبنی بر عدم تجاوز به لهستان را باطل کردند، چرا که در صورت نیاز می‌خواستند که راه را برای عبور نیروهای خود از لهستان جهت کمک به چکسلواکی بازکنند و وظیفه‌ی خود را در قبال قراردادشان انجام دهند. حتی پس از مونیخ و تا اواخر سال ۱۹۳۹ اتحاد جماهیر شوروی مایل بود که برای جلوگیری از حمله آلمان نازی به لهستان و رومانی، با انگلیس و فرانسه متحد شود، اما بر این نکته تأکید داشت که کنفرانسی بین‌المللی با شرکت دولت‌های غیر متجاوز تشکیل شود و در آن جلسه به صورتی بی‌غرض و واقع بینانه در مورد این که هر یک از آنان چه اقدامی می‌توانند انجام دهند تصمیم‌گیری کنند و هم زمان، یک پارچگی و اتحاد خود را در مقابل هیتلر به نمایش بگذارند. این پیشنهاد به دلیل آن که رومانی و لهستان مخالف ایجاد جبهه‌ای واحد با اتحاد جماهیر شوروی بودند، مورد قبول چمبرلن قرار نگرفت. تمام بهار سال ۱۹۳۹ تمامی نیروی دولت اتحاد جماهیر شوروی صرف پدید آوردن قراردادی قطعی که محتوی آن اتحاد، عکس‌العمل و همکاری نظامی مشترک علیه هیتلر باشد، شد. انگلیس از دادن ضمانت به روسیه در مورد دفاع از کشورهای بالتیکی، مشابه همان ضمانتی که روسیه به فرانسه و انگلیس در مورد دفاع از بلژیک و هلند داده بود، امتناع کرد. دولت اتحاد جماهیر شوروی به دلایلی واضح متقاعد شده بود که ایجاد اتحادی مؤثر و عملی با فرانسه و انگلیس غیرممکن است. آن‌ها مجبور به نوشتن قرارداد صلح با هیتلر شدند.»

آنچه آورده شد بخشی از نامه‌ی شخصی است که نه تنها هیچ گونه تمایلی به شوروی و کمونیسم نداشت بلکه بر مبنای موقعیت سیاسی و اجتماعی خود از عناد ورزان به کمونیسم بود، لیکن بر اساس مناسبات دیپلماتیکی که در آن زمان داشت، اطلاعات خود را به مقامی بالاتر گزارش می‌دهد.

تروتسکی که از امکان تهاجم سریع و زود رس آلمان هیتلری به اتحاد جماهیر شوروی ناامید شده بود، تلاش کرد واقعیات را بدون ذکر کمترین شواهد، لفافه بندی شده در لفاظی‌های توخالی، دگرگون جلوه دهد و مدعی شد که:

«استالین با این چرخش به سوی هیتلر ناگهان تمام ورق‌های بازی را برهم زد و

توان نظامی “دموکراسی‌ها” را فلج کرد» (مقاله: نقش کرملین در جنگ).

این چنین وقایع را دگرگون جلوه دادن بیش‌تر خاصی را نیاز دارد. مگر آن کشورهای “دموکراسی” که توان نظامی‌شان با ادعای تروتسکی فلج شد، یعنی انگلستان و فرانسه به تمامی تلاش شوروی در عقد یک پیمان امنیت دسته جمعی، پاسخ منفی ندادند؟ مگر آن‌ها به جای عقد قرارداد ضد جنگ امپریالیستی، یک سال پیش‌تر قرارداد مونیخ را با هیتلر امضاء نکردند؟ مگر آن‌ها تمامی تلاش خود را معطوف به تشویق هیتلر برای حمله به شوروی نکردند؟ آیا آن “دموکراسی‌ها” که تروتسکی برایشان دل می‌سوزاند به تجاوزات هیتلر به این‌لند، اتریش و چکسلواکی که پیش از عقد قرارداد با شوروی بودند، اعتراضی کردند؟ تمامی رویدادهای آن روزی خلاف ادعای تروتسکی را به اثبات می‌رسانند. لنین که تروتسکی را بارها آزموده بود، مکرراً اظهار داشته بود که:

«علت اینکه تروتسکی از فاکت‌ها و اشارات مشخص پرهیز دارد همانا است که

این فاکت‌ها و اشارات، تمام بانگ‌های پرخشم و جملات پر طمطراق او را بی

رحمانه تکذیب می‌کنند» (مقاله: نقض وحدت در پوشش فریادهای وحدت

طلبانه).

ضد کمونیست‌ها از جمله آنان که از تروتسکی پیروی می‌کنند باز به دروغ مدعی‌اند که:

«محتوی این معاهده شامل تقسیم مخفیانه لهستان و کشورهای بالتیک بین آلمان

نازی و اتحاد جماهیر شوروی می‌شد» (مقاله آکس لانتیه در شماره ۸۳ کارگر

میلیتانت).

بقول لنین

«طفلك باز هم دروغ گفت».

در جایی که رهبر دروغ می‌گوید و باز بنابر بیان صریح لنین

«تروتسکیست‌ها، فریب کارگران را در نظر دارند» (مقاله اردوی حزب

کارگران استولپین- سپتامبر ۱۹۱۱)

چرا خُرده طفلك دروغ نگوید؟

واقعیت چه بوده است؟

در جنگ سال ۱۹۲۰ پس از آن که نیروهای ارتش سرخ موفق به بیرون راندن نیروهای اشغال‌گر لهستان از اوکراین و از جمله شهر کیف شدند، بر مبنای ارزیابی نادرست تروتسکی و توخاچفسکی، حمله به شهر ورشو در لهستان به علت عدم پشتیبانی جناحی، خط وسیع حمله و هم چنین عدم توجه به یگانگی ملی در لهستان، با ناکامی و شکست

مواجه شد. در پی این شکست، نیروهای لهستانی بخشی از روسیه سفید، اوکراین غربی و منطقه گالیسی را اشغال کردند که در پی قرارداد خاتمه جنگ، در اشغال لهستان باقی ماندند. در زمانی که آلمان نازی از غرب لهستان، تجاوز را آغاز کرد و در همان اوان تجاوز آلمان، سران دولت به سرعت فرار کرده و راهی انگلستان شدند، نیروهای شوروی آن بخش‌هایی را که لهستان از خاک شوروی جدا و اشغال کرده بود، به تصرف درآورد. این اقدام شوروی از دو سو ضرورت داشت. یکم این که آنچه را که لهستان متجاوز (لهستان از جمله چهارده کشور متهاجم به شوروی در زمان جنگ داخلی بود) اشغال کرده بود، پس گرفته شد و دوم این که خط دفاعی از کشور شوراها می‌بایستی تقویت می‌شد تا در زمان تهاجم آلمان به شوروی که کاملاً پیش بینی شده بود، از پیشروی متجاوزین نازی بهتر جلوگیری به عمل می‌آمد و در صورت تحقق، کندتر می‌شد. پس از تجاوز آلمان به لهستان، کشورهای استونی، لتونی و لیتوانی که خطر تهاجم آلمان را احساس می‌کردند، داوطلب عقد قرارداد کمک‌های دو جانبه با اتحاد جماهیر شوروی شدند که بر اساس آن، شوروی قادر به دایر کردن پایگاه‌های هوایی و دریایی و سربازخانه در آن کشورها به منظور دفاع از آن‌ها و تقویت خط دفاعی خود شد.

پس از تهاجم آلمان نازی به چکسلواکی، کاملاً بر همگان روشن شده بود که هیتلر در پی آغاز یک جنگ جهانی است و دیر یا زود، حمله به کشور دیگری را پی خواهد گرفت. تلاش‌های شوروی برای جلب فرانسه و انگلستان به یک پیمان ضد جنگ به ثمر نرسید. دولت لهستان نیز به کوشش‌های مکرر شوروی در این زمینه پاسخ منفی داد. دولت شوروی بایستی امکان آمادگی برای مقابله با حمله هیتلر به خاک شوروی را به وجود می‌آورد. لذا ضرورت داشت در صورت تجاوز هیتلر به شرق اروپا که بزرگترین خطر را برای شوروی داشت، خط مرزی شوروی با غرب اروپا تا حد ممکن گسترش یابد تا هم امکان دفاع در برابر حمله نیروهای هیتلری در آینده بهتر گردد و تا آن جا که ممکن است به دور از مناطق استراتژیک و پر اهمیت کشیده شود و هم انتقال صنایع از غرب کشور به شرق و سیبری مساعدتر گردد. اهمیت قرارداد شوروی با آلمان در همین نکات نهفته بود. در هیچ کجای قرارداد سخنی از تقسیم لهستان یا کشورهای بالتیک در میان نیست، بلکه درست برعکس، شوروی تنها در صورت تغییر و تبدیلات سیاسی - منطقه‌ای لهستان و یا کشورهای بالتیک، حق بازپس گرفتن مناطق تسخیر شده‌ی شوروی توسط لهستان را برای خود به منظور اهداف برشمرده در بالا، محفوظ نگه داشت، چه در غیر این صورت، تمامی خاک آن روزی لهستان که شامل سرزمین‌های شوروی یعنی گالیسی، غرب اوکراین و بخشی از روسیه سفید نیز می‌شد، به تصرف آلمان نازی درمی‌آمد. تنها ضد کمونیست‌های تمام عیار و نهایتاً مرتجع‌ترین عناصر می‌توانند تصرف آن مناطق توسط هیتلر را ارجح بدانند. قطعنامه نامبرده به عنوان ضمیمه در پایان کتاب آورده

می‌شود تا دروغ‌های تروتسکیست‌ها و سایر ضد کمونیست‌ها در این زمینه برملا شود و به قول معروف: تا سیه شود هر که در او غش باشد.

آیا پس نگرفتن مناطقی از خاک شوروی که توسط متجاوزین لهستانی در سال ۱۹۲۰ اشغال شده بودند، عاقلانه و منطقی بود، تا آلمان نازی به راحتی در همان زمان تهاجم به لهستان، قادر به تصرف آن مناطق نیز بشود؟ این غفلت، اگر روی می‌داد مسلماً خوشایند تروتسکی بود و چه خوب که چنین نشد و کشور شوراها توانست خطوط دفاعی خود را فراتر و مستحکم‌تر کند و هر چند که تلفات و خسارات عظیمی را تحمل کرد، لیکن توانست با جانفشانی توده‌های میلیونی ضد فاشیست و رهبری راستین حزب و دولت، پوزه نازی‌ها را به خاک بمالد و جهان را از بلای فاشیسم و نازیسم آن زمان پاک کند.

قسمت دوم

دروغگوئی‌های آکس لانتیه

در نقد پیشین بر نوشته این گویا یکی از رهبران تروتسکیستی، کوتاه‌وار به اوضاع سیاسی سومین دهه‌ی صدهی گذشته و علل عقد قرارداد عدم تجاوز بین شوروی و آلمان پرداخته شد. اما از آن جا که آن نویسنده، ملقمه‌ای از تحریف و دروغ در زمینه‌هایی دیگر را نیز به عنوان چاشنی، افزوده‌ی مقاله خود کرده است، همان گونه که در مقدمه اشاره رفت، ضروری باشد نگاهی مختصر نیز به آن‌ها داشته باشیم.

نویسنده می‌نویسد:

«با گسترش ترس و وحشت از جنگ شوروی و آلمان به دنبال قدرت‌گیری هیتلر در سال ۱۹۳۳، کرملین به جستجوی اتحاد با احزاب بورژوازی و سوسیال دموکرات در برابر فاشیسم در اروپای غربی برآمد. استالین امید داشت که با سرکوب سیاسی و فیزیکی جنبش‌های انقلابی چپ و انقلابی، رضایت بورژوازی اروپائی را جلب کند. تروتسکی به اختصار اتحادهای «جبهه خلقی» را «لیبرالیسم بورژوائی وگ. پ. او. (پلیس مخفی کرملین)» توصیف کرد.»

اول این که: شوروی در پی اتحاد به معنای عام آن با دیگر نیروها و کشورها نبود بلکه مشخصاً قرارداد امنیت جمعی علیه فاشیسم و برای جلوگیری از جنگ جهانی را در نظر داشت. هر قراردادی به معنای اتحاد نیست بلکه توافقی دو جانبه یا چند جانبه برای امری خاص و زمانی معین می‌باشد. این را هر عقل سلیمی می‌تواند تشخیص دهد، مگر این که ریگی در کفش داشته باشد. دوم اینکه: چنین قراردادی از روی ترس و وحشت نبود، بلکه به منظور جلوگیری از یک جنگ جهانی بود که میلیون‌ها کشته و ویرانی عظیم به جا می‌گذاشت، همان گونه که بعداً روی داد و بیش از پنجاه میلیون انسان به هلاکت رسیدند. حال اگر برای این یا آن رهبر تروتسکیستی زندگی بیش از پنجاه میلیون انسان که اکثر آنان از کارگران و سایر زحمتکشان بودند ارزشی ندارد، چرائی را بهتر است آنان خود توضیح دهند. سوم اینکه: منظور از “جنبش‌های انقلابی چپ و انقلابی” چیست؟ از این جمله چنان مستفاد می‌شود که با دو نوع جنبش مواجه هستیم، یکی چپ انقلابی و دیگری تنها انقلابی بدون اینکه چپ باشد، یعنی جنبشی غیر کارگری و با شرکت سایر طبقات، هر چند که هر جنبش چپ حتماً نبایستی یک جنبش کمونیستی باشد. این جنبش انقلابی که چپ نیست و با همکاری و همراهی بیش از یک طبقه انقلابی پیش برده می‌شود، مگر همان “جبهه خلقی” نیست که یک سطر پائین‌تر با نقل قول از تروتسکی، به عنوان “لیبرالیسم بورژوائی” معرفی و در رد آن کوشیده می‌شود؟. از این درهم گویی بگذریم. چهارم این که: باید تکرار کرد که شوروی و احزاب کمونیست، هیچ یک در جستجوی اتحاد یعنی یگانگی با نیروهای غیر کمونیست نبودند، بلکه برعکس تروتسکیست‌ها بودند که به بدترین نوع اتحاد یعنی انحلال خود در یک حزب سوسیال دموکرات انترناسیونال دوم در فرانسه تن دادند و در آمریکا با گروه سوسیال دموکرات موسته درهم آمیختند و بدون کوچکترین مقاومت در برابر نازی‌ها، گروهک کوچک خود را در آلمان منحل کردند. پنجم و مهم‌تر این که: کدام جنبش توسط استالین یا اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی سرکوب شد؟ تروتسکیست‌ها قادر نیستند حتی تنها یک نمونه از چنین جنبش ادعائی را نام ببرند. برعکس، تروتسکیست‌ها در سرکوب جنبش‌های آزادیبخش و ضد فاشیستی، نقش مهمی ایفا کردند. هر چند مطلب به درازا می‌کشد، لیک ضروری است، نمونه‌هایی چند ذکر شود. آورده شد که، تروتسکی تشکل کوچک وابسته به خود در آلمان را به هنگام قدرت‌گیری نازی‌ها، منحل اعلام کرد. تعدادی از تروتسکیست‌ها به خدمت سازمان جاسوسی هیتلری درآمدند و از طریق تروتسکی برای اجرای ترور و اعمال خرابکاری به شوروی فرستاده شدند - در این باره در بخش‌های بعدی با ارائه سند و مدرک به اسامی و خرابکاری‌ها اشاره خواهد شد - کمونیست‌های آلمانی تحت تعقیب قرار گرفتند، هزاران تن در اردوگاه‌های مرگ هیتلری محبوس شدند. آن تعدادی نیز که دستگیر نشدند، یا مخفیانه به مبارزه ادامه دادند و یا به کشورهای تحت خطر حمله و یا در تصرف نازی‌ها، رفتند و مبارزه ضد فاشیستی را در آنجا ادامه دادند. در حالی که گروه

تروتسکیستی در فرانسه در دامان سوسیال دموکراسی انترناسیونال دوم خانه کرد. کمونیست‌های فرانسوی و آلمانی مهاجر به ایجاد رزیستانس اقدام نمودند و در تمامی زمان اشغال فرانسه توسط ارتش هیتلری، ضربات محکمی بر فاشیست‌ها وارد ساختند. صدها کمونیست آلمانی در این جنبش شرکت داشتند و علاوه بر شرکت در گروه‌های رزمنده کمونیست‌های فرانسوی، بریگارد آلمانی‌ها را نیز تشکیل دادند. از جمله می‌توان نام‌های زیر را ذکر کرد: اُتو کونه که عضو کمیته مرکزی حزب کمونیست آلمان بود، پتر گین گُلد، گرهارد لئو، تیا زائف گُف، هانس هایزل، کورت هِلکر که همگی از کادرهای حزب کمونیست آلمان بودند. آیا در آمریکا کمونیست‌ها با دار و دسته سوسیال دموکرات موسته در هم آمیختند و دست در دست آقای “دایز” و کمیته‌ی ضد کمونیستی‌اش، سرکوب کمونیست‌ها را برنامه ریزی کردند، یا تمام این خیانت‌ها و جنایات با تمایل و فرمان تروتسکی، انجام گرفت؟ در اسپانیا چه کسی به کمک انقلاب شتافت و کی علیه آن توطئه چید؟ در اسپانیا در حالیکه فاشیست‌های فرانکو مستقیماً و بسیار گسترده توسط هیتلر و موسولینی، پشتیبانی می‌شدند، تنها کشوری که به یاری انقلاب اسپانیا شتافت، اتحاد جماهیر شوروی بود. حتی منابع غربی ضد کمونیست اذعان دارند که:

«محموله نظامی شوروی در ماه اکتبر ۱۹۳۶ شامل ۴۲ هواپیمای جنگی پُلی کارپُف آی ۱۵ و ۳۱ پُلی کارپُف آی ۱۶ بود. در ۲۹ اکتبر هواپیماهای توپولف اس ب-۲ در بمباران شهر سویلا شرکت داشتند... کشتی باری “کامپشه” در ۴ اکتبر و کشتی باری “کمسومول” در ۱۲ اکتبر محموله خود شامل تانک‌های ت-۲۶ را در بندر کارتانا تخلیه کردند... تعداد مستشاران نظامی شوروی نهایتاً ۲۱۵۰ تن حدس زده می‌شوند... مسئول مستشاران نظامی شوروی یان برزین بود... علاوه بر ده نوع تفنگ و مسلسل، هواپیماهای پیشرفته شکاری آی-۱۶ و حدود ۶۰۰ تانک ت-۲۶ نیز از جمله تجهیزات جنگی شوروی برای اسپانیا بودند. در ضمن حدود دو هزار افراد مسلح نیز همراه محمولات بودند» (ویکی پدیا).

اضافه بر این کمک‌های بی‌شائبه اتحاد جماهیر شوروی، کمینترن نیز در تمامی کشورها به ضرورت دفاع از اسپانیا اشاره داشت. بریگادهای سرخ تحت رهنمودهای کمینترن، که شامل داوطلبان ضد فاشیست و عمدتاً کمونیست‌ها بودند، برای مبارزه با نیروهای فرانکو، رهسپار اسپانیا شدند.

«در مجموع ۵۹۰۰۰ نفر در بریگادهای بین‌المللی شرکت داشتند که بیشترین تعداد از کشورهای ایتالیا، فرانسه و آلمان بودند» (همانجا).

تروتسکیست‌ها چه نقشی را در اسپانیا ایفا کردند؟ آن‌ها تا پیش از اوج گیری انقلاب در سال ۱۹۳۶ عمدتاً در استان کاتالون در همکاری با آندریاس نین و تشکل او به نام “حزب اتحاد مارکسیستی کارگری” یا “پی. او. یو. ام.” فعالیت می‌کردند. نین با این که یکی از

دوستان نزدیک تروتسکی بود و نظراتی شبیه به او داشت، لیکن از جمله شرکت کنندگان در انترناسیونال چهارم نبود. او در این زمان وزیر دادگستری در کاتالون بود. با افزایش نفوذ و نیروهای حزب کمونیست اسپانیا، که بالغ بر دویست هزار عضو داشت، تروتسکیست‌ها چه در درون "پی. او. یو. ام." و چه در خارج از آن، موقعیت خود را در خطر می‌دیدند و کم‌کم تغییر چهره داده و با لفاظی‌های "انقلابی" در صدد تخریب در جبهه متحد برآمدند و در حالی که سمت اصلی مبارزه علیه فالانترهای فرانکو بود، جهت مبارزه را تغییر دادند و شعار سرنگونی دولت جمهوری خواهان را سر دادند و در بارسلونا به یک شورش نا موفق دست زدند. دولت جمهوری خواهان که در انتخابات به قدرت رسیده بود، دولتی در جهت منافع زحمتکشان جامعه نبود و مسلماً می‌بایستی در زمان مناسب، پس از شکست کامل نیروهای فرانکو مبارزه علیه آن آغاز می‌شد، و لیکن تا زمانی که دشمن اصلی و قوی‌تر یعنی فرانکو، در حال پیشروی و تقویت همه سویه از جانب هیتلر و موسولینی بود، تغییر مسیر انقلاب، به معنای حداقل بی توجهی به دشمن اصلی یعنی فرانکو و در عمل به معنای تقویت او و گام برداری در راه شکست انقلاب بود. تحقیقات بعدی نشان داد که تروتسکیست‌ها دچار انحراف سیاسی نشده بودند بلکه به یاری فالانترهای فرانکو شتافته بودند، تا مبادا پس از شکست فرانکو، کمونیست‌ها بتوانند قدرت را در کشور در دست بگیرند. بر طبق گزارش مقاماتی که تحقیقات را بر عهده داشتند، روشن شد که تروتسکیست‌ها در زمینه‌ی رسیدن مواد مورد نیاز ارتش ضد فرانکو، تخریب کرده، در عملیات جنگی کار شکنی نموده و ترور اعضای دولت جمهوری خواهان را در برنامه خود گنجانیده بودند.

در چین چه شد؟ در چین در حالی که حزب کمونیست چین، به عنوان نیروی اصلی، راسخانه علیه متجاوزین ژاپنی می‌جنگید، تروتسکی پی در پی مقاله علیه حزب کمونیست چین می‌نوشت و دستیاران خود را به همکاری با امپریالیسم ژاپن، تشویق می‌کرد. در این باره در بخش‌های چهارم و پنجم این نوشته، با مدرک و سند، گفتگو خواهیم داشت. - علیرغم تمام لفاظی‌های تروتسکی علیه حزب کمونیست چین، این حزب توانست با رهبری داهیانه مائو تسه‌تونگ، نه تنها متجاوزین ژاپنی را بیرون براند، بلکه قادر شد جمهوری توده‌ای چین را نیز بنا نهد. مائو تسه‌تونگ درباره کمک‌های شوروی گفت:

«دوستانی که واقعاً هوادار ما هستند و به ما به مانند برادر می‌نگرند، کیستند؟ این‌ها خلق شوروی و استالین می‌باشند. هیچ کشور دیگری از امتیازات خود در چین چشم‌پوشید، تنها اتحاد شوروی چنین کرد. تمام امپریالیست‌ها طی نخستین انقلاب کبیر چین با ما به مبارزه برخاستند، تنها اتحاد شوروی به کمک ما شتافت. هیچ یک از حکومت‌های کشورهای امپریالیستی از زمان آغاز جنگ مقاومت ضد ژاپنی به ما کمک نرسانده است، تنها اتحاد شوروی با نیروی هوایی و منابع مادی خود، به ما کمک رسانید.... استالین دوست صدیق

خلق چین است. هیچ کوششی برای افشاندن بذر نفاق، هیچ دروغ و اتهامی قادر نیست در مهرورزی و احترام خلق چین نسبت به استالین، در دوستی صمیمانه ما نسبت به اتحاد شوروی خللی وارد آورد.»

به دیگر نکات مقاله مورد بحث نگاه اندازیم.

در مقاله می‌خوانیم:

«در مارس ۱۹۴۰، نیروهای شوروی کشتار افسران لهستانی در جنگل‌های کاتین را سازمان دادند.»

این دروغ‌گویی بزرگ وقاحت بی اندازه‌ای را لازم دارد. در دوران جنگ جهانی دوم، ارتش نازی پس از اشغال کامل لهستان به منظور حمله به شوروی، حدود ۲۷۰۰۰ نفر و از جمله بین ۱۰ تا یازده هزار نفر از نظامیان لهستانی را در جنگل‌های کاتین در لهستان آن روزی قتل عام و در همان جا دفن کرد. آلمان نازی پس از شکست در استالین‌گراد و به هنگام عقب نشینی مدعی شد که این کشتگان به دست ارتش سرخ قتل عام شده‌اند. آلمان نازی قصد داشت با چنین اتهامی به اتحاد جماهیر شوروی، تشابه و در نتیجه توجیهی بر قتل عام‌های خود در لهستان، شوروی، سایر کشورها و هم چنین در اردوگاه‌ها بیابد. بازرسی‌های پس از جنگ خلاف ادعای نازی‌ها را به اثبات رسانید. گوبلز قصد داشت علاوه بر شبیه سازی با کشتار یهودیان و نسبت دادن چنین جنایتی به شوروی، در میان متفقین ایجاد بدبینی و نفاق کند. به خصوص اگر در نظر بیاوریم که دولت لهستان که کشور را ترک کرده و در انگلستان مقیم شده بود، یکی از سرسخت‌ترین مخالفین عقد قرارداد امنیت جمعی با شوروی و در سرکوب کمونیست‌های لهستان سابقه‌مند بود. این دولت می‌توانست با مستمسک قراردادن ادعای گوبلز، خواهان قطع ارتباط انگلستان و آمریکا با شوروی شود که البته تلاش این دولت، ناکام ماند.

ماجرای کاتین چه بود؟ جنگل‌های کاتین در نزدیکی شهر اسمولنسک قرار داشت که در پی شکست ارتش سرخ از نیروهای لهستانی به علت بی کفایتی و عدم درایت نظامی تروتسکی و توخاچفسکی، براساس عهدنامه صلح، در تصرف لهستان قرار گرفت. پس از حمله‌ی هیتلر به لهستان و فرار دولت لهستان به خارج از کشور، نیروهای شوروی، آن مناطقی از خاک شوروی را که پیش‌تر در تصرف لهستان مانده بود، آزاد ساختند. در این پیشروی نیروهای ارتش سرخ، هزاران نظامی لهستانی به اسارت درآمدند که به کار ساختمان و راه سازی گمارده شدند. جنگل‌های کاتین یکی از تفریح گاه‌های اهالی منطقه بود و هر روزه صدها نفر در آنجا به راه پیمائی و گردش می‌پرداختند. در مدتی که نیروهای شوروی در این منطقه مستقر بودند، تغییری در این عمومی بودن و آزادی

گردش در جنگل به وجود نیامد. پس از تجاوز آلمان نازی به شوروی، در همان اوان تهاجم، جنگل کاتین و اطراف آن به تصرف نیروهای هیتلر درآمد. آشفته‌گی ناشی از این تهاجم و کمبود وسایل نقلیه موتوری، مانع انتقال اهالی محل، پرسنل ارتش سرخ و همچنین اسرای نظامی لهستانی به پشت جبهه شد و در نتیجه نه تنها این اسرای لهستانی، بلکه هزاران افسر و سرباز ارتش سرخ به اسارت آلمان نازی درآمدند. نیروهای آلمانی، ورود به جنگل را ممنوع اعلام نموده و تخطی از آن را از طریق برپائی نوشته‌هایی چند بر دور تا دور جنگل اعلام داشتند و بارها افرادی را که دانسته یا نادانسته به جنگل پا نهاده بودند، دستگیر و تیرباران کردند. در این سال‌ها هزاران تن از اعضای ارتش سرخ، کمونیست‌های منطقه و اسرای لهستانی، توسط ارتش هیتلری قتل عام شدند. پس از شکست آلمان نازی در استالینگراد و پیشروی ارتش سرخ به سوی غرب، ارتش آلمان پیش از تخلیه و فرار از منطقه، به منظور از بین بردن آثار جنایت خود و نسبت دادن آن به ارتش سرخ و استالین، بیش از پانصد تن از سربازان اسیر شوروی را مجبور به نبش قبر اسیران لهستانی کرد تا تمامی نوشته‌ها و اسناد و مدارکی که در جیب آن‌ها یافت می‌شد و مربوط به دوره‌ی پس از عقب نشینی ارتش سرخ بودند، از بین برده شوند. نیروهای نازی برای جلوگیری از پخش این جنایت، آن پانصد سرباز روسی را نیز به گلوله بستند. تنها یک سرباز اسیر به نام نیکلای یگوروف - اهل لنینگراد - که از اسیران زندانی در اردوگاه شماره ۱۲۶ بود، موفق به فرار موقت گردید. وی در همین فاصله یک روزه آزادی، مشاهدات خود را برای دهقانانی از محل بازگو کرد. او پس از یک روز مجدداً دستگیر و اعدام شد. گوبلز که تصور می‌کرد گویا کلیه آثار جنایت نازی‌های آلمانی را از بین برده است، مدعی شد که گورهای با جسدهای نظامیان لهستانی در جنگل یافت شده‌اند که توسط ارتش سرخ به قتل رسیده‌اند. به محض چنین ادعائی توسط گوبلز، دولت شوروی به افشای این ادعای دروغین پرداخت که در جراید شوروی به چاپ رسید. از جمله می‌خوانیم:

«دستگاه دروغ پراکنی گوبلز در دو سه روز اخیر ادعای تحریف شده و مستهجن را مبنی بر اعدام‌های دسته جمعی توسط ارگان‌های شوروی در منطقه اسمولنسک در بهار ۱۹۴۰ پخش کرده‌اند. چنین گفتاری، شکی را درباره سرنوشت غم انگیز اسیران سابق لهستانی که تا سال ۱۹۴۱ در حوالی اسمولنسک به کار ساختمانی اشتغال داشتند و به همراه بسیاری از اهالی شوروی و ساکنین منطقه اسمولنسک که پس از عقب نشینی نیروهای ارتش شوروی، گرفتار جلادان آلمانی شده‌اند، باقی نمی‌گذارد.... لیکن این اولین نمونه این چنین اعمالی نیست. آن‌ها مشابه چنین عملی را در سال ۱۹۴۱ درباره شهر لمبرگ با عنوان «قربانیان ترور بلشویکی» به نمایش گزارده‌اند که صدها شاهدان عینی آن دروغ‌های آلمانی را بر ملا کردند. با آگاهی از این که، تمامی انسان‌های متمدن کشتار صلح دوستان و یهودیان را به دست آلمانی‌ها

محکوم می‌کنند، آن‌ها اکنون تلاش دارند تنفر کوتاه‌بینان را نسبت به یهودیان برانگیزند. آنان برای دستیابی به این هدف، یک سری اسامی قلبی از کمیسرهای گویا یهودی را سرهم کرده‌اند که گویا در کشتار ۱۰۰۰۰ افسر لهستانی دست داشته‌اند. برای این جعل‌کنندگان کارکشته، سرهم بندی چندین نام، که اصلاً وجود خارجی ندارند، به مانند: لف ریباک، اورام بورسویچ، پاؤل برونونسکی، شایم فیندبرگ، کاری چندان مشکل نبوده است. چنین اسامی و اشخاصی در اداره امنیت اسمولنسک و در هیچ یک از ادارات کمیساریای امور داخلی وجود خارجی ندارند». (پراودا ۱۶/۴/۱۹۴۳ و ۱۹۴۳/۴/۱۹).

دولت اتحاد جماهیرشوروی در ژانویه سال ۱۹۴۴ پس از فرار ارتش نازی از منطقه کاتین، کمیسیونی شامل ده‌ها متخصص در زمینه‌های گوناگون به منظور بررسی اجساد نظامیان اعدام شده لهستانی تشکیل داد. حتی اشخاص سرشناسی همچون آکسی تولستوی، نویسنده بزرگ روس به منظور نظارت در این کمیسیون شرکت داشتند. خبرنگارانی چند نیز از جمله کاتی هریمن دختر سفیر آمریکا در شوروی بر کالبد شکافی و بررسی چگونگی اجساد نظارت داشتند. در این کمیسیون ده‌ها نفر از ساکنین منطقه مشاهدات خود را بازگو کردند. برخی نوشتجات به تاریخ پس از ژوئن ۱۹۴۱ که از چشم بازجویان نازی دور مانده بود، در جیب اعدام شدگان لهستانی یافت شد. تمامی پزشکان و متخصصین متفق‌القول بودند که اجساد اعدامیان نمی‌تواند مربوط به سال ۱۹۴۰ باشد بلکه تاریخ حداقل یک سال دیرتر را دارد. گلوله‌های در بدن اعدام شدگان، گلوله‌های ساخت آلمان بودند. علاوه بر تمام این مدارک و بررسی‌ها هنوز ضد کمونیست‌هائی یافت می‌شوند، که تلاش دارند با هوچی‌گری، تاریخ را تحریف کرده و با نسبت دادن این جنایت به شوروی، عملاً دست‌های خونین نازی‌ها را شستشو دهند. تمامی این اسناد از جمله شهادت شاهدین محلی به برخی زبان‌های اروپائی چاپ شده‌اند و موجودند که خواننده علاقمند می‌تواند به آن‌ها رجوع کند. از آن جمله‌اند: «کشتار در کاتین - جنایت فاشیست‌های آلمانی - ۱۹۷۹ به زبان آلمانی» و «یادداشت دولت اتحاد شوروی به دولت ایالات متحده آمریکا - ۱۹۵۱ به زبان‌های انگلیسی، فرانسه، آلمانی». در سال‌های نود قرن پیش زیر نظر یلسین کمیسیونی با شرکت گروه متخصصین دست چین شده جعل اسناد و مأموران امنیتی تشکیل شد و آغاز به جعل صدها سند مربوط به گذشته را آغاز کرد. در این کمیسیون مسئول سابق آرشیو دولتی پیخویا و قائم مقام سازمان امنیت روگوسین شرکت داشتند. در این اسناد حتی امضاءها نیز جعل شده بودند. یکی از شاهدان این جعلیات برای اثبات گفتارش حتی مدارک رسمی، مهر و فرم‌های خالی را نیز عرضه کرد. ویکتور ایوانویچ ایلوشین، عضو کمیته مرکزی حزب کمونیست روسیه و نماینده دوما که حقوقدان و به مدت دو سال معاونت دادستانی را بر عهده داشت، در دهم فوریه ۲۰۱۱ به

افشاگری درباره جعل اسناد در مجلس دوما پرداخت. یکماه بعد وی به علتی که هیچ گاه روشن نشد در سن ۶۲ سالگی درگذشت. جعلی بودن این اسناد جار و جنجال زیادی در شوروی به راه انداخت و دست جعل کنندگان رو شد. شکایات دولت لهستان به دادگاه‌های بین‌المللی بر اساس اسناد جعلی دست ساخت همکاران یلسین ناوارد شناخته شدند. در ادامه مقاله می‌خوانیم:

«استالین کادرهای قدیم بلشویک‌ها و بخش‌های وسیعی از روشنفکران سوسیالیست را با پاپوش دوزی تسویه کرد، از جمله تیرباران سه چهارم افسران شوروی، شامل نظامیان کهنه کاری نظیر مارشال میخائیل توخاچفسکی و ژنرال آیونا یاکیر. همین امر تبعات ویرانگری برای آمادگی جنگی ارتش سرخ برجای گذاشت. تروتسکی نوشت «استالین طی سه سال گذشته تمام همراهان لنین را مأمور هیتلر خطاب کرد. او درخت هیأت افسران مشاور را خشکاند. سی هزار افسر، همگی با همان اتهام جاسوسی و یا اتحاد با هیتلر، یا تیرباران شدند، یا عزل گردیدند و یا تبعید شدند. اکنون استالین پس از تکه پاره کردن حزب و جدا کردن سر از بدن ارتش، علناً کاندیداتوری خود را برای ایفای نقش... مأمور اصلی هیتلر به نمایش می‌گذارد. (تسلیم استالین)».

(پایان نقل قول مقاله).

چه کسی می‌تواند چنین دروغ و اتهام بزرگی را باور کند؟ این چگونه مأموری است که پوزه نازی‌های هیتلری را به خاک می‌مالد و حتی بنا بر اقرار سایر نیروهای درگیر جنگ با آلمان هیتلری، نقش اساسی را در شکست آلمان هیتلری ایفا نموده است. حتی سران دیگر کشورهای درگیر جنگ با آلمان که در ضد کمونیست و ضد شوروی و ضد استالین بودن آنان تا کنون هیچ کس شک نکرده است اذعان کردند که:

«ارتش سرخ و مردم شوروی مطمئناً قراردادن نیروهای هیتلری در جاده شکست نهائی را آغاز کردند و تحسین ابدی مردم ایالات متحده را به دست آوردند» (روزولت رئیس جمهور وقت آمریکا).

«این ارتش روسیه بود که دل و جرأت ماشین نظامی آلمان را نابود کرد» (وینستون چرچیل نخست وزیر وقت انگستان).

«اگر اتحاد شوروی در جبهه خود شکست خورده بود، آلمانی‌ها در موقعیت تسخیر بریتانیای کبیر قرار می‌گرفتند. آن‌ها قادر می‌شدند آفریقا را نیز متصرف شوند و حتی می‌توانستند در آمریکای لاتین پایگاه خود را مستقر کنند» (ادوارد آر. استینوس وزیر خارجه دولت روزولت).

گوبلز نگرانی هیتلر را از پاکسازی ارتش سرخ، اینگونه یادداشت کرده است:

«رهبر یک بار دیگر مورد توخاچفسکی را تشریح کرد و در این حال عقیده‌اش را چنین بیان نمود: زمانی که ما معتقد بودیم که استالین در این جریان

ارتش سرخ را نابود می‌کند، سمت‌گیری اشتباه داشتیم. مسأله کاملاً عکس است. استالین گردن خود را از تمام دستجات اپوزیسیون در ارتش سرخ آزاد کرد و به آنجا رسید که دیگر یک جریان تسلیم طلبانه در داخل این ارتش وجود ندارد. هم چنین، بازسازی کمیسر سیاسی، بر نیروی مبارزه ارتش سرخ به طور خارق‌العاده‌ای تأثیر مثبت گذارده است... بلشویسم، اپوزیسیون را در طول ۲۵ سال از میان برداشته است... بلشویسم، این خطر را به موقع از دوش خود برداشت، به این جهت می‌تواند تمام نیروی خود را در مقابل دشمن سمت دهد» (خاطرات روزانه‌ی گوبلز - ۸ ماه مه ۱۹۴۳). چرا تروتسکی تمام واقعیات آن روزی را نمی‌خواست ببیند و به تحریف رویدادها و واقعیات می‌پرداخت؟ علت همانا موضع مخالفت وی با سیستم سوسیالیستی حاکم بر شوروی در آن زمان و آرزوی شکست آن کشور حتی در دستگیری با نازی‌ها (مستند در بخشهای ۴ و ۵ نوشته) و سایر مرتجعین جهانی بود. تروتسکی در پشت جملات به اصطلاح چپ و افترازنی به شوروی و استالین، اما در همکاری پنهانی با نازی‌ها، آنچه که در پی اعترافات همان اندک پیروان وی و متحدین موقت‌اش در دادگاه‌ها عیان شد، در صدد رسیدن به قدرت و حکمرانی در شوروی، حتی با بخشش مناطقی از شوروی به نازی‌ها بود. داستان دزدی را که برای فرار، در حالی که با انگشت، دیگری را نشان می‌داد و فریاد می‌زد دزد را بگیرید، همگان می‌دانند. تروتسکی همچون چنین دزدی بود. به جاست که سران امروزی اندک پیروان تروتسکی از خطاها و خیانت‌های او بیاموزند و به جای تکرار یلوه گوئی‌های وی برای همان اندک پیروان خود، چهره واقعی تروتسکی را نشان دهند و نمی‌گوییم آن‌ها را به نوشتجات استالین، بلکه به نوشتجات لنین کبیر درباره تروتسکی رجوع دهند. لنین در آن زمانی که تروتسکی هنوز به دامان ارتجاع جهانی نغلطیده بود درباره پریشان گوئی‌ها و دروغ گوئی‌های وی می‌گفت:

«راستی وقتی انسان این چیزها را می‌خواند، بی اختیار از خود سؤال می‌کند - آیا از تیمارستان نیست که این صداها بلند می‌شود» (مقاله: نقض وحدت در پوشش فریادهای وحدت طلبانه).

ناگفته روشن است که اشتباهات دوران جوانی تروتسکی، با آنچه که پس از اخراج از حزب کمونیست شوروی و تبعید پیشه کرد، قابل قیاس نیستند. مابین اشتباه و خیانت، تفاوت بسیار است.

در مقاله کذائی از تصفیه کادرهای قدیم و از قول تروتسکی انتساب تمام همراهان لنین به مأموریت از جانب هیتلر سخن رفته بود. تروتسکی در نوشته‌ای دیگر از این هم فراتر می‌رود و مدعی می‌شود که:

«تمامی گارد سابق بلشویسم، تمام یاران و همکاران لنین، همه‌ی مبارزین انقلاب اکتبر، همه‌ی قهرمانان جنگ داخلی به دست استالین به قتل رسیده‌اند».
(نامه به کارگران اتحاد جماهیر شوروی - مه ۱۹۴۰)

این همه دروغ گوئی و افترا برای کی و برای چیست؟ مگر نه این که برای گمراه کردن و فریب انقلابیون و کسانی که خارج از شوروی زندگی می‌کردند، بوده است. عنوان نامه هم نوعی فریبکاری است. کارگران شوروی در جریان واقعی دادگاه‌ها قرار داشتند و اکثریت قریب به اتفاق یاران و همکاران لنین و آنچه را که تروتسکی می‌شمارد، می‌شناختند و از فعالیت‌های آن زمانی آنان در خدمت به اتحاد جماهیر شوروی آگاه بودند. از استالین که از همان اوان جوانی و آغاز مبارزه کمونیستی، همواره وفادار به لنین و بقول کروپسکایا، همسر لنین "مهمترین شخص سازمانده حزبی و پیروزی اکتبر" (کتاب خاطراتی از لنین - نوشته کروپسکایا) بود زیاد نام نمی‌برم. آیا شدانف، مولوتف، کیروف که تروتسکی از ترور وی اظهار شادمانی کرد، و روشیلف، کروپسکایا، کالنین، بولگانین، آکساندرا کولونتای اولین زن عضو کمیته مرکزی حزب و اولین سفیر زن در جهان که در زمان اقامت تروتسکی در مکزیک سفیر شوروی در آن کشور بود، شورنیک، کوبیشف و دیگران که تمامی از بلشویک‌های قدیمی و همکاران و یاران لنین، از مبارزین انقلاب اکتبر و از قهرمانان جنگ داخلی بودند و همگی تا آخر زندگی خود به کمونیسم وفادار ماندند، به دست استالین به قتل رسیده بودند؟ تروتسکی آرزوی قتل این کمونیست‌های راستین را داشت و آنان را در مخیله خود به قتل رسانیده بود. دروغ گوئی حرفه تروتسکی بود و بیمورد نبود که لنین بارها تکرار می‌کرد:

«طفلک باز هم دروغ گفت و باز حسابش غلط از آب درآمد»

و در نامه‌ای به کولونتای در ۷ فوریه ۱۹۱۷ نوشت:

«آری، تروتسکی چنین خوکی است، یعنی لفاظی‌های چپ، اما همدستی و بلوک سازی با راست‌ها» (آثار لنین به زبان آلمانی - جلد ۳۵ - صفحه ۲۶۲).

بد نیست به چند نمونه اندک از دروغ پردازی‌ها و تحریفات تروتسکی راجع به انقلاب اکتبر و لنین بپردازیم. تروتسکی در کتاب زندگی من درباره شورای نویسندگان و خود چنین می‌نویسد

«لنین اصرار داشت من به عضویت شورای نویسندگان درآیم. در صدد به دست آوردن اکثریتی مطمئن بود. شورای نویسندگان در بسیاری از مسایل به دو گروه تقسیم می‌شد، پیران: (پلخانوف، زاسولیچ و آکسلرد)، جوانان: (لنین، مارتوف و پترسوف). لنین شک نداشت که در مسایل مهم من جانب او را خواهم گرفت.... من با این اعتقاد به خارجه آمده بودم که شورای نویسندگان بایست زیر نظر کمیته مرکزی قرار بگیرد. این عقیده اکثر طرفداران ایسکرا در روسیه بود. لنین در این مورد به من جواب داد: "این عملی نیست.... میان

نیروها تناسبی معقول وجود ندارد آنها چطور می‌خواهند ما را از روسیه رهبری کنند. این عملی نیست. ما یک مرکز متشکل هستیم، از لحاظ ایدئولوژیک تواناتریم و ما از اینجا رهبری می‌کنیم. ”سؤال کردم: “پس این موجب دیکتاتوری شورای نویسندگان نمی‌گردد؟” لنین پاسخ داد: “خوب؟ چه عیبی دارد، در شرایط کنونی باید هم اینطور باشد”. نقشه‌های سازمانی لنین در من تولید شک‌هایی می‌کرد، ولی در خواب هم نمی‌دیدم که این مسأله موجب از هم گسیختن کنگره حزب شود».

تروتسکی به لنین تهمت می‌زند که بر خلاف اصول تشکیلاتی قصد داشته است اولاً تروتسکی را به عضویت شورای نویسندگان درآورد و ثانیاً این جمع نامتجانس نویسندگان را بر فراز کمیته مرکزی قرار دهد و کاملاً بی‌توجه به نظر عمومی اعضای حزب باشد و به قول این “جوان” اعمال دیکتاتوری کند. تروتسکی نه تنها به دروغگوئی و تهمت به لنین متوسل می‌شود، بلکه با زیرکی می‌خواهد آن واقعیتی را که در بین شورای نویسندگان حاکم بود دگرگون جلوه دهد. او شورای نویسندگان را به پیری و جوانی تقسیم می‌کند که بیان مواضع سیاسی درون شورا نبود بلکه بر روی مواضع سیاسی که سپس در کنگره تبلور مشخص خود را یافت، در هر طرف مخلوطی از پیران و جوانان وجود داشتند، به طوری که در یکسو لنین و پلخانف و در دیگر سو آکسلرد و مارتوف قرار داشتند. تروتسکی به عنوان یکی از همکاران ایسکرا فعالیت داشت که گاه گاهی برای ایسکرا مقاله یا گزارش می‌نوشتند و لیکن جزئی از شورا نبودند و اصولاً شورا حق نداشت که اعضای شورا را افزون کند بلکه این مهم بر عهده کنگره بود. بنابراین آن صحبت‌های درگوشی را که تروتسکی به لنین به منظور کسب اکثریت در شورا نسبت می‌دهد، کاملاً دروغ و بی‌پایه هستند. لنین هیچ‌گاه در نظر نداشت که تروتسکی به عضویت شورای نویسندگان ایسکرا درآید. دلیل مشخص آن پیشنهاد لنین به کنگره است که دروغگوئی بیش‌رمانه تروتسکی را بر ملا می‌سازد. لنین در کنگره دوم لیست پیشنهادی خود را برای تشکیل شورای جدید نویسندگان که شامل لنین، پلخانف و مارتوف بود به کنگره ارائه داد که چون موافقت خود را با کاندیدای گرایش راست روانه به جز مارتوف اعلام نداشت، در نتیجه مارتوف نیز از شرکت در شورای جدید امتناع کرد و شورا شامل دو نفر یعنی لنین و پلخانف به انتخاب کنگره دوم رسید.

تروتسکی در این کنگره از پیروان آکسلرد و مارتوف یعنی گرایش منشویک و راست روانه بود. علاوه بر تروتسکی کسان دیگری نیز با ایسکرا همکاری می‌کردند که هیچ‌گاه مدعی نشدند احتمالاً جزئی از شورای نویسندگان هستند. از جمله زینویف در مقاله “تاریخ حزب بلشویک” از روبولنسکی نام می‌برد و کروپسکایا اسامی دیگری را از گروه همکاران می‌شمارد.

به نمونه دروغ و تحریف و بدگویی دیگری توجه کنیم. در سال ۱۹۱۹ بنا بر پیشنهاد لنین قرار بر این گردید که به استالین و تروتسکی نشان پرچم سرخ به خاطر پیروزی‌های در جنگ داخلی اهداء شود. بگذارید از قلم تروتسکی در کتاب وی به نام “زندگی من” بخوانیم:

«در دفتر سیاسی تصویب شد که به من برای دفاع از پتروگراد نشان پرچم ارتش سرخ بدهند... با این مطلب حادثه‌ای دیگر نیز مرتبط است که به گُنه آن بعدها پی بردم. در پایان جلسه دفتر سیاسی، کامنف با اندکی محذور، پیشنهاد کرد که به استالین هم نشان داده شود. کالنین که از کوره در رفته بود با لحنی صادقانه پرسید: “چرا؟ استالین چرا؟ من که نمی‌فهمم.” او را با طنزی آرام کردند و پیشنهاد تصویب شد. در تنفس، بوخارین به کالنین پرید: “این نقشه ایلچ بود. استالین اگر چیزی را که دیگران دارند نداشته باشد می‌میرد. او این را نخواهد بخشود.” من نقشه لنین را خوب فهمیدم و در اندیشه او را تأیید کردم. اعطای نشان با تشریفات بسیار در تالار تئاتر بزرگ انجام شد... هنگامی که رئیس در پایان جلسه نام استالین را گفت، من آهنگ کف زدن کردم. دو یا سه دست نامطمئن نیز مرا همراهی کردند. دم سردی توأم با شگفتی و غرابت تالار را فرا گرفت که پس از آن همه شور و شوق، هر چه شدیدتر احساس می‌شد».

وقتی این دروغ و تحریف و فتنه‌گری را انسان می‌خواند بایستی واقعاً به یاد گفته لنین درباره تروتسکی افتاد که: آیا از تیمارستان نیست که این صداها بلند می‌شود. آیا برای کسی قابل پذیرش است که در نشست با شرکت صداها تن، تنها دو یا سه نفر برای فردی که عضو کمیته مرکزی حزب، عضو دفتر سیاسی حزب، عضو شورای جنگ، یگانه فردی در شوروی با دو سمت کمیساریائی و از اولین اعضای حزب بلشویک می‌باشد، “آهنگ کف زدن” کنند. مگر استالین نگاهی جادویی داشت که با وجود مخالفت و بی تفاوتی تمامی اعضای کمیته مرکزی و دفتر سیاسی، باز هم محبوب همه و بعد از لنین، نفر دوم حزب بود؟ از قدیم گفته‌اند که دروغ استخوان نیست که در گلو گیر کند. گفته می‌شود روزگاری گوبلز گفته بود که دروغ هر چه بزرگتر باشد باورش آسان‌تر است. تروتسکی به مسابقه رفته است. در ضمن آنچه که به لنین، کالنین، کامنف و بوخارین نسبت می‌دهد نیز تماماً دروغین و به منظور نفاق افکنی هستند. در زمان نگارش کتاب “زندگی من” یا بهتر بیان شود دروغ نامه زندگی من، لنین در گذشته بود، کامنف پس از انتقاد از مواضع تروتسکی و انتقاد از خود به حزب باز گشته بود، بوخارین در مبارزه بین استالین و تروتسکی، در جانب استالین بود و کالنین همواره هم موضع و در صمیمیت کامل با استالین از دوران پیش از انقلاب و تا زمان مرگ باقی ماند. آنچه تروتسکی به آن‌ها نسبت می‌دهد، تنها به منظور ایجاد بدبینی و نفاق افکنی است. نوشتجات او مملو از این سبک

فکر و نگارش‌اند. در ضمن از لنین نیز باید چنان تصویری بوجود آورد که گویا لنین شخصی فرصت طلب بود و برای این که استالین نرنجد و در جانب لنین باقی بماند، به وی نشان هدیه می‌دهد. تروتسکی در همه جا تلاش دارد در زیر پوشش دروغین همراهی با لنین به صورتی کاملاً زیرکانه چهره سیاسی لنین را آلوده به فساد سیاسی نشان دهد، او خود را در آئینه می‌بیند و می‌خواهد لنین همچون خود او باشد.

مثال دیگری و این بار از کتاب «تاریخ انقلاب روسیه» نوشته تروتسکی بیاوریم. او درباره نقش حزب بلشویک که خودش هنوز به عضویت آن درنیامده بود به هنگام فوریه ۱۹۱۷ می‌نویسد:

«کادرهای مرکزی حزب بلشویک یعنی شلیاپیناکوف، زائوتسکی و مولوتف پخمگی و بی‌کفایتی حیرت‌آوری از خود نشان دادند. در حقیقت امر، نواحی کارگر نشین و سربازخانه‌ها به حال خود رها شدند.»

در پیشگفتار کتاب صفحه ۱۷ سطر دوم آورده است:

«هشت ماه بعد بلشویک‌ها سکان کشور را به دست گرفتند. در آغاز سال کمتر کسی آنان را می‌شناخت.»

این جملات، تحریف تاریخ و تخریب حزب بلشویک هستند. تمامی اسناد موجود از تاریخ روسیه و حزب بلشویک حاکی از آنند که اعتصاب در کارخانه توتیلوف در ۲۲ فوریه زیر نظر بلشویک‌ها آغاز گردید و در ۲۳ فوریه بنا بر ابتکار و دعوت کمیته حزب بلشویک در پتروگراد، زنان برای روز جهانی زن به خیابان‌ها آمدند که آغاز قیام عمومی فوریه شد. در ۲۶ فوریه کمیته مرکزی پتروگراد که آقای تروتسکی آن‌ها را به «پخمگی و بی‌کفایتی» متهم می‌کند، در بیانیه‌ای مردم را به مبارزه مسلحانه دعوت کردند و در همین ماه فوریه، ابتکار تشکیل شوراهای کارگران و سربازان را در دست گرفتند که پس از چند روزی منشویک‌ها و اس‌ار.ها هم آنرا پذیرفتند. چه قدر پستی می‌خواهد کسی که ماسک دروغین بلشویک و همکار لنین را برای فریب به چهره زده است، این چنین، بد نام کردن حزب بلشویک و رهبران آن را پیشه و تاریخ را تحریف کند. افشا و طرد این یاوه گوئی تروتسکی در بی‌ارزش نشان دادن نقش بلشویک‌ها نباید بدان معنا تلقی شود که بلشویک‌ها در انقلاب فوریه، نقشی تعیین کننده داشتند. انقلاب فوریه کمابیش خود جوش بود و بلشویک‌ها به مانند تمامی دیگر نیروهای سیاسی ضد تزار، در راه اندازی و یا هدایت انقلاب نقشی اساسی نداشتند. تروتسکی مدعی است که در آغاز سال ۱۹۱۷ کمتر کسی حزب بلشویک و رهبران آن را می‌شناخت. حزب بلشویک در انقلاب سال ۱۹۰۵ در اعتصابات و سپس قیام مسلحانه مسکو نقشی ارزنده ایفاء کرد. در دوران متفاوت که در انتخابات دوما شرکت کرد، با وجود تمامی تضعیقاتی که حکومت تزاری برای شرکت کارگران و انتخاب نمایندگان کارگری ایجاد کرده بود، حزب بلشویک چندین نماینده در مجلس دوما داشت، از جمله در سال ۱۹۱۲ از ۹ نماینده کارگری در دوما شش نفر آنان

از اعضای حزب بلشویک بودند که از شش مرکز صنعتی که مراکز اساسی صنعت بودند، انتخاب شده بودند. این چنین دگرگون جلوه دادن تاریخ حزب بلشویک در خدمت کیست؟ پاسخی تا به حال از سوی سران پیروان تروتسکی داده نشده است. البته از قدیم گفته‌اند که دروغگو، کم حافظه هم می‌شود، و تروتسکی نیز با وجود تمام زیرکی در دروغگوئی، گاهی خود شخصاً، دروغ خود را برملا می‌کند. در همان کتاب «زندگی من» می‌خوانیم:

«لشگرهای لتونی در ارتش تزاری از همه بهتر بودند. آنان در راه انقلاب فوریه با بلشویسم درآمیختند و در انقلاب اکتبر، نقش مهمی بازی کردند» (صفحه ۴۷۷ چاپ فارسی).

آیا این اعتراف تروتسکی، نشانی از دروغگوئی او درباره عدم نفوذ بلشویک‌ها در فوریه سال ۱۹۱۷ نمی‌باشد؟ چگونه است که «لشگرهای» یک ارتش به بلشویک‌ها می‌پیوندند، ولی ادعا می‌شود که در همان زمان یعنی: "در آغاز سال کمتر کسی آنان را می‌شناخت"؟! تروتسکی بنا بر ضرورت زمانی دروغ می‌گوید. برای ماه فوریه ضرورت را بر دروغ‌گویی، تشخیص می‌دهد تا مدعی شود، در آن زمان که او در خارج از روسیه به سر می‌برد و هنوز به حزب بلشویک نپیوسته بود، حزب بلشویک از هیچ اعتباری برخوردار نبود و به زبان ساده، کسی برای این حزب ارزشی قائل نبود، و تنها پس از پیوستن تروتسکی به این حزب در ماه ژوئیه همان سال، اعتبار و نفوذ بلشویک‌ها، و آن هم به خاطر اعتبار و نفوذ تروتسکی، تحقق یافت. اشاره به نمونه‌های دروغگوئی و تحریف تاریخ بلشویسم و شوروی توسط تروتسکی، کتاب‌ها خواهد شد و در این نوشته، مجال آن نیست. تنها اشاره‌ای کوتاه وار به دو نمونه‌ی دیگر.

بر تمام کسانی که حتی آشنائی مختصری با انقلاب روسیه داشته باشند، روشن است که بین لنین و بلشویک‌ها از یکسو و تروتسکی و منشویک‌ها از دیگر سو بر روی نقش دهقانان اختلاف نظر جدی و عمیق وجود داشت. لنین، آنگاه که تروتسکی با اقتباس از پاوروس نقش دهقانان را در انقلاب روسیه انکار کرد، به مجادله با تروتسکی پرداخت و در دهها مقاله به آن اشاره داشت. از جمله در مقاله «دو انقلاب» نوشت:

«تئوری نو ظهور تروتسکی امر دعوت به مبارزه انقلابی برای تصرف قدرت سیاسی توسط پرولتاریا را از بلشویک‌ها به عاریت گرفته است و انکار نقش دهقانان را از منشویک‌ها».

سالیانی از ۱۹۰۵، زمان طرح تئوری نو ظهور تروتسکی، گذشت و مسئله و نقش دهقانان مطابق با سیاست و برنامه لنینی حزب کمونیست حل گردید. حال در اوان سال ۳۰ که تروتسکی سرگرم نوشتن کتاب زندگی خودش هست، احتیاجی نمی‌بیند که به اشتباه تئوریک - سیاسی خود در آن مورد اعتراف کند، چون برای کسی که از خود شیفتگی زبان زد همگان می‌باشد انتقاد از نظرات خویش بس ناروا است. تروتسکی مکر و حيله را

پیشه می‌کند و به خوانندگان کتاب و پیروان‌اش می‌خواهد نشان دهد که در همان زمان‌های بحث و جدل، آنچه را که او می‌گفته، بلشویک‌ها از وی اقتباس کرده‌اند، البته بدون اینکه خود بدانند. اگر برای کسی باورش مشکل است، می‌تواند به کتاب زندگی من، نوشته تروتسکی صفحه‌های ۲۰۸-۲۱۱ مراجعه کند که او گویا با قانع کردن کراسین، یکی از اعضای متزلزل کمیته مرکزی حزب بلشویک که در سال ۱۹۲۶ درگذشت، توانست موضع خود را به صورت قطعنامه حزب بلشویک درآورد. در نتیجه‌گیری می‌خوانیم:

«تذکر این نکته، زیادی نیست که قطعنامه کنگره سوم درباره حکومت موقت، صد بار به عنوان حربه‌ای علیه «تروتسکیسم» به کار رفته است. «پروفسورهای سرخ» استالین‌یست اطلاع ندارند که علیه من، به عنوان حربه‌ی لنین‌یسم سخنانی را به کار می‌برند که من خود آن‌ها را نوشته‌ام».

جل الخالق!! لنین و تمامی بلشویک‌ها در کنگره سوم، نوشته و خط سیاسی تروتسکی را به عنوان قطعنامه حزب خود تصویب می‌کنند و گویا کودکانه می‌پندارند که نظرشان جدا از نظر تروتسکی است و سالیانی چند با همان نظر تروتسکی که به صورت قطعنامه حزب بلشویک درآمده است به جنگ سیاسی نظری با تروتسکی می‌پردازند و در تمام این مدت ۲۵ ساله (۱۹۰۵ تا ۱۹۳۰) نه لنین و نه هیچ بلشویک دیگری متوجه نمی‌شود و تروتسکی هم دم بر نمی‌آورد تا بالاخره این عالیجناب پس از مرگ کراسین و پس از اخراج از حزب، واقعیت! را علنی می‌سازد که در تمام مدت، بازیِ قایم موشک با لنین و سایر بلشویک‌ها داشته است. شاهد!! مرده را هم که نمی‌توان از گور بیرون آورد. این ادعای دروغین و مسخره نوعی توهین و قیحانه به لنین و تمامی بلشویک‌ها است که گویا تا چه اندازه ساده لوح و غیرسیاسی بوده‌اند. او در کتاب «زندگی من» مدعی است که:

«کروپسکایا در سال ۱۹۲۷ به مناسبتی گفت که اگر لنین زنده می‌بود شاید اکنون در یکی از زندان‌های استالین به سر می‌برد. به گمان من حق با اوست».

چنین دروغگوئی‌های بیش‌مانه‌ای که به فراوانی در آثار تروتسکی یافت می‌شود، تنها به منظور ایجاد بدبینی در بین رهبران حزب و وفاداران به سیاست لنینی و نفاق افکنی بوده است و گر نه وی به خوبی می‌دانست که کروپسکایا درباره نقش استالین گفته بود که وی:

«مهمترین شخصیت سازمانده حزبی و پیروزی اکتبر» (کتاب خاطراتی از لنین)

بوده است. و در همان زمان که تروتسکی هنوز از حزب اخراج نشده بود درباره او چنین اظهار نظر کرد:

«تحلیل مارکسیستی هرگز نقطه قوت رفیق تروتسکی نبوده است»

«تروتسکی نقشی که توسط حزب به مثابه یک کل، به عنوان سازمانی که به کسوت یک تن واحد درآمده را به رسمیت نمی‌شناسد» (درس‌های انقلاب اکتبر).

کروپسکایا نه تنها در سال ۱۹۲۷ چنان گفتار ادعائی تروتسکی را درباره استالین بیان نکرد، بلکه در همان سال با پشتیبانی استالین به عضویت کمیته مرکزی درآمد. اما در زمانی که تروتسکی به راه خیانت و خوش خدمتی به نازی‌ها در غلطید، کروپسکایا (همسرلنین) وی را به عنوان رفیق خطاب نکرد بلکه درباره او گفت:

«تروتسکیست‌ها و زینوویف‌ها خود را نگران سرنوشت توده‌ها نمی‌کنند. تمام آن‌ها به فکر قبضه کردن قدرت هستند، حتی اگر این امر به کمک پلیس مخفی دولت آلمان و وحشی‌ترین دشمنان دیکتاتوری پرولتاریا به انجام برسد. آن‌ها مشتاق احیای دولت بورژوائی و استثمار سرمایه‌داری از توده‌های زحمتکش در سرزمین شوراها هستند... تروتسکی، زینوویف، کامنف و تمام باند قاتل‌شان، دست در دست فاشیسم آلمان داده و با پلیس مخفی دولت آلمان پیمان اتحاد بستند. پس از این رو، کل کشور بر این تقاضا یک صدا شدند که: «این سگ‌های دیوانه باید تیرباران شوند»» (افترا زنی انترناسیونال دوم). فعلاً در این باره، همین بس.

کشورهای امپریالیستی همواره در پی اعزام جاسوس به کشورهای دیگر بوده و هستند. علاوه بر اعزام جاسوس، جاسوس‌گیری از کشورهای مورد نظر به خصوص از افرادی که در مقامات کلیدی و بالا قرار دارند، از اهمیت بسزائی برخوردار است. آلمان نیز هر چند در جنگ جهانی اول شکست خورده بود، لیکن سران دولتی، فرماندهان ارتشی و بزرگ سرمایه‌داران هنوز در فکر و عمل امید به تجدید قوا و برتری بر سایرکشورها را در برنامه خود داشتند. لذا از فکر اعزام جاسوس به دیگر کشورها و جاسوس‌سازی از اهالی غافل نبودند. اقدام به این عمل در زمان حاکمیت نازیسم که نیت تسلط بر تمامی جهان را داشت، شدت بیشتری گرفت. پیش از حاکمیت نازی‌ها در آلمان، سرمداران آن کشور عمدتاً توجه خود را در اعزام جاسوس به شوروی و جاسوس‌سازی در آنجا معطوف داشته بودند و این از آن رو بود که چون بقای کمونیسم و حاکمیت کارگری را بزرگترین خطر برای خود و حاکمیت سرمایه‌می‌دانستند، ضروری بود که توجه مرکزی خود را به آن کشور معطوف دارند. در زمان نازی‌ها، برنامه جاسوس‌سازی تا آن جا که امکان داشت، در تمامی کشورهای جهان در دستور کار سازمان‌های جاسوسی هیتلری قرار گرفت. بهترین مراکز جاسوس‌سازی، تشکلات فاشیستی و نژادپرستانه و ضد کمونیستی آن کشورها بود. پیش‌تر درباره ایالات متحده آمریکا نمونه‌هائی ذکر شد. حال نگاهی به برخی کشورها در اروپا بیفکنیم. در انگلستان نیز تشکلات موجود فاشیستی و ضد کمونیستی، بهترین محل برای جاسوس‌سازی بودند. افزون بر این، جاسوس‌گیری از

مقامات بالای دولتی نیز در آن کشور انجام پذیرفت. در حالی که در زمان دولت چمبرلن، آنان از تمامی امکانات تبلیغاتی و تشکیلاتی برخوردار بودند، در زمان دولت چرچیل، تفاوتی پدید آمد و آن‌ها مورد شناسائی و حتی تعقیب قرار گرفتند. مکان‌های فاشیست‌های انگلیسی مورد بازجوئی قرار گرفت و بسیاری از سران آنان توقیف گردیدند، از جمله سر اُسوالد موسلی رهبر حزب فاشیستی، جان بکت عضو سابق پارلمان و پایه‌گذار حزب ضد روسی و هودار نازی‌ها به نام حزب خلق، آ. اچ. رامسی عضو دست راستی پارلمان اسکاتلند، ادوارد دادلی آلن کارمند عالرتبه وزارت بهداری، رئیس سابق سازمان امنیت نیروی دریائی آدمیرال سر بری دومویل و عده‌ای دیگر دستگیر شدند. در فرانسه سیاستمدارانی چون پتن، لاوال، ویگان و دوریوت تروتسکیست دست در دست نازی‌ها نهادند. تشکلاتی به نام‌های کاگولاردها و آتش صلیبی در فرانسه دستیار و جاسوس آلمان نازی بودند. در بلژیک تشکل رکسیت‌ها، در لهستان تشکل پ. او. و.، در چکسلواکی تشکلات هنلاین و هلینکای، در رومانی تشکل گاردهای آهنین، در نروژ تشکل کیسلینگ‌ها، در بلغارستان تشکل ای. ام. ار. او.، در فنلاند تشکل لاپو، در لتونی تشکل صلیب آتشین، در لیتوانی تشکل گرگ آهنین، در اوکراین تشکلات او. یو. آن. و باندرا، و بسیاری گروه‌ها و تشکلات در سایر کشورها نقش جاسوسان هیتلری را ایفا می‌کردند. نقش این تشکلات علاوه بر خبر رسانی به سازمان جاسوسی هیتلر، در خرابکاری و ترور علیه مخالفان آلمان نازی بود. گوشه‌ای مختصر از خرابکاری‌های این تشکلات هوادار و در عمل دست‌نشاندهی نازی‌ها عبارتند از: ترور آ. مایلوف منشی سفارت شوروی در لهستان توسط او. یو. آن. در اکتبر ۱۹۳۳، ترور رئیس دولت رومانی ایون دوکا توسط گارد آهنین در دسامبر ۱۹۳۳، شورش در پاریس توسط آتش صلیبی در فوریه ۱۹۳۴، تلاش در انجام کودتا در استونی توسط تشکل مبارزان راه آزادی در مارس ۱۹۳۴، کودتای فاشیستی در بلغارستان در مه ۱۹۳۴، قتل وزیر کشور لهستان توسط او. یو. آن. در ژوئن ۱۹۳۴، تلاش در انجام کودتا در لیتوانی توسط گرگ آهنین در ژوئن ۱۹۳۴، قتل رهبر سازمان لهستانی آکسیون کاتولیکی توسط او. یو. آن. در ژوئن ۱۹۳۴، کودتای ناموفق در اطریش توسط فاشیست‌ها که منجر به قتل رئیس جمهور کشور شد در ژوئیه ۱۹۳۴، ترور پادشاه یوگوسلاوی آکساندر و وزیر امور خارجه فرانسه بارتو توسط سازمان جاسوسی کروآتی بنام اوستاشی در اکتبر ۱۹۳۴.

مسئولیت و رهبریت تمامی ستون پنجم آلمان را دو تن به نام‌های آلفرد روزنبرگ که از پناهندگان تزاری اهل ریوال و از جمله در مقام مسئول اداره سیاست خارجی حزب نازی‌ها بود، و رودلف هس، معاون هیتلر، برعهده داشتند. سیاست جاسوس سازی آلمان نازی محدود به کشورهای که بدانان اشاره رفت نمی‌شد. از نظرگاه هیتلر و نازی‌های آلمان، کشور شوراهای، دشمن بزرگ که می‌بایستی تسخیر و نابود گردد، خوانده می‌شد. آیا می‌توان پذیرفت که آلمان نازی توجهی به اوضاع درونی اتحاد جماهیر شوروی نداشت و

ارسال جاسوس و جاسوس سازی در آن کشور را ضروری نمی‌دانست؟ چنین تصویری نه تنها نشان از بی‌دانشی کامل سیاسی دارد بلکه بس کودکانه و حتی احمقانه و یا در جهت پنهان کردن دسیسه‌های دشمن است. جاسوسان آلمان نازی در جماهیر شوروی چه کسانی می‌توانستند باشند و یا این که آمادگی جاسوس شدن را داشتند؟ آنان بایستی در درجه اول دارای مقام و نفوذ در دستگاه‌های انتظامی و اداری و حزبی باشند و دیگر اینکه، خواهان براندازی سیستم سوسیالیستی حاکم در شوروی و در پی منافع منتج از آن باشند. تروتسکی مدعی شد که استالین

«مأمور اصلی هیتلر» (مقاله: تسلیم استالین)

بوده است. با این ادعا، تروتسکی یا باید به سطح یک انسان ذاتاً احمق تنزل کرده باشد و یا این که مخاطبین و پیروان خود را احمق پنداشته است. استالین سالیان متمادی علیه فاشیسم و نازیسم مبارزه کرد، کوشش در برپائی جبهه ضد جنگ جهانی علیه نیت و برنامه هیتلر داشت و در زمانی که انگلستان و فرانسه به یاری هیتلر در مونیخ شتافتند، به تقویت شدید تسلیحاتی شوروی و انتقال صنایع از غرب به شرق کشور برای مصون ماندن از حملات نظامی آلمان نازی پرداخت و بالاخره در جنگی توده‌ای و قهرمانانه، اولین شکست جنگی را بر نیروهای نازیسم وارد ساخت و با پیروزی‌های پی در پی بر آن دشمنان بشریت، با آزاد سازی برلین پایتخت آلمان نازی‌ها، شکست نهائی و نابودی کامل دولت نازیستی را تحقق بخشید و پوزه‌ی هیتلر را به خاک مالید. آیا استالین را به عنوان "مأمور اصلی هیتلر" خطاب کردن، تنها چرند گویی و تهمت است، و یا علاوه بر آن، در خدمت به هدف‌های مشخص و پلیدی، از جمله منحرف کردن افکار عمومی و عملاً پنهان سازی جاسوسان واقعی آلمان هیتلری در شوروی بوده است؟ فعلاً به گفته‌ی لنین درباره چرند گوئی‌های تروتسکی اکتفا کنیم، که:

«آیا از تیمارستان نیست که این صداها بلند می‌شود».

این گفته لنین در زمانی که تروتسکی در پی کجروی‌ها، سیاست‌های اپورتونیستی و رفرمیستی، التقاط گرائی و انحلال طلبی، منشویک و ضد بلشویک بودن و... خز عبلات و دروغگوئی و تحریفات را پیشه کرده بود کاملاً صادق بودند. لیکن اکنون با تروتسکی دیگری سر و کار داریم. با عنصری که از همدستی و همگامی با بدترین نیروهای ضد کمونیستی ابائی ندارد. او در چنان زمانی که به همکار مارتین دایز آمریکائی و یار و یاور آلفرد روزنبرگ تبدیل شده است، برای فریب کارگران و انسان‌های ضد فاشیست به کثیف‌ترین تهمت‌ها و دروغ‌گویی‌ها دست می‌یازد و چون آن دزدی عمل می‌کند که پس از دزدی برای نجات از تعقیب فریاد می‌زند، آن دزد را بگیرد. این نقش جدید تروتسکی را در بخش‌های چهارم و پنجم با نگاهی به اسناد و مدارک پیگیری خواهیم کرد.

قسمت سوم

جاسوسی - خرابکاری و ترور

چه تشکلات و گروه‌هایی در شوروی وجود داشتند که در براندازی سیستم سوسیالیستی و یا حداقل کمیته مرکزی حزب و بلشویک‌های راستین، دارای منافع بودند؟ دارودسته‌های گوناگون تزاریسیم سرنگون شده، منشویک‌ها، اس. ار. ها، کادت‌ها، کولاک‌ها و تروتسکیست‌ها از آن جمله بودند. اضافه بر این نظامیان تزاری رسوخ کرده در ارتش سرخ، بوروکرات‌های ماسک زده در ادارات و صنایع و کشاورزی، دارودسته‌های گوناگون ضد کمونیستی خزیده در حزب و برخی بلشویک‌های پیشین که به علل متفاوت، تغییر موضع داده و به نوعی سوسیال دموکراسی انترناسیونال دوم و یا حاکمیت سرمایه‌داری گرایش پیدا کرده بودند نیز از جمله گروه‌ها و افرادی بودند که مورد توجه سازمان‌های جاسوسی خارجی و از جمله آلمان به منظور جاسوس سازی قرار می‌گرفتند. این بدان معنا نیست که تمامی این نوع گروه‌ها و افراد در خدمت نیروهای خارجی قرار می‌گرفتند و یا به آن تن می‌دادند. در بخش پیشین اشاره شد که سازمان‌های جاسوسی خارجی از همان اوان پیروزی انقلاب، تلاش بر اعزام جاسوسان خود به کشور شورواها نمودند و تعدادی از اتباع شوروی و ضد کمونیست را نیز به خود وابسته کردند. آلمان شکست خورده از جنگ جهانی اول نیز از این امر غافل نبود. به خصوص از اوایل دهه‌ی سی قرن پیش، تلاش بورژوازی آلمان و به ویژه پس از قدرت‌گیری نازی‌ها شدت افزون‌تری یافت. مناسب‌ترین گروه‌هایی که می‌توانستند مورد توجه سازمان جاسوسی آلمان قرار گیرند دو گروه بودند، یکم: نظامیان، زیرا هیتلر که برنامه‌ی تهاجم به شوروی را در سر می‌پروراند، احتیاج به عناصری داشت که علاوه بر خبر دهی از قدرت و تجهیزات ارتش، وظیفه خرابکاری در ارتش سرخ را بتوانند به نحو حسن انجام دهند. نظامیان تزاری خزیده در ارتش سرخ نیز به مانند توخاچفسکی در میان امپریالیست‌ها، به آلمان هیتلری که امپریالیسم در حال رشد و نزدیکتر به مرزهای شوروی و با روحیه نظامی‌گری این گروه همخوانی بالاتری را دارا بود، تمایل بیشتری داشتند. گروه دوم: تروتسکی و زیردستان او بود. زیرا سازمان جاسوسی آلمان می‌توانست از فردی استفاده

کند که با ماسک دروغین همکار و همراه لنین و کمونیسم به میدان آمده بود و آلمان از این طریق بهتر قادر بود سایر گروه‌های ضد بلشویکی درون حزب کمونیست شوروی را به سوی خود جلب کند و در ضمن از طریق خرابکاری‌های تروتسکی، پشتیبانی جهانی از اتحاد جماهیر شوروی را در بین نیروهای ضد فاشیست تقلیل دهد. تروتسکی نیز در این خدمت به نازی‌ها هم از کمک مالی بورژوازی آلمان برخوردار می‌شد و هم این که چون می‌پنداشت، جنگ جهانی نزدیک است و شوروی به فوریت مورد تهاجم قوای هیتلری قرار خواهد گرفت و بنا بر آرزو و محاسبه اشتباه، کشور شوراها به سرعت از پای در خواهد آمد، بالاخره آرزوی دیرین وی برای نشستن بر تخت تزار تحقق خواهد یافت. پیش از این که بر اساس اسناد و مدارک در توضیح چگونگی و ابعاد این همکاری دو جانبه در بخش‌های چهارم و پنجم این نوشته پرداخته شود، ذکر چند نکته از جمله گروه بندی‌های ضد حزبی و ضد شوروی، منابع معتبر برای اطلاع یابی از رویدادهای آن زمانی شوروی و اشاره به برخی از خرابکاری‌ها لازم است. بسیاری از مورخین و نویسندگان خارجی در نگارش وقایع دهه‌ی سی در شوروی چنان جمله بندی می‌کنند که گویا تمامی اپوزیسیون ضد حزبی و تمامی گروه‌های مخالف، زیر نظر تروتسکی عمل می‌کردند و زانده‌ی وی بوده‌اند. تروتسکی نیز زمانی که به اپوزیسیون در شوروی اشاره دارد، می‌خواهد به خواننده چنان القاء کند که گویا او در رأس تمامی مخالفین قرار داشته است و تنها افرادی منفرد همچون زینوویف، کامنف، بوخارین و..... زیرفرمانده‌ی او نبوده‌اند و از همین رو به جای اشاره به فراکسیون زینوویف - کامنف و یا فراکسیون بوخارین و گروبندی‌های گوناگون نظامی، عمدتاً از افراد نام می‌برد تا نیروی زیر فرماندهی خود را بسیار بزرگ جلوه دهد. واقعیت، دگر است، هر چند که گروه بندی‌های متفاوت ضد حزبی و ضد شوروی تماس‌هایی با یکدیگر داشتند و لیکن هریک به شکل مستقل عمل می‌کردند که گه برنامه مشترک با هم داشتند و گه علیه یکدیگر فعالیت می‌کردند. به عنوان نمونه می‌توان اشاره کرد که در سال ۱۹۲۵ کمیته شهری لنینگراد زیر رهبری زینوویف تقاضای اخراج تروتسکی را داشت و همین تقاضا را کامنف در همان سال در پلنوم کمیته مرکزی طرح کرد که با مخالفت استالین و اکثریت قرار گرفت زیرا آنان در آن زمان بر این نظر بودند که تروتسکی از وظایف حزبی تخطی کرده و دچار انحراف شده است و می‌بایستی سرزنش شود و تنها در صورت خیانت به حزب، بایستی حکم اخراج اجرا گردد، به مانند آنچه که در سال ۱۹۲۷ روی داد و او به علت همدستی با بقایای گارد سفید و تلاش در به راه اندازی تظاهرات علیه حزب، از حزب اخراج گردید. این خیانت تروتسکی پس از یک رأی گیری عمومی در حزب به دو پیشنهاد برنامه‌ای کمیته مرکزی از یکسو و تروتسکی - زینوویف از دیگر سو بود. در این رأی‌گیری عمومی درون حزبی حدود ۷۲۴ هزار عضو به پیشنهاد کمیته مرکزی و اندکی بیش از ۴ هزار نفر به پیشنهاد مشترک تروتسکی - زینوویف رأی دادند یعنی حتی

طرفداران اپوزیسیون درون حزبی در آن زمان کمتر از یک درصد بود که اکثر این اقلیت بسیار ناچیز از پیروان زینوویف - کامنف بودند.

چه وظایفی از سوی نیروهای خارجی به خصوص آلمان نازی بر عهده جاسوسان نهاده شده بود؟ گزارش دهی، کودتا، قتل، ترور کمونیست‌ها، برگزاری تظاهرات، کارشکنی در امور حزبی و اداری، اختلاس، تفرقه افکنی، ایجاد بدبینی به حزب و دولت و تخریب از جمله وظایف این جاسوسان به منظور تضعیف و بالاخره واژگونی سیستم حاکم شورائی بودند. این نیروهای متحد با نازی‌های آلمان در مواردی از جمله ترور، قتل، تخریب و... موفقیت‌هایی در خدمت به اهداف ضد انسانی و همچنین یاری رسانی به متحدین نازی خود داشتند. و لیکن در نهایت با هشجاری توده‌های وفادار به انقلاب و رهبری داهیانه کمیته مرکزی، مهم‌ترین اهداف آن‌ها یعنی کودتا و براندازی سیستم و شکست در برابر تهاجم هیتلری، عقیم ماند.

اسناد و مدارک حاکی از خیانت‌های جاسوسان متحد آلمان هیتلری کدامند؟ گزارش کسانی که شاهد خرابکاری‌ها بوده‌اند، نوشتجات برخی از خرابکاران و جاسوسان که موفق به فرار از شوروی و محاکمه شدند و اعترافات جاسوسان و عناصر ضد شوروی در دادگاه‌ها. در مورد اعترافات در دادگاه‌ها، برخی از محافل امپریالیستی و به خصوص تروتسکیست‌ها جار و جنجال به راه انداختند که گویا آن اعترافات در پی شکنجه بوده‌اند و صحت ندارد. پس از روی کار آمدن دارودسته خروشچف - میکویان در شوروی، این گونه جار و جنجال‌ها شدت فزون‌تری یافت و پیروان امروزی تروتسکی نیز حتی بدون این که یکی از آن‌ها را مطالعه و بررسی کرده باشند، لاطائلات و دروغ گوئی‌های خروشچفی را نشخواروار بازگو می‌کنند. در رد این ادعای دروغین و مکارانه این جماعت، ضروری است چند نمونه‌ای از شاهدان خارجی در دادگاه‌ها که هیچ گونه تمایلی به کمونیست و حاکمیت شوروی نداشته‌اند و حتی در مواردی نیز سخت ضد کمونیست بوده‌اند، آورده شود. ابتدا در مورد خرابکاری‌ها.

جان اسکات یک مهندس آمریکائی بود که در مجتمع ماگنیتوگورسک در نیمه دوم سال‌های سی کار می‌کرد. وی که هیچ گونه تمایلی به کمونیست نداشت و حتی منتقد به سیستم بلشویکی بود، در کتاب خود به نام «جانب دیگر اورال» به نمونه‌هایی از خرابکاری‌ها اشاره می‌کند. وی از جمله می‌نویسد:

«شفشنگو در سال ۱۹۳۶ کارخانه گاز و دو هزار کارگرس را اداره می‌کرد...»

او از یک دهکده در اوکرائین می‌آمد. وقتی در سال ۱۹۲۰ ارتش سفید دنیکین

کشور را اشغال کرد، شفشنگو جوان به عنوان ژاندارم پذیرفته شد.»

او پس از شکست دنیکین به بخش دیگری از کشور رفته، گذشته خود را مخفی می‌کند و در آن جا استخدام می‌شود.

«ژاندارم سابق فتنه انگیز به خاطر انرژی و برخورد فعالش خیلی سریع به یک مدیر سندیکا با کیفیت امیدوار کننده‌ای، تبدیل شد. او با تظاهر به شور و شوق پرولتری، خوب کار می‌کرد و از هیچ وسیله‌ای که به پیشرفت شغلی‌اش کمک می‌کرد، حتی به قیمت حذف همکاری‌اش، رویگردان نبود... ۱۹۳۵، کارگری از یکی از شهرهای اوکراین به ماگنیتوگورسک آمد و چیزهایی در مورد کارهای شفشنکو در ۱۹۲۰ تعریف کرد. شفشنکو به او رشوه داد. در پست خوبی به کار گمارد. یکی از شب‌ها شفشنکو جشنی را سازمان داد که تا آن وقت ماگنیتوگورسک ندیده بود. میزبان و رفقایش به میزها هجوم بردند، تمام شب و بخشی از شب بعد را خوردند و نوشیدند».

از جمله اتهام‌های وارده به شفشنکو دست داشتن در انفجاری که مرگ چهار کارگر را در پی داشت و هم چنین جاسوسی برای ژاپن و مقاصد تروریستی بودند و «حدود ۲۰ نفر جزو باند شفشنکو بودند که به مجازات‌های سنگین محکوم شدند. بعضی از آن‌ها فرصت طلبان دغلکاری بودند. دیگران واقعاً ضد انقلابی بودند که آگاهانه سعی داشتند هر کاری را در جهت ضربه زدن به اتحاد شوروی انجام دهند».

جان دی. لیتل‌پیچ یک مهندس آمریکائی در سال‌های ۱۹۲۸ تا ۱۹۳۷ به عنوان رهبری مهندسین در تعدادی از معادن اورال و سیبری کار می‌کرد که بسیاری از خرابکاری‌ها در آن مناطق بنا بر رهنمود پیتاکوف انجام گرفت. او در یک سری مصاحبه با روزنامه‌ها و سپس در کتاب وی تحت نام «بررسی معادن طلای سیبری» خاطرات و برداشت‌های خود را می‌آورد. از جمله می‌خوانیم:

«شرایط عمومی در معادن مس اورال بسیار بد بود. اورال منطقه‌ای بود معدنی که در آن هنگام برای روسیه بسیار بارآور بود... ده‌ها مهندس معدن شناس آمریکائی و همچنین صدها استاد کار معدن و سرکارگر آمریکائی برای آموزش دستورالعمل‌های لازم جهت کار با ماشین‌ها و طرز کار با دستگاه‌ها استخدام شده بودند... ما در درجه اول دریافتیم که مهندسین و متخصصین آمریکائی نوب فلز، بدون این که کسی با آن‌ها واقعاً همکاری نماید، در آن جا اقامت دارند. هیچ تلاشی برای آوردن مترجمی مجرب، صورت نگرفته بود. این مهندسین، مناطق مورد مسئولیت خودشان را با دقت بررسی کرده و پیشنهادهای را ارائه نموده بودند که اگر به کار گرفته می‌شد، می‌توانست مستقیماً مثمر ثمر باشد. اما این پیشنهادها یا به روسی ترجمه نشده و یا در کارتن‌ها و اوراق اداری جا گرفته بودند. شیوه‌های اعمال شده آن چنان اشتباه بود که هر دانشجوی تازه از دانشگاه برآمده‌ای نیز می‌توانست کمبودها و علل آن‌ها را باز شناسد. زمینه‌های کار را آن چنان گسترده بودند که یک کنترل

مؤثر تقریباً غیر ممکن می‌نمود. استخراج سنگ معدن را بدون هیچ تکیه گاه ایمنی انجام می‌دادند».

لیتل‌پیچ توضیح می‌دهد که با همراهی و زیر نظر یک مسئول کمونیست روسی که آزادی عمل وی را تضمین می‌کرد، با وجود کارشکنی مهندسین روسی و لیکن به علت جانبداری آن مسئول کمونیست از پیشنهادات وی، قادر می‌گردد که به معادن سر و سامانی بدهد و پس از پنج ماه اقامت و فعالیت، آن محل را ترک می‌کند. در ادامه می‌خوانیم:

«در اوایل سال ۱۹۳۲ کمی بعد از مراجعتم به مسکو مطلع شدم که معادن مس کالاتا در عرض یک سال در موقعیت بدی قرار گرفته و تولید به پایین‌تر از سطح پیش از تجدید سازمانی در تابستان سال پیش، افت کرده است. این خبر برای من ضربه بیهوش کننده‌ای بود. من نمی‌توانستم درک کنم که به چه دلیلی ممکن است این جریان که به هنگام ترک معدن، به نظر می‌رسید همه چیز خیلی خوب پیش می‌رود، در چنین زمان کوتاهی تغییر کند... وقتی به کالاتا رسیدم با وضعیت اندوه باری مواجه شدم. قرارداد دو ساله تمام آمریکائی‌ها پایان یافته و تمدید نگشته بود. لذا آن‌ها نیز به آمریکا مراجعت کرده بودند. چند ماهی پیش از ورود مجدد من، مسئول کمونیست از طرف هیأتی از سوردلوفسک، جائی که مقر مرکزی کمونیست‌های منطقه اورال واقع است، برکنار شد. کمیسیون او را نامناسب و نالایق ارزیابی کرد و با وجود این که مدرکی نمی‌توانستند ارائه دهند، او را به کم کاری متهم کردند. سرپرست کمیسیون تحقیق جانشین او شد، یک سبک کار کمیاب. در طول اقامت پیشین‌ام، ظرفیت کوره‌ی نوب مس را تا ۷۸ تن در متر مربع و روز بالا برده بودیم. اکنون، مجموع تولید به سطح پیش‌تر یعنی ۴۰ الی ۴۵ تن افت کرده بود. بدتر از آن این که، هزاران تن سنگ معدنی را که درجه بالائی سرب در خود داشت به طور برگشت ناپذیری خراب کرده بودند و به آن علت بود که متدی را در معدن به کار برده بودند که من به روشنی نسبت به انجام آن اخطار داده بودم... در یک روز بسیار زیبا کشف کردم که مسئول جدید تمامی اقدامات مقرر شده از جانب مرا لغو کرده است... کمی بعد از آن، مسئول و تنی چند از مهندسین به اتهام خرابکاری، دادگاهی شدند. مسئول به ۱۰ سال زندان و مهندسین به مجازات‌های کم‌تری محکوم گردیدند... من در هر حال مطمئن بودم که در سطوح بالای اداره سیاسی اورال چیز فاسدی وجود دارد. برای من روشن شده بود... که می‌بایست سمت تحقیق و بررسی به سوی رهبری در سوردلوفسک سوق داده شود، رهبری‌ای که اعضایش یا به علت اهمال کاری قابل مجازات و یا با شرکت فعال و حساب شده در حوادثی که در معادن جریان یافته بود، خود را مقصر کرده بودند. در جریان این مسائل، دبیر

اول حزب کمونیست در منطقه اورال شخصی بود به نام کاباکوف. او از ۱۹۲۲ این سمت را بر عهده داشت و آنچنان قدرتمند به نظر می‌رسید که به او نایب السلطنه بلشویکی اورال می‌گفتند. هیچ چیزی نمی‌توانست شهرت او را توجیه کند. در زمان طولانی حاکمیت او، منطقه اورال یکی از غنی‌ترین مناطق سنگ معدن روسیه با سرمایه‌ی بی حد و مرزی که برای استخراج سنگ معدن جذب کرده بود، هیچ وقت تولیدش به آن اندازه‌ی نرسید که می‌توانست تولید کند. اعضای کمیسیون کالاتا بعداً به مقاصد خرابکارانه خود اقرار کردند و شگفت‌انگیز این که همه آن‌ها مستقیماً از طریق ستاد رهبری سوردلوفسک توسط همین مرد انتخاب شده بودند... تمام این وقایع بعد از این که دادرسی توطئه در ژانویه ۱۹۳۷ شروع شد بر من روشن‌تر گردید. در این محاکمه پیاتاکف و دیگر همدستانش به اتهام خرابکاری سازمان داده شده از آغاز سال ۱۹۳۱ در معادن، در راه آهن و دیگر کارخانجات صنعتی، به محاکمه کشیده شدند. چند هفته بعد، بالاترین دبیر حزب در اورال، کاباکوف، که از نزدیک با پیاتاکف همکاری کرده بود، به اتهام همدستی در همین دسیسه دستگیر شد».

این دو گزارش از دو مهندس خارجی که نه تنها هیچ تمایلی به کمونیست و دولت شوراهای ندارند، بلکه منتقد سیستم شورائی نیز هستند نمایانگر چه مسائلی است؟ رشوه و اختلاس، قدرت نمائی شخصی، حیف و میل سازی دارائی‌های عمومی، خرابکاری، اخراج کمونیست‌ها با پاپوشی‌های دروغین، انتصابات بی مورد نزدیکان فکری، خدمت به بیگانه و... در زمره برنامه‌های این خائنین به منافع پرولتاریا و کشور شوراهای بوده است. در رأس این باند خرابکاران، پیاتاکف، شخص اول دارودسته تروتسکی در درون شوروی بود. لیتل‌پیچ در همان کتاب از خرابکاری‌های تروتسکیست‌ها در قزاقستان و کوشکار نیز گزارش می‌دهد. وی در همان کتاب در مورد دیگری از اختلاس چنین اشاره دارد:

«در بهار ۱۹۳۱ من با یک هیأت بزرگ تجاری که توسط پیاتاکوف رهبری می‌شد به برلین سفر کردم. در آن جا وظیفه‌ی من این بود که تجارب فنی خود را در هنگام خرید ماشین آلات معدنی در اختیار آن‌ها بگذارم. هیأت تجاری، از جمله تعدادی آسانسور معدن را با ظرفیت ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ قوه‌ی اسب خریداری کرد هیأت اعزامی تقاضا کرد که مخارج این معامله را بر حسب فنیگ در کیلو محاسبه کنند. پس از مذاکرات طولانی شرکت‌های آلمانی - بورسیگ و دماغ - با کاهش قیمت ماشین‌ها به قیمت ۵ تا ۶ فنیگ در هر کیلو موافقت کردند. وقتی من این محاسبات را بررسی کردم، دریافتم که شرکت‌ها در قیمت‌های پیشنهادی خود، سکوه‌های فلز سبک را با سکوه‌های چدنی به وزن چند تن عوض کرده بودند، که این امر موجب پایین آمدن مخارج تولید و بالا رفتن وزن شده بود و در واقع هزینه را برای خریدار افزایش می‌داد. البته من

خیلی از کشف این مطلب خوشحال شده و با غرور تمام و بلافاصله آنرا به اعضای هیأت گزارش کردم. با کمال تعجب آن‌ها اصلاً خوشحال نشدند. آن‌ها حتی به من فشار آوردند که این معامله را تأیید کنم و می‌گفتند که من اصلاً نمی‌فهمم که آن‌ها چه می‌خواهند. قضیه چنان تنظیم شده بود که پیاتاکف می‌توانست به مسکو بازگشته و با افتخار تمام نشان دهد که چگونه موفق به پائین آوردن قیمت‌ها شده است، در حالی که در واقع او پول را برای خرید مقدار زیادی چدن بی مصرف پرداخت کرده و به این ترتیب این را برای آلمانی‌ها میسر کرده بود که به او مقدار زیادی تخفیف بدهند. او موفق شده بود که از این حيله در مورد تعدادی معادن دیگر نیز استفاده کند. من رفتار آن‌ها را نمی‌توانستم درک کنم و فکر می‌کردم که شاید مسأله رشوه پولی در میان باشد.»

پیاتاکف در دادگاه، به این دزدی اعتراف کرد و اظهار داشت که در ارتباط با پسر تروتسکی - سدوف - عمل می‌کرده است و این که:

«بالا بردن قیمت‌های سفارشات اتحاد شوروی تماماً و یا بخشاً به جیب تروتسکی سرریز می‌شد.»

تروتسکیست‌ها در هر مکانی که توانسته بودند مأموران خود را بر کاری بگمارند، به خرابکاری دست زدند. از جمله می‌توان از تخریب در خطوط راه آهن که بارها به مرگ ده‌ها نفر انجامید، صنایع، نیروگاه‌های برق و معادن و هم چنین سرقت بانک نام برد. در همکاری بین مأموران تروتسکی و زینوویف با راست‌ها خرابکاری در زمینه کشاورزی، عمدتاً بر عهده راست‌ها بود. در پی این خرابکاری‌ها در زمینه کشاورزی و دامپروری، هزاران اسب، خوک و گاو از بین برده، کشت و تولید مواد غذایی هدف‌مند آلوده و هزاران تن گندم و سایر غلات توسط کولاک‌ها به آتش کشیده شدند. به مورد جاسوسی و خرابکاری در زمینه‌های بر شمرده در بالا در بخش اعترافات و دادگاه‌ها، دقیق‌تر اشاره خواهد شد.

تروتسکی در زمان تصدی بر مقام‌های مهم کشوری، تلاش کرد که پیروان خود را بر رأس بسیاری از مصادر کلیدی کشور قرار دهد که در زمان‌های مناسب توانستند ضربات خود را از طریق هدایت خرابکاری‌ها وارد سازند. از جمله آنان، این افراد بودند: نیکلای کرسینسکی - معاون کمیساریای خارجی، آرکادی ژزنگلتز - عضو کمیساریای خلق برای بازرگانی خارجی، کریستین راکوفسکی - سفیر در انگلستان و فرانسه، استانیسلاو راتایچک - رئیس مرکز نظارت شیمی، ایوان حراشه - مدیر صنایع شیمی، یورنوف - سفیر در ژاپن، آلکسی شستوف - یکی از اعضای رهبری شرکت‌های ائتلافی معادن زغال سنگ خاور و سیبری، گاوریل پوشین - مدیر کارخانجات شیمی در گورلووکا، یاکوف لیفشیتس - از اداره کنندگان صنایع راه آهن خاور، ایوان کنیاسف - مدیر راه آهن اورال، ژوزف توروک - معاون مدیر کل ترافیک در پرم، سوکولنیکوف - معاون کمیساریای

خارجی، پیاتاکف - کمیساریای صنایع سنگین. علاوه بر این تروتسکیست‌های در مصادر کلیدی، افراد دیگری نیز از سایر دار و دسته‌های ضد کمونیست در مقام‌های حساس کشوری حضور داشتند و از قدرت برگماردن دست نشانندگان خود در این یا آن پست و منصب و استفاده از آنان برای تخریب برخوردار بودند.

در تابستان ۱۹۳۴ برنامه‌ریزی یک توطئه نظامی در پادگان پتروساودوسک کشف شد. در تحقیقاتی که زیر نظر کیروف، عضو دفتر سیاسی و دبیر کمیته حزبی پتروگراد، انجام گرفت مشخص شد که دبیر سازمان حزبی منطقه اورال با یک هسته از اپوزیسیون در لنینگراد، مسکو، تفلیس و کیف در ارتباط بوده و در چاپخانه‌های حزبی اوراقی را به چاپ می‌رسانیده‌اند. زینوویف در نوامبر همان سال یکی از همکاران خود را به نام باکایف از مسکو به لنینگراد فرستاد. باکایف با فردی به نام لئونید نیکولایف که به علت بی‌نظمی و بی‌اعتمادی از حزب اخراج شده و از مدتی پیش، رفت و آمدهای کیروف را زیر نظر گرفته بود ملاقات کرد. در این ملاقات برنامه ترور کیروف نقشه‌ریزی شد. کیروف به دست نیکولایف در دسامبر به قتل رسید. باند تروتسکی - زینوویف از کیروف نفرت فراوان داشتند زیرا وی پس از استالین، در مقام دوم حزب قرار داشت و از وفادارترین کمونیست‌های لنینی بود. پس از این قتل یک سری ترورهای متعدد توسط عناصر آن باند در سراسر شوروی انجام گرفت که بالغ بر ۱۰۰ تن از اعضای حزب، اداری و طرفداران حزب مورد سوء قصد قرار گرفتند. از آن جمله‌اند: کویبیشف عضو دفتر سیاسی حزب، منشینسکی عضو کمیته مرکزی، ماکسیم گورکی و پسرش پشکوف. در آوریل ۱۹۳۴ مهندسی به نام بویارشینف که متوجه اتفاقاتی غیر عادی از جمله افزایش آتش سوزی‌ها و انواع خرابکاری‌ها در معادن ذغال سنگ کوزنتسک در سیبری شده بود، نگرانی خود را به آلکسی شستوف ابراز داشت. شستوف از وی خواست که در این باره با کسی سخن نگوید و او شخصاً این مشکل را دنبال خواهد کرد. چند روز بعد جسد مهندس نامبرده پیدا شد. در تحقیقات روشن شد که وی توسط یک تروریست بنام چرپوچین به قتل رسیده است. طرح‌های قتل مولوتف و استالین نافرجام ماندند. در لیستی که از جنایتکاران به دست آمد نام استالین، مولوتف، وروشیلف، شدانف، کاکانوویچ، کیروف، منشینسکی، گورکی و کویبیشف از جمله کسانی بودند که بایستی ترور می‌شدند. چگونگی بسیاری از ترورها و خرابکاری‌ها در بازجوئی‌ها و دادگاه‌ها روشن شد. برخی در ضمن پذیرش حقانیت دادگاه‌ها و واقعیت اعترافات، به احکام اعدام‌ها و محکومیت‌های طولانی زندان اعتراض دارند. در این مورد می‌بایستی موقعیت آن زمانی شوروی را در نظر گرفت که از درون با هزاران خرابکاری و ترور و جاسوس‌های رنگارنگ دول خارجی در بسیاری از مصادر حساس که موانعی بر سر رشد اقتصادی کشور بودند، مواجه بود. بازسازی کشوری که در پی جنگ جهانی اول و سپس در جنگ چهار ساله داخلی به ویرانی کشیده شده بود، ضرورت فوری داشت. افزون بر این، کشور در خطر حمله کشورهای خارجی

به ویژه آلمان هیتلری قرار داشت و هر گونه سرباز زدن از قاطعیت در اداره کشور که علاوه بر رشد اقتصادی، احتیاج به ساخت تسلیحاتی و دفاعی داشت، مسلماً خسارات و نتایج اسف باری را که شاید جبران ناپذیر می‌بودند، در پی می‌آورد. گیریم دادگاه‌ها، احکامی پایین‌تر را اعلام می‌کردند. چه تضمینی وجود داشت که آن جنایتکاران و خیانتکاران جاسوس به هنگام تهاجم آلمان نازی به شوروی، آغاز به ادامه اعمال پیشین خود و حتی شدیدتر نمی‌کردند.

مگر زینوویف و کامنف و تعدادی دیگر، دوبار در سال‌های ۱۹۲۷ و ۱۹۳۲ به کردار ضد حزبی خود انتقاد نکردند و پوزش نخواستند؟ ولی آن‌ها مجدداً در سال ۱۹۳۴ به فعالیت علیه حزب و کشور و این بار حتی به شرکت در ترور و خرابکاری دست زدند. کشور شوراهای به یک معنا در آن زمان در مقدمه یک جنگ قرار داشت و اوضاع و شرایط جنگی با شرایط عادی تفاوت فراوان دارد. اعدام در شرایط عادی، عملی ناشایست است و می‌بایست علیه آن به مبارزه برخاست و لیکن هیچ‌گاه نباید به مطلق‌گرائی گروید و شرایط مشخص را از دیده فرو نهاد. انگلس به درستی طرح می‌کرد که:

«دیالکتیک می‌گوید در جهان چیزی جاویدان نیست، در جهان همه چیز سپری و تغییر پذیر است. طبیعت تغییر می‌کند، جامعه تغییر می‌کند، اخلاق و عادات تغییر می‌کند، مفاهیم تغییر می‌کند خود حقیقت تغییر می‌کند و بهمین جهت دیالکتیک به همه چیز نقادانه می‌نگرد.»

برخی دیگر، به نادرستی لیک از روی وفاداری به تاریخ سوسیالیسم، صحنه بر تمامی دستگیری‌ها و محاکمات و اعدام‌ها می‌گذارند غافل از این که در بسیاری از موارد، نه تنها اشتباهاتی روی داد بلکه عمدتاً عناصر مخرب و ضد کمونیست توانسته بودند با نفوذ در حزب، مقامات امنیتی، دادگستری و ادارات به اتهامات نادرست و غیر واقعی به بسیاری از کمونیست‌های صادق و وفاداران به سیستم شوراها دست بزنند و پرونده سازی‌هایی بکنند. در این میان حتی برخی از کمونیست‌های راستین و انسان‌هائی پاک، جان باختند و یا برای مدتی در زندان و تبعید سربردند. چند سالی پیش پروفیسور گروور فور توانست با همراهی و یاری تتی چند از دانشگاہیان روسیه به مطالعه و بررسی بخشی از اسناد آرشیو حزب کمونیست شوروی، که تا آن زمان علنی نشده بودند، بپردازد. حاصل بررسی او کتابی است به نام «دروغ‌های خروشچف». در صفحات ۲۴۵ به بعد آن کتاب (ترجمه آلمانی) آورده شده است که خروشچف در سال ۱۹۳۸ از منصب خود به عنوان دبیر اول حزبی منطقه مسکو و حومه عزل و جانشین وی آلکساندر سربویچ شچرباکف شد.

شچرباکف در بازنگری احکام دادگاه‌های مسکو از سال‌های ۳۸-۱۹۳۷ پی به بسیاری از شکایات برد. در پی بررسی دقیق مشخص شد که در دادگاه‌ها خطاهای متعددی روی داده بود و هیأت سه نفره صحنه گزاران بر احکام که خروشچف نیز از آن جمله بود، غرض‌ورزی‌ها داشته‌اند. تنها برای سال ۱۹۳۷ از ۱۲۰۰۰ محکومیت صادر شده حدود

۹۰ درصد بی اعتبار و غیر قانونی اعلام شد و از محکومین که تعدادی از آنها اعدام شده بودند، اعاده حیثیت گردید. دو تن از هیأت سه نفره به اعدام محکوم شدند و خروشچف به سمت دبیر اول حزب در اوکراین تنزل مقام داده شد. ایگور لیگاچوف از رهبران امروزی حزب کمونیست روسیه در کتابی بنام «غبار زدائی از حقایق اتحاد شوروی» می‌نویسد:

«گاهی وقت‌ها، کمونیست‌ها را به طور دسته جمعی از حزب اخراج و به دنبال آن، از کار و منزل محروم ساخته و دستگیر می‌کردند. در مواردی هم بدون کمترین دلیلی به دشمنی با خلق متهم می‌ساختند. از جمله پدر من ژنرال گاردهای سرخ در جنگ‌های داخلی که به همراه همسرش از حزب اخراج و تیرباران گردیده بود، کاملاً تبرئه شد و به دنبال آن همسر، دو دختر و پسر وی به عضویت حزب کمونیست اتحاد شوروی درآمدند. آن‌ها فهمیدند که این کار، ربطی به حاکمیت شوروی و حزب کمونیست نداشته، بلکه ناشی از اشتباه رهبران محلی حزب و کار جاه طلبان سیاسی، دشمنان واقعی خلق بوده است که به درون ارگان‌های انتظامی نفوذ کرده بودند».

یاگودا که کمیساریای داخلی خلق و ریاست گ. پ. او. را بر عهده داشت از جمله این دشمنان نفوذ کرده بود که دارودسته مخصوص خود را داشت و پس از بر ملا شدن خیانت‌ها و جنایات‌اش، اعدام شد.

رهبری حزب کمونیست به این معضل آگاه بود و همواره در مورد آن هشدار می‌داد و در مواردی که جنایتکاران رخنه کرده در درون حزب و مقامات اجرائی و قضائی و انتظامی شناخته می‌شدند، به سزای اعمال ضد انسانی خود می‌رسیدند. استالین در پلنوم کمیته مرکزی در تاریخ مارس ۱۹۳۷ بیان داشت:

«از گزارشاتی که ما در پلنوم شنیدیم و از مباحثات پس از آن، چنین برمی‌آید که ما با سه واقعه‌ی اصلی دست به گریبانیم: یکم، با خرابکاری، جاسوسی، و مانور مأموران مخفی کشورهای دشمن و در بین آن‌ها تروتسکیست‌ها که تقریباً نقش بسیار فعالی ایفا می‌کنند، که یا زیاد و یا تقریباً با تمام سازمان‌های خودمان، حتی سازمان‌های اداری و اقتصادی و هم چنین سازمان‌های حزبی، مربوط می‌شوند. دوم، این که مأموران مخفی کشورهای خارجی، در بین آن‌ها تروتسکیست‌ها، نه فقط در تشکیلات پایه‌ای، بلکه به بعضی پست‌های پر مسئولیت نیز خزیده‌اند. سوم، بعضی از مسئولینی که در مرکز یا بخش‌ها نقش رهبری دارند، نه تنها نفهمیده‌اند که چگونه چهره واقعی این خرابکاران، مأموران مخفی خارجی، قاتلین و جاسوسان را بشناسند، بلکه تا آن جایی بی‌خیالی، خوش روئی و ساده لوحی از خود نشان داده‌اند که خود باعث

گردیده‌اند، مأموران مخفی کشورهای خارجی به این یا آن پست مسئولیت‌دار دست یابند».

کمیته مرکزی حزب کمونیست در ژانویه ۱۹۳۸ بیانیه‌ای با این مضمون منتشر کرد: «در بین کمونیست‌ها همیشه تعدادی کمونیست‌های مقام پرست هستند که کشف و افشاء نمی‌شوند. آن‌ها در جستجوی کسب اهمیت برای خود هستند و تلاش می‌کنند با پیشنهاد کردن بیانیه‌های حزبی و سرزنش اعضای حزب و حمله به آن‌ها، به ترفیعاتی برسند. آن‌ها در جستجوی این هستند که خود را در مقابل اتهام احتمالی به خاطر عدم هوشیاری، حفظ کنند، بدین ترتیب که بدون هیچ گونه تفاوت‌گذاری، اعضای حزب را سرزنش و با آن‌ها مبارزه می‌کنند... این نوع کمونیست‌های مقام پرست همیشه در نامناسب‌ترین شکل ایجاد وحشت از دشمنان مردم، در جستجوی امتیاز و برتری هستند. در جلسات حزبی آن‌ها همیشه آماده هستند با بوق و کرنا اخراج اعضای حزب را با دلایل مختلف فرمالیستی یا کاملاً بدون دلیل خواستار شوند... از این هم بدتر، در بسیاری از موارد، آن‌ها دشمنان مخفی شده‌ی مردم، خرابکاران و جاسوسان دو جانبه‌ی بودند. تحت عنوان ظاهری «تقویت هوشیاری»، با اهداف تحریک آمیز، تشدید اتهامات دروغین علیه اعضای حزب را، سازماندهی می‌کنند تا کمونیست‌های صادق و وفادار را از حزب اخراج نمایند. آن‌ها به این ترتیب می‌توانند ضرباتی را که باید به شخص خودشان وارد آید، برگردانند و موقعیتشان را در حزب حفظ کنند... آن‌ها می‌خواهند توسط اقدام‌های سرکوبگرانه، کادرهای کمونیست ما را مورد ضربه قرار دهند، نا آرامی به وجود آورند و سوء ظن اغراق آمیزی را در صفوف ما دامن بزنند».

در مصوبه مشترک شورای کمیساریای خلق و کمیته مرکزی حزب کمونیست به تاریخ نوامبر ۱۹۳۸ چنین می‌خوانیم: که عناصر نفوذی

«قوانین شوروی را آگاهانه زیر پا گذاشته، انسان‌های بی‌گناه را بر سر مسائل پوچ و حتی بی‌هیچ دلیل و مدرکی... جلب نموده و زندانی می‌کردند و سپس با جعل و تقلب در اسناد بازجوئی، علیه آن مردم بی‌گناه پرونده می‌ساختند و در عین حال با اهداف ماجراجویانه، از اتخاذ هرگونه تدابیری برای پوشش دادن و خلاصی فعالیت‌های ضد شوروی شرکای خود استفاده می‌کردند»

و در ادامه اشاره دارد، تصویب شد که:

«عملیات گسترده بازداشت و تبعید از طرف ارگان‌های کمیساریای امور داخلی و دادستانی کل کشور ممنوع است... شورای کمیساریای خلق و حزب کمونیست (بلشویک) اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به همه اعضای کمیساریای امور داخلی و دادستانی کل کشور اخطار می‌کنند که هر عضو با

کوچکترین تحطی از قانون اتحاد شوروی و رهنمودهای حزب و دولت، بدون توجه به شخص او، بر مبنای قواعد حقوقی شدیداً تحت تعقیب قرار خواهد گرفت. و. مولوتف ژ. استالین».

می‌بینیم که حزب، دولت و مردم شوروی به وجود چنان عناصر مخرب و نفوذی بورژوازی و یا نیروهای امپریالیستی که با اتهام‌های قلابی و بی اساس کمونیست‌های راستین و سایر وفاداران به کشور شوراهای را به اعدام و زندان محکوم می‌کردند، پی برده بودند و مصممانه در جهت سرکوب آن‌ها کوشیدند. از این رو هم نادرست است، هرگاه نارسائی‌هایی که نتیجه نفوذ عناصر ضد کمونیست بود، کتمان شود و هم این که، و این به مراتب بدتر و نارواتر، که این جنایات ضد بشری عوامل نفوذی تروتسکیست‌ها و جاسوسان خارجی به حزب کمونیست و دولت شوروی نسبت داده شود. چنین محکوم سازی بی اساس حزب و دولت اتحاد جماهیر شوروی، هر گاه از نا آگاهی نباشد مسلماً از موضع ضد کمونیستی سرچشمه دارد. آن جنایات و اعدام یا زندان و تبعید بیگناهان، حاصل نفوذ تروتسکیست‌ها و سایر جاسوسان ضد کمونیست می‌باشند که نمی‌باید به حزب کمونیست و دولت شوراهای نسبت داد بلکه می‌بایست آن‌ها را در زمره جنایات خیانتکارانی چون پیروان تروتسکی و دگر جاسوسان دانست.

تروتسکیست‌ها و سایر عناصر ضد کمونیست و انسان‌هایی که از روی نا آگاهی و تنها با اعتماد به گفتار جریانات بورژوازی کسب نظر و اطلاعات می‌کنند مدعی‌اند، که دادگاه‌ها فرمایشی و اعترافات ساخته و پرداخته مقامات امنیتی شوروی بودند. آنان برای این ادعای بی‌اساس خود، هیچ مدرک و سندی ندارند و از هر استدلال منطقی نیز فرار می‌کنند. چگونه است که صدها به درستی محکوم دادگاه‌ها، در هیچ یک از دادگاه‌ها کلامی بر بی گناهی خود نمی‌گویند و از شکنجه‌های ادعائی تروتسکیست‌ها و سایر ضد کمونیست‌ها سخنی بر میان نمی‌آورند. تمامی دادگاه‌ها به جز دادگاه‌های نظامیان، علنی بودند و برخی از دیپلمات‌های کشورهای خارجی مقیم شوروی و خبرنگاران و نویسندگان خارجی در آن‌ها حضور داشتند و نه تنها هیچ گزارشی مبنی بر غیر قانونی یا فرمایشی بودن دادگاه‌ها ارائه نداده‌اند بلکه عمدتاً اشاره به آزادی کامل متهمان در اعتراف و دفاع از خود داشته‌اند. چرا هزاران کمونیست بی گناه که در پی اتهامات دروغین عوامل نفوذی و بنابر رأی این عناصر محکوم شده بوند، توانستند رد اتهام بکنند و در بررسی‌های مجدد بدون عوامل نفوذی در کمیساریای امور داخلی و دادستانی، تبرئه و اعاده حیثیت شدند و مجدداً به حزب و خدمات دولتی بازگشتند، لیکن آن عده از خرابکاران و جاسوسان خارجی، اعتراف کردند، همدیگر را لودادند و رسوا کردند، روابط با تروتسکی را به عنوان رابط با بیگانه دقیقاً تشریح و اعلام ندامت و تقاضای پوزش کردند؟ بگذارید به نمونه‌هایی از مشاهدات آنانی که در دادگاه‌ها، ناظر بودند و آنچه را به نگارش در آورده‌اند، نگاهی بیفکنیم.

جوزف دیویس سفیر وقت آمریکا در شوروی تقریباً در تمامی جلسات دادگاه‌ها به همراه یک مترجم شرکت داشت. وی در تاریخ ۱۷ نوامبر ۱۹۳۷ نظر خود را درباره دادگاه‌ها به وزیر کشور آمریکا - کوردایل هُول - چنین مخابره کرد:

«من با بسیاری، اگر نه با همه اعضای سیاستمداران این جا صحبت نمودم. آن‌ها همگی - شاید با یک استثناء - متفق القول بر این عقیده‌اند که جریان دادگاه وجود یک دسیسه و یک توطئه ضد دولتی را به طور واضح اثبات نموده است.»

وی در تاریخ ۱۱ مارس همان سال در دفتر خاطرات خود یادداشت کرده بود که:

«دیروز دیپلمات دیگری در حین صحبت درباره‌ی جریان دادگاه تذکری پر معنی داد. او عقیده داشت، در جرم متهمین شکی وجود ندارد. ما به عنوان ناظران خارجی در آن مورد جریان دادگاه هم عقیده‌ایم. دنیای خارج برعکس، به جریان دادگاه بر اساس اخبار مطبوعات، به عنوان جریان ساختگی نگاه می‌کند و این شاید خوب باشد، دنیای خارج را به همین باور بگذاریم.»

او در بخشی دیگر از خاطراتش به پیامی که در ۱۷ مارس ۱۹۳۸ به منشی دولتی آمریکا فرستاده است، این چنین اشاره دارد:

«بعد از این که هر روز شهود و چگونگی اظهارات آن‌ها را مورد توجه قرار دادم و همچنین از تأییدهای ناخواسته‌ای که ابراز می‌شد و فاکت‌های دیگری که این دادرسی را مشخص می‌کرد، نت برداری کردم، در تطابق با فاکت‌های دیگر، فکر می‌کنم که حکم را می‌توان تأیید نمود. البته آن چه که به متهمین مربوط است، آن‌ها بر مبنای قانون شوروی جنایات زیادی مرتکب شده‌اند، جنایاتی که توسط مدارک ثابت شده است، مدارکی که هیچ شک عقلانی نسبت به آن‌ها ممکن نیست. دیگر این که حکم دادگاهی که آن‌ها را به علت خیانت‌شان مقصر می‌داند و حکمی که براساس قانون جزائی اتحاد جماهیرشوروی، مجازات را معین کرده است، محقانه می‌باشد. این برداشت عمومی دیپلمات‌هایی است که در جریان این محاکمه بوده‌اند، و مدرکی است ناشی از موجودیت یک توطئه بی اندازه جدی» (کتاب مأموریت درمسکو).

یادداشت دیویس در ۴ ژوئیه ۱۹۳۷ درباره دادگاه‌ها چنین بود:

«به نظر می‌رسید، که قابل اعتمادترین شخصیت‌های فکری بر این باورند که توطئه‌ی تدارک دیده شده با هدف کودتا توسط ارتش به احتمال قوی کمتر علیه شخص استالین، بلکه خیلی بیش‌تر علیه سیستم اداری و حزب، سمت‌گیری شده بود و استالین با سرعت، شهامت و نیروی طبیعی‌اش ضربه خود را بر آن وارد آورد.»

لیون فُیشت وانگر نویسنده سرشناس آلمانی که به علت یهودی بودن مجبور به ترک آلمان و سکونت در فرانسه شده بود، در دومین سری دادگاه‌ها به عنوان ناظر شرکت کرد. او در کتاب «مسکو ۱۹۳۷» چنین می‌نویسد:

«تا زمانی که من هنوز در اروپا بودم، اتهامات زینوویف را نتیجه بی اعتمادی ارزیابی می‌کردم. به نظرم می‌رسید که متهمان را در زیر فشار به اتهامات تاریخی و ادار می‌کرده‌اند. از نظر من، روند محاکمه یک صحنه سازی نمایشی وحشتناک در محدوده عالم هنر بود... اما، بعد از آن که در جلسه دادگاه دوم در مسکو حضور یافتم، پیتاکف، رادک و دوستان آن‌ها را دیدم و سخنان‌شان را شنیدم، احساس کردم، تحت تأثیر این تأثرات که متهمان چه می‌گفتند و چگونه استدلال می‌کردند، تردیدهای من مثل نمک در آب حل شد.»

آکساندر ورت، خبرنگار، در کتابش بنام «مسکو ۴۱» در بخش «محاکمه توخاچفسکی» می‌نویسد:

«من هم متقاعد شده‌ام، که پاکسازی در ارتش سرخ در رابطه با وحشت استالین از جنگ تهدید آمیز با آلمان است. توخاچفسکی چه کسی بود؟ یکی از کارکنان اداره‌ی دوم فرانسوی، مدتی پیش به من گفت که توخاچفسکی طرفدار آلمان بود. و چک‌ها واقعه فوق العاده‌ای را از ملاقات توخاچفسکی در پراگ تعریف کردند. در پایان یک ضیافت - او تقریباً مست بود - از دهانش پرید، که تنها امید برای چکسلواکی و روسیه، معاهده با هیتلر است و شروع کرد به استالین توهین کردن. چک‌ها از گزارش آن به کرملین خودداری نکردند و این به معنای پایان کار توخاچفسکی و بسیاری از طرفدارانش بود.»

سفیر وقت سوئد جیلنز تیرنا که از ناظرین در دادگاه‌ها بوده است در گزارشی به مقامات سوئدی به تاریخ ۳ فوریه ۱۹۳۷ می‌نویسد:

«.... همان طور که می‌دانیم، فرضیه‌هایی نیز مطرح شده‌اند بر این که در مورد متهمان از نوعی داروی پزشکی، مخدر و یا هیپنوتیزم استفاده شده است، فرضیه‌ای که برای آن مدرکی وجود ندارد، لذا تا اطلاع ثانوی نباید بر روی آن حساب کرد. توضیح پذیرفته شده عادی این است که برای دستگیر شدگان، امید به نجات زندگی خود یا حداقل فردی از اعضای خانواده‌شان، تعیین کننده بود، زیرا آن‌ها در برابر دادستان به طرزی بسیار غیر عادی سست اراده بودند و بنابراین شور و شوق به اعتراف، باید به یک مشخصه خالص صیانت تعبیر شود.»

من به سهم خود به واقعی بودن این توضیح، اطمینان چندانی ندارم. تجربیات گرفته شده از زینوویف و سایر دادگاه‌های مشابه، بایستی آن درس عبرتی را به من داده باشند، که حتی اظهار دیوانه‌ترین احساس خویشتن را مقصر دانستن، و

اتهامات علیه شریک جرم، برای متقاعد ساختن دادگاه جهت صدور احکامی ملایمتر کفایت ندارد. علاوه بر این، به نظر نمی‌آید که بسیاری از متهمان به هنگام بیان اعترافات خود، برای دادگاه و حاکمان از حربه چاپلوسی استفاده کرده باشند. ضمناً تمامی رفتار شخصی آن‌ها، به طوری که کوشیدیم بدان اشاره کنیم، در تضاد با این فرضیه بود. خلاصه اینکه، به صرفه نیست که به بطن این اعترافات رفته و در جهت درک رمز و راز آن‌ها تلاش نمائیم. این هست و باید به صورت معمائی غیر قابل حل نیز باقی بماند».

یکی دیگر از ناظرین خارجی در دادگاه شخصی به نام دنیس نوول پریت بود وی یک حقوقدان بین‌المللی، قاضی و عضو پارلمان انگلستان بود و در تمامی طول دادگاه زینوویف و دیگر متهمان به عنوان ناظر شرکت داشت. در کتاب وی به نام «زینوویف و کامنف در دادگاه خلق» چنین می‌خوانیم:

«احتمالاً متداول‌ترین انتقادات چنین‌اند: این باور کردنی نیست که افراد مورد نظر، این چنین آشکار و صریح به آن جرائم جدی اعتراف کرده باشند - به این ترتیب در این زمینه، افکار به آن سوئی سوق داده می‌شوند که، این اعترافات از طریق «اعمال فشار» و یا دیگر روش‌های غیر انسانی گرفته شده‌اند... روشن است، آن مدارک ارائه شده که متهمان با آن‌ها مواجه شدند و فرصت بررسی و موضع‌گیری را دارا بودند، مدارکی انکار ناپذیر بودند. آن‌ها به همین علت، شیوه اعتراف به گناهان خود را برگزیدند. آن‌ها افرادی با هوش و با تجربه بودند، و اظهار داشتند که خطا کارند. در نتیجه به راحتی می‌توان گفت که مسأله به طور کامل حل شده است. اما برای بسیاری از منتقدان، قضیه بدین سان طرح می‌شود، که اعترافات می‌توانند از طریق خشونت، تهدیدات یا وعده‌ها گرفته شده باشند... آیا کوچکترین سندی در این مورد وجود داشته است؟... برای من به دلایل متعدد روشن شده است که به گونه‌ای ناممکن می‌توان به اجباری گرفتن اعترافات اشاره کرد. در مورد اغلب این متهمان باید به یاد داشت، که آن‌ها انقلابیونی سرسخت و بسیار با تجربه هستند، مردانی دانشمند و دانا و از روی تجربیات شخصی، آشنا با انواع مختلف زندان‌ها و روش‌های تحقیقی و بیش از هر کس آشنا با روحیه و مواضع ارگان‌های دولتی، که اتهامات آنان را بررسی می‌کردند. اگر کمیساریای خلق در امور داخلی که در پلیس امنیتی به کارمندان و اطلاعات دسترسی داشت، این اعترافات را از طریق وعده‌های کاذبی از قبیل احکامی ملایم گرفته باشد، یقیناً هیچ کس به جز آن انقلابیون با تجربه‌ای که من بر روی نیمکت متهمان در مسکو دیدم، شایسته این نیستند، که در مورد بی ارزش بودن کامل این وعده‌ها در شرایط این دادگاه، قضاوت نمایند. اگر معمول بود که کمیساریای خلق، اعترافات را با

توسل به خشونت سبب گشته باشد، بهترین امکان این بود که این افراد در مقابل خشونت مقاومت کرده و پس از آن با امیدواری کامل به بی اعتبارنمودن دشمنان خود و جلب همدردی مردم، در مقابل تمام جهان، آن‌ها را افشاء می‌نمودند.... به هر حال برای فردی که محاکمات را در دادگاه دنبال نموده است، آشکار بود که اعترافات شفاهی بیان شده در آن جا، نه تحمیل و نه حفظ شده بودند. بدون شک شرکت در آن چنان نمایش مسخره‌ای از توانائی ذهنی یک انسان عادی خارج است».

پریت بسیاری صفحات را به قانونی بودن دادگاه و واقعی بودن اعترافات اختصاص داده است که به منظور جلوگیری از طولانی‌تر شدن مقاله، به همین چند نقل قول که کاملاً گویا هستند، بسنده می‌کنم. در نظر داشته باشیم که نه حقوقدان پریت و نه دیگر ناظرانی، که به نوشته آنان اشاره رفت، هیچکدام کمونیست و یا طرفدار کشور شوراهای نبودند. حتی برخی از آن‌ها بنابر موقعیت سیاسی - اجتماعی خود، سخت ضد کمونیست بودند و لیکن برخلاف آن مطبوعاتی که حتی ناظری در دادگاه‌ها نداشتند، به مانند نشریات هرست و انواعهم، که خود سانسوری را در بیان واقعیات جامعه شوروی و دروغگوئی را پیشه کرده بودند، آنان آنچه را که شاهد بودند بازگو کردند. هم اکنون نیز خود سانسوری در اکثر قریب به اتفاق مطبوعات و رسانه‌های بورژوازی حاکم است. کدام واقعیات درباره جنایات امپریالیست‌ها در مطبوعات و رسانه‌های بورژوازی منتشر و بازگو می‌شوند؟ اگر از تعداد معدودی که حتی از انگلستان دست تجاوز نمی‌کنند بگذریم، در کدام مطبوعات و رسانه‌ها، از دست اندازی‌های امپریالیست‌های غرب در اوکراین، سوریه، کشورهای آفریقائی و آمریکای لاتین و سایر نقاط جهان، از چگونگی و علل رشد داعش و همراهی‌های امپریالیسم آمریکا و اقرارش چون ترکیه و عربستان و..... کلامی نوشته یا گفته می‌شود. از دست اندازی‌های امپریالیسم روس و دارودسته پوتین در این یا آن مورد، در رسانه‌های بورژوازی غرب فراوان سخن می‌رود، زیرا رقیب است. همواره تحریف، ناسزا و دروغگوئی و در بسیاری موارد لجن پراکنی به شوروی در دوران حاکمیت شوراهای، جزئی از برنامه رسانه‌های بورژوائی خود سانسور بوده و هست و خواهد بود، زیرا آن حکومت، دشمن طبقاتی بود و مابین دشمن طبقاتی و رقیب، تفاوت بسیار است. با رقیب می‌توان در زمان‌هایی کنار آمد، همان‌گونه که دیروز پوتین در کنار سایر امپریالیست‌های غربی در کمیسیون هشت نفره و غیره نشسته بود و با هم برنامه می‌ریختند و فردائی نه چندان دور، امکان تکرار موجود است، و لیکن رفتار با دشمن طبقاتی دیگرگون است، و از این روست که خود سانسوگران بورژوازی همچنان با آن شوروی‌ای که دیگر حیات ندارد، عناد می‌ورزند. اینان از آنچه که نیست نمی‌ترسند، بلکه از تاریخ آن، از دستاوردهای آن، از ایده حاکم بر آن ترس دارند، از آن ترس دارند که آن تاریخ، آن دستاوردها، آن ایده در دگر جایی حاکم گردد. تحریف، راهی است که شاید جلوگیری شود.

این سخن سر دراز دارد. چه قدر ناروا خواهد بود هر گاه نوشته‌ها و یا گفتار رسانه‌های بورژوائی و ضد کمونیست‌هائی همچون تروتسکیست‌ها و سوسیال دموکراسی را منبعی برای دست یابی به آگاهی قرار دهیم. زمانی آگاهی حاصل خواهد آمد که علاوه بر مطبوعات و رسانه‌های بورژوائی، به نشریات و منابع واقعاً کمونیستی و مترقی نیز مجدانه رجوع شود، گنه نظر و واقعیات اعمال آن‌هائی که به مخالفت با کشور شوراهای برخاستند بر رسی شود، قیاس به عمل آید و دقیقاً تعمق گردد که کدام ایده، نظر، عمل و سیستم اجتماعی در سوی سلامتی جامعه انسانی و طبیعت، صلح جویانه و ضد توحش، آزادی و برابری، خوشبختی و رفاه انسان‌ها - انسان‌های نودونه درصدی و نه آن یک درصدی‌ها - بوده و می‌باشد. در پایان این بخش، اشاره‌ای داریم گذرا به خاطرات توکایف، یکی از مخربین زمان مورد بحث، که افشاگر مواضع و اعمال ضد کمونیستی تروتسکیست‌ها و سایر ضد کمونیست‌ها در دهه سی قرن پیش می‌باشد. توکایف سرهنگ ارتش و از اعضای یک دارودسته ضد حزبی و ضد شوروی بود، که توانسته بود چهره خود را بپوشاند و از مجازات رهایی یابد. وی در سال ۱۹۴۷ در حین یک مأموریت دولتی در آلمان، به شوروی بازنگشت و زندگی در کشورهای غربی را برگزید. وی در کتاب خاطرات خود با عنوان «رفیق ایکس»، که سالیانی بعد و در خارج از شوروی نگارش و انتشار یافت، از وقایع گذشته شوروی و فعالیت‌های خود، از جمله چنین یاد می‌کند:

«شرایط ما یک تراژدی بود. یکی از کادرها، بلینسکی، خاطرنشان ساخت، وقتی ما تصور می‌کردیم، که استالین آدم نالایقی است و قادر نخواهد بود صنعتی کردن و رشد فرهنگی را متحقق سازد، دچار اشتباه بودیم» (صفحه ۷۵).

درجائی دیگر:

«یکی از وظایف من این بود، که حمله علیه بعضی رهبران اپوزیسیون در دریای آزوفشن، دریای سیاه و شمال قفقاز را، که رئیس آن‌ها ب.پ. شبولدایف، دبیر اول کمیته منطقه‌ای حزب و عضو کمیته مرکزی بود، خنثی کنم. هیچ کدام از سازمان‌های ما با گروه شبولدایف - ینوکیدسه کاملاً در تطابق نبود، اما ما می‌دانستیم که آن‌ها چه می‌کنند و رفیق ایکس، بودن در کنار آن‌ها را در لحظات بحرانی، یک وظیفه انقلابی می‌دانست. ما در برخی مسایل اختلاف نظر داشتیم»

و در صفحاتی بعد ادامه می‌دهد:

«اختلاف آشکار استالین با ینوکیدسه در عمل برمی‌گردد به قانون ۱ دسامبر ۱۹۳۴ که مستقیماً بعد از قتل کیروف تصویب شد. ینوکیدسه با تعدادی از مردان ضد کمونیست اطراف خود که به لحاظ تکنیکی کارآمد و برای جمع

مثمر ثمر بودند، مدارا می‌کرد... ما قدرت رئیس کمیساریای داخلی یاگودا را نه در نقش یک خدمت گذار بلکه در نقش یک دشمن رژیم می‌شناختیم» (صفحات ۱۷ تا ۲۲).

«یاگودا از کمیساریای داخلی اخراج شد و ما حلقهء اتصال مهمی را در سازمان مخفی اپوزیسیون خود از دست دادیم» (صفحه ۶۳).
در جایی دیگر از همان خاطرات می‌خوانیم:

«ما تلاش می‌کردیم تا حد ممکن افراد بیشتری را از حزب اخراج کنیم. ما کسانی را اخراج می‌کردیم که هیچ دلیلی بر آن نداشتیم. تنها هدفی را که دنبال می‌کردیم، این بود که تعداد افراد ناراضی را افزایش داده و تعداد متحد با خود را گسترش دهیم» (صفحه ۱۷۷).

توجه کنیم که این عبارات و اعترافات به توطئه و خیانت و همچنین نکات مورد اشاره بعدی را، توکایف در کشور امپریالیستی آرزوئی‌اش و نه در شوروی سوسیالیستی و در زیر «شکنجه» می‌نویسد. او با افتخار از خیانت‌های خود و دیگران سخن می‌گوید، زیرا ایده و آمال‌اش دنیای بورژوازی غرب بوده است. در صفحه ۲۷۴ اذعان دارد که:

«رفقای من و خودم، بزرگترین تمجید کننده‌ی ایالات متحده‌ی آمریکا شدیم»
و پیش‌تر در صفحه ۱۸۹ نظر خود درباره انگلستان را چنین توضیح می‌دهد:

«آزادترین و دموکرات‌ترین کشور جهان است».

آخرین اشاره به کتاب توکایف:

«رادک مدارک مهمی را رو کرد که بر اساس آن بوخارین دستگیر، محکوم و تیرباران شد. ما از خیانت رادک دو هفته پیش از دستگیری بوخارین اطلاع داشتیم» (صفحات ۶۸ و ۶۹ - چاپ لندن ۱۹۵۶).

به این مدارک در بخش دیگر اشاره خواهیم داشت. توکایف آزادانه در انگلستان زندگی می‌کرد و خاطرات خود را از اعمال جنایت کارانه گروه خود و سایر گروه‌ها با احساسی «قهرمانانه» به نگارش در می‌آورد، مگر این که تروتسکیست‌ها و دیگر ضد کمونیست‌ها مدعی شوند که گویا او هم جاسوس استالین بوده و یا زیر شکنجه، مجبور به چنان بازگوئی‌هایی گشته است. از چنان عنصری، چنین ادعائی بعید نیست. لنین، چه خوب می‌گفت که:

«علت اینکه تروتسکی از فاکت‌ها و اشارات مشخص پرهیز دارد، همانست که این فاکت‌ها و اشارات، تمام بانگ‌های پر خشم و جملات پر طمطراق او را بی رحمانه تکذیب می‌نماید».

و

«تروتسکیست‌ها، فریب کارگران را در نظر دارند».

رهبران امروزی جریان تروتسکیستی، همان شیوه را پی گرفته‌اند و به قول حافظ، آنچه استاد ازل گفت بگو، می‌گویم. روزی برتولد برشت، شاعر کمونیست و ضد فاشیست گفته بود، و چه نیک گفته بود: کسی که حقیقت را نمی‌داند، نادان است. اما کسی که می‌داند و کتمان می‌کند، تبهکار است.

قسمت چهارم

چکیده‌ای از دادگاه‌ها و اعترافات

تروتسکیست‌ها و زینوویف‌ها که از سال ۱۹۳۳ به هم نزدیک شده بودند، برنامه ترور رهبران حزب و مقامات دولتی را در دستور کار قرار دادند. در حالی که دارودسته زینوویف - کامنف روابطی با برخی تروریست‌های درون شوروی داشتند، تروتسکی اقدام به اعزام تروریست از آلمان یعنی کسانی را که در ارتباط با سازمان جاسوسی آلمان نازی فعالیت داشتند، نمود. ناتان لوری، کونون برمن - یورین و فریتز داوید با نام مستعار ایلیا داوید کروگلیانسکی، اولین گروه اعزامی بودند، که در پی آن جاسوسان دیگر، والننتین آلبرگ و موشه لوری با نام مستعار آلکساندر امل به آن‌ها پیوستند. ناتان لوری دستور داشت که زیر نظر یک مهندس آلمانی بنام فرانتس وایتس که در استخدام دولت شوروی بود، فعالیت کند. فرانتس وایتس که عضو حزب ناسیونال - سوسیالیست آلمان بود از طرف گشتاپو، وظیفه جاسوسی و هم فکری در برنامه ریزی ترورهای دارودسته‌های تروتسکی - زینوویف را بر عهده داشت. بعدها، هر پنج جاسوس اعزامی تروتسکی، دستگیر و در دادگاه زینوویف - کامنف (دادگاه اول مسکو - ۱۹۳۶) متهم شناخته و به زندان محکوم شدند. شرح بالا بخشی و آنچه پس از این آید، از اعترافات آنان است. زمانی پیش از اعزام برمان یورین و فریتز داوید، آن‌ها جلسه‌ای مشترک با تروتسکی در شهر کپنهاگ به تاریخ نوامبر ۱۹۳۲ داشتند. یورین جریان این نشست را چنین توضیح داد:

«من دوبار با تروتسکی ملاقات داشتم. او مرا در کارهای سابقم بازجویی کرد. بعد با موضوع شوروی شروع کرد و گفت: استالین مهمترین مسأله است. استالین باید از نظر فیزیکی نابود شود. او گفت که هیچ روش مبارزاتی دیگری قابل استفاده نیست. او گفت برای انجام این کار، افرادی لازمند که جرأت داشته باشند و آماده باشند که خود را برای انجام این کار، و به گفته‌ی او قربانی کنند.... من از او پرسیدم که کجای ترورهای فردی با مارکسیسم هم خوانی دارد؟ او گوشزد نمود، در شوروی اتفاقاتی افتاده است که مارکس نمی‌توانست

آن‌ها را پیش بینی کند. او در ادامه بیان داشت، به جز استالین باید گاگانویچ و وروشیلوف نیز کشته شوند.»

تروتسکی به دیگر جاسوس خود فریتز داوید در همان نشست گفته بود:

«ترور استالین یک وظیفه تاریخی است. یک انقلابی واقعی دستش نمی‌لرزد. تروتسکی در مورد «نارضایتی عمومی» در شوروی صحبت کرد.»

داوید سؤال می‌کند

«که آیا این نارضایتی با جنگ میان شوروی و ژاپن ناپدید می‌شود یا نه»

تروتسکی پاسخ می‌دهد:

«نه برعکس، در چنین شرایطی دشمنان و نیروهای ناراضی با هم متحد شده و سعی می‌کنند که رهبری توده‌های ناراضی را برعهده بگیرند، آن‌ها را مسلح کنند و علیه مأموران اداری سلطه جو رهبری کنند.»

فریتز داوید در آخرین دفاع خود اظهار داشت:

«لعنت به تروتسکی! من به این مرد که مرا به روز سیاه نشانید و مرا وادار به انجام این جنایت نا بخشودنی کرد، لعنت می‌فرستم.»

ویشینسکی، دادستان دادگاه‌های دارودسته‌های تروتسکی - زینویف بود. پاسخ متهمین به سؤال‌های ویشینسکی در بسیاری از موارد سبب پی بردن دادگاه به موجودیت عناصری و یا گروه‌هایی از خرابکاران پنهانی و دستگیر نشده می‌انجامید. از جمله، در دادگاه پس از سؤال از رادک و نام بردن وی از توخاچفسکی، به تشکل نظامیان کودتاچی دست نشانده آلمان پی برده شد. در سؤال از تروتسکیست آلمانی والتین آلبرگ، برخی ارتباطات تروتسکی بیشتر برملا گردید. اینک گوشه‌هایی از آن پرسش و پاسخ:

«ویشینسکی - چه اطلاعاتی از فریدمن دارید؟

آلبرگ - فریدمن از اعضای تروتسکیست‌ها در برلین بود که به شوروی فرستاده شد.

ویشینسکی - می‌دانستید که فریدمن در رابطه با سازمان جاسوسی آلمان بود؟

آلبرگ - در این مورد چیزهایی شنیده‌ام.

ویشینسکی - آیا تروتسکیست‌های آلمانی و پلیس آلمان با هم ارتباط دائمی داشتند.

آلبرگ - آری، آن‌ها با موافقت تروتسکی در ارتباط دائم با هم بودند.

ویشینسکی - از کجا اطلاع دارید که آن‌ها با آگاهی و موافقت تروتسکی با هم ارتباط داشتند؟ آلبرگ - من خودم یکی از این ارتباطات بودم و این ارتباط به دستور تروتسکی برقرار شد.

ویشینسکی - ارتباط شما با کی؟ آلبرگ - با پلیس مخفی فاشیستی.

ویشینسکی - در نتیجه می‌شود گفت که شما اعتراف می‌کنید که با گشتاپو در تماس بودید؟

آلبرگ - من این را انکار نمی‌کنم. سال ۱۹۳۳ ارتباط منظمی میان تروتسکیست‌های آلمان و پلیس فاشیستی آلمان سازماندهی شد.»

آلبرگ سپس چگونگی ورود به شوروی را با یک پاسپورت قلابی که توسط برادرش و سایر مأموران گشتاپو آماده شده بود، توضیح می‌دهد. فرستاده‌ی دیگر تروتسکی، ناتان لوری اعتراف کرد که با فرانتس وایتس در شوروی تماس گرفته بود. او به سؤال ویشینسکی راجع به فرانتس وایتس، پاسخ می‌دهد:

«فرانتس وایتس از اعضای حزب ناسیونال سوسیالیست آلمان بود. او از طرف هیملر که در آن زمان رهبر اس. اس. بود و بعد ریاست گشتاپو را به عهده گرفت، به شوروی فرستاده شده بود.

ویشینسکی - فرانتس وایتس نماینده‌ی هیملر بود؟

لوری - فرانتس وایتس از طرف هیملر برای انجام مأموریت‌های تروریستی فرستاده شده بود.»

مشابه همین سیاست را زینویف بر عهده داشت. همان گونه که پیش‌تر آمد، یکی از مریدان زینویف به نام باکایف، ترور کیروف را با موفقیت انجام داد. در دادگاه باکایف، ارتباط وی با زینویف و کامنف روشن شد و لیکن وی به شرکت آن دو در طرح ترور، اقرار نکرد و زینویف - کامنف تنها به جرم ارتباط و اطلاع به زندان محکوم شدند. در تصمیم دادگاه (۱۹۳۴) آمده است:

«دادگاه مدرکی در دست ندارد، که بتواند به وسیله آن ثابت کند که اعضای تشکیلات مرکزی مستقر در مسکو در جریان قتل رفیق کیروف در سال ۱۹۳۴ شرکت داشته و یا ادعا کنند که مستقیماً دستور انجام این کار را داده باشند. اما از طرف دیگر، دادگاه کاملاً ثابت نمود که اعضای تشکیلات مرکزی ضد انقلابی مستقر در مسکو از نیات ضد انقلابی رهبران تروتسکیست در لنینگراد، اطلاع داشتند و آن‌ها را به این کار تشویق می‌کردند.»

آن دو در دادگاه سال ۱۹۳۶ بر اساس مدارک انکار ناپذیر جدیدی که بدست آمده بود، به این اتهام خود اعتراف کردند. زینویف و کامنف یک بار به علت راه اندازی تظاهرات ضد حزبی و دولت به همراه تروتسکی از حزب اخراج شده بودند. آن‌ها پس از انتقاد از خود و تقاضای پوزش از حزب، مجدداً به حزب بازگشتند. دگر بار آن دو در جریان ضد حزبی موسوم به ریوتین از حزب اخراج گردیدند. آن دو مجدداً از خود انتقاد و تقاضای پوزش کردند. کامنف در تاریخ ۲۱ نوامبر ۱۹۳۳ در تقاضا به استالین نوشت:

«من به شما با تقاضای شخصی پر شور و حرارت مراجعه می‌کنم. به من برای از بین بردن احمقانه‌ترین دوره زندگی من که مرا در پانزده سالگی انقلاب، به جدائی کامل از حزب و دولت شوروی سوق داد، کمک کنید. تلاش و مبارزه من از همان ابتدا علیه کمیته مرکزی و شخص شما حماقت بود، همبستگی با اپوزیسیون لنینگراد حماقت بود، اتحاد با تروتسکی حماقت دوباره و نابخشودنی بود. من گفتگو با شما را به یاد می‌آورم، گویا هنوز در سال ۱۹۲۵ بود، زمانی که شما به من گفتید “ اتحاد با تروتسکی همه ما را نابود می‌کند.” حق با شما و تنها با شما بود. برای من غم انگیز است که دیر به این شناخت دست یافتیم.... من صادقانه می‌خواهم که به این مرحله از زندگی خود خاتمه بخشم و دوباره در صفوف رفقائی که با آن‌ها زندگی آگاهانه خود را آغاز کردم، باشم. در این زمینه به من کمک کنید. از تقاضای من به حزب بلشویکی و کمیته مرکزی حمایت کنید...».

کامنف و زینوویف مجدداً بخشوده شدند و به درون حزب بازگشتند. آنان در این زمان صداقت نداشتند و به دروغ و با ریا، از خود انتقاد کرده بودند. آنان به همدستی خود با باند تروتسکی که در آن اوضاع و زمان، نقش ستون پنجم آلمان نازی را بر عهده گرفته بود، ادامه دادند.

دارودسته زینوویف - کامنف به خیانت خود در دادگاه ۱۹۳۶ اعتراف کردند. کامنف در دفاعیه خود گفت:

«امید ما بر این بود که کشور در حل موانعی که با آن‌ها دست به گریبان بود شکست بخورد و بُروز وضعیت بحرانی در اقتصاد و ورشکستگی سیاست اقتصادی، رهبری حزب و کشور را به صورتی واضح و روشن دچار ورشکستی سازد. کشور تحت رهبری کمیته مرکزی حزب کمونیست، با غلبه بر تمام مشکلات و با پیروزی، در راه رونق اقتصادی به جلو پیشرفت می‌کرد. ما نا خواسته، شاهد آن بودیم. پس می‌توان گفت که ما باید از مبارزه دست برمی‌داشتیم. اما منطق مبارزاتی ضد انقلاب، تلاش بی منطق آشکار برای رسیدن به قدرت، ما را به جهت دیگری کشانید.».

به اظهار پشیمانی و پوزش این عناصر مخرب، دیگر اعتمادی نبود. آن‌ها چند بار به چنین عهده‌ی وفا نکردند. وی در دادگاهِ آخرین، اعتراف کرد که در دسیسه‌های ضد شوروی دست داشته است و حتی از عهده‌ای دیگر نیز در همکاری با خود نام برد. او چنین گفت:

«از آن جایی که ما می‌دانستیم که امکان خواهد داشت که افشاء شویم، گروه کوچکی را برای ادامه‌ی عملیات تروریستی سازماندهی کردیم. برای انجام این مأموریت، ما سوکولنیکوف را انتخاب کردیم. ما به این نتیجه رسیدیم که رادک و سربریاکف می‌توانستند با موفقیت این مأموریت را به نفع تروتسکیست‌ها

انجام دهند. طی سال‌های ۱۹۳۲، ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ من شخصاً در ارتباط با تومسکی و بوخارین بودم و در مورد مواضع سیاسی آن‌ها تحقیق می‌کردم. آن‌ها از طرفداران ما بودند. وقتی من از تومسکی در مورد شیوه‌ی تفکر ریگف سؤال کردم، او جواب داد: «ریگف مثل شما فکر می‌کند». در جواب سؤال من در مورد عقاید بوخارین، او جواب داد: «بوخارین مثل من فکر می‌کند ولی از روش دیگری استفاده می‌کند. او با خط حزب موافق نیست، اما لجوجانه این روش را دنبال می‌کند که خودش را در حزب جا بزند و سعی می‌کند که نظر و اعتماد رهبری را به خودش جلب کند».

کامنفر در دادگاه آخرین تلاش کرد که اغلب از تروتسکیست‌ها نام ببرد، و این احتمالاً از دو سو است. یکم این که تبه‌کاری‌ها را عمدتاً به تروتسکی نسبت دهد و خود را با مظلوم نمایی، فردی فریب خورده نشان دهد و دوم این که، در واقعیت امر تمامی ارتباط با نیروهای فاشیستی آلمان و سازمان‌های جاسوسی آلمان و ژاپن، توسط تروتسکی برقرار و هدایت می‌شد.

پیاتاکف دستیار تروتسکی و در واقع نماینده مقام اول وی در شوروی بود. پیاتاکف در دادگاه به بسیاری از خیانت‌ها، دزدی و همکاری تروتسکی با آلمان نازی اقرار کرد. او از یاران تروتسکی در تظاهرات ضد حزبی ۱۹۲۷ بود که به همراه تروتسکی از حزب اخراج شد. او در پی انتقاد از خود و پوزش از حزب، مجدداً به عضویت حزب پذیرفته شد و پس از مشاغلی چند در صنعت شیمی و حمل و نقل در سال ۱۹۳۱ به عنوان یکی از اعضای رهبری سازمان برنامه اقتصادی برگزیده شد. پیاتاکف در همین سال به همراه یک هیأت تجاری و با سمت رهبری آن به منظور خرید ماشین آلات صنعتی، عازم برلین شد. پیش‌تر درباره این سفر تجاری از زبان مهندس آمریکائی لیتل‌پیچ مختصراً اشاره شده بود. در این سفر، پیاتاکف با لئو سدوف پسر تروتسکی که به عنوان دانشجو در برلین ساکن شده بود تا وظیفه برقراری ارتباطی را انجام دهد، ملاقات کرد. برقراری این ملاقات از طریق یک مهندس روسی بنام اسمیرنوف که از اعضای هیأت تجاری بود و سابقه سیاسی مشابه پیاتاکف داشت، انجام گرفت. پیاتاکف جریان این ملاقات را در دادگاه کاملاً بازگو کرد که از جمله می‌خوانیم:

«او گفت که نه از طرف خودش، بلکه از طرف پدرش با من تماس گرفته است... سدوف گفت که تروتسکی حتی برای یک لحظه، فکرمبارزه علیه رهبری استالین را رها نکرده است... سدوف رک و پوست کنده از من سؤال کرد: و الآن تروتسکی از شما می‌پرسد: پیاتاکف، آیا مایل به شرکت در این مبارزه هستید؟ من موافقت خود را اعلام کردم».

در ملاقات بعدی، سدوف گفت:

«... شما متوجه می‌شوید که هر چه مبارزه شدیدتر می‌شود، به پول بیشتری نیاز است. شما می‌توانید کمک‌های ضروری برای این مبارزه را فراهم کنید... شما می‌توانید پول بیشتری پرداخت کنید اما این پول‌ها خرج فعالیت‌های ما خواهد شد».

سدوف با یکی دیگر از اعضای هیأت تجاری بنام شستوف که پیرو تروتسکی بود، جداگانه ملاقاتی داشت. شستوف دیرتر به مسکو بازگشت. او نامه‌ای از تروتسکی برای پیاتاکف که از سدوف دریافت کرده بود، به همراه داشت. مضمون نامه شامل سه دستور تروتسکی بود.

۱- «سرنگون کردن استالین و هوادارانش با توسل به هر وسیله‌ای»

۱- «متحد کردن دشمنان استالین» و

۳- «برهم زدن برنامه‌های حزب و دولت شوروی، به خصوص در حوزه

اقتصادی».

مشخص است که مفهوم واقعی این دستور چه بود. اولین فرمان، یعنی اقدام به ترور، دومین فرمان، یعنی همکاری با بقایای تزاریسیم، ارتش، منشویک‌ها، اس. ار. ها و جاسوسان آلمانی، و سومین فرمان، یعنی خرابکاری. و علیرغم برخی نق‌های جزئی از این یا آن همراه و هم پیمان تروتسکی، بالاخره این فرامین، به عنوان احکام مورد پذیرش مجموعه مخالفان حزب و دولت شوروی درآمد.

در اواخر سال ۱۹۳۵ تروتسکی نامه‌ای هشت صفحه‌ای از نروژ توسط یک نامه‌بر مخصوص برای رادک در مسکو فرستاد. در این نامه نوشته شده بود که:

«... برای رسیدن به قدرت دو امکان برای ما وجود دارد، امکان اول پیش

از جنگ و امکان دوم طی جنگ می‌باشد. باید از هم اکنون اعتراف کنیم که ما

فقط در صورت شکست شوروی در جنگ می‌توانیم به قدرت برسیم و این

سیاستی است که بلوک ما باید با دقت دنبال کند».

او پس از اشاره به ضرورت خرابکاری‌ها به ویژه در صنایع جنگی، نوشت:

«... آلمانی‌ها به مواد خام، مواد غذایی و زمین احتیاج دارند. ما باید به آن‌ها

اجازه بدهیم که در استخراج سنگ معدن، طلا، نفت و فسفر و آپاتیت شرکت

کنند و این که برای مدتی مواد غذایی و مواد چربی را به قیمت پایین‌تر از

قیمت واقعی‌اش در بازار جهانی به آن‌ها بفروشیم. ما باید به ژاپنی‌ها اجازه

بدهیم که از نفت ما در ساخالین استفاده کنند و این مسئولیت را نیز به عهده

بگیریم که در صورت وقوع یک جنگ احتمالی با آمریکا، به آن‌ها نفت

بدهیم. ما باید به آن‌ها اجازه بدهیم که از معدن‌های ما طلا استخراج کنند. ما

باید با درخواست آلمانی‌ها مبنی بر تصرف کشورهای منطقه رود دانوب و

کشورهای بالکان توسط آن‌ها مخالفت نکنیم و در ضمن مانعی بر سر راه

تصرف چین توسط ژاپنی‌ها هم نباشیم. باید ناچاراً با دادن امتیازات ارضی هم موافقت کنیم. ما مجبوریم که مناطق ساحلی و منطقه آمور را به ژاپنی‌ها و اوکرائین را به آلمانی‌ها واگذار کنیم... با نفی کامل سازمان اجتماعی موجود در شوروی و با تکیه کامل بر سازمان اجتماعی جاری موجود در کشورهای سرمایه‌داری می‌توانیم قدرت را در دست خود نگهداریم. با دادن اجازه به ژاپنی‌ها و آلمانی‌ها برای سرمایه‌گذاری در شوروی، ما می‌توانیم دلبستگی هر چه بیشتری را به سیستم سرمایه‌داری در کشور خود به وجود بیاوریم. با این روش ما می‌توانیم قشرهایی را که هنوز با تفکرات سرمایه‌داری در روستا زندگی می‌کنند و با کشاورزی اشتراکی مخالفند، به سوی خود جلب کنیم. آلمانی‌ها و ژاپنی‌ها از ما خواهند خواست که ما جوّ دیگری را در روستاها به وجود آوریم و بهمین دلیل، ما مجبور به دادن امتیاز هستیم. در این رابطه ما یا باید کشاورزی اشتراکی را کاملاً منحل کنیم و یا در مورد آن عقب نشینی کنیم... صحبتی در مورد دموکراسی نمی‌تواند در میان باشد... برای این که قادر باشیم قدرت را در دستمان نگه داریم، نیاز به دولتی نیرومند داریم که در زمان به دست‌گیری حکومت از انجام هرگونه تشریفات احتراز کند... ما باید تن به هر کاری بدهیم، اما اگر بتوانیم زنده بمانیم و در قدرت باشیم، این دو کشور - آلمان و ژاپن - به خاطر پیروزی‌هایشان، چپاول‌گری‌هایشان و منافع‌شان درگیر جنگ با کشورهای دیگر خواهند شد. تمام این‌ها به نفع ماست و ما را در گرفتن انتقامان کمک خواهد کرد».

از این مکتوب خیانت‌کارانه و جنایت‌کارانه تروتسکی کاملاً مشهود است که او تمام آرزو و تلاش‌اش بر این است که نیروهای تجاوزگر آلمان و ژاپن، ابتدا و هر چه سریعتر، تهاجم به اتحاد جماهیر شوروی را آغاز کنند و پس از منهدم ساختن شوروی، این دست‌نشاندهی آن دو کشور امپریالیستی بتواند بر تخت تزار و همچون تزار بنشیند، و آنگاه، هر گاه جنگ بین این دو با سایر امپریالیست‌ها به نقطه‌ای از اوج رسید، تروتسکی در صدد انتقام‌گیری از ارباب برآید!! رادک اعتراف می‌کند که:

«پس از خواندن رهنمودهای تروتسکی، تمام شب به آن‌ها فکر کردم، و این برای من کاملاً روشن شد، که هر چند این دستورالعمل‌ها محتوی همان دلایل و راهنمایی‌هایی بود که قبلاً در مورد آن صحبت شده بود، اما در این جا پیشنهادهایی او در تکامل عنان گسیخته‌ی خود به آن اوجی رسیده بود که دیگر هیچ مرزی بر آن متصور نبود. ما دیگر قادر نبودیم، که حاکم بر اراده خود باشیم».

پس از این که پیاتاکف از مضمون این نامه مطلع شد، تصمیم بر آن گرفته شد که او از موقعیت مأموریت تجاری خود به آلمان، برای ملاقات با تروتسکی راه جوئی کند. در

جریان بازجویی‌ها و دادگاه، چگونگی ملاقات و گفتگوی پیتاکف با تروتسکی آشکار شد. پیتاکف در ۱۰ دسامبر ۱۹۳۵ به برلین وارد و از طریق قاصد تروتسکی به نام دیمپتری بوخارتسِف که به عنوان مفسر ایزوستیا در برلین بود به تماس با شخصی به نام اشتیرنر راهنمایی شد. پیتاکف روز بعد به همراه اشتیرنر به فرودگاه تِمپِل هُف رفت. اشتیرنر گذرنامه‌ای را که از طرف دولت آلمان نازی صادر شده بود به او داد. نام اصلی اشتیرنر کارل رایش و نام مستعار او یوهانسون بود. هواپیمائی برای پرواز به اُسْلو منتظر بود تروتسکی در ملاقات دو ساعته خود با پیتاکف، در توضیح مضمون نامه و مذاکرات خود با هِس معاون هیتلر سخن گفت و افزود که:

«زمان آغاز جنگ از اکنون تعیین شده است. سال ۱۹۳۷ سال آغاز جنگ است.»

پیتاکف از قول تروتسکی ادامه می‌دهد:

«لازم به گفتن نیست که این‌ها به خاطر عشق به تروتسکیست‌ها نیست که می‌خواهند این کار را برای ما انجام دهند. صریحاً بگویم که این‌ها فقط برای به دست آوردن آن چیزهائی که ما بعد از به دست گرفتن قدرت به آنها قول داده‌ایم، این کار را برای ما انجام می‌دهند.... این زائد است که ما برای یکایک طرفداران جبهه، جزئیات قرارداد خود را با آلمانی‌ها افشاء کنیم، این کار آن‌ها را می‌ترساند. تشکیلات ما در کلیت‌اش لازم نیست که از جزئیات پیمان‌ها با دولت‌های فاشیستی مطلع شود. این نه امکان دارد و نه قابل توصیه است که متن کامل قرارداد در اختیار همه قرارگیرد و یا حتی آن را به اطلاع تعداد زیادی از افراد خودمان برسانیم. در حال حاضر فقط یک گروه محدود باید از تمامی آن اطلاعات با خیر باشد.... ما سوسیال دموکرات‌ها در مجموع پیشرفت‌های سرمایه‌داری را به عنوان یک پدیده مثبت مورد تأیید قرار می‌دادیم.... اما ما وظایف مختلفی داشتیم، به عبارت دیگر، مبارزه را علیه سرمایه‌داری سازماندهی می‌کردیم تا گورکنان (کارگران) این سیستم را دفن کنند. اکنون درست همین وظیفه را امروز داریم و نقش ما نه تقویت رژیم استالینی، بلکه دفن این رژیم است.»

پیتاکف در دادگاه در مورد نامه تروتسکی و دیدار با وی اظهار داشت که:

«به من و رادک احساس خیلی بدی دست داد و ما فکر کردیم که امتناع کنیم، اما نه تنها امتناع نکردیم بلکه به انجام همان کاری که اقدام کرده بودیم، ادامه دادیم.... ما به یک بن بست رسیده بودیم.»

پیتاکف به خرابکاری‌ها اعتراف می‌کند:

«من در گذشته نشان دادم که خرابکاری‌ها به طور عمده در صنایع ذغال سنگ و شیمی، در اوکراین شروع شدند.... گروه تروتسکیستی در غرب سیبری

تخریب‌ها را در صنعت ذغال سنگ فعالانه انجام دادند. این کار توسط گروه زینویف نیز انجام می‌گرفت. کار گروه‌های نسبتاً زیادی این بود که انبارهای ذغال را در معادن آتش بزنند... در کارخانه اتحادیه شیمی در کمروو خرابکاری شد. این طور برنامه ریزی شده بود که راه اندازی کارخانه‌ها به تعویق انداخته شوند، بودجه در راه اهداف فرعی به هدر رود و بدین ترتیب ساختمان‌های بزرگ به جای این که برای استفاده آماده شوند، در همان مراحل اولیه باقی می‌مانند. در نیروگاه‌های برق اقداماتی انجام گرفت که در نتیجه، ظرفیت شبکه برق حوزه‌ی کوستنت پایین آمد.»

او در دادگاه اعتراف کرد که به نورکین مأموریت داده بود که: «خود را در صورت بروز جنگ، برای نابود سازی کارخانجات از طریق آتش سوزی و یا انفجار، آماده سازد.»

پیاتاکف در مورد دستور العمل تروتسکی اظهار داشت که او:

«مطرح کرد: در حال حاضر، قدرت گیری کامل هیتلر، موضع او را در مورد عدم امکان ایجاد سوسیالیسم در کشوری واحد تأیید می‌کند و این که جلوی یک درگیری نظامی را نمی‌توان گرفت. ما، تروتسکیست‌ها، باید به عنوان یک قدرت سیاسی باقی بمانیم. بنابراین نباید بی عمل بنشینیم و فقط تحسین کنیم بلکه باید از پیش در مورد شکست در جنگ، موضع گیری و برای وقوع آن فعالیت کنیم. به همین دلیل باید کادرها را آماده کرد... یاد دارم که تروتسکی گفت، یک دولت ائتلافی بدون پشتیبانی‌های ضروری از طرف دولت‌های خارجی، نه می‌تواند قدرت را به دست گیرد و نه قادر است آن را حفظ کند. به همین دلیل، مسأله ما برای آینده می‌بایستی چنین باشد که از پیش قرارداد مشابهی با وحشی‌ترین دولت‌های خارجی، آلمان و ژاپن، امضاء کنیم و این که من، تروتسکی، به سهم خود اقدامات ضروری را برای ارتباط با دولت‌های آلمان و ژاپن اتخاذ کردم.»

پیاتاکف در آخرین دفاعیه خود گفت:

«من سال‌های متمادی تروتسکیست بودم. من دست در دست تروتسکیست‌ها کار می‌کردم... باور نمی‌کنید آقای قاضی،... که من در طول این سال‌هایی که در غیر قانونی بودن خفقان آور تروتسکیستی به سربرده‌ام، ندیده‌ام که این کشور چگونه پیش می‌رفته است! باور نمی‌کنید، که من نفهمیده‌ام، چه چیز در صنعت انجام یافته، من به شما صریحاً می‌گویم: هر گاه من از غیر قانونیت تروتسکیستی بیرون آمده و به کار عملی خود می‌پرداختم، یک احساس سبک به من دست می‌داد و از نقطه نظر انسانی، این دوگانگی نه فقط یک رفتار ظاهری که هم چنین یک دوگانگی درونی نیز بود... در چند ساعت دیگر، شما

حکم خود را صادر خواهید نمود... یک خواهش مرا رد نکنید، آقای قاضی این را رد نکنید، که من این حق را احساس کنم، که من در پیش چشم شما، اگر چه دیر، از درون خود این قدرت را یافتم، که خود را از گذشته‌ی جنایت‌کارانه‌ی خود خلاص نمایم» (دادگاه سوم مسکو ۱۹۳۸).

چرئف یکی دیگر از جاسوسان خرابکار بود. او در همان دادگاه اعتراف کرد که: «وظیفه اصلی که سازمان جاسوسی آلمان به من داده بود... برای رسیدن به دو هدف بود: نابود کردن غله‌ها و خشمگین ساختن کشاورزان، متوقف سازی ساخت انبارها و آسانسورها».

در ادامه گفت:

«سازمان جاسوسی آلمان برنامه ریزی وسیعی را برای ضربه زدن به اسب‌ها از طریق خوراک اشتباه، انجام داده بود. آن‌ها از این طریق قصد داشتند که دسترسی ارتش سرخ به اسب‌ها را هرچه کمتر کنند. در مورد بذرهای کشاورزی باید بگویم که ما تمام سعی خود را نمودیم که در برنامه تحویل آن‌ها اختلال به وجود آوریم، آن‌ها را با هم مخلوط می‌کردیم و به این ترتیب، سطح تولید را در کشور پایین می‌آوردیم. در مورد پرورش گاوها و گوسفندها ما نژادهای اصیل برای بارآوری بهتر دام‌ها را، می‌کشتیم و سعی می‌کردیم که با ایجاد خرابکاری، مانع تغذیه کافی آن‌ها بشویم و به این ترتیب سطح مرگ و میر بین آن‌ها را بالا ببریم. در ضمن با روش‌های مصنوعی، خوراک آن‌ها را آغشته به میکرب می‌کردیم. به منظور این که آمار مرگ و میر را بین گله‌ها در شرق سیبری بالا ببریم، من به رئیس مرکز دامپزشکی، گینسبورگ که عضو سازمان دست راستی‌ها هم بود گفتم که سرم ضد سیاه زخم را به آن‌جا نفرستد. وقتی در سال ۱۹۳۶ اپیدمی بیماری سیاه زخم در شرق سیبری شروع شد، سرمی برای استفاده وجود نداشت. من نمی‌توانم دقیقاً بگویم که چند اسب در این رابطه از میان رفتند، ولی مسلماً کمتر از ۲۵۰۰۰ نبودند».

چرئف درباره دستورالعمل تروتسکی به هنگام مأموریت در خارج از شوروی گفت که او وظیفه داشت

«به منظور تضمین مواضع کینه جویانه دولت‌های سرمایه‌داری علیه اتحاد جماهیر شوروی، با کمک انترناسیونال دوم، افکار عمومی را در کشورهای سرمایه‌داری آشفته کند».

چرئف درباره سایر وظایف خود گفت:

«مأموریت ما این بود که تراکتورها، کمپاین‌ها و ماشین‌آلات کشاورزی را غیر قابل استفاده کنیم و دیگر این که در معاملات تجاری ماشین‌ها، بی‌نظمی به وجود آوریم».

چرئف از رابطه خود با ریگف پرده برداشت و گفت که ریگف به او گفته بود: «اگر ما برای کسب قدرت به شکست شوروی نیاز داریم پس نه تنها باید در تسریع این شکست بکوشیم بلکه به همان ترتیب باید از طریق تضعیف نیروهای نظامی و اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی، به جریان شروع جنگ نیز سرعت بخشیم».

ریگف در دادگاه سوم مسکو (۱۹۳۸) اعتراف کرد که از سال ۱۹۳۲ «مواضع ما نسبت به ترور به عنوان روشی مبارزاتی برای به دست گرفتن قدرت شکل گرفت و بازتاب‌های عملی آن‌ها نمایان شدند».

ریگف همچنین اقرار کرد که:

«من بعدها در سال ۱۹۳۵ با تروریستی به نام کوتوف، یک عضو برجسته‌ی سازمان دست راستی‌های مسکو صحبتی داشتم و در سال ۱۹۳۴ به منشی سابق خودم آرتمنک دستور داده بودم که مراقب رفت و آمد ماشین‌های دولتی باشد. در همین دوران، بوخارین در مورد مسئله ترور با یک سوسیال رولوسیونر، سیمونوف، ارتباطی به وجود آورد. بوخارین گفت که از طریق سیمونوف، حمله‌ای را علیه استالین ترتیب داده است».

ریگف درباره گروه کودتاگران نظامی گفت، هدف آن‌ها:

«بهره برداری از جنگ برای سرنگونی دولت بود».

زائسکی اعتراف کرد که دست راستی‌ها موفق شدند

«در سال ۱۹۳۶ پنجاه واگن قطار را با تخم مرغ نابود کنند و مسکو را بدون تخم مرغ بگذارند».

شعار آن‌ها این بود: "به هر چه می‌توانی آسیب برسان" و اعتراف کرد در کره، شیشه و میخ مخلوط می‌کردند تا: "گلو و شکم مردم را پاره کند".

هم چنین اقرار کرد که ما

«کالاهای تابستانی را در زمستان و کالاهای زمستانی را در تابستان تحویل می‌دادیم».

او با اشاره به دستورگیری از اسمیرنوف گفت:

«یک کشاورزی کولاکی نیرومندی را به وجود آوریم» و «در ساختن تعاونی‌ها وقفه ایجاد و آن‌ها را تضعیف کنیم».

اشاره‌ای کوتاه به برخی اعترافات دیگران.

ایوان کنیاسیف اعتراف کرد:

«در مورد خرابکاری‌ها در راه آهن و در محل‌هایی که قرار بود راه آهنی تأسیس شود، باید بگویم که دستوراتی که من از ژاپنی‌ها گرفتم، دقیقاً همان دستوراتی بود که من قبلاً از تروتسکیست‌ها گرفته بودم. در ۲۷ اکتبر در

محلّی به نام شومیخا در پی فعالیت‌های خرابکارانه ما، یک قطار نظامی با سرعت ۴۰ تا ۵۰ کیلومتر در ساعت با قطار باری دیگری که سنگ معدن حمل می‌نمود، تصادف کرد. ۲۰ نفر از سربازان ارتش سرخ کشته و ۲۹ نفر زخمی شدند. به همین سان، ما با فعالیت‌های خود بین ۱۳ تا ۱۵ تصادف را موجب گشتیم. ارتش ژاپن قویاً بر روی این قضیه تأکید داشت که در صورت جنگ آن‌ها می‌خواستند از اسلحه‌ی میکروبی برای نابود کردن نیروهای نظامی، رستوران سربازخانه‌ها و بیمارستان‌ها استفاده شود»

نیکلای مورالف که فرمانده سابق پادگان مسکو بود، اقرار کرد که:

«من از داشتن وکیل مدافع صرف‌نظر نمودم و من هم چنین صرف‌نظر نمودم که در دفاع از خود چیزی بیان کنم، چون من عادت دارم که از خود با اسلحه‌ی خوب دفاع نمایم و با اسلحه‌ی خوب حمله کنم. من اسلحه‌ی خوبی برای دفاع از خود ندارم.... این شیوه‌ی من نیست که کسی را سرزنش کنم، که مرا به تشکیلات تروتسکیستی وارد کرده است.... من کسی را مسئول آن نمی‌دانم. من خود مسئولیت آنرا به گردن می‌گیرم. این بخت بد من است.... بیش از ده سال یک سرباز امین تروتسکی بودم»

استانیسلاو راتایچاک رئیس مرکز ناظران صنایع شیمی، اعتراف کرد که:

«به دستور من سه حادثه بزرگ.... یک - توقف کار در کارخانجات کورلوکا، دو - اخلال بزرگ در کارخانه نوسکی و دیگری در کارخانجات متحده‌ی شیمی در وُسکرسنسک ترتیب داده شد»

لئونید سربریاگف، معاون رئیس تدارکات راه آهن اعتراف کرد که:

«ما برای خودمان مأموریت‌های مشخصی داشتیم: جریان حرکت قطارهای باربری را متوقف کنیم. تعداد واگن‌های بارزنی را کم کنیم و هم زمان به واگن‌های خالی در حرکت اضافه کنیم. جلوی اضافه شدن ساعت‌های رفت و آمد واگن‌های حمل و نقل را که در ظاهر کم بودند بگیریم و مراقب باشیم که مقدار ظرفیت قطارها کامل استفاده نشود.... به پیشنهاد پیاتاگف، لیفشیتز تروتسکیست و جاسوس ژاپنی‌ها به دیدن من به مرکز مدیریت ماشین‌های ترابری آمد. او مدیر خط جنوب بود. او به من گفت که او در خط جنوب ریفی دارد به نام سورین، که می‌تواند به ما کمک کند و فعالیت‌های ما را گسترش دهد. لیفشیتز و من در این مورد بحث کردیم و به این نتیجه رسیدیم که ما علاوه بر ایجاد بلبشو و بی‌نظمی در راه آهن، چه در مرکز و چه در مناطق بیرون از شهر، ضروری است که بتوانیم، این امکان را به وجود آوریم که بعد از اولین روزهای بسیج، مهمترین محل‌های اتصال خطوط راه آهن را ببندیم و به

این وسیله، اختلال و بی نظمی در جریان حمل و نقل ایجاد کنیم و در ضمن تعداد این نقاط مشترک را هم تقلیل دهیم»
 یاکوب دروینیس، معاون مدیر کارخانه کِرِنرُ، اعتراف کرد که:

«بعد از ژوئیه سال ۱۹۳۴، من مسئول تمام خرابکاری‌ها و نابودی تولیدات در تمام منطقه‌ی کوزباس بودم. طی تمام سال ۱۹۳۳ من در آسیای مرکزی زندگی می‌کردم و بعداً در سال ۱۹۳۴ بنا بر تصمیم مرکز تروتسکیست‌ها به غرب سیبری رفتم. این کار خیلی ساده بود، به این جهت که پیاتاگف در مقامی بود که می‌توانست مرا به راحتی از یک کارخانه به کارخانه دیگری منتقل کند. یکی از مقاصد خرابکاری‌ها، به هدر دادن مواد و پول‌های سرمایه‌گذاری شده در کارخانجات کوچک بود. یکی دیگر از مقاصد ما این بود که در کار کارگران ساختمانی وقفه ایجاد کنیم، تا این که کارخانجات صنعتی مهم نتوانند وظایفی را که دولت برای آن‌ها در نظر گرفته بود، به موقع خود انجام دهند. مناطقی که نیروگاه‌های برق در آن قرار گرفته بود، موقعیتی داشت که اگر ما خیال خرابکاری در آنجا را داشتیم و یا دستوری به ما داده می‌شد، می‌توانستیم معدن را به راحتی با آب پرکنیم. در ضمن ما ذغالی را به آنجا تحویل می‌دادیم که غیر قابل استفاده بود و ایجاد انفجار می‌کرد. تمام این عملیات آگاهانه انجام شد و در این رابطه تعداد زیادی از کارگران زخمی شدند».

افرایم درایتسر، یکی از رهبران قدیمی تروتسکیست‌ها در دادگاه اول گفت:

«سابقه و مواضع سیاسی ما یکی نبود، اما اکنون در این جا، در دادگاه به عنوان قاتل، همه مثل هم هستیم. من در هر حال یکی از آن‌هایی هستم که حق ندارند، تقاضای عفو و یا تخفیف جرم کنند»

واسیلی شارانگوییچ، عضو دست راستی‌ها و منشی کمیته مرکزی حزب کمونیست روسیه سفید اعتراف کرد که :

«من در اصل مأمور خرابکاری در مناطق کشاورزی بودم. در سال ۱۹۳۲ من شخصاً و تشکیلات ما در کل، صدمات زیادی به کشاورزان وارد آوردیم. ما این کار را از طریق ایجاد مانع در سرعت اشتراکی کردن کشاورزی و جمع آوری غله انجام می‌دادیم. در ادامه ما سعی کردیم که در جریان رسانیدن غذا به شهرها اختلال ایجاد کنیم. ما میکرب طاعون خوک را از طریق استفاده از واکسن خوک برای گشتن آن‌ها، بین آن‌ها پخش کردیم. با این کار ما تعداد زیادی خوک را از بین بردیم. در سال ۱۹۳۶ ما کاری کردیم که اسب‌ها در روسیه سفید به بیماری کم خونی مبتلا شدند. این کار ما کاملاً عمدی بود، زیرا که در صورت بروز یک جنگ احتمالی، اسب نقش بزرگی را در جریان دفاع

از کشور بازی می‌کرد. ما این کار را به خاطر نبودن یکی از وسایل دفاعی، انجام دادیم».

آرکادی روزنگولتز، تروتسکیست در کمیسیون تجارت خارجی کار می‌کرد. او در دادگاه سوم مسکو - ۱۹۳۸ - گفت، که در سال ۱۹۳۴ پیغامی از تروتسکی را از طریق بسونوف، با این محتوی:

«زمان آن فرا رسیده است، که او می‌بایست کمی آشکارتر عمل کرده و در عملیات خرابکاری در حوضه تجارت خارجی فعالانه‌تر شرکت کند».

دریافت کرد و هم چنین اظهار داشت که:

«وقتی که با راهنمایی تروتسکی بخشی از اطلاعات محرمانه را به فرمانده کل قوا، فون زکت و فرماندهی ستاد ارتش هازه دادم، مأموریتم آغاز شد».

فون زکت و هازه از سران ارتش آلمان پیش از قدرت‌گیری هیتلر بودند.

میخائیل استرویلوف، مهندس تروتسکیست روسی که در برلین از سال ۱۹۳۰ به خدمت سازمان جاسوسی آلمان درآمده بود و در سیبری با تعدادی از مهندسين آلمانی کار می‌کرد، در برابر دادگاه اعتراف کرد که:

«تمام جریان به صورتی بسیار جالب از طریق ملاقات من با جاسوس آلمانی فون برگ شروع شد. او به زبان روسی تسلط کامل داشت، زیرا که او ۱۰ تا ۱۵ سال در روسیه، پترزبورگ زندگی کرده بود. این مرد دفاتر فنی ما را بارها مورد بازدید قرار داد و با من در مورد معاملات تجاری و به خصوص در آن زمان در مورد نوعی فولاد سخت که توسط شرکت والرام تولید می‌شد، صحبت کرد. برگ خواندن کتاب تروتسکی «زندگی من» را به من توصیه کرد. در نووسبیریسک، متخصصان آلمانی به سراغ من آمده و خود را با نام رمز مورد توافقمان به من معرفی می‌کردند. به این ترتیب، من تا سال ۱۹۳۴ با شش مهندس آلمانی، مهندسان استخدامی در شرکت فرولیچ - کلوفل - دلمان.... ملاقات داشتم. اولین گزارش که در ژانویه ۱۹۳۲ از طریق مهندس فلیسا به من داده شد، حاوی اطلاعاتی در زمینه طرح‌های بزرگی در مورد بازسازی کوزنتسک بود که در واقع و به زبان ساده اطلاعات جاسوسی به حساب می‌آمد. من دستورالعملی را در مورد ایجاد خسارت و خرابکاری و نقشه‌ای برای خرابکاری که به وسیله‌ی سازمان تروتسکیستی در سیبری غربی طراحی شده بود، دریافت کردم»

گاوریل پوشین، تروتسکیست و مدیر کارخانجات شیمی در گورلوکا اعتراف کرد که این اطلاعات را به سازمان جاسوسی آلمان داده بود:

«۱- ارقام تولیدات شیمیائی در کارخانجات شوروی طی سال ۱۹۳۴، -

۲- برنامه‌ی کار همان کارخانه‌ها برای سال ۱۹۳۵، -

۳- طرح های در دست اجرا تا سال ۱۹۳۸»

بسانوف، سوسیال رولوسیونر سابق و تروتسکیست جدید، عضو نمایندگی بازرگانی شوروی در برلین بود. او در اواخر ژوئن ۱۹۳۴ بنا بر دستور تروتسکی، به پاریس برای گزارش دهی از اوضاع آلمان، احضار شد. در آن تاریخ در آلمان، تعدادی از رقبای هیتلر در گروه بندی‌های نازیستی زیر فرماندهی ارنست روهم، بنا بر توصیه هیتلر و زیر نظر هیملر به قتل رسیدند. تروتسکی نگران از قطع ارتباط با سازمان جاسوسی آلمان بود. بسانوف، نگرانی تروتسکی را برطرف کرد. او اظهار داشت، که تروتسکی به او گفت:

«پس هنوز امیدی به پشتیبانی از طرف آن‌ها هست!.... ما نباید برای گرفتن کمک‌های مهم و با ارزش از هس و روزنبرگ اجتناب ورزیم. ما باید با دادن اوکرائین به آن‌ها موافقت کنیم. این را شما باید در هنگام کار و مذاکراتان با آلمانی‌ها به یاد داشته باشید. من نامه‌ای در این مورد به پیاتاکف و کرسٹینسکی خواهم نوشت.»

در سپتامبر ۱۹۳۳ کرسٹینسکی، تروتسکیست و معاون کمیساریای امور خارجی، سفری تحت عنوان معالجه پزشکی به برلین داشت. او از بسانوف خواست که ترتیب یک ملاقات با تروتسکی را بدهد. در هفته دوم اکتبر ۱۹۳۳ تروسکی و کرسٹینسکی در هتل باواریا در شهر مران (ایتالیا) یکدیگر را ملاقات کردند. تروتسکی به همراه پسرش سدوف و با یک گذرنامه تقلبی از فرانسه به آن جا آمده بود. کرسٹینسکی در دادگاه (سوم مسکو- ۱۹۳۸) آن چه را که بین او و تروتسکی گذشته بود، بازگو کرد. تروتسکی از جمله گفت:

«.... دولت آلمان، به خصوص هیتلر، تنها به گرفتن اطلاعات اکتفا نمی‌کند، بلکه آن‌ها خواهان مستعمرات و تسخیر کشورها هستند. او تصرف کشور شوروی را به تصرف مناطقی که به خاطر آن‌ها باید با انگلستان، آمریکا و یا فرانسه بجنگد، ترجیح می‌دهد.... ما به ماشین جنگی آلمانی‌ها، جهت به دست گرفتن قدرت نیاز داریم و ما باید برای رسیدن به این هدف، طرح‌های خود را آماده کنیم.... اولین کاری که باید انجام شود، این است که با دولت آلمان قرارداد بیبندیم. اما ژاپنی‌ها هم قدرتی هستند که ما با آن‌ها هم باید به توافق برسیم.... حتی اگر شوروی مورد حمله قرار گیرد، آن هم از طرف آلمان، اگر نیروئی در داخل، آماده برای انجام این کار نداشته باشیم، برای ما غیر ممکن است که قدرت را به دست گیریم. ضروریست که ما نیروهای خود را در شهرها، روستاها و در میان خرده سرمایه‌داران و کولاک‌ها تقویت کنیم. کاملاً ضروریست که جای پائی یا سازمانی در میان نیروهای ارتش سرخ و فرماندهانش به وجود آوریم.»

تروتسکی در پایان درباره توخاچفسکی و ضرورت جلب نظر او بیان داشت:

«مردی از نوع بناپارت»، یک ماجراجو و یک مرد با اراده، که نه تنها نقش یک نظامی را، بلکه نقش یک فرد نظامی - سیاسی را نیز بازی می‌کند و او بدون شک با ما همکاری خواهد کرد».

کرسینسکی اعتراف کرد که در توافق با توخاچسکی برای انجام یک کودتای نظامی، نامه‌ای در اواخر سال ۱۹۳۶ به تروتسکی با این مضمون نوشت:

«ما باید هدف خود را از این که چرا کودتا می‌کنیم، پنهان داریم. ما باید دلیلی برای مردم، ارتش و خارجی‌ها بترائیم... قبل از هر موضوعی، باید به مردم نگوئیم که قصد ما از کودتا، از بین بردن سیستم سوسیالیستی موجود است. ما باید طوری وانمود کنیم که ما انقلابیونی هستیم که می‌خواهیم یک دولت فاسد را سرنگون کرده و به جای آن، دولت شورائی بهتری را جایگزین کنیم. ما به هر حال نباید رُک و پوست کنده همه چیز را تعریف کنیم».

مدتی پس از تحریر این نامه، کرسینسکی دستگیر شد. او در دادگاه به تمامی خیانت‌های خود اعتراف کرد.

سوکولینکوف، تروتسکیست و معاون کمیسر مسائل شرق در دادگاه دوم مسکو - ۱۹۳۷ - اعتراف کرد که:

«ما این طور تشخیص دادیم که فاشیسم، بالاترین فرم یک دولت سرمایه‌داری است که می‌تواند با معجزه، تمام اروپا را تصرف و ما را نابود کند و لذا بهتر است با آن کنار می‌آیدیم... تمام این‌ها با این دلیل توجیه شد که: بهتر این بود که ما بعضی چیزها را، حتی از نوع مهم‌اش را، قربانی می‌کردیم، به جای این که همه چیز را از دست بدهیم... ما مثل سیاستمدارها استدلال کردیم و به این نتیجه رسیدیم که باید، بعضی از ریسک‌ها را قبول کنیم»

راکوفسکی در دادگاه (سوم - مسکو - ۱۹۳۸) اعتراف کرد که:

«من در سال ۱۹۲۴ روابط تبه‌کارانه‌ام را با سازمان جاسوسی انگلستان آغاز کردم».

در این باره در بخش بعدی از نوشته، بیش‌تر و دقیق‌تر، نکاتی آورده خواهد شد. در ماه مه ۱۹۳۴ وی‌اچ‌سلاو منشینسکی، رئیس گ. پ. او. بر اثر حمله قلبی درگذشت. در آن زمان، گمان می‌رفت که او به علت طبیعی در گذشته است. جریان قتل او بعدها فاش گردید. معاون او شخصی به نام گ. یاگودا بود که جانشین او شد. یاگودا گروه خاص خود را داشت که در عمل با سایر گروه‌های ضد انقلابی، بصورت کاملاً مخفیانه در تماس بود. او در قتل کوبییشف، عضو دفتر سیاسی کمیته مرکزی، منشینسکی، ماکسیم گورکی و پسرش پشکوف گورکی مستقیماً دست داشت. شیوه‌ی او، قتل با دارو بود و در این کار، همکار و خد مت‌گذار او دکتر لُوین، پزشک مخصوص او و پروفیسور کازاکف بودند که در پی تهدیدهای یاگودا به این جنایات اقدام کردند. این پزشکان از بیماری‌های افراد

نامبرده سوء استفاده کرده و به جای مداوا، داروهائی را تجویز می‌کردند که در طول زمان، تأثیری نامطلوب داشتند. این دو پزشک و منشی‌های مقتولین نیز که بر اثر تهدیدات یاگودا، به همدستی با او تن داده بودند، در دادگاه به این جنایات اعتراف کردند. او در بسیاری موارد از دستگیری خرابکاران، جلوگیری و با آنها همکاری داشت. او اعتراف کرد:

«طی سال‌ها من اقدام لازم را جهت این که از افشای سازمان و به خصوص مرکزیتش جلوگیری کنم، انجام دادم».

دکتر لوبین در دادگاه (سوم مسکو - ۱۹۳۸) گفتار یاگودا در مورد ضرورت قتل گورکی را بازگو کرد:

«گورکی کسی است که با کله گنده‌های حزب رابطه نزدیکی دارد. او از کسانی است که صد درصد موافق برنامه‌های سیاسی دولت است، وفادارترین انسان به استالین است و مردی است که هرگز طرف ما را نخواهد گرفت. حتماً می‌دانید که حرف‌های او چه اهمیتی در داخل و خارج از کشور دارد و با سخنانش چه ضربه‌ای می‌تواند به ما و جنبش ما وارد آورد. شما باید انجام این مأموریت را بر عهده بگیرید و مطمئن باشید که بعد از به قدرت رسیدن اپوزیسیون، پاداش خوبی به شما داده خواهد شد»

آلکسی شستوف، تروتسکیست و از اعضای رهبری اتحادیه‌ی شرکت‌های ذغال سنگ در خاور دور و سبیری، از جمله اعتراف کرد (دادگاه دوم - ۱۹۳۷) که:

«در معدن‌های پروگوپیوسک، سیستمی به کار گرفته شد که در نتیجه ۵۰ درصد ذغال از بین می‌رفت، در صورتی که این خسارت می‌توانست بین ۱۵ تا ۲۰ درصد باشد. در اثر اتخاذ این سیاست، عمق این خرابکاری به آنجا رسید که تا پایان سال ۱۹۳۵ شصت آتش سوزی زیر زمینی در معدن پروگوپیوسک داشتیم. در معدن مولوتف، یک رگه از بستر معدن به قطر ۱۰۰ متر که از سال ۱۹۳۳ به بعد مخصوصاً دست نخورده مانده بود، ویران شد. در نصب کردن وسائل، ایستگاه‌های زیر زمینی و دیگر ماشین‌ها، خرابکاری‌های زیادی شد».

کارل رادک، تروتسکیست و از کارکنان هیأت تحریریه ایزوستیا، به تمامی خیانت‌های خود و دیگر همدستانش اقرار کرد و یادآور شد که پس از دریافت نامه‌ی هشت صفحه‌ای تروتسکی، با آن مخالف بوده و قصد جدائی و فاش کردن توطئه را داشته است. در دادگاه، بخشی از پرسش و پاسخ بین دادستان و رادک در این زمینه، چنین است:

«ویشینسکی - خوب چه تصمیمی گرفتید؟»

رادک - اولین قدم می‌توانست این باشد که، به هیأت مرکزی حزب بروم، بیانیه بدهم و از تمام شرکت کنندگان در توطئه نام ببرم. ولی این را من نکردم. من به گ. پ. او. نرفتم، بلکه گ. پ. او. به سراغ من آمد. ویشینسکی - یک جواب با تردستی رادک - یک جواب غم انگیز». او در ادامه گفت :

«من در مورد مسئله اصلی، نظر دیگری داشتم. در مسئله مبارزه برای برنامه‌ی پنج ساله، تروتسکی از این تردید شدید من استفاده نمود» و در ارتباط با سازمان جاسوسی آلمان و تماس با روزنبرگ و هس، گفت: «تروتسکی ما را در مقابل عمل انجام شده‌ای قرار داد». رادک در دادگاه درباره اعترافات خود در بازجویی اظهار داشت:

«هنگامی که من در کمیساریای خلق برای امور داخلی در مقابل مدیر کمیسیون تحقیق قرار گرفتم، او به من گفت که شما بچه‌ی کوچک نیستید. اینجا پانزده نفر هستند که علیه شما شهادت می‌دهند. شما نمی‌توانید خود را توجیه کنید و شما به عنوان یک انسان معقول سعی نکنید که این کار را بکنید... دو ماه و نیم قاضی بازپرس را رنج دادم. در این جا سئوالی طرح شده که آیا هنگام بازجویی شکنجه شده‌ایم؟ من باید بگویم که من شکنجه نشده‌ام، بلکه من قاضی بازپرس را عذاب داده‌ام که مقدار زیادی کار بی حاصل نماید. دو ماه و نیم تمام قاضی بازپرس را مجبور نمودم که به وسیله‌ی سئوالاتش و رو در روئی من با بقیه‌ی متهمین ورق‌هایش را رو کند، تا من بدانم که، چه کسی اعتراف کرده و چه کسی نه و چه چیزی را اعتراف نموده‌اند... روزی قاضی بازپرس به سراغ من آمد و گفت: شما آخرین نفرید، چرا سعی می‌کنید هنوز هم وقت تلف کنید؟ چرا نمی‌گوئید که چه چیز برای گفتن دارید؟ من جواب دادم: چشم، فردا اعترافتم را شروع خواهم کرد».

رادک به ده سال زندان محکوم شد. (دادگاه دوم مسکو ۱۹۳۷) متهم دیگر دادگاه‌ها، ایوانف دبیردوم حزب در قفقاز و از اعضای دست راستی‌ها بود. وی گفت که من وظیفه داشتم:

«در صورت یک حمله، با کمک سازمان دست راستی‌ها، شرایط را برای شکست اتحاد جماهیر شوروی آماده کنم... و از هیچ گونه کمکی به نماینده سازمان جاسوسی انگلستان به منظور رفع نیازهای آن‌ها، دریغ نکنم». او هم چنین اظهار داشت که:

«توافق نامه‌ای میان این کشور (انگلستان) و مرکز دست راستی‌ها در مورد کمک به دست راستی‌ها پس از سقوط اتحاد جماهیر شوروی و برقراری

حاکمیت سرمایه‌داری، منعقد شده بود... و منافع صنایع چوب انگلستان در کارخانجات قفقاز شمالی تضمین شده بود».

او درباره فروش چوب به انگلیسی‌ها گفت از سال ۱۹۳۴:

«بهترین چوب‌ها با قیمتی کمتر از قیمت واقعی بازار فروخته شدند و بدین ترتیب چندین میلیون روبل به اتحاد جماهیر شوروی خسارت وارد آمد».

در مورد ترورها گفت که، بوخارین اظهار می‌کرد

«ترورهای جداگانه نتیجه ندارد و ما باید ترورهای دسته جمعی را سازمان دهیم... ما باید این کار را در طی جنگ انجام دهیم، امری که گنجی را به وجود می‌آورد، نیروهای نظامی کشور را ضعیف می‌کند و به طور کامل موجب شکست اتحاد جماهیر شوروی می‌شود».

او پس از اشاره به خرابکاری‌ها در کارخانجات چوب و ساختمان‌ها و ایجاد کمبود کاغذ، مدعی می‌شود که:

«من در سال ۱۹۳۶ به بوخارین هشدار دادم که سازمان ما متلاشی می‌شود و اعضای ما توسط توده‌ها افشا خواهند شد... وقتی من در مورد این موضوع در سراسر کشور تحقیق کردم، پی بردم که به طور نا امیدانه‌ای محکوم به ورشکستگی بودیم... سال ۱۹۳۷ تمام سازمان در اضطراب به سر می‌برد. در واقعیت امر می‌توان گفت که فعالیت‌های دست راستی‌ها در اساس در حال افشا شدن بود».

اعترافات ایوانف سبب شدند که بوخارین نیز مجبور به اعتراف به آن اتهاماتی شود که در بازجویی‌ها، انکار کرده بود.

در دادگاه محاکمه بوخارین و همفکران و همدستان او همچون دو دادگاه پیش‌تر در مسکو (دادگاه سوم - ۱۹۳۸)، ناظرین خارجی شرکت داشتند و بر قانونیت دادگاه و واقعیت اعترافات، که قبلاً اشاراتی به آن‌ها شد، صحه گذاشته‌اند. اشاره‌ای کوتاه به این دادگاه داشته باشیم

«ویشینسکی - ایوانف مدعی است که از شما در مورد وجود بلوکی میان تروتسکیست‌ها، گروه‌های دست راستی و گروه‌های ناسیونالیستی، کسب اطلاع کرده بود. این‌ها را تأیید می‌کنید؟

بوخارین - آری تأیید می‌کنم.

ویشینسکی - آیا شما از ایوانف و مذاکرات دیگران با کشورهای سرمایه‌داری خبر داشتید؟

بوخارین - آری...

ویشینسکی - خلاصه بگوئید که به چه جرمی اعتراف می‌کنید.

بوخارین - به عضویت در بلوک ضد انقلابی تروتسکیست‌ها و دست راستی‌ها.

ویشینسکی - این سازمان ضد انقلابی چه اهدافی را دنبال می‌کرد؟
 بوخارین - ... هدف اصلی این سازمان ضد انقلابی بازگرداندن روابط
 سرمایه‌داری به اتحاد جماهیر شوروی بود.
 ویشینسکی - یعنی اینکه اتحاد جماهیر شوروی را سرنگون کنید؟
 بوخارین - سرنگون کردن اتحاد جماهیر شوروی، راهی برای رسیدن به
 هدفمان بود.
 ویشینسکی - سرنگونی خشونت آمیز این حکومت؟ با کمک کی؟
 بوخارین - از طریق بهره‌برداری از دشواری‌هایی که اتحاد جماهیر شوروی
 در برابر خود داشت. به خصوص استفاده از جنگ احتمالی.
 ویشینسکی - با کمک کی؟
 بوخارین - با کمک دولت‌های خارجی.
 ویشینسکی - با چه شروطی؟
 بوخارین - مشخصاً، مجموعه‌ای از امتیازات، امتیازات ارضی
 ویشینسکی - به عبارت دیگر؟
 بوخارین - اگر بخواهم دقیق بگویم، تکه پاره کردن اتحاد جماهیر شوروی.
 ویشینسکی - متلاشی کردن اتحاد جماهیر شوروی؟ مثلاً؟
 بوخارین - اوکراین، مناطق ساحلی در خاور دور، روسیه سفید
 ویشینسکی - به چه کسانی؟
 بوخارین - به آلمان، ژاپن، بخشاً انگلستان»
 با نقل بخشی از اعترافات بوخارین و آخرین دفاعیه او، اشاره به خلاصه برخی از
 اعترافات، پایان داده می‌شود، که این مُشت، نمونه‌ی خروار است
 بوخارین:

«در تابستان ۱۹۳۴ رادک به من گفت، که رهنمودهایی از جانب تروتسکی
 رسیده است، که تروتسکی با آلمان مذاکراتی انجام داده، که به آن‌ها بعضی
 امتیازات منطقه‌ای از جمله اوکراین قول داده شده است... باید بگویم که من
 در این موقع علیه رادک اعتراضاتی نمودم. او در برخوردهای ما، بر این ایده
 پافشاری کرد. من معتقد بودم، که ضروریست رادک کتباً به اطلاع تروتسکی
 برساند که او در مذاکراتش زیادی رفته است و نه تنها در مورد آبروی خودش،
 بلکه با آبروی تمام متحدینش ریسک کرده است و بیش‌تر از ما، به ویژه از
 دیگران، از توطئه گران راست، آبرو خواهد برد، چیزی که شکست ما را
 حتمی خواهد کرد. من معتقد بودم، که این رفتار تروتسکی به علت میهن
 پرستی فعلی توده‌ها از نقطه نظر سیاسی و تاکتیکی عاقلانه نیست و... از این
 لحظه به بعد، هر زمان مسئله کودتای نظامی مطرح می‌شد، نقش گروه نظامی

توطئه‌گران به لحاظ منطقی اهمیت ویژه‌ای می‌یافت. دقیقاً این بخش از نیروهای ضد انقلابی، که در آن هنگام نیروهای مادی و نتیجتاً نیروهای قابل توجه سیاسی در اختیار داشت، می‌توانست نوعی خطر بناپارتی را به وجود آورد. در رابطه با بناپار티ست‌ها - من توخاچفسکی را در پیش چشم داشتم - اولین خواسته‌شان این بود که مثل ناپلئون متحدین خودشان را، کسانی را که به اصطلاح الهام بخش آن‌ها بوده‌اند، نابود کنند. من در صحبت‌هایم، توخاچفسکی را همیشه با واژه، «ناپلئون کوچک احتمالی»، عنوان کرده‌ام. می‌دانیم که ناپلئون با آن‌هایی که ایدئولوگ نامیده می‌شدند، چه کرد»

آخرین گفتار بوخارین :

«منطق خالص مبارزه، همراه است با تغییر ماهوی ایده‌ها، تغییر ماهوی روانی. .. بدین طریق به نظرم می‌رسد که به احتمال قوی، هر کدام از ما، که روی این نیمکت متهمان بنشیند، دوگانگی عجیب در وجدانش و باور ناکامل در اعماق ضد انقلابی‌اش را از سرگذرانده است.... به این جهت به این اراده نیمه فلج، این گُند شدن پروسه تفکر.... این ناهماهنگی بین تسریع تغییر ماهیت ما و گُند شدن واکنش، بیانگر شرایط ضد انقلابی‌ای است که در گذار تحقق ساختمان سوسیالیسم در داخل رشد می‌کند.... یک روان‌شناسی مضاعف، خلق می‌شود.... بعضی اوقات من از خود تعجب می‌کنم، که در نوشته‌هایم ساختمان سوسیالیسم را تمجید می‌نمودم و در روز بعد، نظرم را ناشی از اعمال واقعی جنائی‌ام، از آن جدا می‌کردم. لذا چیزی از آن شکل گرفت که در فلسفه هگل، وجدان بدبخت، نامیده شده است. این وجدان بدبخت بدین جهت از وجدان عادی متفاوت است، که در همان لحظه یک وجدان جنائی‌ست. آن چیزی که قدرت دولت پرولتری را می‌سازد، فقط آن نیست که باندهای ضد کمونیستی را از بین برده است، بلکه هم چنین دشمنانش را درونی متلاشی کرده و اراده‌ی آنان را مختل نموده است. این چیز است که در هیچ کجای دیگر وجود ندارد و در هیچ جای یک کشور سرمایه‌داری نمی‌تواند وجود داشته باشد.... پشیمانی اغلب با انواع چیزهای مطلقاً مزخرف تعریف شده است. برای مثال پودر تبتی [اشاره به داروئی است که گویا برای اقرارگرفتن از زندانی به او می‌خوراندند - توضیح نویسنده] و غیره. آن چه مربوط به من است، می‌گویم، که من یک سال در زندان بودم، کار کردم، خود را مشغول کردم و روشنائی فکر را حفظ نمودم. از هیپنوتیزم صحبت می‌شود، ولی من در این محاکمه، خودم دفاع حقوقی خود را به عهده گرفتم، موقعیت خودم را در جا و مکانی که هستم، تشخیص دادم و با دادستان پلمیک کردم. هر کسی که در رشته‌های پزشکی، حتی تجربه زیادی نداشته باشد، مجبور خواهد بود بپذیرد که من هیپنوتیزم

نشده‌ام... اکنون می‌خواهم در مورد آن چیزهایی صحبت کنم که پشیمانی مرا باعث شده‌اند. مسلماً باید گفته شود که مدارک تبهکاری من، نقش مهمی بازی می‌کنند. در طول سه ماه من خود را در انکارهای خودم دفن کردم و در تکذیب‌ها محدود نمودم. سپس آمادگی خود را برای اقرار اعلام کردم.

چرا؟ علت این است که من در زندان، تمام گذشته‌ام را از نو مطالعه و بازاندیشی کردم. وقتی انسان از خود سؤال کند: با چه نامی از دنیا می‌روی؟ آن وقت است که ناگهان با تیزی غلبه‌کننده‌ای، پرتگاه عمیق سیاهچال ماندنی گشاده می‌گردد. و دیگر چیزی که برای آن باید مُرد، هر گاه بخواهم بمیرم، بدون این که به نامحقانه بودن خود اقرار کرده باشم، موجود نیست. بر عکس تمام کارهای مثبتی که در اتحاد جماهیر شوروی با شکوه می‌درخشند، در شعور انسان تناسب دیگری را می‌پذیرند. این همان چیزی است که مرا در پایان حساب رسی به طور قطعی خلع سلاح کرد، مرا واداشت که در پیش حزب و در پیش کشور زانو بزنم... قطعاً این، نه مربوط به یک پشیمانی ساده است و نه همدردی با خود. دادگاه می‌تواند بدون این هم رأی خود را صادر کند. اقرار متهمان الزامی نیست. اقرار متهمان یک اصل حقوقی قرون وسطائی است. اما در این جا شکست درونی نیروهای ضد انقلاب تحقق یافته است. انسان باید یک تروتسکی باشد که اسلحه را بر زمین نگذارد، این وظیفه‌ی من است که در اینجا نشان دهم، در متوازی الاضلاع نیروهائی، که تاکتیک ضد انقلاب را شکل داده‌اند، تروتسکی موتور اصلی این حرکت است. موقعیت قدرتمند تروریسم، جاسوسی، تجزیه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و خرابکاری، در خط مقدم از این منبع ناشی می‌شود. من می‌توانم از قبل تصور کنم که تروتسکی و دیگر متحدین من در این تبهکاری و همین طور انترناسیونال دوم، حتی بیش‌تر از من در این مورد با نیکولایفسکی، برای دفاع از ما، به ویژه دفاع از من، صحبت کرده‌اند. متأسفم و این دفاع را قبول ندارم، زیرا من در مقابل کشور، حزب و تمام مردم زانو می‌زنم»

در پایان این بخش، نظر یک ناظر در دادگاه بوخارین که نه تنها تمایلی به کمونیست و شوروی نداشت، بلکه حتی در ضد کمونیست بودن او، هیچ گونه شکی نیست، آورده می‌شود. او، سفیر آمریکا در شوروی، جوزف دیویس، بود که در تمامی دادگاه‌ها شرکت داشت و برداشت‌های خود را بدون دخالت موضع سیاسی‌اش در کتاب «مأموریت در مسکو» کتبی کرده است. این نامه‌ای است به دخترش از همان کتاب، که او نیز پیش‌تر، مدت زمانی در مسکو می‌زیسته است.

«هشتم مارس ۱۹۳۸

املین عزیز

من هفته‌ی پیش، هر روز، در دادگاه خیانت بوخارین حضور داشتم. تو البته در نشریات در آن مورد خوانده‌ای. این یک حکایت وحشتناک است. این مسئله، به دلیل به روز نمودن مسایل قدیمی، مرا از نظر فکری علاقمند کرده است، مسایلی از قبیل شهادت‌ها و دشواری‌های مربوط به تفکیک درست از نادرست، امری که من خودم بارها در خلال این دادگاه‌ها با آن‌ها سر و کار داشته‌ام. در خلال مباحث امروز، کلیه نقاط ضعف اساسی و نقائص در طبیعت انسان - خود خواهی در بدترین شکل ممکن خود - نمایان شدند. آن‌ها رؤس توطئه‌هائی را افشاء نمودند، که سرنگونی این دولت را محتمل می‌ساخت.

شهادت‌ها نشان می‌دهند که در بهار و تابستان سال گذشته، چه حوادثی رخ داد، که ما نتوانستیم آنرا بفهمیم. تو به یاد داری که افرادی به دفتر آمدند و در مورد جنب و جوشی غیر عادی در اطراف کاخ کرملین گفتند، درها بسته و نگهبانان تغییر داده شده بودند. اگر به یاد آوری، گفته شد که هنگ نگهبانان جدید، تقریباً به صورتی کامل، از بین افرادی از زادگاه استالین دست چین شده بودند. به نظر می‌آید که اعترافات شگفت‌انگیز بیان شده از سوی بوخارین، کرسینسکی و دیگران به توطئه‌ای برنامه‌ریزی شده از آغاز سال ۱۹۳۶ اشاره دارد که بر اساس آن، برای ماه مه آینده، کودتائی دولتی تحت رهبری توخاچفسکی راه اندازی شده بود. اما دولت به سرعت و با کمال قدرت، دخالت نمود... فاش شد که بخشی از رهبران، آلوده شده و طرح‌هائی را در برنامه اجرا داشتند که از اهداف آن، سرنگونی دولت و در واقع امر، همکاری با سازمان جاسوسی آلمان و ژاپن بود».

قسمت پنجم

معمای تروتسکی

در بخش‌های پیشین کوشش بر این بود، تا آن جایی که در یک مقاله کوتاه امکان پذیر است، با اشاره به اسناد و مدارک، رویدادهای تاریخی زمان مورد بحث، بررسی شوند. در این بخش نیز، از همین شیوه پیروی خواهد شد. بررسی رویدادهای تاریخی می‌باید با

استناد به اسناد و مدارک باشد، و گر نه فاقد اعتبار است، چه این که بدون اشاره به اسناد و مدارک، و تنها بر مبنای گرایش یا هدف سیاسی، ارائه هر گونه جمع‌بندی کاملاً بی‌ارزش و در نهایت گزافه‌گویی و یا حداقل یک شعار مغرضانه خواهد بود. هنگامی که آکس لانتیه بدون اشاره و استناد به کوچک‌ترین سند و مدرک دعا می‌کند

«با رضایت استالین، هیتلر توانست دانمارک، نروژ، هلند، بلژیک و فرانسه را تسخیر کند»

جز تهمت و دروغ و فریب انسان‌های بی‌اطلاع از رویدادهای آن زمانی، هدفی را دنبال نمی‌کند. در توافق نامه دو جانبه شوروی و آلمان، کلامی درباره کشورهای هائی که این تروتسکیست مردم فریب نام برده است، وجود ندارد. او از انگلستان که با برخی از آن کشورها قرارداد کمک‌های متقابل داشت، نامی نمی‌برد و هم چنین به نقش برخی از تروتسکیست‌های آلمانی، بلژیکی، هلندی و نروژی که بنا بر توصیه و توجیه تروتسکی، نه تنها مبارزه علیه فاشیسم را کنار گذاشتند بلکه حتی بر اساس اعترافات همکاران و پیروان سابق تروتسکی - چنانچه مختصری آورده شد - به خدمت در سازمان جاسوسی نازی‌ها، تن دادند، اشاره‌ای ندارد. او از تشکل‌های فاشیستی در آن کشورها که به عنوان ستون پنجم نازی‌ها عمل می‌کردند و زمینه را برای هجوم نیروهای هیتلر آماده کرده بودند، هیچ نامی نمی‌برد. البته از سران تروتسکیست نباید انتظار ارائه سند و مدرک نمود. برای آنها دروغ‌گویی، شایعه‌پراکنی و تهمت‌زنی و در پی آن، شعارهای فریبنده، روشی برگزیده به منظور گمراه‌نگهداشتن اندک افراد نا آگاه گرد آورده به دور خود می‌باشد. البته چنین اظهاراتی از سوی سران امروزی فرقه‌های تروتسکیستی نمی‌بایستی باعث تعجب باشد. اگر آن‌ها به دروغ و تحریف و شایعه‌متوسل نشوند، پیرو وفادار تروتسکی نتوانند باشند. مصداق شعر:

در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند آنچه استاد ازل گفت بگو، می‌گویم
گویای حال آنان است. مگر تروتسکی نگفت:

«تمامی گارد سابق بلشویسم، تمامی یاران و همکاران لنین، همه‌ی مبارزان انقلاب اکتبر، همه‌ی قهرمانان جنگ داخلی به دست استالین به قتل رسیده‌اند»
(نامه به کارگران اتحاد جماهیر شوروی).

این کلماتِ تمامی و همه، که تروتسکی به کار برده است، مفهوم معین، یعنی، بدون استثناء را دارد. در بخش دوم این نوشته نشان داده شد که آن گفتار، چگونه شیادانه و دروغ‌گویی است. تروتسکی مدعی شد:

«استالین طی سه سال گذشته تمام همراهان لنین را مأمور هیتلر خطاب کرد»
(مقاله: تسلیم استالین). و «علناً کاندیداتوری خود را برای ایفای نقش مأمور اصلی هیتلر به نمایش می‌گذارد» (همانجا).

و در جایی دیگر

«بدون استالین، هیتلری هم در کار نمی‌بود» (مقاله: استالین چگونه اپوزیسیون را شکست داد).

این‌ها واقعاً هذیان‌های یک انسان شکست‌خورده و درمانده است که به نظر لنین درباره تروتسکی

«راستی وقتی انسان این چیزها را می‌خواند، بی اختیار از خود سؤال می‌کند - آیا از تیمارستان نیست که این صداها بلند می‌شود».

ما مجاز هستیم که بگوئیم، هر گاه لنین زنده بود و این لاطائلات تروتسکی را در شرایط آن زمان می‌شنید، بدون شک گفته‌ی بالا را در مورد تروتسکی تکرار نمی‌کرد بلکه می‌گفت:

«تروتسکیست‌ها، فریب کارگران را در نظر دارند» (لنین- اردوی حزب کارگران استولین).

چرا؟ بدین علت که اگر ادعای تروتسکی صحت داشته باشد، پس می‌بایستی هیتلر، ساخته و پرداخته استالین باشد. بر مبنای کدام سند و مدرک و کدام تحلیل، تروتسکی می‌خواهد چنین چرند گوئی را به خواننده خود القاء شبهه کند؟ فرض کنیم که به جای استالین، تروتسکی به قدرت رسیده بود، آیا هیتلر پدید نمی‌آمد؟ هیتلر، نتیجه‌ی شرایط آن زمانی آلمان و تلاش بورژوازی آلمان برای قدرت‌گیری جهانی بود، نه موجودیت استالین. حتی اگر بر فرض محال، تروتسکی در مقام استالین جای داشت و قادر می‌شد، کشور شوراهای را به جامعه‌ای سرمایه‌داری و وابسته به آلمان تبدیل کند - آنچه که بعداً در خفا در پیش داشت و موفق نشد - باز هم نمی‌توان مدعی شد، که فردی به مانند هیتلر در آلمان به قدرت نمی‌رسید، زیرا بورژوازی آلمان به شوروی با تروتسکی در رأس آن قانع نبود و به مراتب بیش از آن را در جهان، خواستار بود. تروتسکی ادعا کرد که استالین "تمام" - فراموش نشود که لغت "تمام" به معنای بدون استثناء می‌باشد - "همراهان لنین را مأمور هیتلر خطاب کرد." کجا و در چه محلی چنین گفته یا نوشته‌ای از استالین در دست است؟ استالین از وجود جاسوسان آلمانی در حزب و دستگاه‌های دولتی نام برد، که واقعیت داشت، ولی هیچگاه به "تمام" همراهان لنین اشاره نکرد و تنها عناصر معدودی را در نظر داشت. آیا وینشینسکی، دادستان سه دادگاه مسکو و وروشیلوف در مقام یکی از قضات دادگاه نظامیان، از همراهان لنین نبودند؟ آیا منشینسکی، کیروف، کویبیشف، گورکی و دیگران که به دست متحدین تروتسکی به قتل رسیدند و تروتسکی از ترور آنان، اظهار شادمانی کرد، از همراهان لنین نبودند؟ آیا مولوتف، کالینین، گاگانویچ و دیگر بلشویک‌هائی، که پیشتر بدان‌ها اشاره رفت، از همراهان لنین نبودند؟ دیگر این که، آن افرادی که تن به جاسوسی آلمان و خیانت و جنایت داده بودند، از جمله پیاتاکف، راکوفسکی، بوخارین، رادک، شستوف و دیگران، همان گونه که در بخش پیشین دیدیم، خود شخصاً اعتراف کردند، که در تبعیت از تروتسکی و بر مبنای ابتکار او، و هم چون

او، مستقیم یا غیر مستقیم به خدمت سازمان جاسوسی آلمان درآمده بودند. تروتسکی و سران پیروان فریب خورده امروزی او، احتیاجی به ارائه سند و مدرک نمی‌بینند و تصور دارند که برای فریب آنانی که از رویدادهای آن زمانی اطلاع کافی ندارند، دروغ‌گوئی، تحریف، شایعه پراکنی و انواعهم کفایت می‌کند. مجبورم دگر بار گفته‌ی لنین را که شناختی دقیق از تروتسکی داشت، تکرار کنم:

«علت این که تروتسکی از فاکت‌ها و اشارات مشخص پرهیز دارد همان است که این فاکت‌ها و اشارات، تمام بانگ‌های پر خشم و جملات پر طمطراق او را بی رحمانه تکذیب می‌نماید» (نقض وحدت در.....).

اکنون نگاهی کوتاه به دیگر فاکت‌ها و اشارات و به خصوص اعترافات همکاران و زیردستان تروتسکی بیفکنیم، تا روند و علل خیانت او را، بهتر دریابیم.

زندگی سیاسی تروتسکی، آلوده از کینه‌ورزی به بلشویسم به عنوان تشکل اصیل کمونیستی در روسیه بود. جملات شعارگونه‌ی او با رنگ و لعاب‌های به اصطلاح چپ، تنها نمائی زیبا برای عوام فریبی بودند. بی مورد نبود که لنین درباره تروتسکی، خاطر نشان می‌کرد:

«تروتسکی تمام دشمنان مارکسیسم را گرد هم می‌آورد.... تروتسکی تمام کسانی را که تباهی ایدئولوژیک برایشان گرامی است، جمع می‌کند. او تمام کسانی را که به دفاع از مارکسیسم اعتنائی ندارند و تمام عناصر عامی را که نمی‌فهمند دلایل مبارزه چه هستند و میلی هم به آموختن، اندیشیدن و یافتن ریشه‌های اختلاف نظر ندارند، متحد می‌سازد» (نامه به هیأت مقیم درون روسیه‌ی کمیته مرکزی حزب سوسیال دموکرات روسیه).

این موضع سیاسی و علنی تروتسکی از ۱۹۰۳ تا ژوئیه ۱۹۱۷ بود. تروتسکی در ماه ژوئیه ۱۹۱۷ یعنی کمتر از چهار ماه پیش از انقلاب اکتبر، پیوستن به حزب بلشویک را تقاضا کرد. او از همان اوان عضویت در جهت مخالفت با لنین، مصوبات حزبی و نیازهای جامعه نو بنیاد شوروی گام برداشت. اولین درگیری او با لنین و حزب درباره زمان انقلاب پیش آمد.

لنین و حزب بلشویک پس از این که بر نظریه تسلیم طلبانه زینوویف و کامنف مبنی بر فرا نرسیدن زمان انقلاب، فایق آمدند و اکثریت قریب به اتفاق کمیته مرکزی، اقدام فوری به انقلاب را برگزید، مشاجره با تروتسکی به پیش آمد. تصمیم بر این بود که بایستی به سرعت به قیام برخاست. تروتسکی با ماسک به اصطلاح کارگر دوستی، خواستار آن شد که قیام می‌باید به بعد از کنگره دوم شوراها موکول گردد. چنین اقدامی، امکان دادن به ارتجاع حاکم به منظور بسیج و اعزام نیرو برای سرکوب انقلاب تلقی می‌شد. حزب پیشنهاد کارشکنانه تروتسکی را با قاطعیت رد کرد. لنین در این مورد نوشت که:

«در این امر کوچکترین تردیدی نیست که اگر بلشویک‌ها بگذارند که به دام توهمات مشروطه خواهانه، به دام "ایمان" به کنگره‌ی شوراها و دعوت مجلس

مؤسسان، به دام «انتظار» برای کنگره شوراها و غیره بیافتند، این بلشویک‌ها، خائنان پستی نسبت به امر پرولتاریا خواهند بود.... در چنین اوضاع و احوالی «منتظرنشستن» برای کنگره شوراها و غیره برابر است با خیانت به انترناسیونالیسم، خیانت به امر انقلاب جهانی سوسیالیستی» (مقاله: بحران فراز آمده است).

قیام در روز معین، علیرغم تمایل تروتسکی انجام یافت و انقلاب پیروز شد. برای رهبری انقلاب اکتبر در جلسه کمیته مرکزی به تاریخ ۱۶ (۲۹) اکتبر یک مرکز فرماندهی شامل: استالین، اسوردلف، بوبنوف، اورتیسکی و دژبرژینسکی تشکیل گردید که زیر نظر لنین، سازماندهی و هدایت فعالیت‌ها را بر عهده داشت. تروتسکی در هیچ لحظه عضو این کمیته رهبری انقلاب نبود. او در نوشته‌های خود، ادعا کرد که رهبری انقلاب اکتبر بر عهده وی بوده است. این هم یکی دیگر از دروغ‌گوئی‌های او درباره انقلاب اکتبر است که مسلماً بدون منظور و هدف نبوده است.

دولت جوان شوروی که امکان ادامه جنگ با آلمان را نداشت، در صدد عقد قرارداد صلح برآمد. تروتسکی با منصب کمیساریای امور خارجه، مسئول مذاکره با آلمان شد. آشنا بودن تروتسکی به چند زبان غیر روسی، علت اصلی انتخاب تروتسکی به سمت کمیساریای امور خارجی بود.

در مورد قرارداد صلح با آلمان، سه موضع مختلف در حزب در مبارزه بودند.

۱- موضع لنین، استالین و اسودلف مبنی بر ضرورت عقد قرارداد صلح، آنچه که بنام پرست لیتوفسک معروف شد.

۲- موضع بوخارین و رادک که به خود نام «اپوزسیون چپ» داده بودند که نه تنها مخالف صلح، بلکه خواهان ادامه جنگ بودند.

۳- موضع تروتسکی مبنی بر، نه جنگ و نه صلح که در عمل به معنای ادامه جنگ از سوی آلمان و تصرف بخش‌هایی از شوروی بود، که همین هم شد. در قرارداد پرست لیتوفسک برخی منافع اتحاد جماهیر شوروی به نفع آلمان، فرمول بندی شده بود. کمیته مرکزی و حزب به درستی تشخیص داده بودند که اگر مذاکرات به منظور تغییراتی به نفع شوروی به نتیجه نرسید و آلمانی‌ها برای عقد قرارداد اتمام حجت کردند، می‌بایست به آن امضاء تن داد، زیرا توازن نیرو کاملاً به نفع آلمان است. تروتسکی که به هر نحوی قصد داشت از امضای قرارداد طفره رود، نه تنها به اتمام حجت واقعی کردن نهاد بلکه در تلگرامی به تاریخ ۲۸ ژانویه ۱۹۱۸ به ژنرال کرلینکو، سرفرمانده ارتش، چنان نمایاند که گویا قرارداد صلح امضاء شده و پایان اوضاع جنگی فرارسیده است. تروتسکی برخلاف دستور و بدون اطلاع کمیته مرکزی، چنان تلگرامی را ارسال کرد. در چنان اوضاع نا بسامان و شک آوری که تروتسکی خود سرانه به وجود آورده بود، لنین مجبور شد فوری

اقدام کرده و در تماس تلگرافی با سرفرماندهی کل ارتش، لغو دستور تروتسکی را خواهان شود. متن اولین تلگرام چنین است:

«۲۹ ژانویه ۱۹۱۸. با تمام وسایلی که در اختیار دارید از اجرای مفاد تلگرام امروز درباره صلح و ترخیص عمومی واحدهای ارتش در تمام جبهه‌ها، جلوگیری کنید. به فرمان لنین».

دومین تلگرام:

«۳۰ ژانویه ۱۹۱۸ - به تمام کمیسرهاى نظامی و بونچ - برویوچ دستور بدهید که تمام تلگرام‌های به امضای تروتسکی و کرلنکو را درباره انحلال واحدهای ارتش معلق بگذارند. ما نمی‌توانیم شما را از مفاد قرارداد منعقد صلح آگاه سازیم، زیرا صلح واقعاً هنوز منعقد نشده است. لطفاً تمامی تلگرام‌های مربوط به اعلام صلح را تا ابلاغ دستور خاص، معلق گذارید».

تروتسکی در مورد این اقدام مشکوک، هیچ توضیحی نمی‌دهد. در حالیکه نه قرارداد صلح منعقد شده و نه مذاکرات، قطع و یا به اتمام رسیده است، مرخص ساختن نیروهای ارتش برای چه منظوری است؟ اگر تلگراف سریع لنین جلوگیری مرخصی ارتش نمی‌شد، آیا برای حمله گسترده ارتش آلمان، بدون این که با مقابله نظامی روبرو باشد، زمینه آماده نشده بود؟ پس از این اقدام مشکوک تروتسکی و قطع مذاکرات در ۱۰ فوریه، نیروهای آلمان به تهاجم دست زده و خسارات بیشتری بر شوروی وارد ساختند و امتیازاتی را به دست آوردند. تروتسکی که هیچ گونه توضیح قانع کننده‌ای برای این عمل ضد شوروی نداشت، به توجیه دست یازید. او با گذشت زمان باز چون همیشه به دروغ متوسل و مدعی شد که:

«به تعویق افتادن مذاکرات به نفع ما هم بود» (زندگی من)

و این که:

«لنین اختلاف عقاید ناچیز و گذرائی را که با من داشت، قابل ذکر ندانست» (همانجا).

آیا این گفته تروتسکی صحت دارد؟ نه. لنین در نقد از نظر و رفتار تروتسکی که «ناچیز» نبودند بارها و در مجامع گوناگون سخن گفت که تنها به ذکر چند نمونه اکتفا می‌شود:

«جنگ شوخی بردار نیست. ما قطارها را از دست می‌دهیم و وضع حمل و نقل ما مختل می‌شود. دیگر نمی‌توانیم منتظر بمانیم. مردم از این سردر نمی‌آورند. به خاطر وجود جنگ، پس نمی‌بایست واحدهای ارتش را مرخص کرد، حالا آلمانی‌ها همه چیز را تصاحب می‌کنند. کار چنان بیخ و بن پیدا کرده است که بی تصمیم نشستن، به ناچار انقلاب را نابود می‌کند... باید به آلمانی‌ها پیشنهاد صلح کرد» (سخنرانی در جلسه شبانه کمیته مرکزی ۱۸ فوریه ۱۹۱۸).

«تاکنیک‌های تروتسکی تا آنجا که هدف به تأخیر انداختن امور را داشتند، درست بودند. زمانی نادرست شدند که اعلام گردید حالت جنگی به پایان رسیده

اما قرارداد صلح منعقد نشده بود. من با صراحت کامل پیشنهاد کردم که قرارداد صلح منعقد شود. ما نمی‌توانستیم چیز بهتری از صلح برست را به دست آوریم. اکنون بر همه روشن است که در آن صورت ما تنفس یک ماهه به دست می‌آوردیم و چیزی از دست نمی‌دادیم» (کنگره هفتم - سخنرانی لنین ۸ مارس ۱۹۱۸).

تروتسکی در کتاب «زندگی من» به دروغ مدعی می‌شود که:

«پس از آن که سرفرماندهی ارتش آلمان خبر شکستن موافقت آتش بس را به ما داد، لنین توافق ما دو نفر را به یادم آورد. من به وی پاسخ دادم مسأله برای من نه بر سر یک اتمام حجت ظاهری، بلکه بر سر حمله‌ی واقعی آلمان بوده است که دیگر هیچ ابهامی در مناسبات ما با آلمان باقی نگذارد».

قیاس دو نقل قول اخیر از لنین و تروتسکی، به ما روشن می‌سازد که یک نفر بایستی دروغ بگوید، لنین در کنگره هفتم و یا تروتسکی در کتاب خاطراتش. سابقه دروغ‌گوئی تروتسکی را همه می‌دانند. دروغ‌گوئی، نیت واقعی و پشت پرده تروتسکی زمانی بیش‌تر عیان می‌شود که به دو نقل بعدی از تروتسکی و لنین مراجعه کنیم:

«در ۲۲ فوریه در جلسه کمیته مرکزی گزارش دادم که نماینده نظامی فرانسه، پیشنهادی از طرف فرانسه و انگلستان آورده است مبنی بر این که ما را در جنگ با آلمان یاری کنند. من موافقت خود را با قبول یاری اعلام کردم، بدیهی است به شرط داشتن آزادی عمل کامل در سیاست خارجی. بوخارین گفت، بستن قرار و مدار با امپریالیست‌ها مجاز نیست. لنین مصممانه از من جانبداری کرد و کمیته مرکزی پیشنهاد مرا با شش رأی موافق در برابر پنج رأی مخالف پذیرفت. به یاد دارم لنین تصویب نامه را این طور دیکته کرد: «به رفیق تروتسکی اختیار داده شد تا از راهزنان امپریالیست فرانسوی در برابر راهزنان آلمانی کمک بگیرد». او همیشه طرفدار عباراتی بود که جای هیچ شکی باقی نمی‌گذاشت. هنگام متفرق شدن، بوخارین در راهرو دراز اسمولنی خودش را به من رساند و دو دستی مرا در آغوش گرفت و گریه کنان گفت: «چه داریم می‌کنیم؟ ما حزب را به نجاست می‌کشانیم» (زندگی من - صفحه ۴۶۷ - ۴۶۸ فارسی).

تروتسکی با وقاحت کامل دروغ می‌گوید، برای فریب و گمراه کردن خوانندگان کتاب، مصوبه دروغین می‌سازد و گفته‌ای دروغین را به لنین نسبت می‌دهد. به نوشته لنین در همین مورد توجه کنیم:

«حقایق مربوط به رفتار بورژوازی انگلو - فرانسوی را بررسی کنید. آن‌ها اکنون هر چه در توان دارند، انجام می‌دهند تا ما را به جنگ با آلمان بکشانند. وعده‌ی مواهب بی‌شمار، پوتین، سیب زمینی، مهمات، لوکوموتیو می‌دهند (از

طریق واگذاری اعتبار..... اما نترسید، این “بردگی” نیست! این فقط “اعتبار” است!). آن‌ها از ما می‌خواهند که همین الآن علیه آلمان بجنگیم. و روشن است که چرا باید هم خواستار چنین چیزی باشند، اولاً برای آن که ما بخشی از نیروهای آلمان را به خود مشغول خواهیم ساخت. ثانیاً برای آن که قدرت شوروی ممکن است در نتیجه درگیری جنگی نابهنگام با امپریالیسم آلمان به آسانی سقوط کند. بورژوازی انگلو - فرانسوی برای ما دام می‌گسترده و می‌گوید: خواهش می‌کنیم و لطف نموده و همین حالا به جنگ برخیزید، ما از این کار بهره‌ای عظیم خواهیم برد.... لطفاً بجنگید، “متحدان” بلشویک، ما به شما کمک خواهیم کرد! آن وقت بلشویک‌های “چپ” (خدا خودش ما را از آنها حفظ کند!) با خواندن انقلابی‌ترین عبارت پردازی‌ها، گام به سوی این دام برمی‌دارند.... آری یکی از تجلیات بازمانده‌های روحیه‌ی خرده بورژایی تسلیم شدن به جمله پردازی انقلابی است. این یک داستان قدیمی است که همیشه تازه باقی می‌ماند.... باید علیه جمله پردازی انقلابی مبارزه کنیم، این مبارزه واجب است، حتماً باید با آن مبارزه کنیم تا روزی مردم این حقیقت تلخ را درباره ما نگویند که: “جمله پردازی انقلابی درباره جنگ انقلابی، انقلاب را تباه ساخت”» (مقاله: جمله پردازی انقلابی - فوریه ۱۹۱۸).

لنین در این مقاله رو به دو گروه دارد: یکم گروه موسوم به “کمونیست‌های چپ” که مخالف صلح با آلمان و ادامه جنگ با آن کشور بودند، لیکن با تکیه به نیروی خود و بدون همکاری با سایر امپریالیست‌ها و به همین علت، بوخارین با طرح تروتسکی مخالف بود. دوم: گروه تروتسکی که تحت لوای “نه جنگ، نه صلح” و در عمل خواهان متلاشی شدن شوروی بود. بهمین علت بود که تروتسکی از امضای قرارداد صلح سرباز می‌زند و در زمانی که خود را مجبور به امضای قرارداد صلح می‌بیند و راهی برای فرار از اجرای آن ندارد، به یک باره پیشنهاد همکاری و همدستی با امپریالیست‌های انگلیسی و فرانسوی را به پیش می‌کشد، که با مخالفت شدید لنین مواجه شد. موضع مخالفت لنین در رد همکاری و همدستی با امپریالیست‌های انگلیسی و فرانسوی از نقل قول بالا کاملاً روشن است. چرا تروتسکی جعل سند می‌کند، دروغ می‌گوید، تهمت می‌زند، تحریف می‌کند و...؟ برای این که او صادق نیست، دشمن حاکمیت شوراها و سوسیالیسم است، خود شیفته است و برای رسیدن به مقام، هر خیانتی را مجاز می‌داند. تروتسکیست‌های امروزی درباره این جعلیات تروتسکی چه می‌گویند؟ قابل توجه اینان: نقل قول بالا که دروغ‌گوئی و جعل سند تروتسکی را برملا کرد از استالین نیست، بلکه از لنین است و دقیقاً در همان روزهای نوشته شده است که تروتسکی، توافق با امپریالیسم فرانسه را اعلام کرد. آیا این اختلافات لنین با تروتسکی، ناچیز بودند؟ لنین به تروتسکی خاطر نشان می‌کند که عمل او در مرخص کردن واحدهای ارتش و بی تصمیم نشستن، یعنی نظر و عمل تروتسکی تحت

عنوان نه صلح و نه جنگ، «به ناچار انقلاب را نابود می‌کند». لنین همه را از همکاری و همدستی با امپریالیست‌های انگلیسی و فرانسوی برحذر می‌دارد، اما تروتسکی موافقت خود را با جعل سند از کمیته مرکزی حزب اعلام می‌دارد. از نظر تروتسکی، نابودی انقلاب «ناچیز» است. عجباً!! شاید او می‌پنداشته است که پس از تهاجم گسترده و مداوم آلمان و نابودی انقلاب، بتواند در مقام و منصب اولین شخص کشور جای گیرد، مشابه همان آرزویی که سالیانی بعد علیه استالین و حزب کمونیست در سر داشت. تروتسکی در «زندگی من»، طلبکار می‌شود که:

«مکتب استالین - زینوویف در سال ۱۹۲۴ می‌کوشید چنین وانمود سازد که من

در برست از تصمیم‌های حزب و حکومت، تخطی کردم».

این اتهام ثابت شده، نتیجه کوشش استالین و دیگران نبود و نیست، بلکه پیشنهاد مشخص لنین به عنوان نفر اول حزب و کشور و مقام بالاتر از تروتسکی بود که آنرا «قابل ذکر» دانست. قرارداد صلح با آلمان که تروتسکی از اجرای آن طفره رفت و در نتیجه خسارات بیشتری را بر شوروی در پی داشت، در کنگره هفتم با ۳۰ رأی موافق، ۱۲ مخالف و ۴ ممتنع به تصویب رسید و کلیه راه‌ها بر تروتسکی بسته شد. تروتسکی پس از کنگره مجبور به استعفاء از کمیساریای امور خارجی شد. کروپسکایا، همسر لنین، در مورد نقش تروتسکی در ارتباط با قرارداد برست می‌نویسد:

«تروتسکی لفاظی را دوست داشت. برای او، ژست فریبنده اهمیتی بیش‌تر

داشت تا نجات شوروی از جنگ و ایجاد موقعیتی که بتوان به جمع آوری نیرو

و سازماندهی توده‌ها پرداخت» (خاطرات از لنین، صفحه ۵۰۰)

تروتسکی به سمت مسئول کمیساریای دفاع ملی برگزیده شد. جنگ داخلی علیه تجاوزات نیروهای تزاری و متجاوزین خارجی، آغاز شده بود. در شورای جنگ که زیر نظر لنین و اسودلف عمل می‌کرد، تروتسکی و استالین نیز شرکت داشتند. استالین منصب رئیس شورای جبهه جنوب را داشت. تروتسکی برای این که اختیارات را در تمامی جبهه‌ها به خود اختصاص دهد، از اقدام به هیچ گونه اغتشاش در جبهه جنوب، خود داری نمی‌کرد. نورچشمی‌های تروتسکی، سرهنگ‌های سابق تزاری واتستیز و سیتین، ژنرال‌های سابق تزاری، همیاران او در ایجاد آن نابسامانی‌ها بودند. در چنین اوضاعی، ارتش کراسنوف شهر ساریسین را تهدید می‌کرد. استالین مجبور بود برای دفاع از شهر که از نظر حمل غله، اهمیت بسزائی داشت، به نابسامانی‌های درون شهر خاتمه دهد. او به لنین متوسل شد. لنین در تلگرام به مقامات محلی خاطر نشان کرد:

«شما موظف هستید که تمامی دستورات و توصیه‌های استالین، نماینده تام

الاختیار شورای کمیساریای ملی را به فوریت و بدون هیچ عکس‌العملی به

مرحله اجرا درآورید.... مضمون این تلگرام را فوراً به تمامی بخش‌ها اطلاع

دهید. رئیس شورای کمیساریای ملی - لنین ۸ ژوئن ۱۹۱۸».

در پی اقدامات استالین، ارتش سرخ توانست به دشمن شکست‌های سختی وارد آورد. ارتش کراسنوف به آن سوی رود دُن رانده شد و میدان عمل ارتش دنیکن به یک ناحیه کوچک در شمال قفقاز محدود شد. تروتسکی به داستان سرائی دروغینی در کتاب «زندگی من» به جریانات ساریسین دست زده است که گویا او در فکر برقراری نظم در آنجا بوده است. او کلامی درباره حمله کراسنوف و احتمال سقوط شهر و دفع آن حمله توسط استالین و وروشیلوف نمی‌آورد و تنها به این اکتفا دارد که:

«لنین در بیست و سوم اکتبر به من در «بالاشوف» چنین نوشت: «استالین امروز آمده و خبر سه پیروزی بزرگ نیروهای ما را در ساریسین آورده است»».

تروتسکی که گویی از این پیروزی‌ها یعنی شکست کراسنوف و دنیکن، دل چرکین است در پُرانتز می‌افزاید:

«در حقیقت فقط کم اهمیت و گذرا بودند».

چرا نجات یک شهر که یکی از مراکز مهم حمل غله می‌باشد، کم اهمیت است!! معمائی است که تروتسکی داستان‌سرا روشن نمی‌کند. او که از موفقیت استالین و وروشیلوف خشمناک به نظر می‌رسد، باز به دروغ نقل قول از لنین می‌سازد، که گویا استالین آماده به دربوسی از تروتسکی است و لنین را میانجی کرده است. در نامه کذائی منتسب به لنین می‌خوانیم:

«استالین خیلی دلش می‌خواهد در جبهه جنوب کار کند.... من در حالی که این توضیحات استالین را به اطلاع شما می‌رسانم، خواهش می‌کنم درباره آن فکر کنید و پاسخ دهید، آیا حاضرید با استالین که بدین منظور نزد شما خواهد آمد، حرف‌هایتان را بزنید»

و پس از نقل قول دروغین از لنین، چنین می‌آورد:

«من آمادگی کامل خود را اعلام کردم و استالین عضو شورای جنگی انقلابی جبهه جنوب شد».

این همه دروغ برای چیست؟ نامه منتسب به لنین به تاریخ بیست و سوم اکتبر ۱۹۱۸ است، درحالی که استالین از ژوئن همان سال یعنی چهار ماه زودتر، با منصب رئیس شورای جبهه جنوب در ساریسین، اقامت داشته و در جنگ‌های منطقه‌ای پیروز شده بود. این منصب را، لنین به عنوان رئیس شورای جنگ به استالین داده بود. در برخی مواقع، گفته‌اند که دروغ‌گو کم حافظه است. تروتسکی فراموش کرده است که در سه صفحه پیشتر نوشته است:

«استالین چند ماهی در ساریسین گذراند»

و در یک صفحه پیشتر از نقل قول منتسب به لنین، مدعی شده بود که:

«سران ساریسین از آن روز به بعد ابزار اصلی دست استالین شدند».

این، یگانه اقدام مشکوک تروتسکی در جنگ داخلی نبود. ارتش سرخ به فرماندهی اس. کامنیف چند شکست پی در پی به نیروهای کلچاک در جبهه شرق وارد ساخت و در موقعیت حمله‌ای برای درهم شکستن کامل نیروهای دشمن بود که به ناگاه فرمانده کل، وازتی، از جانب تروتسکی، دستور توقف حمله را داد. استدلال آن‌ها بر این بود که می‌بایستی بخشی از ارتش سرخ به سمت جنوب که جبهه‌ی مهم‌تری است انتقال داده شود و ادامه جنگ با کلچاک به بعد از زمستان موکول گردد. کوه‌های اورال نیز به عنوان محل اقامت نیروهای زیر فرماندهی پیشنهاد شد. به این ترتیب نیروهای کلچاک، امکان تنفس و تجهیز مجدد و دریافت کمک‌های نظامی از انگلستان و ژاپن را می‌یافتند، در حالی که نیروهای ارتش سرخ تقسیم شده و زمستان سرد را بایستی در کوه‌های اورال سر می‌کردند. فرمانده ارتش شرق، کامنیف، با این طرح مشکوک به مخالفت برخاست و به کمیته مرکزی حزب مراجعه کرد. کمیته مرکزی، تصمیم ارتش شرق را تأیید کرد. در پی ادامه‌ی حمله، ارتش کلچاک کاملاً درهم شکسته شد، شرق کشور آزاد گردید و کلچاک دستگیر و اعدام شد. تروتسکی در توجیه این عمل مشکوک در «زندگی من» می‌نویسد:

«من بر آن بودم، وازتی را در اعتقادش به خویشتن، به حقوقش و به قدرتش تقویت کنم... راهنمای من در این کار، این فکر بود که معادله استراتژیک، مجهول‌های فراوانی دارد که قدرت تازه‌ی سرفرماندهی یکی از مهم‌ترین آن‌هاست».

از این بهتر نمی‌شود یک عمل مشکوک را که می‌توانست به کشتار هزاران تن از ارتش سرخ، پیروزی نیروهای ضد شوروی و حتی سقوط کشور شوراه‌ها، بیانجامد توجیه کرد!! وازتی از سرفرماندهی معزول و به جای وی، کامنیف برگزیده شد. تروتسکی از سمت خود استعفا داد که مورد پذیرش کمیته مرکزی قرار نگرفت، ولیکن حق دخالت در جبهه‌ی شرق از وی سلب گردید.

در جبهه جنوب، تروتسکی چنان ناهنجاری به وجود آورده بود که ارتش سرخ مجبور به تحمل شکست‌های پی در پی می‌شد. نیروهای دنیکن در حال پیشروی بودند و در نیمه اکتبر ۱۹۱۹ تمامی اوکراین را به اشغال درآورده بودند. آن‌ها شهر ساریسین (استالینگراد) را به تصرف درآورده و به سمت تولا در ۲۰۰ کیلومتری مسکو رسیدند. فرماندهی جبهه‌ی جنوب با همراهی و هم‌نظری تروتسکی نقشه‌ی مقابله با دنیکن را کاملاً به نفع ارتش دشمن آماده کرده بودند به طوری‌که ارتش سرخ می‌بایست از راه دشت‌های دُن به جنگ دنیکن که در آن منطقه از پشتیبانی نیروهای قزاق برخوردار بود، می‌رفت، یعنی دقیقاً به سوی شکست آگاهانه.

در چنین اوضاعی که بی‌نهایت خطرناک و وخیم به نظر می‌رسید، لنین شعار: «همه در راه مبارزه علیه دنیکن» را داد و هزاران کارگر و دهقان برای دفاع از میهن سوسیالیستی به ارتش سرخ پیوستند. کمیته مرکزی حزب کمونیست، استالین، وروشیلف، بودیونی و

ارژونیکیدزه را برای فرماندهی به جبهه جنوب اعزام داشت. پیش‌تر، استالین با نقشه تروتسکی مخالفت و پیشنهاد جنگ با نیروهای دنیکین را از طریق خارکف - دنباس - رستف طرح کرده بود که مورد مخالفت تروتسکی و فرمانده جبهه جنوب قرار گرفته بود. با پیاده شدن طرح استالین، شکست‌های پی در پی به نیروهای دنیکین وارد آمد و بالاخره در اوایل سال ۱۹۲۰ تمامی اوکرائین و شمال قفقاز از نیروهای ضد شوروی پاک شد. به هنگام ورود فرماندهان جدید به جبهه جنوب، قرار بر عدم دخالت تروتسکی در فرماندهی این جبهه گردید که نتیجتاً او از شورای فرماندهی جنوب استعفا داد. تروتسکی در رابطه با رویدادهای جبهه جنوب، هم چون بسیاری موارد به تحریف، دروغگوئی و خود توجیهی توسل جست. در کتاب ذکر شده نوشت:

«سرفرماندهی ما می‌خواست مانند یک وظیفه‌ی انتزاعی استراتژیک به حل مشکل جبهه‌ی جنوب بپردازد، و در این کار مبانی اجتماعی آن را نادیده می‌گرفت.... این طرح اگر مسأله بر سر جنگ داخلی نبود، درست بود. اما در مورد جبهه‌ی جنوب فقط جنبه‌ی دانشگاهی داشت و خیلی به سود دشمن افتاد.... نقشه‌ای که من از روز نخست پیشنهاد کرده بودم، درست نقطه‌ی مقابل نقشه‌های اجراشده بود.... نقشه من عاقبت پذیرفته شد.»

گویا بهترین راه توجیه، سرهم کردن دو بخش اول در نقل قول است که واقعاً خنده‌دار است که مشکل را با “وظیفه انتزاعی” و “مبانی اجتماعی” و “جنبه دانشگاهی” و “جنگ داخلی” حل شده تلقی می‌کند.

وظیفه یک فرمانده، نگرش عمومی به تمامی جنبه‌ها و آن هم چه در جنگ داخلی و چه جنگ خارجی و در ضمن طرح عملی است. مسخره‌تر، دو بخش آخرین نقل قول می‌باشد که به وقیحانه‌ترین دروغگوئی متوسل می‌شود. یکم این که: مدعی می‌شود که طرح او درست عکس طرح اجرا شده بود، یعنی همان نقشه‌ای که استالین داده بود و پس از اجرا، موفقیت داشت. معلوم نیست، این شخص که بالاترین مقام را در کمیساریای دفاع بر عهده دارد، عضو مرکزی شورای جنگ است و تمام طرح‌ها و نقشه‌های جنگی بایستی با توافق او به اجرا درآید، چرا به نقشه‌ی کاملاً مخالف تن می‌دهد؟ مگر این شخص چوب مداد بود که نتوانست از آن برنامه مشکوک جلو گیرد، یا به عنوان یک بیننده به سینما برای تماثشای یک فیلم جنگی رفته بود؟ او بیشرمانه می‌خواهد، تمامی آن عمل مشکوک را برگردن فرمانده بیاندازد و خود را منزه جلوه دهد. دوم این که: چرا به راحتی دروغ می‌گوید و طرح استالین را، به خود نسبت می‌دهد و سخنی از محرومیت تصمیم‌گیری در جنگ علیه دنیکین به میان نمی‌آورد و به اعزام هیأت فرماندهان جدید از سوی کمیته مرکزی حزب، اشاره‌ای ندارد؟

نیروهای کلچاک و دنیکین در پی قهرمانی‌های ارتش سرخ و پشتیبانی اکثریت زحمتکشان، شکست خورده و درهم کوبیده شده بودند. ژنرال و رانگل، یکی از فرماندهان ارتش دنیکن،

بازمانده‌های ارتش را جمع آوری کرده و با استقرار در شبه جزیره کریمه، در انتظار فرصت مناسب بود تا پس از کمک‌های انگلستان و فرانسه، حمله به شوروی را آغاز کند. لهستان که یکی از چهارده کشور متجاوز به شوروی بود، با وجود اصرار شوروی برای عقد معاهده صلح، از این اقدام سرباز می‌زد و برنامه حمله مجدد به شوروی را در سر داشت. در آوریل ۱۹۲۰ قوای لهستان پس از دریافت تجهیزات از انگلستان و فرانسه اقدام به حمله به اوکراین کردند و در پی تصرف شیتومیر، کیف را اشغال نمودند. به هنگام اشغال کیف، ژنرال ورنانگ نیز، از کریمه اقدام به حمله به اوکراین کرد. ارتش سرخ به حمله متقابل دست زد و برخی از شهرهای اشغال شده آزاد گردید. پس از این آزاد سازی، نیروهای ارتش سرخ بر اساس نقشه مشکوک تروتسکی و توخاچفسکی روانه حمله به ورشو، پایتخت لهستان، شدند. این حمله از چند جنبه شک آور بود.

یکم این که: توخاچفسکی و تروتسکی به نیروهای ارتش سرخ اجازه نمی‌دادند که در مواضع متصرف شده پیش از ورشو مستحکم شوند تا بین نیروهای پیشرو و عقب جبهه فاصله‌ی زیاد نیفتد و خط جبهه آن قدر طولانی شده بود که امکان وارد آوردن شکاف به آن را فزونی می‌داد. یک گروه کوچک از ارتش لهستان در همان نقطه ضعیف ارتش سرخ، آغاز حمله کرد و بخش پیشرو که جدا از عقب جبهه افتاده بود، با کمبود مهمات رو به رو شد.

دوم این که: تروتسکی بر خلاف درخواست استالین و دستور لنین، ارتش جبهه جنوب را که در حال آزاد سازی لمبرگ (لُوف) بود به سوی ورشو فرا خواند و امکان تقویت نیروهای لهستانی در آن منطقه را مهیا ساخت.

سوم این که: در حمله به ورشو از نیروهای ذخیره نیز که هنوز آمادگی و تجربه نظامی نداشتند، استفاده شد. در اثر این اقدامات مشکوک تروتسکی و توخاچفسکی، ارتش سرخ که در ابتدا قادر به عقب راندن دشمن و آزاد سازی اکثر مناطق شده بود، مجبور به عقب نشینی شد. پس از برقراری نظم مجدد در ارتش سرخ، از تهاجم ارتش لهستان جلوگیری شد و آمادگی برای حمله‌ی متقابل به وجود آمد. در این موقعیت جدید، لهستان به علت تشویش از پیروزی ارتش سرخ، عقد قرارداد صلح را که شوروی از مدت‌ها پیش مطرح کرده بود، پذیرفت. لهستان از ادعای خود مبنی بر کرانه راست اوکراین و بلوروسی چشم پوشید و تنها گالیسی و بخشی از بلوروس در تصاحب لهستان باقی ماند. قرارداد صلح در تاریخ ۲۰ اکتبر در ریگا امضاء شد. تروتسکی سالیانی بعد، در «زندگی من» بیشرمانه، فرمان حمله فوری به ورشو را به لنین و اعضای کمیته مرکزی حزب کمونیست نسبت می‌دهد تا خود را منزله جلوه دهد. او می‌نویسد:

«لنین این نقشه را در سر داشت: موضوع را تا آخر دنبال کردن یعنی تسخیر ورشو... من مصممانه با این امر بنای مخالفت گذاشتم... تا آنجا که به یاد دارم فقط ریگف جانب مرا گرفت. دیگران را لنین در غیاب من با خود هم داستان

کرده بود. تصمیم گرفته شد: حمله کنیم... نا گفته نماند یکی از دلایلی که موجب شد فاجعه‌ی مسکو چنان دامنه‌ی عظیمی پیدا کند، روش فرماندهی گروه جنوب ارتش شوروی بود که جهت لمبرگ را برگزیده بود. چهره اصلی سیاسی در شورای جنگی انقلابی این گروه، استالین بود. می‌خواست به هر قیمت که شده، هم زمان با ورود «اسمیلگا» و توخاچفسکی به ورشو، به لمبرگ وارد شود. آدم‌هایی هم هستند که از این غرورها دارند. هنگامی که خطر برای ارتش توخاچفسکی آشکار شد و سرفرماندهی ارتش جنوب دستور تغییر جهت داد تا این که بتوان به نیروهای لهستانی در نزدیکی ورشو از پهلو حمله کرد، فرماندهی ارتش جنوب شرقی، به ترغیب استالین، حرکت را به سوی غرب ادامه داد: راستی آیا مهم‌تر این نبود که خودشان لمبرگ را تسخیرکنند تا به یاری «دیگران» بشتابند. پس از دستورهای مکرر و تهدیدهای بسیار بود که فرماندهی جنوب شرقی، جهت را عوض کرد. اما چند روز تأخیر نقشی پر مخاطره بازی کرد.»

بدین ترتیب به روایت تروتسکی، لنین و استالین، مخالف با صلح، موافق حمله فوری به ورشو و مقصر اصلی در شکست ارتش سرخ بودند. از آن جایی که تروتسکی در تمامی این موارد دروغ می‌گوید، تهمت می‌زند و خود را مبرا از اشتباه نشان می‌دهد، بایستی در مشکوک بودن نقشه‌های او، راسخ تر اعتقاد داشت. زیرا، لنین در تمامی مراحل خواهان صلح بود و حتی در زمانی که ارتش سرخ توانسته بود تهاجم لهستان را تا حدود زیادی دفع کرده و در حال پیشروی بود، از پیشنهاد صلح سر باز نزد. در این باره می‌خوانیم:

«ما به لهستان تقاضای صلح با تضمین تخطی ناپذیر مرزهای آن کشور ارائه دادیم، که حتی در درون این مرز فراتر از ملت لهستانی زندگی می‌کنند. ما به آن‌ها امتیازهای زیادی را پیشنهاد کرده‌ایم» (لنین - خطاب به گاردیست‌های سرخ - ۵ مه ۱۹۲۰)

و

«ما مطمئن بودیم و هنوز هم هستیم که... ما حتی از طریق یک صلح نامناسب برای ما، زندگی سربازان ارتش سرخ را نجات می‌دهیم و هم چنین هر یک ماه صلح، نیروهای ما را چند برابر می‌کند... گزارش شده است که سواره نظام ما شیتومر را آزاد کرده است. ارتباط آخرین جاده‌ی شهر کیف به جبهه لهستانی‌ها، از شمال و جنوب توسط نیروهای ما قطع شده است و کیف به طور نا امید کننده‌ای برای لهستان از دست رفته است. دولت لهستان مدام معلق می‌زند. اکنون پیشنهاد صلح داده است. بفرمائید: آقایان زمین‌دار و سرمایه‌دار. ما بررسی یک پیشنهاد صلح را هیچ‌گاه رد نخواهیم کرد» (سخنرانی در دومین کنفرانس سراسری سازماندهندگان کار در روستاها - ۱۲ ژوئن).

و در مورد بلند پروازی فرماندهان ارتش سرخ در جنگ هشدار می‌داد:
 «بزرگترین خطری که هم چون موقعیت کنونی جنگ با لهستان پیش می‌آید اینست که، دشمن را ناچیز شمرد و به قدرتمندتر بودن خود مغرور شد که می‌تواند جنگ را به شکست بکشاند» (همانجا).
 استالین از هشدار دادن فراتر می‌رود و به روشنی علیه نقشه تروتسکی برای حمله فوری به ورشو موضع‌گیری می‌کند:

«باید روشن باشد که جبهه ورانگل، ادامه جبهه لهستان است، تنها با این تفاوت که او در پشت نیروهای ما که در حال جنگ با لهستان هستند کمین کرده است، یعنی در خطرناکترین محل. تا زمانی که خطر ورانگل را از بین نبرده‌ایم، خنده آور خواهد بود که از “مارش به سوی ورشو” و دائمی بودن پیروزی‌هایمان سخن بگوئیم. در حالی که ورانگل در حال نیروگیری است، برخی افراد متوجه نیستند که ما باید عملی جدی علیه خطر رشد یابنده از طرف جنوب انجام دهیم.... تنها زمانی که ورانگل را نابود کرده باشیم، پیروزی ما علیه لهستان، تضمین شده است. بنابراین حزب می‌بایستی این رهنمود را به همه بدهد: “به ورانگل توجه داشته باشید”، “ورانگل می‌بایستی نابود گردد”».
 (درباره موقعیت جبهه لهستان - ۱۱ ژوئیه).

در نوشته‌ای دیگر:

«پاسخ تروتسکی در مورد نیروهای ذخیره یک عذر بدتر از گناه است. تلگرام اخیر تروتسکی که می‌بایستی پاسخ در این مورد باشد، نه تنها هیچ اشاره‌ای به برنامه برای تربیت نیروهای ذخیره ندارد بلکه حتی به ضرورت این امر مهم نیز اشاره نکرده است.... آنطور که تروتسکی به اشتباه می‌پندارد، البسه سربازان “مهمترین” مشکل ما نیست. تاریخ جنگ داخلی نشان داده است که با وجود تنگ دستی‌مان، همواره بر این امر فائق آمده‌ایم. اضافه بر این همواره تقریباً نیمی از این “پیراهن‌ها” و “چکمه‌ها” نصیب دهقانان شده است، زیرا سربازان آن‌ها را با دهقانان برای شیر، کره و گوشت تعویض کرده‌اند (و هم چنان می‌کنند)، یعنی آن موادی که نتوانسته‌ایم به آن‌ها برسانیم.... مسلماً موارد مهمتری از این نوع مایحتاج‌ها وجود دارد.... کمیته مرکزی باید فعالیت تمامی ارگان‌های نظامی، هم چنین آموزش نیروهای ذخیره جنگ و پشت جبهه را، هر گاه نمی‌خواهد بایک فاجعه دیگر مواجه شود، کنترل کند. از این رو، اصرار دارم که:

- ۱- ارگان‌های نظامی فعالیت خود را با “پیراهن سربازان” توجیه نکنند بلکه یک برنامه مشخص برای آموزش نیروی ذخیره جنگی تدوین نمایند.
- ۲- کمیته مرکزی (از طریق شورای دفاع) این برنامه را بررسی کند.

۳- کمیته مرکزی، کنترل بر دستجات پشت جبهه را از طریق گزارش منظم سرفرماندهان یا مسئولان پشت جبهه به شورای دفاع یا کمیسیون مخصوصی شامل اعضای شورای دفاع، افزایش دهد» (درباره ایجاد نیروهای ذخیره جنگی - ۳۰ اوت).

در دستور لنین به استالین و ارتش جنوب می‌خوانیم:

«.... پیروزی ما عظیم است و زمانی کامل خواهد شد، که ورنانگل را برای همیشه در هم بکوبیم. ما در اینجا، تمام اقدامات لازم را انجام خواهیم داد. تلاش خود را به این معطوف دارید که در پیشروی کنونی، با تمامی امکانات، کریمه را تسخیر کنید. همه چیز به این امر بستگی دارد». (تلگرام به استالین - ۱۱ اوت).

آیا روشن‌تر از این می‌توان دستور داد؟ از توصیه‌ها و انتقادات منطقی استالین به عملکرد و نقشه تروتسکی بگذریم، ولی چرا تروتسکی، دستور مقام بالاتر از خود را نه تنها اجرا نمی‌کند، بلکه خلاف آن را انجام می‌دهد، چرا حمله به سوی ورشو را بدون مشورت و هم نظری با ارتش جنوب شرقی که استالین در رأس آن قرار دارد انجام می‌دهد و تنها پس از شکست، خواهان کمک از سوی آن ارتش می‌شود، چرا موقعیتی را به وجود می‌آورد که نتیجه‌ی آن قرار گرفتن در منگنه دشمن از دو جناح جنگی است، این را حتی هر سرباز ساده‌ای می‌داند که بایستی از افتادن در منگنه دشمن پرهیز کرد، چرا خط حمله را آن چنان وسیع می‌کند که امکان حمله دشمن به نقطه ضعیف امکان پذیر باشد، چرا بین بخش پیشرو و پشت جبهه فاصله نامعقول به وجود می‌آورد؟ و ده‌ها چرای دیگر. چه کسی گفته بود که در زمان نامناسب، بدون هم سوئی با ارتش جنوب شرقی، پیش از نابودی ارتش ورنانگل در کریمه، بدون استحکام مواضع فتح شده و.... بایستی به سوی ورشو روانه شد؟ تمامی توصیه‌ها و دستورات، خلاف اقدام و ادعای تروتسکی را نشان می‌دهند. در زمان جنگ، تا هنگامی که دشمن نه تسلیم شده است و نه صلح یا آتش بس برقرار شده است، پیشروی حتی به سوی پایتخت دشمن مجاز است. تصمیم کمیته مرکزی که مرحله نهائی جنگ را در صورت عدم تسلیم لهستان و صلح در نظر داشت، چه ربطی به اقدام فوری در زمان و موقعیت نامناسب و بر خلاف نقشه و دستورات مقام بالاتر دارد؟ تروتسکی به هیچ کدام از این چراها پاسخ نمی‌دهد و برای فرار از نقشه و اقدامات مشکوک خود، اشتباهات نابخشودنی خود را بر گردن لنین و کمیته مرکزی می‌اندازد. برای تروتسکی، بیش‌رمی حد و حدودی ندارد.

سؤال بر اینست که تروتسکی از تخریب در برقراری صلح با آلمان (برست لیتوفسک)، و اجرای نقشه‌های مشکوک در مهم‌ترین جنگ‌های داخلی (کلچاک، دنیکن و دفع حمله به پتروگراد، که آن هم داستانی مشابه دارد) و جنگ با لهستان، چه هدفی را دنبال می‌کرد؟ اشتباه خواهد بود اگر تصور شود که تروتسکی در این زمان، آلت دست آلمان و یا کشور

امپریالیستی دیگری شده باشد، هر چند تروتسکی در آینده چنین سرنوشتی را برگزید. در این باره نه سند و مدرکی موجود است و نه او می‌توانسته از این طریق به هدف خود یعنی مقام اول کشور برسد. اگر گاردهای سفید به پیروزی نهائی می‌رسیدند و کشور شوراهای ساقط می‌شد، حتی با وجود نقشه‌های مشکوک تروتسکی، دیگران یعنی ژنرال‌های سفید و طرفداران رژیم تزاری، مقام‌های اول را از آن خود می‌کردند. تروتسکی از همان اوان انقلاب اکتبر کوشید یاران نزدیک به خود و هم فکرائش را بر مقام‌های مهم اداری و صنعتی بگمارد. او تعداد بیشماری از افسران ارتش تزاری را در فرماندهی ارتش سرخ گمارد. او در تمام سخنرانی‌ها و نوشتجات خود، سعی داشت شخص تروتسکی را به عنوان رهبر و قهرمان اصلی انقلاب اکتبر معرفی کرده و ارزش دیگران را پائین بیاورد. هدف او بر این بود که لنین و پیروان مشی لنینی را از قدرت ساقط کند و خود با حمایت دستجاتی که بر کار گمارده بود، قدرت حزبی و دولتی را کسب کند. در صورت تحقق نقشه‌های مشکوک او و عدم موفقیت جنگی، نارضایتی عمومی افزایش می‌یافت، اختلافات در درون حزب، ادارات و ارتش همه گیر می‌شد و نا بسامانی درون جامعه فزونی پیدا می‌کرد. در چنان اوضاعی، او قصد داشت خود را به عنوان ناجی معرفی کرده و با یاری ارتش که زیر فرماندهی افسران سابق تزاری عمل می‌کرد، حتی اگر به صورت کودتا باشد، بر اریکه قدرت بنشیند. باید در نظر داشت که برخی اقدامات او در ارتش، از جمله تلاش در برکناری استالین از شرکت در عملیات جنگی، اقدام نا موفق به دادگاهی کردن وروشیلوف و کوشش در اعدام برخی از کمیسرها، ارتش سرخ که از طریق کمیته مرکزی رد شد و... می‌توانستند به منظور رسیدن به آن هدف بوده باشند. تروتسکی همیشه معتقد بود که:

«وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند، اما هدف نیز به نوبه خود احتیاج به توجیه دارد» (اخلاق آن‌ها و اخلاق ما).

هدف توجیه پذیر را کی تعیین می‌کرد؟ تروتسکی. وسیله را کی معین می‌ساخت؟ باز هم تروتسکی!! یعنی عمل به هر اقدامی که او مجاز بداند برای رسیدن به هدف توجیه پذیرش، ضروری است. با پیروی از این نظر و روش بود که او بعدها حتی به جاسوسی امپریالیست‌ها تن داد، و برای پیروان خود نیز توجیه فلسفی - سیاسی آفرید. پس از پایان جنگ داخلی، اعمال مشکوک تروتسکی پایان نگرفت، بلکه تغییر شکل داد. او اقدام به تشکیل فراکسیون ضد حزبی کرد و به طرح نظریات خطرناک و ضد مارکسیستی در ارتباط با اتحادیه‌ها پرداخت. او پیش از این که این مباحث در درون حزب به اندازه کافی مورد تبادل نظر قرار گرفته باشد، اقدام به انتقال بحث به خارج از حزب و در مجالس متفاوت کرد. او خواهان اجرای اصول نظامی در اتحادیه‌های کارگری و از «خانه تکانی» اتحادیه‌ها، محکم کردن پیچ و مهره اتحادیه‌ها، دولتی کردن اتحادیه‌ها و انتصابی بودن مقامات اتحادیه‌ای، نام برد. لنین به مبارزه با نظریات انحرافی تروتسکی

پرداخت، به طوری که نظر او در حزب به طور مطلق رد شد. لنین در این موارد چندین نوشته دارد که تنها به ذکر چکیده‌ای بسنده می‌شود و خواننده می‌تواند برای درکی عمیق‌تر به آن منابع رجوع کند.

«سند اصلی که در این جا بدان استناد خواهم کرد، جزوه رفیق تروتسکی «نقش و وظایف اتحادیه‌های صنفی» است. من ضمن مقابله این جزوه با تزه‌های پیشنهادی تروتسکی به کمیته مرکزی و تعمق در محتوی آن‌ها از کثرت اشتباهات تئوریک و نادرستی‌های فاحشی که در آن موجود است، دچار حیرت شدم. چه طور ممکن است کسی هنگامی که پیرامون این مسأله در حزب مباحثه دامنه‌داری آغاز می‌کند، به جای یک چیز بسیار سنجیده، چیزی به این بدی تهیه کند؟... اتحادیه‌های صنفی نه تنها ضرورتی تاریخی هستند، بلکه به عنوان سازمان پرولتاریای صنعتی از لحاظ تاریخی اجتناب ناپذیر می‌باشند، و تحت دیکتاتوری پرولتاریا، تقریباً سراسر این طبقه را دربرمی‌گیرند. این یک نکته بنیادی است، ولی رفیق تروتسکی پیوسته آن را فراموش می‌کند، نه آنرا درک می‌کند و نه آنرا نقطه حرکت خود قرار می‌دهد... در هر قدم از تحقق دیکتاتوری پرولتاریا، نقش اتحادیه‌های صنفی دارای اهمیت بزرگی است. ولی نقش‌شان چیست؟ این سازمان یک سازمان دولتی نیست، برای اعمال جبر هم نیست، بلکه برای تربیت است. سازمانی است برای جلب افراد و تعلیم آن‌ها، این سازمان یک مکتب است: مکتب اداره امور، مکتب مدیریت اقتصادی، مکتب کمونیسم... به همین جهت سخن گفتن از نقش اتحادیه‌های صنفی بدون در نظر گرفتن این حقایق، ناگزیر به بروز یک سلسله اشتباهات می‌انجامد... باید این نکته را تصریح کنم که ما اگر فعالیت عملی خود و تجربه‌ی خود را، و لو در ابعادی کوچک، به طور مفصل بررسی می‌کردیم، می‌توانستیم از صدها «اختلاف» و اشتباه اصولی زائد که جزوه رفیق تروتسکی مملو از آن‌هاست، پرهیز کنیم. تزه‌ها حاوی تعدادی اشتباهات تئوریک هستند. این رویکردی مارکسیستی به ارزیابی «نقش و وظایف اتحادیه‌های صنفی» نیست، زیرا بدون تعمق در جنبه‌های سیاسی خاص زمان کنونی، بررسی موضوعی با دامنه‌ای چنین گسترده، غیرممکن است... شما به توده‌ها امکان نداده‌اید که درباره امور بحث کنند، مطالب را فرا گیرند و درباره آن تعمق کنند. شما بدون این که به حزب امکان کسب تجربه تازه داده باشید، عجله می‌کنید، زیاده روی می‌کنید و فرمول‌هایی می‌سازید که از نظر تئوریک نادرستند» (لنین - اتحادیه‌های صنفی، وضع کنونی و اشتباهات تروتسکی - ۳۰ دسامبر ۱۹۲۰).

«پلنوم کمیته مرکزی در ۹ نوامبر. تروتسکی «پیش نویس تزه‌های» خودش را تحت عنوان «اتحادیه‌ها و نقش آتی آنان» ارائه می‌دهد که در آن‌ها از همان

سیاست “خانه تکانی” اتحادیه‌ها منتها با پوشش یا آرایشی از عبارات مربوط به یک “بحران حاد” اتحادیه‌ها و وظایف و اسلوب‌های نوین آنان، طرفداری می‌شود.... تزه‌های تروتسکی رد شدند. تزه‌های لنین پذیرفته شدند. قطعنامه مربوطه در شکل نهائی آن با ده رأی موافق در مقابل چهار رأی مخالف به تصویب رسید.... کمیته مرکزی کمیسیون اتحادیه‌ها را انتخاب می‌کند و رفیق تروتسکی نیز جزو آنست. تروتسکی کار در کمیسیون را نمی‌پذیرد و فقط همین اقدام است که اشتباه اولیه رفیق تروتسکی را تشدید می‌کند و سپس به تشکیل فراکسیون می‌انجامد. بدون آن اقدام، اشتباه او (پیشنهاد تزه‌های نادرست)، اشتباهی بسیار ناچیز و از نوعی بود که برای تمام اعضای کمیته مرکزی بدون هیچ استثنائی، پیش آمده است.... هشتمین کنگره شوراها. روز ۲۵ دسامبر تروتسکی “جزوه پلاتفرم” خود را تحت عنوان “نقش و وظایف اتحادیه‌ها” عرضه می‌دارد. تروتسکی از نظر دموکراسی رسمی حق بی چون و چرا داشت که پلاتفرم خود را عرضه دارد، زیرا کمیته مرکزی در روز ۲۴ دسامبر اجازه آزادی مباحث را داده بود. ولی از نظر مصلحت انقلابی، این عمل گامی در راه تشدید همه جانبه اشتباه و ایجاد فراکسیون بر پایه پلاتفرم اشتباه آمیز بود. جزوه تروتسکی از تمام قطعنامه مصوب ۷ دسامبر کمیته مرکزی فقط بخش مربوط به “دموکراسی صنعتی” را نقل می‌کند، ولی چیزی که علیه “بازسازی از بالا” گفته شد نقل نمی‌شود.... تمام محتوی این جزوه از آغاز تا پایان از روحیه “خانه تکانی” اتحادیه‌ها اشباع است.... به عقیده من اوج مباحثات ۳۰ دسامبر، قرائت تزه‌های رودزوتاک بود. واقعاً هم نه رفیق بوخارین و نه رفیق تروتسکی نتوانستند هیچ اعتراضی به این تزه‌ها بنمایند.... این می‌رساند که تمام اختلاف نظرهای تروتسکی ساختگی است» (مقاله لنین: بحران حزب - ۱۹ ژانویه ۱۹۲۱).

«فکرش را بکنید: پس از برگزاری دو پلنوم کمیته مرکزی (۹ نوامبر و ۷ دسامبر) که در آن‌ها بحث‌های به طور بی سابقه طولانی، مفصل و داغ پیرامون طرح مقدماتی تزه‌های رفیق تروتسکی و مجموعه مشی مورد دفاع او در زمینه سیاست حزب در قبال اتحادیه‌ها انجام گرفت، یک عضو کمیته مرکزی در میان ۱۹ عضو آن تنها می‌ماند و این عضو در خارج از کمیته مرکزی برای خود گروهی گرد می‌آورد و “کار جمعی” این گروه را به عنوان یک “پلاتفرم” عرضه می‌دارد و از کنگره حزب دعوت می‌کند که “از دو گرایش یکی را انتخاب کند”! اتفاقاً، این امر سوای این واقعیت که رفیق تروتسکی علیرغم به صحنه آمدن بوخارین به عنوان “واسطه” در ۹ نوامبر، وجود دو و فقط دو گرایش را در ۲۵ دسامبر ۱۹۲۰ اعلام می‌کند، افشاگر

خیره کننده‌ی نقش حقیقی گروه بوخارین به عنوان دستیاران بدترین و مضرترین نوع فراکسیون‌گرائی است... در پشت تلاش برای ارائه نظرگاه «تولیدی» (تروتسکی) یا فایق آمدن بر رویکرد یکسونگرانه سیاسی و ترکیب آن با رویکردی اقتصادی (بوخارین)، این چیزها را می‌یابیم:

۱- فراموشی مارکسیسم که به صورت تعریف اکلکتیکی و از نظر تئوریک نادرست رابطه میان سیاست و اقتصاد نمایان می‌شود.

۲- استتار و یا دفاع کردن از آن اشتباه نمایان شده در سیاست خانه تکانی اتحادیه‌ها، که تمام جزوه پلاتفرم تروتسکی مملو از آنست، اشتباهی که چنانچه به آن اعتراف نشود و تصحیح نگردد، به سقوط دیکتاتوری پرولتاریا می‌انجامد.

۳- گام به پس در زمینه مسائل صرفاً تولیدی و اقتصادی، در زمینه مسائل مربوط به طریقه افزایش تولید، که در حقیقت گامی به پس در جهت دور شدن از تزه‌های سازنده رودزوتاک است که در آن‌ها وظایف مشخص، حیاتی و مبرم مطرح می‌شوند، به سوی تزه‌های کلی روشنفکرآبانه، انتزاعی، «پوچ» و از نظر تئوریک نادرست که تمام آن چیزهائی که دارای بیشترین اهمیت عملی و کاری هستند را به کنار می‌نهند... امروز که ۲۵ ژانویه است، درست یک ماه از موضع‌گیری فراکسیون رفیق تروتسکی می‌گذرد. اکنون آشکار است که این موضع‌گیری که از نظر شکل نامناسب و از نظر محتوی نادرست است، حزب را از تلاش عملی اقتصادی و تولیدی به سوی تصحیح اشتباهات سیاسی و تئوریک منحرف کرده است. ولی در ضرب المثل قدیمی گفته شده: هیچ ضرری بدون نفع نیست... در طول این یک ماه هم پتروگراد، هم مسکو و هم یک سلسله از شهرهای استان‌ها نشان دادند که حزب به مباحثات پاسخ گفت و مشی نادرست رفیق تروتسکی را با اکثریتی قاطع مردود اعلام کرد» (مقاله لنین: بار دیگر درباره‌ی اتحادیه‌های صنفی، وضع کنونی و اشتباهات تروتسکی و بوخارین ۲۵ ژانویه ۱۹۲۱).

«رفیق تروتسکی اظهارتعجب می‌کند از این که چرا من او را به سبب امتناع از خدمت در کمیسیون، نکوهش می‌کنم. من او را بدین علت نکوهش می‌کنم که این کار اهمیت بسیار دارد، رفیق تروتسکی، اهمیت بسیار زیاد. امتناع شما از شرکت در کمیسیون اتحادیه‌ها، نقض انضباط کمیته مرکزی بود. و وقتی تروتسکی از این مطلب سخن می‌گوید، نتیجه‌ای که از آن به بار می‌آید، بحث نیست، بلکه لرزه بر ارکان حزب است...» (سخنرانی در دهمین کنگره حزب پیرامون اتحادیه‌ها ۱۴ مارس).

کنگره با اکثریت قریب به اتفاق نظریه لنینی را در مورد اتحادیه‌ها به تصویب رسانید. کنگره هم چنین قطعنامه‌ای در ارتباط با ممنوعیت فراکسیون بازی در حزب تصویب کرد. در این قطعنامه می‌خوانیم:

«حتی پیش از بحث‌های عمومی حزب در مورد اتحادیه‌های کارگری، روشن شده بود که نشانه‌های معینی از فراکسیون‌بندی در حزب به چشم می‌خورد، یعنی، پیدایش گروه‌هایی با پلاتفرم خودشان و تمایل به صف بندی تا اندازه مشخصی و ایجاد انطباق گروهی برای خودشان. ضروری است که همه کارگران آگاه، به روشنی زیان و ناروا بودن هر گونه فراکسیون‌بندی را درک کنند. فراکسیون‌بندی، به ناگزیر، در عمل، به کار غیر دوستانه و نیز تلاش‌های شدید و مکرر دشمنان حزب حاکم، که خودشان را به آن نزدیک کرده‌اند تا اختلاف در آن را عمیق‌تر کنند و از این اختلاف برای مقاصد ضد انقلابی‌شان بهره‌برداری کنند، منجر می‌شود... کنگره انحلال فوری و بدون استثنای همه گروه‌هایی را که بر مبنای هر پلاتفرمی شکل گرفته‌اند، مقرر می‌کند، و به همه سازمان‌ها دستور می‌دهد که شدیداً مراقب باشند تا از هیچ جلوه‌ای از فراکسیون‌بندی به هیچ شکلی چشم‌پوشی نشود. خودداری از اجرای این قطعنامه‌ی کنگره، متضمن اخراج قطعی و فوری از حزب خواهد بود».

آیا تروتسکی، دست از تخریب در حزب برداشت؟ نه. او برای مدتی به دورویی شدید دست یازید. در حالی که در گوشه و کنار و در مجامع مخفی دست ساخته خود به تبلیغات و حتی فتنه علیه کمیته مرکزی و حزب مشغول بود، هرگاه که در کمیته مرکزی یا مجامع رسمی حزبی به سؤال و موآخذ کشیده می‌شد، همه چیز را انکار می‌کرد.

در ۲۱ ژانویه ۱۹۲۴، لنین درگذشت. تروتسکی به فوریت دست به کار شد و در محافل در بسته ضد حزبی و از طریق دوست و هم نظر آمریکائی خود بنام ایستمن مدعی شد که لنین در آخرین نامه‌ها و توصیه‌هایش به کمیته مرکزی، خواهان برکناری استالین از مقام دبیر کلی حزب و جایگزینی او با تروتسکی شده است. استالین در دهمین کنگره حزب، همان کنگره‌ای که تروتسکی به خاطر نظریه ضد مارکسیستی درباره اتحادیه‌های صنفی و هم چنین اقدام به فراکسیون‌بندی، شدیداً مورد انتقاد لنین قرار گرفته بود، با پیشنهاد لنین به سمت دبیر کل حزب انتخاب شده بود. آن نامه‌ها که بعدها عده‌ای بر آن نام «وصیت نامه لنین» نهادند، خطاب به کمیته مرکزی بود و برای انتشار بیرونی نبود. دارودسته تروتسکی آن نامه‌ها را از طریق ایستمن آمریکائی در کتابی به نام «بعد از مرگ لنین» به چاپ رساند. دارودسته تروتسکی، سند درونی حزبی را به انتشار عمومی رساند که تخلفی بزرگ و اقدامی ضد حزبی بود. با وجود این که این نامه‌ها در کمیته مرکزی و کنگره ۱۳ حزب طرح شده بودند، تروتسکی سالیانی بعد، در تبعید، به دروغ مدعی شد که:

«استالین دست بالا شاید در بایگانی‌اش به» وصیت‌نامه‌ی «لنین برخورده باشد که آن را از حزب و پرولتاریای بین‌المللی پنهان می‌دارد» (زندگی من). واقعیت کاملاً خلاف آن چیزی است که تروتسکی بعدها مدعی شد. پس از انتشار بیرونی سند حزبی، تروتسکی برای فریب کمیته مرکزی و اعضای صدیق و راستین حزب، مجبور به انتشار یک اطلاعیه بیرونی شد که در شماره ۱۶ نشریه «بلشویک» در سال ۱۹۲۵ به چاپ رسید. بخشی از این اطلاعیه به قلم تروتسکی چنین است:

«ایستمن در به اصطلاح کتاب خود می‌گوید که کمیته مرکزی یک سری اسناد خیلی مهم را، اسنادی که لنین در آخرین لحظات حیات خود نوشته - نامه‌های او درباره مسایل ملی و... و یا همان «وصیت‌نامه» لنین - را از حزب «مخفی» نگهداشته است. ولی این یک اتهام به کمیته مرکزی حزب ماست. به زعم ایستمن، گویا ولادیمیر ایلیچ این نامه‌ها را برای رسانه‌ها نوشته بود! حال آن که این نامه‌ها حاوی توصیه‌هایی درباره‌ی مسایل داخلی حزب هستند و از این جا معلوم که ادعای ایستمن در این ارتباط اصلاً حقیقت ندارد. از قضا ولادیمیر ایلیچ در دوران بیماری خود، تنها با نهادهای رهبری حزب تماس داشت و پیشنهادها و نامه‌های خود را فقط از این طریق برای کنگره می‌فرستاد. شکی نیست که این نامه‌ها، که تمام آن‌ها در اختیار نمایندگان کنگره ۱۳ حزب قرار گرفتند، مثل همیشه بر روی تصمیمات حزبی، اثرات قابل فهمی داشته‌اند. اما عدم انتشار آن‌ها به این خاطر بود که نگارنده، این نامه‌ها را برای رسانه‌ها ننوشته بود. به علاوه، ولادیمیر ایلیچ اصلاً هیچ «وصیت‌نامه»‌ای از خود به جای نگذارده است، چون روابطی که نامبرده با حزب داشت و یا مناسبات داخلی حزب به طریق اولی اصلاً لزوم تهیه یک چنین «وصیت‌نامه»‌ای را ایجاب نمی‌کرد. ولی در رسانه‌های مهاجران و یا همان مطبوعات بورژوائی - منشویکی خارج از کشور، وقتی از «وصیت‌نامه» صحبت می‌کنند، در واقع به یکی از همین یادداشت‌های ولادیمیر ایلیچ اشاره دارند که حاوی توصیه‌های نامبرده درباره مسایل درونی تشکیلات حزبی هستند... کنگره ۱۳ حزب توجه زیادی به این یادداشت‌ها کرده و به تناسب اوضاع و احوال جاری تصمیماتی هم درباره آن‌ها اتخاذ نمود. پس با این تفصیل، تمامی داد و قالی که درباره «وصیت‌نامه» مخفی و ساختگی به راه افتاده، افتراهائی خصمانه هستند که نه با تمایلات ولادیمیر ایلیچ و نه با منافع حزبی که او خود آن را به وجود آورده، قرابتی دارند» (نامه تروتسکی چاپ شده در شماره ۱۶ نشریه «بلشویک» به تاریخ اول سپتامبر ۱۹۲۵).

دورویی تا چه حد!! ماکیاولیسم چنین مواضع ضد و نقیض و مقتضی با منافع لحظه‌ای را توجیه می‌کند، چه این که، بنا بر اعتقاد تروتسکی - وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند.

تروتسکی از اخلال در حزب دست بر نمی‌داشت و در همان حالی که مباحث حل شده برای حزب و یا برنامه‌های در دستور کار را مجدداً به جدل می‌گذاشت، مخفیانه به تقویت فراکسیون خود در داخل و خارج از حزب ادامه می‌داد. یکی از مسایلی که حزب را برای مدتی درگیر کرد، بحث امکان ساختمان سوسیالیسم در شوروی بود. او در این باره مقالات می‌نوشت و جلسات مخفیانه تشکیل می‌داد تا در امکان ساختمان سوسیالیسم در شوروی و پیشروی برنامه‌های حزب تأخیر به وجود آید. اما زمانی که اکثریت قاطع حزب علیه او برخاست و در سال ۱۹۲۶ فقط اندکی بیش از نیم درصد رأی آورد به یک باره مدعی شد که:

«سؤال ۱۰ - آیا درست است که اپوزیسیون، امکان ساخت سوسیالیسم در کشورمان را نفی می‌کند؟

(پاسخ) - این اتهام نادرست و متکی به فرموله کردن نادرست خود مسأله است... اپوزیسیون عمیقاً معتقد به پیروزی سوسیالیسم در کشورمان است» (مقاله تروتسکی: اپوزیسیون روسیه - پرسش‌ها و پاسخ‌ها).

ناگفته نماند که پس از اخراج از کشور شوراهای، مجدداً همان نظریه واقعی خود را دنبال کرد، که نتیجه‌اش همان بود که در بخش پیشین خواندیم. تروتسکی مدتی بعد تلاش کرد خود را “پرچم دار” مبارزه با بوروکراسی نشان دهد و حزب را متهم به بی‌توجهی می‌کرد. این ادعا در حالی بود که همدستان تروتسکی، بدترین بوروکرات‌های بالا مقام بودند و همان طور که در پیش دیدیم، علاوه بر بوروکراسی، در خرابکاری نیز دست داشتند. به مبارزه علیه بوروکراسی همواره از سوی لنین، استالین و کمیته مرکزی اشاره شده بود، و لیکن در کشوری که با جنگ داخلی و ده‌ها معضل اقتصادی و سیاسی درگیر بود، موفقیت نمی‌توانست به فوریت باشد. استالین در کنگره‌ی پانزدهم، این چنین به معضل بوروکراسی اشاره می‌کند:

«در این که عناصر بوروکراتیسم هم در دستگاه دولتی، هم در دستگاه کئوپراتیفی و هم در دستگاه حزبی ما وجود دارد نمی‌توان تردیدی داشت و نیز این که، مبارزه با عناصر بوروکراتیسم ضروری است و این که این وظیفه تا وقتی که قدرت دولتی و دولت وجود دارد، پیوسته در مقابل ما خواهد بود، نیز خود واقعیتی است... نقطه‌ی ضعف دستگاه دولتی ما کدام است؟ وجود عناصر بوروکراتیک در آن، که کار آن را خراب کرده و مختل می‌سازند. برای طرد بوروکراتیسم از این دستگاه - که در ظرف یکی دو سال عملی نیست - باید دستگاه دولتی را به طور سیستماتیک بهبود بخشید، آنرا به توده‌ها نزدیک ساخت، آن را با افراد نوینی که به راه طبقه کارگر وفادار باشند، نو ساخت و سازمان آن را طبق روح کمونیسم تغییر داد، نه این که منهدم و بی اعتبارش ساخت»

استالین پس از اشاره به نمونه‌هایی از این بوروکراسی که به کارگران و دهقانان، لطمه زده است، نتیجه‌گیری می‌کند:

«رفقا آخر این برای ما ننگ است! چگونه می‌توان یک چنین افتضاحی را تحمل نمود؟ وظیفه‌ی حزب آنست که ضمن مبارزه علیه بوروکراتیسم و در راه بهبود دستگاه دولتی، در عین حال یک چنین افتضاحاتی را در کار عملی ما، که هم اکنون از آن‌ها سخن راندم، با آهن گداخته ریشه سوز نماید.... بهترین وسیله علیه بوروکراتیسم عبارت از ارتقاء سطح فرهنگی کارگران و دهقانان است. می‌توان به بوروکراتیسم در دستگاه دولتی بد گفت و بر آن تاخت، می‌توان بوروکراتیسم موجوده در دستگاه در پراتیک ما را رسوا ساخت و به تخته‌های ننگ و افتضاح کوبید، ولی مادام که توده‌های وسیع کارگران به سطح معینی از فرهنگ دسترسی نیابند که در نتیجه‌ی آن امکان و تمایل و قابلیت کنترل دستگاه دولتی از پائین، یعنی با نیروی خود توده‌های کارگری پدید آید، بوروکراتیسم هم علیرغم همه‌ی این‌ها برجای خواهد بود. از این رو تکامل فرهنگی طبقه کارگر و توده‌های زحمتکش دهقان.... مقدم بر هر چیز از لحاظ تحصیل و رزیدگی و قابلیت برای شرکت در امر اداری کشور، اهرم اساسی بهبود دستگاه دولتی و هر دستگاه دیگری است.»

دیدیم که تشکیل فراکسیون در کنگره دهم با ابتکار لنین، ممنوع اعلام شد و لیکن تروتسکی، هیچ‌گاه از این اقدام ضد حزبی خود دست برداشت. زمانی که کمیته مرکزی پس از مرگ لنین به این تخریب در درون حزب پی برد، تروتسکی چون همیشه برای فریب توده‌ها، دست به حاشا زد و در ۲۶ ماه مه ۱۹۲۴ در کنگره سیزده بیان داشت:

«این بحث که من موافق تشکیل گروه‌ها بودم، صحیح نیست.... من هیچ‌گاه به آزادی گروه‌ها در درون حزب معتقد نبوده‌ام و اکنون هم به آن معتقد نیستم، چون در شرایط تاریخی حاضر، گروه‌ها نام دیگری برای جناح‌ها می‌باشند.... من هیچ‌گاه به این امر که تشکیل گروه‌ها آزاد، اما تشکیل جناح‌ها غیر مجازند، اعتقاد نداشته و هیچ‌کجا چنین چیزی نگفته‌ام. برعکس هر گاه فرصت بحث برایم پیش آمد، کراراً گفته‌ام که قائل شدن وجه تمایز بین گروه‌ها و جناح‌ها مجاز نیست.»

تروتسکی دروغ گفت و باز فریب را در نظر داشت. او نام گروه و جناح و فراکسیون را به اپوزیسیون تغییرداد. در زمانی که از شوروی اخراج شد، ضرورتی نداشت بر اقدام ضد حزبی خود در برابر کمیته مرکزی حزب و نمایندگان کنگره پرده پوشد. برعکس او می‌خواست به دیگران نشان دهد که دارای قدرتی فزون در شوروی بوده و گویا اختیار هر کاری را داشته است. این‌هم اقرار او در “زندگی من” راجع به زمان پیش از اقدام به تظاهرات ضد حزبی در ۱۹۲۷:

«به زودی عیان شد که ما به عنوان فراکسیون، به راستی قوی‌تر شده بودیم.»

منطق ماکیاولیستی او حکم می‌کند که به حزب و توده‌های اتحاد جماهیر شوروی دروغ بگوید و مخفیانه در پی براندازی سوسیالیسم باشد.

خانم روت فیشر، زمانی یک کمونیست سرشناس آلمانی و در سال‌های ۲۴ - ۱۹۲۲ عضو هیأت رئیسه کمینترن بود. او به تروتسکی گرایش پیدا کرد و در اقدامات خرابکارانه او نقش داشت. روت فیشر به هنگام حاکمیت نازی‌ها به آمریکا رفت و تا اواخر دهه‌ی سی با تروتسکیست‌ها همکاری داشت، سپس از تروتسکی برید، به موضع علنی ضد کمونیستی در غلطید و حتی در کمیسیون تفتیش عقاید کمونیست‌های آمریکائی شرکت کرد. او در کتاب «خاطرات» خود یاد آور می‌شود که در سال ۱۹۲۶ در شوروی بوده و در سازماندهی «مقاومت» علیه «رژیم مستبد» شرکت داشته است. او از برنامه ریزی یک «کودتا» سخن می‌گوید و می‌نویسد که:

«رهبران بلوک رفته رفته به مشخص کردن گام‌های آخر می‌پرداختند»

و درباره یک نشست فراکسیون تروتسکی گزارش می‌دهد:

«این نشست عمدتاً در مورد مسائل تکنیکی بود که می‌بایست بین دو رهبر یعنی تروتسکی و لاشه یوویچ حل می‌شد. از آن جایی که لاشه یوویچ در مقام دومین فرمانده ارتش سرخ، هنوز دارای موقعیت رسمی و قانونی بهتری بود، موظف شد طرح اقدامات نظامی علیه استالین را آماده کند.»

برنامه کودتا تنها در سطح گفتگو باقی ماند و اجرا نشد، ولی برگزاری جلسات مخفیانه ضد حزبی ادامه داشت. در کتاب «زندگی من» تروتسکی با غرور تمام به این اقدام ضد حزبی خود چنین اشاره می‌کند:

«در حزب این تمایل بیدار شده بود که صدای مخالفان شنیده شود. این کار فقط از طریق غیر قانونی ممکن بود. در بسیاری از نقاط و مسکو، جلساتی سری از کارگران زن و مرد و دانشجویان تشکیل می‌شد که در آن‌ها از بیست تا دویست نفر برای شنیدن سخنان نماینده‌ای از مخالفان شرکت می‌کردند. من در اثنای روز به دو، سه و گاهی چهار جلسه از این نوع می‌رفتم.»

روشن است که این جلسات برای طرح ریزی یک توطئه بود و نه برای توضیح مواضع سیاسی مخالفین حزبی. امکان توضیح نظر سیاسی تروتسکی و دیگران همیشه وجود داشت. تروتسکی و زینویف نظرات خود را در نشریات می‌نوشتند و حتی در همان سال نظر مشترک آن‌ها در حزب به بحث عمومی نهاده شد که تنها چهار هزار نفر به آن رأی دادند.

در همان زمان، نظر کمیته مرکزی ۷۲۴ هزار رأی آورد. یک جمع کمتر از یک درصد تلاش داشت نظر خود را به بیش از ۹۹ درصد تحمیل کند و از این رو به برگزاری جلسات مخفی ضد حزبی اقدام می‌کرد. این جلسات که عمدتاً با شرکت ایادی سفیدها،

منشویک‌ها و سایر عناصر ضد کمونیست تشکیل می‌شد، وظیفه یک شورش عمومی را داشت. تروتسکی که از امکان قدرت‌گیری در حزب نا امید شده بود، برنامه شورش را می‌ریخت. روز مناسب، دهمین سالگرد انقلاب تشخیص داده شد، و با این تصور باطل که کارگران شرکت کننده در راه پیمائی، هم زبان و همراه با تروتسکی خواهند شد. هنگامی که چند صد نفر ضد کمونیست، اعلامیه‌هایی را که در چاپخانه‌ی سفیدها چاپ شده بود، پخش می‌کردند، توسط توده‌های کارگری وفادار به شوراها دستگیر و به مقامات امنیتی تحویل داده شدند. تروتسکی دچار توهم شده بود و می‌پنداشت که کارگران مسکو و لنینگراد و سایر مناطق به توطئه‌ی او پاسخ مثبت خواهند داد، ارتش به یاری او خواهد شتافت، بر اریکه قدرت خواهد نشست و به قول‌هایی که به سازمان جاسوسی آلمان داده است، عهد وفا خواهد کرد.

قول و قرارهای تروتسکی با آلمان و سایر کشورهای امپریالیستی پس از تبعید او از شوروی شروع نشد. بنا بر اعتراف دستیاران او در دادگاه‌ها، این همکاری‌های متقابل از سالیانی پیش، آغاز شده بود. در اوائل ۱۹۲۲ یکی از دوستان قدیمی تروتسکی بنام نیکلای کرسستینسکی با سمت سفیر شوروی وارد آلمان شد. او در مدت اقامت در برلین با ژنرال هانس فون زکت آشنا شد. ژنرال آلمانی در یک ملاقات به کرسستینسکی فهماند که دولت آلمان به همکاری با اپوزیسیون تروتسکی در شوروی تمایل دارد. کرسستینسکی بنا بر اعتراف خود، در سفر به مسکو، آن گفته‌ی ژنرال آلمانی را با تروتسکی در میان می‌گذارد. تروتسکی موافق ارتباط مخفیانه با آلمان و دریافت کمک‌های مالی می‌شود. نتیجه از این قرار است:

«من موضوع را برای ژنرال زکت تعریف کردم و مبلغ ۲۵۰ هزار مارک طلا را پیشنهاد نمودم. ژنرال زکت پس از مشاورت با همکار خود، رئیس ستاد ارتش، هازه، در اساس با پیشنهاد من موافقت کرد و در ازای آن از ما خواست که اطلاعات مهم نظامی با مضمون محرمانه - نه به صورت دائمی - از طریق من یا تروتسکی در مسکو در اختیار او گذاشته شود. در ضمن جهت گرفتن ویزا برای افرادی که آن‌ها می‌خواستند به عنوان جاسوس به روسیه بفرستند، از ما تقاضای کمک کرد. این پیشنهاد ژنرال زکت مورد قبول واقع شد و در سال ۱۹۲۳ پیمان منعقد شد میان ما به عمل درآمد» (از اعترافات کرسستینسکی در دادگاه مسکو).

تروتسکی در بهار ۱۹۲۶ تحت عنوان معالجه پزشکی، عازم برلین شد. تروتسکی در این مورد در «زندگی من» می‌نویسد:

«مسأله مسافرت به خارجه در دفتر سیاسی مورد گفتگو قرار گرفت. دفتر سیاسی تصمیمی گرفت به این محتوی: طبق اطلاعاتی که دفتر سیاسی در دست دارد و بنابه مجموعه‌ی موقعیت سیاسی، مسافرت من بی نهایت خطرناک است،

ولی تصمیم نهائی را به خود من واگذار می‌کند.... بی شک دفتر سیاسی ابا داشت که، در صورتی که در خارجه حادثه‌ای برای من رخ دهد، در برابر حزب از این بابت مسئولیتی بپذیرد.... این مطلب هم ممکن است که دفتر سیاسی بیم داشت، من در خارجه با اپوزیسیون سیاسی رابطه‌ی محکم‌تری برقرار سازم. در هر حال پس از مشورت با دوستانم، تصمیم به سفر گرفتم». تروتسکی پس از توضیح چگونگی اقامت‌اش در برلین و در بیمارستان، می‌نویسد که یک هفته پیش از بازگشت به مسکو، متوجه می‌شود که بیمارستان در محاصره پلیس درآمده است و علت این که:

«پس از چند دقیقه یکی از کارمندان پلیس به اتاق من آمد و به کرسستینسکی گفت، پلیس به علت این که خبر توطئه سوء قصدی را شنیده، به این اقدامات امنیتی دست زده است.... با کرسستینسکی قرار گذاشتم که فوراً به ساختمان وزارت مختار شوروی منتقل شوم. پلیس، راه خیابان جلو کلینیک را بسته بود. موقع انتقال، اتومبیل‌های پلیس همراه من بودند».

از این نقل قول، می‌توان به سه مورد بحث برانگیز اشاره کرد. یکم: بنا بر ادعای تروتسکی در مورد سوء قصد به وی از طریق گارد سفید، که هیچ گاه چگونگی آن روشن نشد، چه علتی ضرورت ترک کلینیک را و حرکت فوری به همراهی پلیس آلمان را ایجاب می‌کرد. محافظت در بیمارستان نیز امکان داشت. آیا مذاکرات محرمانه با مأموران امنیتی آلمان در حال حرکت به سوی وزارت مختار شوروی، به دور از چشم اغیار از جمله پزشکان و پرستاران و کارمندان سفارت شوروی، یکی از علل این تغییر فوری محل بوده است؟ دوم اینکه: تروتسکی در همان سال و پیش از آن، به وجود شدید "خفقان وحشتناک" (زندگی من) در شوروی اشاره دارد. این چگونه "خفقان وحشتناک" است که بزرگترین دشمن حزب و کمیته مرکزی، اجازه می‌یابد به خارج از کشور مسافرت کند و "در خارجه با اپوزیسیون سیاسی رابطه‌ی محکم‌تری برقرار" سازد؟ آیا همین نقل قول از تروتسکی نشانی از چرند گویی او در مورد "خفقان وحشتناک" نیست؟ اما نکته‌ای مهم‌تر در این بخش از نقل قول نهفته است. پس سوم این که: بر مبنای اقرار شخص تروتسکی، او با اپوزیسیون خارج از کشور در آن زمان - ۱۹۲۶ - رابطه‌ی محکمی داشته است و "دفتر سیاسی بیم داشت" که آن "رابطه محکم‌تر" شود. گویند، دروغگو کم حافظه است و این گفته درباره تروتسکی نیز صادق است که بعداً تلاش کرد، ارتباط خود با اپوزیسیون خارج از کشور را غیر واقعی اعلام کند. هر کودک دبستانی می‌داند که تفاوت کلمات "محکم" و "محکم‌تر" در چیست و مسلماً تروتسکی نیز که با ادبیات آشنائی زیادی داشته به تفاوت معنائی این دو کلمه آگاه بوده است. او ناخواسته اقرار می‌کند. در آن زمان، اپوزیسیون خارج از کشور شامل عناصر گارد سفید، منشویک‌ها، کادتها و

سایر عناصری می‌شد که علیه انقلاب جنگیده یا توطئه کرده بودند. تروتسکی با کدام یک از این‌ها به قول خود «رابطه محکم» داشته است؟ از جمله می‌توان از بوریس ساوینکف، سوسیال رولوسیونر تروریست که در خدمت سازمان جاسوسی انگلستان درآمده و در تماس و همکاری مستقیم با سیدنی ریلی، جاسوس کار کشته انگلیسی در شوروی، بود، نام برد. وینستون چرچیل که در آن زمان، از کسانی بود که مستقیم و غیر مستقیم در تلاش سرنگونی شوروی، دستی در کار داشت در کتاب خود تحت عنوان «بزرگان معاصر» می‌نویسد:

«در ژوئن ۱۹۲۴ کامنف و تروتسکی با پافشاری از او (ساوینکف) خواستند، که به روسیه بازگردد».

ساوینکف به شوروی رفت، ولی دستگیر شد. تروتسکی هم چنین با یاکوب بلیومکین، شخصی که گراف میرباخ، سفیر آلمان در شوروی را در سال ۱۹۱۸ ترور کرد تا از قرارداد صلح با آلمان جلوگیری و جنگ ادامه پیدا کند، ارتباط فشرده داشت. بلیومکین در زمان اقامت تروتسکی در ترکیه، محافظ مخصوص وی بود و از طرف تروتسکی برای ترور و خرابکاری روانه شوروی شد که به هنگام ورود مخفیانه، شناسائی و در تیراندازی کشته شد. بازگردیم به ادامه موضوع اصلی.

کرستینسکی در مورد قرارداد با آلمان، از جمله چنین گفت:

«در آن زمان برای ما دریافت پول به صورتی مرتب امری عادی شده بود. این پول‌ها خرج سازماندهی تشکیلات و تکثیر کتاب‌ها و غیره و غیره... تروتسکیست‌ها که در کشورهای مختلف فعالیت داشتند، می‌شد. در سال ۱۹۲۸ زمانی که مبارزه‌ی تروتسکیست‌ها در همه‌ی زمینه‌ها، چه در مسکو و چه در میان گروه‌هایی مشابه آن، علیه رهبری حزب به اوج خود رسیده بود، زکت پیشنهاد داد که اطلاعات جاسوسی، که تا آن زمان نه به صورتی دائمی، بلکه به صورتی نامنظم، برای او فرستاده می‌شد، باید نظم بیشتری به خود گرفته و با در نظر گرفتن زمان‌های معین به او ارسال شود، و در ادامه، دولت تروتسکی باید متعهد شود که اگر... قدرت را به دست آورد، باید قبل از هر چیز نه تنها منافع دولت سرمایه‌داری آلمان را در مورد دادن امتیاز و اجازه‌ی فعالیت شرکت‌های آلمانی، بلکه باید در مورد قراردادهای از نوع دیگر نیز در نظر گیرد. پس از این که من با تروتسکی مشورت کردم، به ژنرال زکت جوابی مثبت داده و پس از آن مبادله‌ی اطلاعات میان ما از حالت پراکندگی سابق درآمده و شکل منظم‌تری را به خود گرفت. ما ضمانتی شفاهی نیز در رابطه با قراردادهای پس از یک جنگ احتمالی در آینده را هم داده و به گرفتن کمک مالی ادامه دادیم. از سال ۱۹۲۳ تا ۱۹۳۰ ما سالانه ۲۵۰ هزار مارک طلا و در مجموع ۲ میلیون مارک طلا دریافت کردیم».

کرسستینسکی اعترافات خود را چنین ادامه می‌دهد:

«از پایان ۱۹۲۷ تا پایان ۱۹۲۸ تقریباً به مدت ده ماه در جریان پرداخت پول، به دلیل این که تروتسکیسم شکست خورده بود و من منزوی شده بودم، وقفه ایجاد شد. چیزی در مورد نقشه‌های تروتسکی نمی‌دانستم و دستورالعمل و اطلاعات جاسوسی نیز از او دریافت نکردم. این جریان تا اکتبر سال ۱۹۲۸ ادامه پیدا کرد، تا این که من نامه‌ای از تروتسکی که در آن زمان در آلمانا در تبعید به سر می‌برد، دریافت کردم... این نامه حاوی دستورالعمل‌های تروتسکی بود. بر اساس آن‌ها من می‌باید پول را از آلمانی‌ها دریافت کرده و سپس به من پیشنهاد داده بود که آن‌ها را یا به مسکو منتقل کنم و یا به رفقای فرانسوی او، رومر، مادلین پاز و دیگران بدهم. من با ژنرال فون زکت تماس گرفتم. ژنرال فون زکت در آن زمان از کار خود کناره‌گیری کرده بود و هیچ مسئولیتی در هیچ زمینه‌ای نداشت. او تمایل نشان داد که با هم‌راستایین صحبت کرده و پول را فراهم آورد. در آن زمان هم‌راستایین ریاست کل قوای نظامی را به عهده داشت.»

در بخش پیشین مواردی دیگر از اعترافات کرسستینسکی که درباره خیانت‌های خودش و تروتسکی در دهه‌ی سی می‌باشد، آورده شده است.

کریستیان راکوفسکی، یکی از دیگر کسانی بود که در جریان همکاری تروتسکی با نیروهای امپریالیستی، در زمانی که تروتسکی در شوروی و دارای مسئولیت‌های حزبی و اداری بود، قرار داشت. راکوفسکی در سال ۱۹۲۴ به عنوان نماینده شوروی برای برقراری روابط دیپلماسی با انگلستان و فرانسه منصوب شد. این رابطه تنها تا اکتبر همان سال در انگلستان ادامه داشت و او سپس از سال ۱۹۲۵ تا ۱۹۲۷ در مقام سفیر شوروی در فرانسه بود. در همان اوان اقامت راکوفسکی، دو تن از افسران سازمان جاسوسی انگلستان به نام‌های کاپیتان آرمسترانگ و کاپیتان لوکهارت، با وی در دفتر کارش ملاقات کردند. آن‌ها به او گفتند:

«می‌دانید که ما چرا با ورود شما به لندن موافقت کردیم؟ ما پس از گرفتن اطلاعات از آقای ایستمن راجع به شما متوجه شدیم که شما به گروه تروتسکی تعلق داشته و مورد اعتماد او هستید. تنها به استناد بر این اطلاعات، دستگاه جاسوسی ما، شما را به عنوان سفیری معتبر در کشور پذیرفته است» (از اعترافات راکوفسکی در دادگاه مسکو - ۱۹۳۸).

از این اعتراف چنان مستفاد می‌شود که تروتسکیست معروف، ایستمن، در آن زمان، در ارتباط با سازمان‌های جاسوسی بوده است. راکوفسکی در بازگشت به مسکو، جریان آن ملاقات را به اطلاع تروتسکی رسانید. بنا بر اعتراف راکوفسکی، تروتسکی پس از چند روز تعمق، به او گفت:

«با سازمان جاسوسی انگلستان ارتباط برقرار کند».

راکوفسکی در سال ۱۹۲۵ به عنوان سفیر شوروی در فرانسه، منصوب شد. در پی ملاقاتی با تروتسکی در مسکو، دریافت کمک مالی از سرمایه‌داران فرانسوی مخالف شوروی، یکی از مباحث بین آن دو بود. راکوفسکی در دادگاه مسکو گفت:

«من وکیل نیکل را در روژه ملاقات کردم. نیکل فردی است مهم و با نفوذ از اهالی شمال و از هواداران دست راستی جمهوری خواهان. من در مورد امکانات و دورنمای پیروزی اپوزیسیون از او سؤال کردم، در مورد این که او می‌توانست بر روی کمک سرمایه‌داران فرانسوی که سیاستی تهاجمی علیه اتحاد جماهیر شوروی دارند، حسابی باز کند یا نه. او پاسخ داد: البته بیش‌تر از آن چیزی که حساب می‌کنید... ولی این در اصل به دو امر بستگی دارد. اولاً، اپوزیسیون باید به نیروئی تبدیل شود که بتوان بر روی آن حساب کرد، و دوماً، تا چه اندازه‌ای اپوزیسیون می‌تواند به سرمایه‌های فرانسوی‌ها اجازه‌ی فعالیت دهد. دومین مکالمه را در پاریس و در سال ۱۹۲۷ با عمده فروش بزرگ حبوبات، فرد با نفوذی به نام وکیل لوئی دریفوز داشتم. من باید اذعان کنم که گفتگوها و نتایج حاصله از آن شباهت بسیاری به گفتگوهای من با نیکل داشت».

راکوفسکی در ارتباط با توطئه سال ۱۹۲۷ از مقام خود معزول و از حزب اخراج گردید. او در سال ۱۹۳۴ کارمند سازمان‌های بهداشتی شده بود و در همین سال به همراه هیأتی برای شرکت در کنفرانس بین‌المللی صلیب سرخ، عازم ژاپن شد. او در سفر به توکیو، حامل نامه‌ای از پیاتاکف برای یورنرف، سفیر شوروی در ژاپن، بود. یورنرف، تروتسکیست بود که در ارتباط با سازمان جاسوسی ژاپن نیز فعالیت می‌کرد. راکوفسکی در دادگاه اعتراف کرد که در ساختمان صلیب سرخ توکیو، یکی از کارمندان ژاپنی با او تماس برقرار کرده و خواهان کسب اطلاع از اوضاع شوروی می‌شود. جاسوس ژاپنی از سابقه تروتسکیست بودن راکوفسکی اطلاع داشت و خلاصه این که:

«تمام داستان از این قرار بود که آن‌ها می‌خواستند من را، در سازمان جاسوسی ژاپن استخدام کنند».

راکوفسکی جریان ملاقات را به یورنرف، سفیر شوروی، اطلاع می‌دهد و پاسخ دریافت می‌کند که:

«نیازی به تردید نیست. کار از کار گذشته و آب رفته دیگر به جوی باز نمی‌گردد».

راکوفسکی در ادامه اعترافات خود، توضیح می‌دهد که چند روز بعد یک افسر رده بالای سازمان جاسوسی ژاپن با وی تماس می‌گیرد و خواهان دریافت اطلاعات در آینده از کشاورزی اشتراکی، راه آهن، معادن و صنایع و به خصوص صنایع مستقر در شرق اتحاد

جماهیر شوروی می‌شود و رابط نیز شخصی به نام دکتر نایدا، یکی از منشی‌های هیأت صلیب سرخ، معین می‌گردد. یورنف، پس از کسب اطلاع از راکوفسکی اظهار داشت که: «ما در چنان مخصصه‌ای گیر کرده‌ایم که آدم بعضی وقت‌ها نمی‌داند، چه طور باید رفتار کند... آدم می‌ترسد که با عملی کردن یکی از نقشه‌ها، نقشه دیگری را خراب کند. برای مثال بین ژاپن و انگلستان بر سر مسأله‌ی چین اختلاف نظر بروز کرد. هم زمان ما باید با هر دو سازمان امنیتی این دو کشور ارتباط داشته باشیم، و جالب این که ما باید میان تمام این بلبشو‌ها، راه درست را انتخاب کنیم».

راکوفسکی اعتراف می‌کند که چنین، پاسخ داده است:

«ما تروتسکیست‌ها در حال حاضر با سه ورق بازی می‌کنیم: آلمانی‌ها، ژاپنی‌ها و انگلیسی‌ها. کاری که ما باید انجام دهیم، اینست که همه چیزمان را در معرض خطر قرار دهیم و وقتی که در انجام مأموریتی ماجراجویانه موفق شدیم، این دولتمردان بزرگ هستند که برایشان کف زده می‌شود».

در یکی از جلسات دولت ژاپن، ژنرال سوگییاما، وزیر جنگ، اطلاعاتی را در مورد گنجایش راه آهن‌های شوروی بازگو می‌کند و خاطر نشان می‌سازد که:

«در شوروی جریاناتی هستند که مخالف دولت شوروی می‌باشند و ما این اطلاعات را از طریق آن‌ها به دست آورده‌ایم». (درج در روزنامه میاکو - توکیو به تاریخ ۲۰ فوریه ۱۹۳۷).

از راکوفسکی یک ندامت نامه تحت عنوان «هیچ عفوی روا نیست» در نشریه پراودا به تاریخ ۲۱ اوت ۱۹۳۶ به چاپ رسید که در ضمن ابراز تأسف از اعمال ضد شوروی خود، از تروتسکی به عنوان «مأمور گشتاپو» نام برده بود.

گفته شده است که خیانتکاران، نه زائیده بلکه ساخته می‌شوند. چه عواملی سبب خیانت گسترده تروتسکی شدند. آیا جاه طلبی او علت اصلی بود؟ آیا خود شیفتگی‌اش علت اصلی بود؟ آیا درک نادرست‌اش از مارکسیسم او را ابتدا به کجراه و سپس به خیانت کشانید؟ و... مسلماً هر یک از آن‌ها نقش داشته‌اند. وظیفه ما بررسی روانکاوانه تروتسکی نیست. چه این که او، نه اولین خائن به سوسیالیسم بوده است و نه آخرین نفر، شاید یکی از معروف‌ترین باشد ولی نمونه‌هایی چون او اندک نبوده‌اند. این عناصر به طبقه کارگر به عنوان نردبان ترقی خود می‌نگرند. اگر نگاهی به اطراف افکنیم، نمونه‌های امروزی چنین افرادی را، هرچند با شهرت جهانی اندک‌تر، می‌بینیم. در آلمان آقائی به نام تویفل وکیل دادگستری، زمانی در رهبری «حزب کمونیست آلمان» (طرفدار سیاست تن سیائو پن در چین) بود، و امروزه از اعضای رهبری حزب فاشیستی آلمان، این. پ. د. می‌باشد. موسولینی، زمانی اندک، سوسیال دموکرات بود. گوبلز در ابتدای جوانی، برای چند گاهی به دور تجمعات کمونیستی می‌پلکید، که البته بدان جا راه داده نشد. تروتسکی هیچ گاه به

کمونیزم باور نداشت. او می‌پنداشت که از این طریق به جاه و مقامی بالاتر از همه خواهد رسید. خود شیفتگی و جاه‌طلبی او، یکی از علل گرایش‌اش به مارکسیست‌ها شد. او مدتی با نارودنیک‌ها کار کرد و به قول خودش:

«به همین علت که مارکسیسم یک سیستم کامل است، از آن روی گردان بودم»
(زندگی من).

او متوجه شد که از طریق نارودنیک‌ها، راه به جایی ندارد. تروتسکی دارای هوش و نکات خاصی بود و به زودی فهمید که آینده در روسیه با مارکسیسم است. او می‌دانست که در کنار تزاریزم به آرزوهای بلند پروازانه خود نمی‌تواند برسد و نهایتاً یا در حد همان کولاکی که پدرش بود، باقی خواهد ماند و یا به علت استعداد زیادش در ادبیات، نویسنده‌ای نهایتاً چون پاسترناک یا سولژنیتسین خواهد شد که به مذاق جاه‌طلبی‌های او برای رسیدن به بالاترین مقام، خوش نمی‌آمد. بی‌مناسبت نخواهد بود که گفته‌ای از یکی از استادان تروتسکی آورده شود. تروتسکی کتاب خود به نام «وظایف سیاسی ما» را در سال ۱۹۰۴ با این جمله «به استاد پر ارزش پاول بوریزویچ آکسلرود»، تقدیم می‌کند. آکسلرود یکی از رهبران برجسته منشویک‌ها بود که در رأس مخالفان لنین قرار داشت و پس از انقلاب اکتبر، در خارج از شوروی اقامت گزید و به فعالیت‌های ضد شوروی دست زد. او در کتاب «تراژدی تروتسکی» به سال ۱۹۲۵ درباره تروتسکی نوشت:

«دوستان جوان حزبی من، مرا در گذشته بارها به خود ستائی وی هشدار دادند و من اکنون پس از تجربیاتی که از آن زمان تا کنون شاهد بوده‌ام، باید بگویم: دوستان حزبی من برحق بودند و او محق سرنوشت کنونی است، هرچند که من به او علاقه‌ای وافر داشته‌ام... هیچ کس بالاخره نفهمید که او واقعاً چه چیزی را می‌خواهد، هر چند که اکنون برخی مسایل روشن شده است. او می‌خواست که بر فراز احزاب قرار داشته باشد. او می‌خواست که هر دو جریان درون حزبی از مواضع خود صرف نظر کرده و برنامه او را بپذیرند. این خود مرکزبینی او بود که در آن هنگام، حاکم بر اعمال او شد. یک نمونه از سال ۱۹۰۴: مصوبه‌ای گذرانیده شد که مورد پسند او نبود. تروتسکی از جای برخاست و درب را محکم پشت سر خود بست... در سال ۱۹۱۴ ما با هم یک سری مکاتبات مهم داشتیم. او در این زمان می‌توانست هر چیز باشد، به جز یک بلشویک. او هم چنان به انگیزه قدیمی گرفتار بود یعنی شکافی بیانداز و بکوش نقش مهمی را ایفا کنی.»

تروتسکی مارکسیست نشد، بلکه بر مارکسیسم برای رسیدن به جاه و مقام لم داد. از همین رو، همواره بین بلشویک‌ها و منشویک‌ها در جولان بود و آنگاه که از هر دو رانده می‌شد، می‌کوشید چند روشنفکر چون خود را به دور هم گرد آورده تا حد اقل در جمعی کوچک، مقام ریاست را بر عهده داشته باشد. روی آوردن او به انقلاب، نه از اعتقاد به ساختمان

سوسیالیسم در شوروی، بلکه برای جاه و مقام بود. او به خوبی می‌دانست که لنین، استالین و ده‌ها تن از رهبران بلشویکی، با ایمان تمام به دفاع از حکومت شوراهای کمر همت بسته‌اند و توده‌های حزبی در اکثریت شکننده از سیاست‌های حزب پیروی می‌کنند و به کمونیسم وفادار می‌باشند. او برای رسیدن به قدرت، چاره را در چی جست؟ تخریب، کارشکنی، افترا، نفاق افکنی، خود ستائی، فراكسیون بازی و در یک کلام، پیروی از هر وسیله ممکن، زیرا: «وسیله را فقط هدف می‌تواند توجیه کند». آیا کسی که به امکان ساختمان سوسیالیسم در یک کشور باور نداشته باشد، می‌تواند گامی در جهت این ساختمان بردارد؟ مسلماً نه.

کروپسکایا در سال ۱۹۲۵ یعنی در همان زمانی که تروتسکی در قدرت و عضو کمیته مرکزی حزب بود، نوشت:

«تحلیل مارکسیستی هرگز نقطه قدرت رفیق تروتسکی نبوده است... تروتسکی نقشی که توسط حزب به مثابه یک کل، به عنوان سازمانی که به کسوت یک تن واحد درآمده است را به رسمیت نمی‌شناسد... آن گاه که رفیقی مثل تروتسکی، حتی نا آگاهانه در راه تجدید نظر در لنینیسم گام بگذارد، پس بر حزب لازم می‌آید که نسبت به صدور یک اعلامیه رسمی اقدام نماید» (درس‌های انقلاب اکتبر).

هیچ اقدامی در تصحیح و تربیت تروتسکی مؤثر نشد، زیرا او به مارکسیسم و ضرورت رهائی طبقه کارگر از ستم و استثمار باور نداشت، و در یک کلام، او شیفته‌ی روابط و سیستم سرمایه‌داری بود. از آن جایی که این نظر و ایده‌آل خود را نمی‌توانست در مقام یک عضو کمیته مرکزی حزب در شوروی سوسیالیستی به روشنی بیان دارد، لذا شیوه‌ی سرپوش کاری، نظامی کردن اتحادیه‌های صنفی، نفی رهبری حزبی، فراكسیون‌یسم، عدم امکان ساختمان سوسیالیسم، و... را در پیش گرفت و مخفیانه دست همکاری به سوی نیروهای امپریالیستی دراز کرد. تروتسکی در روند کجروی‌ها و سپس اقدامات مشکوک، به خیانت در غلطید. زمانی که تروتسکی در سال ۱۹۲۰ طرح کرد که:

«طرح کار اجباری بدون اعمال شیوه‌های کم و بیش نظامی کار، غیر قابل تصور است... نظامی نمودن کار به معنای واقعی که من طرح کردم، یک اختراع وزارت جنگ نیست بلکه معرف شیوه اجتناب ناپذیر سازماندهی و منضبط ساختن نیروی کار در گذار از سرمایه داری به سوسیالیسم است... هیچ سازمانی جز ارتش تا کنون انسان‌ها را تا بدین درجه از اجبار شدید که دولت کارگری در مشکل‌ترین دوره گذار اعمال می‌نماید، کنترل ننموده است. درست به همین دلیل است که ما از نظامی نمودن کار سخن می‌گوئیم» (تروتسکی: تروریسم و کمونیسم).

همان گونه که دیدیم، لنین و حزب کمونیست، این نظریه تروتسکی در مورد اتحادیه‌ها را افشاء و طرد کردند. نکته جالب در این جاست که تروتسکی، این نظریه ضد مارکسیستی را به قول خود برای دوران "گذار از سرمایه داری به سوسیالیسم" طرح می‌کند. چگونه می‌توان از کسی که، امکان ساختمان سوسیالیسم در یک کشور یعنی در شوروی را منکر است، انتظار داشت که برای رسیدن به سوسیالیسم در شوروی، نظریه‌ای منطقی و رهگشا بدهد. کلمات سوسیالیسم و دولت کارگری را تروتسکی چاشنی نوشته خود کرده است تا منظور واقعی خود را از نظامی کردن تمامی اجتماع به سان دیکتاتوری‌های سرمایه‌داری فاشیستی پنهان دارد. گویی تروتسکی به هنگام ارائه چنین نظریه‌ای از موسولینی، الهام گرفته است!! زمانی که این نظر تروتسکی را با توجیه باور او مبنی بر عدم امکان ساختمان سوسیالیسم در شوروی در ارتباط قرار دهیم، بهتر می‌توان به ماهیت نظریات و نیت واقعی او پی برد. تروتسکی نوشت:

«سرمایه‌داری اروپا به مراتب نزدیک‌تر به یک انقلاب سوسیالیستی است تا اتحاد جماهیر شوروی به یک جامعه‌ی سوسیالیستی ملی» (گفتگو با تروتسکی درباره وضعیت جهان ۱۹۳۲).

این "حکم" "داهیانه" در زمانی گفته می‌شود که فاشیسم در ایتالیا، سرکوب مخالفین را به اوج رسانیده است. انقلاب در آلمان، لهستان، بلغارستان و... فروکش کرده است. نازی‌های نژاد پرست در آلمان در آستانه‌ی رسیدن به حکومت قرار دارند و باندهای مختلف فاشیستی و ستون پنجمی آن‌ها در کشورهای اروپائی، از دست زدن به هیچ جنایتی ابا ندارند و آزادانه و با حمایت دستگاه‌های انتظامی، به صفوف اعتراضی کارگران و کمونیست‌ها حمله می‌برند. کدام کشور سرمایه‌داری اروپائی نزدیک‌تر از شوروی به سوسیالیسم و جامعه سوسیالیستی بود. هیتلر و نازی‌ها، خود را "سوسیالیست ملی کارگری" می‌نامیدند و موسولینی هم همین ادعا را داشت. گویا منظور تروتسکی همین دو کشور باشد که از نظر نظامی کردن اجتماع و کار نیز، بر مبنای نظریه او عمل می‌کردند، رهبر، مافوق تمام جامعه و حزب بود، و رهبر آن چنان در خود شیفتگی به سر می‌برد که به جز فرمان او، هر گفتاری دیگر سزاوار مجازات بود و.... تروتسکی ایده‌آل خود را در عمل یافت و بی مورد نبود که در خدمت به آنان درآمد. این نوشته را با گفتاری از کروپسکایا، همسر لنین خاتمه دهیم:

«تروتسکیست‌ها و زینوویف‌یست‌ها خود را نگران سرنوشت توده‌ها نمی‌کنند. تمام آن‌ها تنها به فکر قبضه کردن قدرت هستند، حتی اگر این امر به کمک پلیس مخفی دولت آلمان و وحشی‌ترین دشمنان دیکتاتوری پرولتاریا به انجام برسد. آن‌ها مشتاق احیای دولت بورژوائی و استثمار سرمایه‌داری از توده‌های زحمتکش در سرزمین شوراهای هستند» (مقاله: افترازی انترناسیونال دوم)

قرارداد عدم تجاوز

بین آلمان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

دولت آلمان و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بر مبنای خواست تحکیم صلح بین آلمان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و بر مبنای مفاد اساسی قرارداد بی طرفی منعقد شده بین آلمان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی، به توافقات زیر رسیده‌اند:

ماده ۱- هر دو جانب قرارداد متعهد می‌شوند که علیه یکدیگر از هر گونه توسل به زور، هر عمل تجاوزگرانه و هر نوعی از تهاجم، چه به تنهایی و چه در همراهی با دیگر نیروها، پرهیز کنند.

ماده ۲- هرگاه یکی از طرفین قرارداد از سوی نیروی سومی مورد تهاجم جنگی واقع شود، طرف دیگر قرارداد به هیچ شکلی به تقویت آن نیروی سوم اقدام نخواهد کرد.

ماده ۳- دولت‌های هر دو طرف قرارداد از این به بعد به طور مستمر جهت مطلع شدن از مسایل متقابل که در ارتباط با علائق مشترک می‌باشند، در رایزنی بایکدیگر خواهند ماند.

ماده ۴- هیچ یک از دو طرف قرارداد در گروه بندی نیروهائی که مستقیم یا غیر مستقیم علیه یکی از طرفین قرارداد می‌باشد، شرکت نخواهد کرد.

ماده ۵- هرگاه منازعه یا اختلافی بین طرفین قرارداد در مورد مسایلی گوناگون پیش آید، هر دو طرف خواهند کوشید این منازعه یا اختلاف را از طریق تبادل نظر دوستانه و حتی در صورت نیاز از طریق کمیسیون میانجی، برطرف سازند.

ماده ۶- اعتبار این قرارداد برای ده سال می‌باشد. در صورتی که هیچ یک از طرفین قرارداد تا یک سال پیش از اتمام مدت قرارداد، فسخ آن را خواهان نشوند، قرارداد برای پنج سال دیگر تمدید می‌شود.

ماده ۷- این قرارداد می‌بایست در اسرع وقت به صورت مصوبه در آید. سند تصویب شده در برلین رد و بدل خواهد شد. قرارداد به محض امضای طرفین، معتبر خواهد بود. به دو زبان آلمانی و روسی انتشار می‌یابد.

مسکو ۲۳ اوت ۱۹۳۹

از جانب دولت مرکزی آلمان : ف. ریبن ترؤپ

از جانب دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی: و. مولوتوف

ضمیمه‌ی قرارداد

نمایندگان امضا کننده دو طرف، به مناسبت امضای قرارداد عدم تجاوز بین دولت امپراطوری آلمان و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی، در گفتگویی کاملاً محرمانه به مسئله محدودیت قلمرو مورد علاقه خود در شرق اروپا پرداختند و به نتایج زیر رسیدند:

۱- در صورت تغییر و تبدیلات منطقه‌ای - سیاسی نواحی متعلق به کشورهای بالتیک (فنلاند، استونی، لتونی، لیتوانی) مرز شمالی لیتوانی به عنوان محدودیت مرزی مورد علاقه بین آلمان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی محسوب می‌شود. هر دو طرف، منطقه ویلنر را در قلمرو تعلقات لیتوانی به رسمیت می‌شناسند.

۲- در صورت تغییر و تبدیلات منطقه‌ای - سیاسی نواحی متعلق به لهستان، مناطق مورد توجه آلمان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی تقریباً توسط خط مسیر رودهای نار، وایکسل و سان از یکدیگر جدا می‌شوند.

پاسخ به این مسئله که آیا علائق هر دو طرف چه تصویری از چگونگی حفظ استقلال لهستان را در نظر دارد و مرزهای این کشور در چه محدوده‌ای می‌باشند، به طور نهائی در طی روند سیاسی آینده توضیح پذیر است.

در هر حال هر دو دولت این مسئله را در یک تبادل نظر دوستانه حل خواهند کرد.

۳- در مورد جنوب شرقی اروپا، جماهیر شوروی توجه خود به بیسارابیا ابراز داشت. دولت آلمان عدم علاقه سیاسی خود را به این منطقه اعلام داشت.

۴- این صورت جلسه از هر دو طرف به صورت کاملاً محرمانه نگهداری خواهد شد.

مسکو : ۲۳ اوت ۱۹۳۹

از جانب دولت امپراطوری آلمان: ف. ریبین ترؤپ

از جانب اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیست : و. مولوتف.

بمناسبت صد و سی و ششمین سالگرد

تولد استالین

در دفاع از شاگرد نین

۲۰ دسامبر ۲۰۱۵

ژوزف ویساریونوویچ جوگاشویلی که سالیانی بعد، نام مستعار استالین را برای خود برگزید، در تاریخ ۲۱ دسامبر ۱۸۷۹ در شهر گوری گرجستان از مادری بنام کاترین گئورگیاننا زاده شد. مادرش از خانواده دهقانی سرف بود که به رختشویی در منازل دیگران گذران زندگی می‌کرد. پدرش ویساریون ایوانوویچ کارگر کارخانه کفاشی بود، پدري دائم الخمر، که همسرش را آزار می‌داد و هیچگاه به فرزندان خود نمی‌اندیشید. استالین از همان اوان کودکی، درد و رنج فقر و بی عدالتی را در خانه، مدرسه و اجتماع به چشم می‌دید و احساس می‌کرد. استالین در سن پانزده سالگی در ارتباط با گروه‌های مخفی مارکسیستی درآمد، بزودی در رأس محفل مارکسیستی دبیرستان قرار گرفت و در تاریخ اوت ۱۸۹۸ با عضویت در گروه "مسامه - داسی"، فعالیت در حزب کارگری سوسیال دموکرات روسیه در شهر تفلیس را آغاز کرد. او در ضمن شرکت در مبارزات عملی کارگری، شدیداً به مطالعه آثار مارکس و انگلس ادامه داد و علاوه بر تجربه عملی، به کسب دانش تئوریک پرداخت. استالین اعلامیه می‌نوشت، جلسات مخفی کارگری تشکیل می‌داد و اعتصابات کارگری را سازمان می‌داد. او در سال ۱۹۲۶ درباره فعالیت‌های مارکسیستی خود در تفلیس نوشت:

«من سال ۱۸۹۸ را به خاطر می‌آورم، هنگامی که برای اولین بار محفلی از کارگران تعمیر گاه‌های راه آهن را به من واگذار نمودند... اینجا، در محیط این رفقا، من برای اولین بار تعمید جنگی انقلابی دیدم. کارگران تفلیس اولین معلمان من بودند».

سال‌های ۱۹۰۱-۱۹۰۰ زمان اوجگیری اعتراضات و اعتصابات کارگری در قفقاز است که بعضاً ثمره فعالیت‌های استالین بوده‌اند. در تاریخ ۲۲ آوریل ۱۹۰۱ نمایش اول ماه مه را در تفلیس سازمان می‌دهد.

در سپتامبر ۱۹۰۱ اولین شماره نشریه "بردزولا" (مبارزه) به ابتکار و با همکاری استالین در گرجستان انتشار می‌یابد. استالین که در این زمان تحت تأثیر شدید لنین و مقالات او در "ایسکرا" درآمده است با جدیت تمام نشریه "بردزولا" را به ایسکرای گرجستان تبدیل می‌سازد و مقالات پر اهمیتی را در آن‌ها در اشاعه نظریه لنینی به تحریر درمی‌آورد. ایسکرای لنینی درباره فعالیت سوسیال دموکرات‌های انقلابی در تفلیس به رهبری استالین نوشت:

«شبنامه‌هایی که به طرز شگرفی نوشته شده بود و به زبان‌های روسی، گرجی و ارمنی منتشر می‌شد، تمام کوی و برزن‌های تفلیس را پر می‌کرد».

استالین در نوامبر ۱۹۰۱ مأمور ایجاد کمیته‌های سوسیال دموکراسی در باطوم، سومین شهر بزرگ قفقاز، می‌شود. او در مدت اقامت خود در باطوم موفق به ایجاد شاخه‌های حزب سوسیال دموکرات در آنجا می‌شود و چندین اعتصاب کارگری را رهبری و هدایت می‌کند. استالین در تاریخ ۵ آوریل ۱۹۰۲ دستگیر می‌شود و پس از سپری کردن مدتی در زندان باطوم، در پائیز ۱۹۰۳ برای مدت سه سال به سیبری تبعید می‌شود. بدنبال اولین تبعید، اولین فرار از سیبری در تاریخ ۵ ژانویه ۱۹۰۴ می‌باشد. استالین از سال ۱۹۰۲ تا ۱۹۱۷ هفت بار بازداشت شد که شش بار تبعید به سیبری را در پی داشت. او پنج بار موفق به فرار از تبعید شد. استالین پس از اولین فرار از تبعید به قفقاز باز می‌گردد و ادامه‌ی فعالیت حزبی در گسترش و تحکیم شاخه‌های سوسیال دموکراسی و برابری اندازه‌ی اعتصابات کارگری را پی می‌گیرد. از جمله، کارگران باکو به رهبری استالین از تاریخ ۱۳ تا ۳۱ دسامبر ۱۹۰۴ اعتصابی موفق آمیز را سازمان می‌دهند که منجر به عقد قرارداد دسته جمعی با کارفرماها و صاحبان معادن نفت می‌شود.

زمانیکه استالین از اولین تبعید باز می‌گردد، مبارزه بین "بلشویک" و "منشویک" در جریان است. بلشویک‌ها از لنین و ایده‌های انقلابی او پیروی می‌کنند و منشویک‌ها در کنار آکسلرد و مارتف گرد هم آمده‌اند. تروتسکی در این زمان یکی از هوچی‌گران پیرو آکسلرد است و در حالیکه از آکسلرد به عنوان استاد بزرگ نام می‌برد و کتاب خود را به این "استاد" تقدیم می‌کرد، درباره لنین می‌نویسد:

«مردگان اراده‌ی خود را به زندگان تحمیل کردند. به ما بجای قروض گذشته، سفته یک ربا خوار داده می‌شود... این مرد، با انرژی و ابتکاری که در وی طبیعی است، نقش یک اخلاک‌گر را بازی کرد» (تروتسکی - گزارش هیأت اعزامی سیبری از کنگره دوم)

و در جزوه‌ای دیگر نوشت:

«این حقیقت اتفاقی نیست، بلکه نشانه عینی‌ایست از اینکه رهبر ارتجاعی حزب ما، رفیق لنین که مدافع شیوه تاکتیکی ژاکوبینیسم شده، مجبور به دادن چنین تعریفی از سوسیال دموکراسی گشته که چیزی جز تلاش تئوریک در نابودی طبقاتی حزب ما نیست، آری تلاش تئوریک که از نظریات برنشتاین خطر کمتری ندارد» (تروتسکی - وظایف سیاسی ما - ۱۹۰۴)

برخلاف تروتسکی که در آن زمان با پیروی از منشویک‌ها خواهان حزبی اکونومیستی با درب‌های کاملاً باز بر روی حتی عناصر غیر کمونیستی بود، استالین مجدانه به دفاع از نظریه لنینی در مورد ساختمان حزب پرداخت و مقالاتی چند در آن مورد نوشت. استالین در مقاله‌ی "مختصری درباره‌ی اختلافات درون حزب" نوشت:

«وظیفه‌ی سوسیال دموکراسی این است که آگاهی سوسیالیستی را به درون جنبش خود به خودی طبقه کارگر برده، جنبش طبقه کارگر را با سوسیالیسم درآمیخته و بدین وسیله به مبارزه‌ی پرولتاریائی ماهیت سوسیال - دموکراتیک ببخشد».

استالین سپس در مقالاتی دیگر از جمله "نامه‌های کوتائیس"، "طبقه‌ی پرولتارها و حزب پرولتر" و "پاسخ به سوسیال دموکرات" به دفاع از نظریه لنینی پرداخته و رهبران منشویک را که استادان تروتسکی نیز بودند، به باد انتقاد گرفت و نوشت:

«تا امروز حزب ما به یک خانواده میهمان نواز عهد پادشاهی شباهت داشت که حاضر بود متمایلین را بپذیرد، ولی پس از اینکه حزب ما بدل به یک سازمان متمرکزی گردید، جامه‌ی پدر شاهی را از تن بدر کرد و کاملاً به شکل دژی درآمد که دروازه‌ی آن فقط به روی شایستگان باز می‌شود و این موضوع برای ما اهمیت بزرگی دارد. وقتی که حکومت مطلقه سعی دارد حس آگاهی طبقاتی پرولتاریا را از راه "اتحادیه بازی" (تردیونیسیم)، ملیت پرستی و تسلط روحانیت و نظایر آن دچار انحطاط نماید و وقتی که از طرف دیگر، روشنفکران لیبرال با سرسختی کوشش دارند روح استقلال سیاسی پرولتاریا را بکشند و قیمومیت خود را بر وی تحمیل نمایند، در چنین موقعی ما باید فوق‌العاده هوشیار بوده و فراموش نکنیم که حزب ما دژی است که دروازه‌ی آن فقط به روی اشخاص آزمایش شده باز می‌شود».

لنین در تمجید از مقالات استالین نوشت:

«در مقاله "پاسخ به سوسیال دموکرات" طرح بس تحسین آمیزی را درباره‌ی موضوع معروف به "وارد سازی آگاهی از بیرون" در برابر خود داریم».
(نشریه پرولتاریا شماره ۲۲ به تاریخ ۲۴ (۱۱) اکتبر ۱۹۰۵).

استالین در سپتامبر ۱۹۰۴ مقاله "مسأله ملی از نظر سوسیال دموکراسی یعنی چی؟" را به

تحریر در آورد که سپس در اثر معروف او به نام "مارکسیسم و مسئله ملی" گسترش داده شد و اساس سیاست حزبی درباره مسأله ملیت‌ها قرار گرفت. سال ۱۹۰۵ زمان خیزش توده‌های زحمتکش و انقلاب است. استالین در مقالات خود که در نشریات حزبی قفقاز انتشار می‌یافتند از جمله "قیام مسلحانه و تاکتیک ما"، "حکومت انقلابی موقت و سوسیال دموکراسی" و "ارتجاع قوت می‌گیرد" در ضمن انتقاد بی پروا از سران منشویکی، به دعوت پرولتاریا به انقلاب مسلحانه در وحدت با دهقانان می‌پردازد و می‌نویسد:

«بلی، آقایان کوشش‌های شما بیهوده است! انقلاب روسیه اجتناب ناپذیر است و همانطور اجتناب ناپذیر است که طلوع خورشید اجتناب ناپذیر می‌باشد! آیا می‌توانید خورشید طالع را متوقف کنید؟ نیروی عمده این انقلاب پرولتاریای شهر و ده می‌باشند و پرچمدار آن حزب سوسیال دموکرات کارگری است نه شما آقایان لیبرال‌ها».

و در یک مینتینگ کارگری در قفقاز اعلام داشت که:

«برای اینکه حقیقتاً پیروزمند گردیم سه چیز لازم است. نخست - مسلح شدن، دوم - مسلح شدن، سوم - باز و باز مسلح شدن».

استالین در این زمان و پس از آن و همچنین در انقلاب اکتبر از نظریه لنینی مبنی بر وحدت پرولتاریا با دهقانان در روسیه تحت رهبری پرولتاریا دفاع نمود و در عمل علیه منشویک‌ها و تروتسکی موضع گرفت. لنین درباره‌ی موضع ضد دهقانی تروتسکی خاطر نشان می‌ساخت که:

«تروتسکی در واقع آب به آسیاب سیاستمداران لیبرال جنبش کارگری روسیه می‌ریزد، سیاستمدارانی که از نفی نقش دهقانان در انقلاب، ممانعت از خیزش آن‌ها برای انقلاب را نتیجه می‌گیرند». (مقاله - پیرامون دوخط در انقلاب).

استالین پس از دستگیری و تبعید به سیبری، دگر بار فرار می‌کند و به باکو برمی‌گردد. او در دوران خفقان پس از شکست انقلاب ۱۹۰۵ مقالات متعددی در نشریات مخفی و علنی حزب در قفقاز که رهبری برخی از آن‌ها را بر عهده داشت، می‌نویسد، به روشنگری و تشکل کارگران می‌پردازد، چندین اعتراض و اعتصاب را سازمان می‌دهد و هسته‌های محکم حزبی را به وجود می‌آورد، بطوری که قفقاز به عنوان یکی از محکم‌ترین پایه‌های بلشویک درمی‌آید. او درباره‌ی این دوره از زندگی سیاسی خود می‌نویسد:

«دو سال کار انقلابی بین کارگران صنایع، نقش مرا همچون یک مبارز سیاسی و یکی از رهبران عملی آبدیده ساخت. من در معاشرت با کارگران پیشقدم شهر باکو از قبیل واتسک، ساراتوتس و دیگران از یک طرف و در توفان مناقشات عمیق بین کارگران و کارفرمایان صنایع نفت از طرف دیگر، برای نخستین بار به معنای رهبری توده‌های بزرگ کارگر پی بردم. بدین ترتیب در آنجا یعنی در باکو، من دومین تعمیم جنگی انقلابی خود را دیدم». (پراودا شماره ۱۳۶ - ۱۶

ژوئن ۱۹۲۶).

استالین پس از دستگیری و تبعید مجدد، دگر بار فرار کرده و به باکو بازمی‌گردد و با پیروی از مشی بلشویکی لنین به انتقاد و افشای انحلال طلبان و از جمله تروتسکی می‌پردازد. مقالات او از جمله "نامه‌های قفقاز"، "بحران حزبی و وظایف ما" و "زندگی حزب" مربوط به این دوره هستند که در نشریه "پرولتاریای باکو" درج می‌شوند. استالین پس از دستگیری و تبعید مجدد، دگر بار موفق به فرار می‌شود و در ۶ سپتامبر به پترزبورگ می‌رود. او می‌بایستی وظیفه تحکیم تشکیلات پترزبورگ را بر عهده بگیرد که پس از مدتی کوتاه دستگیر و تبعید می‌شود، و لیکن از این تبعیدگاه نیز در فوریه ۱۹۱۲ فرار می‌کند.

کنفرانس پراگ در ژانویه ۱۹۱۲ به ابتکار لنین برگزار می‌شود، قطع ارتباط سازمانی با منشویک‌ها، تروتسکیست‌ها، انحلال طلبان و سایر جریه‌های ضد انقلابی حزب سوسیال دموکراسی روسیه به مرحله عمل درمی‌آید و با اعلام جدائی از آن تشکلات ضد مارکسیستی، یک کمیته مرکزی جدید برگزیده می‌شود. استالین که در تبعیدگاه سیبری است غیاباً به عضویت کمیته مرکزی انتخاب می‌گردد و بنا بر پیشنهاد لنین ریاست بوروی کمیته مرکزی روسیه بر عهده او نهاده می‌شود. او در ۲۶ فوریه ۱۹۱۲ بار دیگر از تبعیدگاه فرار می‌کند و به پترزبورگ باز می‌گردد، هدایت نشریه هفتگی حزب به نام "ازودا" (ستاره) را بر عهده می‌گیرد، وظیفه سرپرستی انتشار اولین شماره "پراودا" را به انجام می‌رساند و در به راه اندازی اعتصابات شرکت می‌کند. استالین در ۲۲ آوریل ۱۹۱۲ مجدداً دستگیر و به سیبری تبعید می‌شود. او دگر بار در اول سپتامبر همان سال فرار می‌کند، به پترزبورگ باز می‌گردد و سردبیری روزنامه بلشویکی "پراودا" را بر عهده می‌گیرد. او بدون ترس از دستگیری مجدد، در بسیاری از تظاهرات و اعتصابات کارگری شرکت و سخنرانی می‌کند. در اکتبر همان سال مقاله "سفارش کارگران پترزبورگ به نماینده کارگری خود" را به نگارش درمی‌آورد. لنین درباره اهمیت این مقاله کوتاه به هیأت تحریریه پراودا نوشت:

«این سفارش به نماینده‌ی پترزبورگ را حتماً در جای برجسته با حروف درشت درج کنید».

استالین در اواخر همان سال دوبار با لنین در خارج از روسیه ملاقات می‌کند و در مدت اقامت در خارجه مقاله‌ی "مارکسیسم و مسئله ملی" را به نگارش درمی‌آورد. لنین درباره‌ی این مقاله خاطر نشان ساخت که:

«در نشریات تئوریک مارکسیستی.... در زمان اخیر دیگر اساس برنامه ملی سوسیال دموکرات روشن شده است». (در این باره مقاله‌ی استالین مقام اول را احراز می‌کند).

استالین در ۲۳ فوریه ۱۹۱۳ دگر بار دستگیر و به دورافتاده‌ترین منطقه سیبری تبعید می‌شود. استالین در دسامبر ۱۹۱۶ در تبعیدگاه سیبری به ارتش فراخوانده شده و مدتی بعد تحت الحفظ به شهر آچینسک اعزام می‌شود. این زمان مقارن با انقلاب فوریه است. استالین می‌گریزد و در ۱۲ مارس ۱۹۱۷ به پترزبورگ وارد می‌شود. کمیته مرکزی، سرپرستی روزنامه پراودا را به او می‌سپارد. استالین به تحکیم و متحد ساختن شاخه‌های حزبی می‌پردازد و افکار را به سوی ضرورت انقلاب سوسیالیستی جلب می‌کند. در مقاله "درباره ی شوراهای نمایندگان کارگران و سربازان" می‌نویسد:

«باید این شوراها را استحکام بخشید، آن‌ها را در همه جا بسط داد و تحت سرپرستی شورای مرکزی کارگران و سربازان که ارگان حکومت انقلابی مردم است، با یکدیگر مرتبط ساخت.»

استالین به هنگام آغاز جنگ جهانی اول در تبعیدگاه بود و در همانجا از نظریه لنینی مبنی بر عدم شرکت در جنگ و تبدیل آن به انقلاب جانبداری کرد و حتی پس از برقراری حکومت موقت در مقاله "راجع به جنگ" خاطرنشان کرد که در ماهیت جنگ هیچگونه تغییری بوجود نیامده است و همچنان جنگی غارتگرانه است. او در تمام دوران حکومت موقت به افشای این حکومت و منشویک‌ها و اس‌ارهایی که خواهان تقویت مشروط جنگ طلبان و حکومت بودند، پرداخت. تروتسکی برعکس در مورد جنگ نیز در بین بلشویک‌ها و منشویک‌ها می‌چرخید، گه دم از مخالفت با جنگ طلبان می‌زد و گه با آنان همدست و همراه می‌شد. لنین در افشای این سیاست تروتسکی در نامه‌ای به کولونتای نوشت:

«اما درباره خبر تشکیل یک بلوک از تروتسکی و راست‌ها برای مبارزه علیه ایوانویچ. آری، تروتسکی چنین خوک است، یعنی لفاظی‌های چپ اما همدستی و بلوک سازی با راست‌ها علیه چپ‌های سیمروالد. می‌بایست (و شما نیز) با ارسال یک نامه به نشریه "سوسیال دموکرات"، ماسک از چهره او برداشت»
(۷ فوریه ۱۹۱۷)

و در نامه دیگری به کولونتای خاطر نشان کرد که:

«به نظر من اکنون وظیفه اصلی در این است که فعالیت حزبی خود را قاطعانه با روح انترناسیونالیستی به پیش بریم و نه اینکه خود را با تلاش احمقانه "اتحاد" با سوسیال - میهن پرستان (یا آنچه که خطرناکتر است یعنی با عناصر متزلزلی چون تروتسکی و شرکاء) سرگرم سازیم.» (۱۷ مارس ۱۹۱۷).

لنین در سوم آوریل ۱۹۱۷ به روسیه بازگشت که استالین و نمایندگان کارگران به استقبال از وی شتافتند. در ۲۴ آوریل در کنفرانس هفتم حزب بلشویک، تزه‌ای لنین موسوم به تزه‌ای آوریل با پشتیبانی شدید استالین در دستور کار حزب قرار گرفت. استالین در ماه مه ۱۹۱۷ به عضویت هیأت سیاسی کمیته مرکزی انتخاب شد. استالین پس از اینکه لنین در

ماه ژوئیه تحت پیگرد قرار گرفت و مجبور به زندگی مخفی شد، در عمل رهبری کمیته مرکزی حزب و روزنامه‌های گوناگون حزب را بر عهده گرفت. در ماه ژوئیه - اوت ششمین کنگره حزب بلشویک بصورت مخفیانه به رهبری استالین و مولوتف برگزار گردید. در غیاب لنین، هدایت کنگره و گزارش دهی بر عهده استالین بود. او به شدت به انتقاد نظریات تروتسکی و همفکران او پرداخت که علیه امکان انقلاب در روسیه موضع داشتند و آنرا منوط به آغاز انقلاب در کشورهای پیشرفته اروپا می‌کردند و در تاریخ سوم ماه اوت در پایان نشست کنگره گفت:

«امکان اینکه بخصوص روسیه کشوری باشد که راه سوسیالیسم را باز کند، منتفی نیست ... باید تصورات پوسیده را دایر بر اینکه فقط اروپا می‌تواند راه را به ما نشان دهد دور انداخت. مارکسیسمی داریم که دگم است و مارکسیسمی هم داریم که خلاق است. من به نوع اخیر مارکسیسم معتقد هستم».

یکی دیگر از مسایل این کنگره بحث و تصمیم‌گیری درباره حضور یا عدم حضور لنین در دادگاهی که حکومت موقت برای محاکمه لنین در نظر گرفته بود، دور می‌زد. کامنف، تروتسکی و ریکوف موافق بر حضور لنین در دادگاه بودند، در حالیکه استالین و اکثریت شرکت کنندگان در کنگره با این اقدام مخالفت داشتند. استالین و مخالفین خاطر نشان می‌ساختند که هیچ اعتمادی به صلاحیت این دادگاه و اعتمادی به تضمین جان لنین نمی‌باشد و این نشان از بی اعتمادی به حکومت موقت و ارتجاع حاکم بود. آنان که موافق معرفی لنین به مقامات امنیتی و حضور در دادگاه بودند یا موضع قاطع در برابر ارتجاع حاکم نداشتند و حرف‌های دروغین آنرا باور می‌کردند و یا اینکه برای زندگی لنین ارزشی قائل نبودند و مرگ لنین را به دست عوامل حکومتی خوش می‌داشتند.

ماه اکتبر فرا رسید. انقلاب، مسأله روز بود. لنین بر اقدام به انقلاب در زمان مناسب پافشاری داشت. استالین همراه با لنین بود و در تمامی جلسات کمیته مرکزی، جانب لنین را می‌گرفت. لنین و استالین در کمیته مرکزی در اقلیت بودند اما هیچکدام از پای ننشستند و بالاخره اکثریت را قانع به ضرورت برنامه‌ریزی انقلاب نمودند. استالین در تاریخ ۱۳ اکتبر نوشت:

«بالاخره هم اکنون زمان تحقق هدف انقلابی یعنی "تمامی قدرت در دست شوراها" فرا رسیده است». (مقاله - قدرت شوراها)

و در همان ماه در مقاله‌ای دیگر تأکید کرد که:

«زمان فرا رسیده است، هر گونه تأخیر، خطر نابودی کل انقلاب را در پی دارد». (مقاله - به چی نیاز مندیم؟).

در حالیکه زمان انقلاب معین می‌شد، تروتسکی برای عقیم گذاشتن انقلاب به شگرد جدیدی یعنی ادعای دروغین اهمیت دهی به شوراها، کارگری متوسل شد و خواهان به تعویق انداختن روز انقلاب به پس از برگزاری دومین کنگره شوراها، کارگری شد. و این

پیشنهاد در زمانی بود که نیروهای ارتش تزاری در حرکت به سوی پترزبورگ بودند و هر لحظه ممکن بود با ورود به پایتخت بر اوضاع شهر استیلا کامل یافته و بر نیروهای انقلابی تفوق کامل یابند. لنین این برنامه خیانت آمیز تروتسکی را به باد انتقاد گرفت و نوشت:

«از دست دادن لحظه‌ی کنونی و به انتظار کنگره شوراهای نشستن، کاری جز یک دیوانگی کامل و خیانت نیست.» (مقاله - بحران فراز آمده است).

کمیته مرکزی حزب برای فرماندهی، یک هیأت پنج نفره را به عنوان مرکز فرماندهی انتخاب می‌کند که عبارت بودند از: استالین، اسوردلف، اورتیسکی، بوبنوف و دژبرژینسکی. برخلاف تمامی تبلیغات دروغین مطبوعات بورژوازی و دارودسته‌های ضد کمونیستی که تلاش داشته و دارند، تروتسکی را به عنوان رهبر و سازمانده انقلاب اکتبر نشان دهند، ترکیب مرکز رهبری نشاندهنده آنست که تروتسکی در این هیأت جای نداشته است. تروتسکی تنها به عنوان فرمانده اجرائی نظامی برگزیده شد و این نیز به این معنا نیست که وظیفه‌ی او تشکیل گروه‌های مسلح انقلابی و تعیین برنامه جنگی انقلاب بوده است. گروه‌های مسلح انقلابی موجود بودند و برنامه‌ی نظامی انقلاب نیز تعیین شده بود. مقالات متعدد لنین بخصوص "اندرزهای یک کناره نشین" - (۲۱) ۸ اکتبر ۱۹۱۷، "نامه به رفقای بلشویک" - ۸ (۲۱) اکتبر، "نامه به رفقا" - (۱۷) ۳۰ اکتبر گویای این مطلب هستند که نیروی مسلح انقلاب موجود بود و چگونگی پیشبرد عملیات تسخیر نظامی را لنین پیشنهاد داده بود و وظیفه‌ی تروتسکی تنها اجرای عملی برنامه با تمام ملزومات حاضر و آماده بود. ناگفته نماند که تروتسکی این وظیفه را به خوبی انجام داد و لیکن ما بین هدایت اجرائی یک برنامه تدوین شده با ملزومات آماده برای اجرا، با رهبری یک انقلاب تفاوت بسیار دارد. این بزرگ نمائی شخص تروتسکی و مطبوعات و محافل ضد کمونیستی، به منظور بی‌اهمیت نشان دادن نقش استالین می‌باشد. رویدادها را می‌توان برای مدتی تحریف کرد و لیکن حذف کامل واقعیات برای همیشه، همواره موفقیت آمیز نخواهد بود. از اسناد برجای مانده از گذشته، می‌توان به واقعیات پی برد و فریب تحریفات بورژوازی را نخورد. نوشتجات شاهدان بی‌غرض، یکی از مدارک مورد اطمینان هستند. کروپسکایا، همسر لنین که حتی یکبار به هنگام بیماری لنین، با استالین مشاجره‌ای لفظی داشت و خواهان عذر خواهی شد، از بیان واقعیات ابا نداشت. او در مورد نقش استالین در انقلاب اکتبر نوشت:

«تصادفی نبود که در روند وقایع چنان انسان‌هائی پیشگام شدند که از قبول مسئولیتی گریزان نبودند، انسان‌هائی که در شرایط غیر قانونی و دستگیری و تبعید مداوم، امکان نامدار شدن را نداشتند. رفیق استالین، مهمترین شخص سازمانده حزبی و پیروزی اکتبر، از زمره چنین انسان‌هائی بود (کتاب - خاطراتی از لنین).

و در مورد ارزیابی تروتسکی از انقلاب اکتبر و نقش وی در آن انقلاب نوشت:
 «تحلیل مارکسیستی هرگز نقطه قوت رفیق تروتسکی نبوده است» و
 «تروتسکی نقشی که توسط حزب به مثابه یک کل، به عنوان سازمانی که به
 کسوت یک تن واحد درآمده را به رسمیت نمی‌شناسد». (کتاب - درس‌های
 انقلاب اکتبر).

انقلاب اکتبر پیروزرگدید. یکی از بزرگترین وظایف، برقراری مناسبات سوسیالیستی بین
 ملیت‌های گوناگون ساکن روسیه بود. این وظیفه‌ی سنگین برعهده‌ی استالین واگذار شد.
 استالین به عنوان کمیسر ملی امور ملیت‌ها برگزیده شد. تحت رهبری استالین،
 جمهوری‌های شوروی ایجاد شدند و برای اولین بار ملیت‌های گوناگون یک سرزمین
 مشترک به حقوق ملی، سیاسی و فرهنگی خود دست یافتند. روابط خصمانه سابق در زمان
 تزاریسم به روابط برادرانه تبدیل شد. استالین به عنوان یار وفادار لنین، از طرح لنین مبنی
 بر امضای قرارداد برست - لیتوفسک جانبداری کرد و به مخالفت با کارشکنی‌ها و اعمال
 خائنانه تروتسکی در پذیرش نوکری فرانسه و انگلستان^۲ برخاست. در پی کارشکنی‌های
 تروتسکی، بخشی از خاک شوروی از دست رفت و امتیازاتی به اختیار آلمان درآمد.
 کروپسکایا در این مورد نوشت:

«تروتسکی لفاظی را دوست داشت. برای او ژست فریبنده اهمیتی بیشتر داشت
 تا نجات شوروی از جنگ». (خاطراتی از لنین)

زمان جنگ‌های داخلی فرا رسید. بازمانده‌های ارتش تزاری و تمامی نیروهای ارتجاعی
 داخلی با یاری و همراهی ۱۴ کشور خارجی، حمله به خاک شوروی را آغاز کردند.
 تروتسکی به عنوان کمیسر ملی دفاع برگزیده شد. تروتسکی می‌بایستی در همکاری با
 شورای جنگ که زیر نظر لنین و با شرکت استالین و اسودلف عمل می‌کرد، فرماندهی بر
 ارتش سرخ را اعمال کند. او در اکثر موارد خودسرانه و تنها در ارتباط با فرماندهان
 نظامی ارتش که اغلب بازمانده‌ی ارتش تزاری بودند، عمل کرد و سبب برخی شکست‌ها و
 مرگ و مصدومیت هزاران سرباز شد. در این موارد، استالین وارد عمل گردید و
 شکست‌ها را به پیروزی رهنمون شد و یا از شکست جلوگیری کرد. شهر ساریسین) که بعدها
 به استالینگراد تغییر نام داده شد - ولگاگراد امروزی (که مهمترین حلقه اتصالی بین مسکو
 و لنینگراد با اوکراین و قفقاز بود در اثر بی‌کفایتی تروتسکی و افسران تزاری او در حال
 سقوط بود و نیروهای نفوذی گاردسفید در آنجا ناامنی شدیدی به وجود آورده بودند. سقوط
 ساریسین می‌توانست سرنوشت جنگ داخلی را به نفع گاردسفید و نیروهای متجاوز خارجی
 تغییر داده و راه غله‌رسانی را به سایر نقاط مسدود کند. استالین با دستور از جانب لنین
 مأمور دفاع از ساریسین شد و نیروهای گارد سفید و متجاوز را شکستی سخت داد. در

۲ - برای اطلاع بیشتر به مقالهء "تحریف تروتسکیستی رویدادهای تاریخی" رجوع کنید.

اواخر سال ۱۹۱۸ وضع نابسامانی در جبهه‌ی خاور به وجود آمده بود. استالین از سوی لنین، مأمور سر و سامان دادن به آن جبهه شد و شهر پرم را از سقوط نجات داد. استالین توانست از دستور خائنانه تروتسکی در جبهه خاور که می‌خواست ارتش سرخ را در ماه‌های زمستان در کوه‌های اورال مستقر سازد و از ادامه جنگ با نیروهای کلچاک باز دارد، جلوگیری کند که در پی حملات ارتش سرخ، کلچاک نابود شد. استالین از سال ۱۹۱۹ بنابر پیشنهاد لنین به سمت کمیسر ملی بازرسی کارگران و دهقانان در ضمن حفظ کمیسر ملی امور ملیت‌ها برگزیده شد. استالین تنها نفری در اتحاد شوروی بود که دارای دو منصب کمیساری بود و همین مورد می‌رساند که تا چه حد محبوب و مورد اعتماد لنین بود. تروتسکی در غیاب استالین در جبهه جنوب چنان نابسامانی به وجود آورده بود که ارتش دنیکن شهرها را یکی پس از دیگری اشغال می‌کرد و شهر ساریسین را مجدداً به تصرف درآورده بود. اوضاع چنان ناهنجار شده بود که لنین شعار «همه در راه مبارزه علیه دنیکن» را طرح ساخت. استالین مأمور جنگ در جنوب شد و با اجرای برنامه‌ای کاملاً برخلاف نقشه تروتسکی، شکست سختی را به دنیکن وارد ساخت و اوکراین را نیز آزاد ساخت و اگر کارشکنی و خیانت جدید تروتسکی مبنی بر مجبور ساختن انتقال ارتش جنوب به سوی لهستان برای کمک به ارتش شکست خورده تروتسکی - توخاچفسکی، پیش نمی‌آمد، استالین می‌توانست حتی ارتش و رانگل را در کریمه شکست داده و شکست کلیه گاردسفید و متجاوزین را به پایان برساند*. در پی برنامه ماجراجویانه و مشکوک تروتسکی - توخاچفسکی حمله به لهستان بدون آمادگی کافی و مناسب شروع شد. استالین با این حمله در آن شرایط مخالف بود و مخالفت خود را بارها کتباً اعلام داشته بود. توخاچفسکی با گزافه‌گویی باصطلاح چپ فرمان حمله را صادر کرد که:

«رزمندگان انقلاب کارگری، نگاه خود را به انقلاب بدوزید. سرنوشت انقلاب جهانی در غرب تعیین خواهد شد. راه آتش جهانی از روی جنازه‌ی لهستان می‌گذرد. با سرنیزه‌هایمان سعادت و صلح را به بشریت زحمتکش هدیه خواهیم کرد.»

در پی شکست در این جنگ، استان‌هایی از شوروی جدا و به لهستان ملحق شدند و طبق برآورد محققان بیش از شصت هزار سرباز ارتش سرخ در جنگ یا اسیر یا در اردوگاه‌ها کشته شدند.

جنگ داخلی به پایان رسید که اگر اقدامات دقیق و فداکاری‌های استالین نبود، می‌توانست در همان زمان، پایان تاریخ اتحاد جماهیر شوروی فرا رسد. در جریان برنامه "نپ" و مبارزه‌ی لنین علیه نظامی‌سازی اتحادیه‌های کارگری، استالین همراه و هم‌زبان لنین بود. مقاله "اختلافات ما" مربوط به این زمان در دفاع از نظریه لنین و انتقاد از نظریه نظامی‌گری تروتسکی است.* در کنگره یازدهم حزب (مارس و آوریل ۱۹۲۲) استالین بنا بر پیشنهاد لنین به سمت دبیر اول کمیته مرکزی برگزیده شد. در زمان بیماری لنین، انجام

تمامی وظایف لنین بر عهده‌ی استالین قرار گرفت.

در ۲۱ ژانویه ۱۹۲۴ لنین، رهبر انقلاب، درگذشت. هنوز چند ماهی از درگذشت لنین نگذشته بود که خرابکاری‌های جدید تروتسکی آغاز شد. استالین می‌بایستی وظیفه‌ی سنگین صنعتی کردن کشور را به پیش ببرد که با کارشکنی‌ها و خرابکاری‌های تروتسکی در سه زمینه مواجه شد. یکم: اینکه لنین در نامه‌ای برای کمیته مرکزی پیشنهاد برکناری استالین از مقام دبیر اول کمیته مرکزی را در صورت یافت شدن شخصی مناسب‌تر، داده بود. این نامه را که لنین برای کمیته مرکزی و نه برای انتشار بیرونی، حتی نه برای تمامی اعضای حزب نوشته بود، دارودسته تروتسکی به یک تروتسکیست آمریکائی که در ضمن جاسوس سازمان امنیتی انگلستان هم بود، رسانید که او نیز چاپ و توزیع کرد. استالین برای احترام به نظر لنین و حفظ وحدت حزبی، سه بار از سمت خود - یک بار در کنگره ۱۳، دگر بار در پلنوم کمیته مرکزی و آخرین بار در کنگره ۱۵ استعفا داد و لیکن هر بار کنگره و کمیته مرکزی استعفای استالین را نپذیرفت، زیرا تمامی کمیته مرکزی، هیچ فردی را مناسب‌تر از استالین تشخیص نداد. دوم: تروتسکی بحث ضد لنینیستی عدم امکان ساختمان سوسیالیسم در شوروی را پیش کشید و به جای تلاش برای صنعتی کردن شوروی با اتکاء به نیروی خود، خواهان همکاری با و ادغام در سرمایه‌داری جهانی شد. و سوم اینکه تروتسکی برخلاف مصوبات کنگره‌های دهم و یازدهم مبنی بر ممنوعیت فراکسیون، مخفیانه اقدام به فراکسیون بازی کرد. استالین در ضمن پیشبرد وظایف حزبی و کشوری و تلاش در تحقق برنامه‌های صنعتی کردن شوروی، مجبور بود با خرابکاری‌های دارودسته تروتسکی و مشابه نیز به مبارزه ادامه دهد. تروتسکی در هر یک از آن سه جبهه که شکست می‌خورد، به دروغ مدعی عدم چنان تلاش‌های مخربی می‌شد ولی باز مخفیانه ادامه می‌داد*.

با وجود تمام خرابکاری‌ها و کارشکنی‌های تروتسکی و سابقه‌ی کثیف ضد بلشویکی و همچنین اعمال مخرب او در عقد صلح با آلمان و جنگ داخلی، استالین این اعمال را در آن زمان به عنوان اشتباه تلقی می‌کرد و خیانت نمی‌دانست و از این رو در پی تصحیح و تحکیم وحدت حزب بود. زمانیکه پیش از کنگره چهاردهم زینویف و کامنف از سوی کمیته‌ی لنینگراد، اخراج تروتسکی را خواستار شدند، استالین با آن تقاضا مخالفت کرد زیرا بر ضرورت تصحیح اشتباهات و تحکیم وحدت حزب باور داشت. هر گاه احمقانه تصور شود که استالین، تروتسکی را به عنوان رقیب خود می‌دانست، بایستی دانسته شود که در این زمان مناسب‌ترین موقعیت برای اخراج تروتسکی از حزب که کاملاً ایزوله شده بود، می‌بود. استالین در کنگره چهاردهم اظهار داشت:

«کمیته ایالتی لنینگراد درباره‌ی اخراج تروتسکی از حزب قرار می‌گیرد. ما، یعنی اکثریت کمیته مرکزی با این امر موافقت نکردیم. .. کمی بعد از این جریان، هنگامی که پلنوم کمیته مرکزی گرد آمد و لنینگرادی‌ها به اتفاق کامنف

اخراج فوری تروتسکی را از هیأت سیاسی خواستار شدند، ما با این پیشنهاد اپوزیسیون هم موافقت نکردیم... ما با زینویف و کامنف موافقت نکردیم زیرا می‌دانستیم که سیاست قطع عضو برای حزب خطرات زیادی را در بردارد. شیوهی قطع عضو، شیوهی خون‌گیری (زیرا آن‌ها خواستار خون بودند) خطرناک و مسری است. امروز یک عضو را قطع کردیم، فردا دیگری را، پس فردا سومی را، پس برای ما در حزب چه باقی خواهد ماند؟».

استالین بهیچوجه با نظریات تروتسکی توافق نداشت و بارها با او چه به صورت نوشتاری و چه گفتاری و حتی شخصی درگیر شده بود، ولی تنها بر مبنای اختلاف نظر سیاسی و شخصی خواهان اخراج نبود، زیرا به وحدت حزب می‌اندیشید. مورد تروتسکی در آن زمان، تنها مورد نبود. در روزهای پیش از انقلاب، زمانیکه زینویف و کامنف زمان قیام را در یک نشریه لو دادند، لنین خواستار اخراج آن دو از حزب شد. ولی از آن جایی که آن دو نفر از خود انتقاد کردند، استالین خواستار بخشش آن دو تن شد و آن‌ها در حزب ماندند. استالین به دموکراسی درون حزبی ایمان کامل داشت و آنرا اجرا می‌کرد و انتقاد و انتقاد از خود را شیوه‌ای مارکسیستی می‌دانست. استالین تنها در زمانیکه عضوی خیانت به حزب را پیشه می‌کرد و یا به دستورات حزبی توجه نمی‌کرد و یا از مقام خود سوء استفاده می‌کرد و انواعهم، اخراج عضو را مناسب می‌دانست. استالین زمانیکه زینویف، کامنف، پیاتاکف و عده‌ای دیگر در پی شکست نظریات دارودسته زینویف - تروتسکی در اقلیت محض قرار گرفتند، اخراج هیچ فردی را با وجود اینکه مشاجره‌ای بس طولانی را بر حزب تحمیل کرده بودند و تنها حدود ۴۰۰۰ هم نظر در برابر ۷۲۴۰۰۰ مخالف داشتند، خواستار نشد. ولی زمانیکه آنان اقدام به تحریک افرادی به تظاهرات ضد حزبی به هنگام مارش دهمین سالگرد انقلاب و همکاری با بقایای طرفداران گارد سفید کردند، خواهان اخراج آن‌ها از حزب شد. اما با وجود این خیانت بزرگ، زمانیکه آن‌ها از اعمال خود انتقاد کردند و قول دادند به حزب و کشور وفادار خواهند ماند، استالین با تقاضای بازگشت آن‌ها موافقت کرد و حتی اکثراً به سمت‌های سابق خود بازگشتند. این نمونه‌ها و بسیار موارد دیگر نشان از آن دارد که استالین به وحدت حزب بسان مردمک چشم می‌نگریست و از اشتباه خطا کاران در صورت انتقاد از خود صادقانه، گذشت می‌کرد. او خود را خدمتگذار حزب و پرولتاریا می‌دانست، نه سرور آن.

استالین به دموکراسی درون حزبی اهمیت فراوان می‌داد و آنرا سبب رشد حزب می‌دانست. کسانی که مدعی هستند که در زمان استالین، دموکراسی درون حزبی پایمال شد، یا از روی اعتماد به نوشته‌های ضد کمونیست‌ها چنین می‌پندارند و یا واقعاً ضد کمونیست هستند و با دروغ بافی در صدد آلوده سازی و پراکنندگی جنبش کمونیستی می‌باشند. به زمان لنین که چه گفتگوهای علنی در درون حزب و بیرون از حزب در سطح نشریات و مجالس علنی جریان داشت و نمونه‌ی آن، بحث در مورد اتحادیه‌هاست، زیاد اشاره ندارم، زیرا منقدین، چه از

روی بی‌اطلاعی و چه مغرضانه، عمدتاً بر زمان استالین تکیه دارند. نظریه دارودسته زینویفی - تروتسکی در سال ۱۹۲۶ به مدت چندین ماه در تمامی حزب به بحث گذاشته شد و بررسی گردید که به نتیجه‌ی رأی‌گیری در آن مورد اشاره رفت. کتاب‌های تروتسکی تا زمانی که در حزب بود، در شوروی چاپ و فروخته می‌شد، از جمله همان نوشته‌ای در مورد انقلاب اکتبر که انتقاد کروپسکایا به آن، آورده شد. در ایزوستیا و پراودا ستون آزاد وجود داشت که هر کسی می‌توانست نظریات خود را در آنجا بنویسد. بوخارین مدت‌ها مسئولیت ایزوستیا را بر عهده داشت و نظریات خود را در آنجا طرح می‌کرد. چندین بار نظریات بوخارین که خلاف نظریات غالب بر حزب بود در پراودا به چاپ رسید. تزه‌های بوگوشفسکی که به خطر کولاک‌ها کم اهمیت می‌داد، مدتی در حزب و کمیته مرکزی به بحث نهاده شد. مقالات و نوشته‌های زینویف که به ضرورت توجه به دهقانان اهمیت نمی‌داد از جمله "فلسفه عصر" و "لنینیسم" در نشریه "لنینگراد سکایا پراودا" چاپ شدند. مقالات نوستریانف که ماهیت پرولتری حزب را نفی می‌کرد از جمله مباحث درون حزبی بود. در نشریه "بد نوتا" روزنامه یومیه و ارگان کمیته مرکزی، مقاله‌ای با انتساب برخی دروغ‌ها به استالین به چاپ رسید که پاسخ تکذیبیه استالین به تاریخ ۵ آوریل ۱۹۲۵ هنوز در ترجمه‌ها موجود است. در پراودا ۱۸ ژانویه ۱۹۲۵ مقاله‌ی زینویف به نام "راجع به بلشویکی کردن" که به نفی ضرورت اتحاد با دهقانان میانه حال اشاره داشت، درج شده بود. تزه‌های شانین که معتقد بود کشور بایستی برای مدتی طولانی به امور کشاورزی بپردازد، محصولات کشاورزی را صادر و آلات و ابزار را وارد کند و مخالف نظریه استالین و اکثریت کمیته مرکزی مبنی بر صنعتی کردن بر مبنای اتکاء به نیروی خود بود، در نشریه "اکونومیچسکایا ژیزن" به چاپ می‌رسید. آیا این چند نمونه که مشت از خروار است، نشان از دموکراسی درون حزبی و حتی در درون جامعه ندارند؟ اگر شخص کاوشگر بی‌غرض به آثار استالین رجوع کند، مشاهده خواهد کرد که او در مواردی بی‌شمار به این یا آن نظریه مطروحه در حزب و یا نشریات انتقاد منفی یا تأییدی می‌کند. آن نظریات بایستی درجائی طرح شده باشند که به آن‌ها پرداخته می‌شود یا نه، و آیا همین طرح در درون و بیرون حزب به معنای توجه به دموکراسی نیست؟ اگر منظور "منتقدین" از عدم دموکراسی در درون حزب بر این است که با وجود بحث و مشورت کافی، نمی‌بایستی اقلیت تابع اکثریت باشد و هر کس به قول معروف آش خود را بخورد و هر کاری خواست بکند، از مرکزیت دموکراتیک هیچ چیز نفهمیده است و یا با غرض نمی‌خواهد بفهمد.

وظیفه صنعتی کردن کشور بر عهده‌ی استالین بود. کشوری را که در پی سه سال جنگ جهانی و چهار سال جنگ داخلی به ویرانی صنعتی، اقتصادی، کشاورزی و ساختمانی کشیده شده بود می‌بایست از نو ساخت. حزب و دولت با رهبری استالین در طی برنامه‌های پنج ساله موفق به ساختمان کشوری ویران شدند که اعجاب جهانیان را برانگیخت. به هنگام آغاز اولین برنامه پنج ساله استالین گفت:

«ما ۵۰ تا ۱۰۰ سال از کشورهای پیشرفته عقب مانده‌ایم. باید این فاصله را در عرض ده سال طی کنیم. یا ما این کار را می‌کنیم یا ما را در هم خواهند شکست».

جنبش استاخانوف‌ها براه افتاد و حماسه آفرید. برنامه پنج ساله اول در مدت چهار سال موفقانه به پایان رسید، بطوریکه جری گیسون یک بانکدار انگلیسی که در ضد کمونیست بودن او هیچ کس شک نداشت، پس از یک دیدار از شوروی در سال ۱۹۳۲ گفت: «می‌خواهم بگویم که من نه کمونیست و نه بلشویک هستم. من مشخصاً یک سرمایه‌دار و صاحب صنایع می‌باشم. .. درست در زمانی که بسیاری از کارخانه‌های ما از کار بازمانده و تقریباً سه میلیون از مردم ما مایوسانه به دنبال کار می‌گردند، روسیه به پیش می‌تازد. برنامه‌های پنج ساله را به استهزاء گرفتیم و شکست آن‌ها را پیش بینی کردیم، اما مطمئن باشید که برنامه‌های پنج ساله بیش از حد مورد نظر اجرا شده است».

در پی اولین برنامه پنج ساله رشد صنایع به نسبت سال ۱۹۱۳ یعنی پیش از جنگ جهانی به ۴ برابر افزایش یافت در حالیکه در همان زمان در انگلستان ۱۵ درصد و در آلمان ۲۵ درصد تنزل وجود داشت. قدرت مراکز برق در این برنامه دو و نیم برابر و در برنامه بعدی نزدیک به سه برابر افزایش یافت. از آغاز برنامه پنج ساله اول تا سال ۱۹۴۰ بیش از نه هزار مؤسسه تولیدی راه اندازی شد که بخش اعظم آن‌ها در سبیری و اورال بود. رشد صنعت نسبت به پیش از جنگ جهانی به هشت برابر رسید که شامل ۴۵۰۰ کارخانه صنعتی بزرگ بود. برنامه کلخوز و سولخوز سازی و مکانیزه کردن کشاورزی علیرغم خرابکاری‌های کولاک‌ها با سرعت شگفت‌انگیزی به پیش رفت. در حالیکه در آغاز اجرای اولین برنامه پنج ساله، تعداد تراکتورها ۱۸ هزار، ماشین برداشت محصول دو عدد و ماشین باری ۷۰۰ عدد بود، در سال ۱۹۴۱ در کلخوزها و سولخوزها ۶۴۸ هزار تراکتور، ۱۸۲ هزار ماشین برداشت محصول و ۲۲۸ هزار ماشین باری مشغول به کار بودند.

مسکن یکی از معضلات اساسی شوروی بدنبال جنگ جهانی و جنگ داخلی بود. در حالیکه در ده سال ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۸ تنها ۴۲,۹ میلیون متر مربع ساختمان سازی شده بود، در پی برنامه پنجساله اول ۳۸,۷ میلیون مترمربع، در برنامه دوم ۴۲,۲ میلیون متر مربع، در برنامه سوم ۴۲ میلیون متر مربع، در برنامه چهارم ۴۹,۸ میلیون مترمربع و در برنامه پنجم یعنی از ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۰ نزدیک به ۱۰۳ میلیون مترمربع ساختمان سازی شد و مشکل مسکن به کلی حل شد. در دوران رهبری استالین تعداد دانش آموزان در سال ۱۹۵۰ نسبت به سال ۱۹۱۴ افزایشی حدود ۳۶۰ برابر داشت و تعداد آموزش عالی ۱۱ برابر گردید. بیسوادی تقریباً ریشه‌کن شد. کار روزانه به ۷ ساعت تقلیل یافت. قیمت اکثر ارقام اولیه زندگی از سال ۱۹۴۷ تا ۱۹۵۳ بارها کاهش یافتند که از جمله نان دو برابر و

گوشت ۲,۵ برابر ارزان شد. برپائی بیمارستان و مراکز درمانی، مدارس و دانشگاه، کتابخانه و موزه، تئاتر و... از اهمیت خاصی برخوردار بود. در جنگ جهانی دوم حدود ۴۰ هزار بیمارستان و درمانگاه، ۸۴ هزار مدرسه و ۴۳ هزار کتابخانه در پی بمباران‌های فاشیست‌های آلمانی ویران شد که پس از جنگ بازسازی آن‌ها آغاز گردید. آنچنان ویرانی این مراکز که تنها بخشی از نوسازی‌ها تا زمان جنگ می‌باشند، نشان‌دهنده بُعد کار عظیمی است که در دوران استالین انجام گرفت.

در زمانی که استالین زنده بود و رهبری حزب لنینی و کشور را بر عهده داشت، بیکاری از بین رفت، اعتیاد به مواد مخدره ریشه‌کن شد، فحشا از بین رفت، صنعتی کردن کشور پیشرفتی شگرف یافت بطوری که شوروی آسیب دیده از تزاریسیم، دو جنگ جهانی و چهار سال جنگ داخلی، خرابکاری‌ها و ترورهای کولاکی، خرابکاری‌ها و ترورهای دارودسته‌های تروتسکی - زینویفی* و محاصره اقتصادی کشور از سوی امپریالیست‌ها، شوروی توانست با تکیه به نیروی خود به دومین قدرت صنعتی جهان تبدیل شود. در آن دوره مسکن، درمان و تحصیل در تمام مراحل رایگان شد، کشاورزی کاملاً مکانیزه و اشتراکی گردید، خصومت بین ملیت‌ها به دوستی و برابری صمیمانه تبدیل شد، برابری کامل زنان و مردان تحقق یافت، تضمین قیمت‌ها اجرا گردید، کشور به چنان قدرت نظامی رسید که هیچ متجاوزی جرأت هجوم به آن جا را نداشت، کمک‌های بی دریغ شوروی به جنبش‌های کمونیستی و آزادیبخش خاری شد بر چشم بورژوازی جهانی و... آیا این همه دستاورد و پیشرفت شگرف بی‌اهمیت هستند؟ چه کسی رهبری این همه برنامه انسانی را بر عهده داشت و همواره نگران انجام موفقیت آمیز آن‌ها بود؟ همه می‌دانیم که این شخص شاگرد وفادار لنین، استالین بزرگ بود.

مائوتسهدون در جشن شصتمین سال تولد استالین گفت:

«تبریک به استالین به معنی پشتیبانی از او و راه اوست، به معنی پشتیبانی از پیروزی سوسیالیسم، پشتیبانی از راهی است که او به بشریت نشان می‌دهد، به معنی پشتیبانی از دوست عزیز است، زیرا که امروزه اکثریت عظیم بشریت در رنج به سر می‌برند و تنها از راهی که استالین نشان داده است و تنها به کمک استالین، بشریت می‌تواند خود را از رنج رهایی بخشد».

کمک استالین در راه پیروزی انقلابات چین، ویتنام و کره بی‌شائبه بود. یگانه کشوری که به کمک انقلاب اسپانیا شتافت، کشور شوراهای بود. حتی منابع غربی ضد کمونیستی اذعان دارند که:

«محموله نظامی شوروی در ماه اکتبر ۱۹۳۶ شامل ۴۲ هواپیمای جنگی پُلی کارپف آی ۱۵، ۱۶ و ۳۱ بود. در ۲۹ اکتبر هواپیماهای توپولف اس - ب ۲ در بمباران شهر سویلا شرکت داشتند... کشتی باری "کامپشه" در ۴ اکتبر و کشتی

باری "کمسومول" در ۱۲ اکتبر محموله‌ی خود شامل تانک‌های ت-۲۴ را در بندر کارتانا تخلیه کردند. .. تعداد مستشاران نظامی شوروی نهایتاً ۲۱۵۰ تن حدس زده می‌شوند... مسئول نظامی مستشاران شوروی یان برزین بود. ... علاوه بر آن ده نوع تفنگ و مسلسل، هواپیماهای پیشرفته شکاری آی-۱۶ و تعداد ۴۰۰ تانک ت-۲۶ نیز از جمله تجهیزات جنگی شوروی برای اسپانیا بودند. در ضمن حدود دو هزار افراد مسلح نیز همراه محمولات بودند» (ویکی پدیا).

علاوه بر این، در پی تلاش‌های کمینترن و از جمله حزب کمونیست شوروی بیش از ۵۹۰۰۰ نفر کمونیست و ضد فاشیست داوطلب از کشورهای گوناگون به یاری انقلاب اسپانیا شتافتند. با تمام این کمک‌های شوروی و کمینترن و فداکاری‌های کم سابقه کمونیست‌ها و دیگر آزادیخواهان اسپانیا، انقلاب نتوانست پیروز شود زیرا علاوه بر شرکت آلمان نازی و ایتالیای فاشیست در آن جنگ داخلی، تروتسکیست‌ها به انقلاب از پشت خنجر زدند و با اعمال خرابکارانه در صفوف جبهه متحد و سازماندهی کودتا در صفوف جبهه، در عمل به یاری ارتش فرانکو شتافتند* .

استالین با تجربه کامل و شناخت دقیق از ماهیت امپریالیست‌ها متوجه شده بود که: «بورژوازی برای خروج از بحران، جنگ امپریالیستی جدیدی را به راه خواهد انداخت».

او به درستی درک کرده بود که:

«جنگی علیه اتحاد شوروی براه خواهد افتاد»،

و برای جلوگیری از جنگ جهانی تمام کوشش خود را به کار گرفت و لیکن نه انگلستان، نه فرانسه و نه کشوری دیگر تن به عقد قرارداد مقابله با جنگ ندادند. فرانسه و انگلستان برعکس به یک معاهده با هیتلر و موسولینی تن دادند و امید آن داشتند که هر چه زودتر هجوم نظامی آلمان به شوروی آغاز شود. استالین با درک دقیق از اوضاع جهانی و امکان خطر حمله به شوروی، در حالیکه از عقد قرارداد با دو کشور فوق ناامید شده بود، مجبور به عقد قرارداد عدم تجاوز با آلمان شد. این قرارداد، امکان تحکیم مرزهای شوروی در زمان حمله به شوروی از سوی غرب و همچنین انتقال صنایع از غرب کشور به سوی شرق و در ضمن افزایش تولیدات نظامی و جنگی را به شوروی می‌داد*. به هنگام حمله آلمان نازی در ژوئن ۱۹۴۱ تا دسامبر همان سال، شوروی ۲۶۰۰ کارخانه و ۱۲ میلیون نفر را به پشت جبهه انتقال داد. در همین مدت ۲،۴ میلیون رأس گاو، ۵،۱ میلیون بز، ۸۰۰ هزار اسب و میلیون‌ها تن غله از غرب به شرق انتقال داده شدند. خسارات جنگی بر شوروی بی اندازه و غیر قابل تصور بود. ۲۷ میلیون کشته، ویرانی ۱۷۱۰ شهر و شهرک، ویرانی حدود ۷۰ هزار روستا، خرابی ۶۵۰۰۰ کیلومتر راه آهن، خرابی ۴۱۰۰

ایستگاه راه آهن، خرابی ۳۶۰۰۰ مرکز پست و تلفن و تلگراف، ویرانی ده‌ها هزار بیمارستان و درمانگاه و مدرسه، بیش از ۶ میلیون ساختمان آسیب دیده و در نتیجه بی مسکنی بیش از ۲۵ میلیون انسان، از جمله خساراتی‌اند که جنگ فاشیستی بر شوروی تحمیل کرد. رفع تمامی این خرابی‌ها و بازسازی مجدد کشور تحت رهبری داهیانه استالین با موفقیت به سرانجام رسید. حمله‌ی نازی‌ها به مسکو دفع شد. نوبت به لنینگراد و استالینگراد رسید. در زمانیکه استالینگراد (ساریسین سابق) در زیر آتش هواپیماها و توپخانه نازی‌ها می‌سوخت، دفاع از استالینگراد بعنوان یک نشانه‌ی مقاومت درآمده بود و ساکنین آن، این پیام را برای استالین فرستادند:

«ما در پیشگاه پرچم‌های جنگی خود و در پیشگاه تمام کشور شوروی سوگند یاد می‌نمائیم که اشتهار اسلحه‌ی روس را لکه‌دار نخواهیم کرد، تا آخرین حد امکان مبارزه خواهیم نمود. تحت سرپرستی شما، پدران ما در نبرد ساریسین پیروز شدند، اکنون هم ما تحت سرپرستی شما در نبرد کبیر استالینگراد فاتح خواهیم شد.» (پراودا، شماره ۳۱۰، در ۶ نوامبر ۱۹۴۲)،

و همین نیز شد. دو ماه پس از این پیام، ارتش آلمان در حوالی استالینگراد تسلیم شد. چه شخصی در بسیج و تهییج مردم، سازماندهی دفاع از کشور و شکست نیروهای متجاوز آلمانی، نقش رهبری کننده داشت؟ او، استالین بود. انتقال صنایع از غرب به شرق کشور و توجه به ابزارسازی جنگی، نشان از شناخت دقیق استالین از اوضاع جهانی آنروزی و نیات پلید بورژوازی دارد که در صدد آمادگی مقابله نظامی برآمد و چون سران لهستان نبود که در ضمن نرد دوستی با هیتلر، توجهی به ایجاد آمادگی مقابله نداشتند و در زمان حمله‌ی نازی‌ها، بار سفر بستند و راهی انگلستان شدند. در سه سال جنگ با آلمان، شوروی موفق به تولید ۳۰ هزار تانک، توپ و ماشین زرهی، ۴۰ هزار هواپیما، ۱۲۰ هزار جنگ افزار با کالیبرهای گوناگون، ۴۵۰ هزار مسلسل، ۱۰۰ هزار خمپاره، ۳ میلیون تفنگ و ۲ میلیون سلاح خود کار شد. به علت همین آمادگی و برنامه ریزی نظامی بود که کشور شورواها توانست پس از شکست بر آلمان در استالینگراد، به پیروزی‌های پیاپی در جنگ دست یابد و در دوم ماه مه ۱۹۴۵ برلین را فتح نموده، پوزهی هیتلر و سایر نازی‌ها را به خاک مالیده و پرچم سرخ را بر ساختمان‌های سمبلیک برلین به اهتزاز درآورد. آمریکا و انگلیس یک سال پس از پیشروی نیروهای ارتش سرخ به سوی غرب که احتمال تسخیر کامل آلمان توسط نیروهای شوروی را می‌دادند، اقدام به پیاده کردن نیرو در نرماندی کردند. پیشروی‌های ارتش سرخ آنچنان شگرف بودند که حتی سران کشورهای امپریالیستی نیز مجبور به اذعان شدند. فرانکلین روزولت، رئیس جمهور وقت آمریکا پس از پیروزی ارتش سرخ در استالینگراد اظهار داشت:

«ارتش سرخ و مردم شوروی مطمئناً قراردادن نیروهای هیتلر در جاده شکست نهائی را آغاز کردند و تحسین ابدی مردم ایالات متحده را به دست آوردند.»

و چرچیل، نخست وزیر وقت بریتانیا اذعان کرد که:

«این ارتش روسیه بود که دل و جرأت ماشین نظامی آلمان را نابود کرد».

علاوه بر بسیج عمومی مردم، انتقال صنایع، برنامه‌ریزی دقیق جنگی، تأمین و تکمیل ابزار نظامی، فداکاری عمومی زحمتکشان شوروی و... یکی دیگر از عواملی که در شکست آلمان و پیروزی ارتش سرخ، نقش اساسی داشت، پاکسازی ممکنه حزب، ارتش و کشور از جاسوسان خارجی بویژه آلمان، دستگیری عوامل بیگانه و محدود سازی فعالیت‌های ستون پنجم بود. زمانیکه در سال ۱۹۴۱ پس از حمله آلمان به شوروی از جوزف ا. دیویس سفیر آمریکا در شوروی که در تمامی دادگاه‌های مسکو شرکت کرده و اعترافات متهمین را واقعی ارزیابی و گزارش کرده بود، سؤال شد که در مورد ستون پنجم آلمان در شوروی چه نظر دارد، گفت:

«چنین کسانی وجود ندارند، آن‌ها را شوروی‌ها تیرباران کردند»

و در مورد محاکمات اظهار داشت:

«این موارد گویای دوراندیشی استالین و همکاران نزدیک او می‌باشد».

یک لحظه تصور شود که اگر آن جاسوسان رخنه کرده در حزب، ارتش، ادارات و در تولید و اقتصاد دستگیر و مجازات نمی‌شدند، به هنگام هجوم آلمان به شوروی چه مصایب جبران ناپذیری برای شوروی و حتی جهان پیش می‌آمد. از استالین باید سپاسگزار بود که توانست تشکیلات متفاوت دست نشانده‌ی بیگانه و بویژه آلمان نازی را درهم شکند و اغلب افراد را شناسائی کرده و مجازات کند. شایسته است آن افرادی که به صحت دادگاه‌های جاسوسان و خیانتکاران باور ندارند و آن‌ها را ساختگی و یا ناشی از فشار می‌دانند، به جای تصویری بی‌اساس و بدون مدرک، به گزارش‌ها و اظهارات ده‌ها ناظر در دادگاه‌ها، از جمله سفرای کشورها، برخی خبرنگاران، تنی از وکلای معروف جهانی و نویسندگان سرشناس مراجعه و توجه کنند*. اضافه بر این به کتاب‌های آن عده از خرابکاران که شناخته و دستگیر نشده و در زمانی مناسب، اقامت در کشورهای امپریالیستی را برگزیده‌اند و در آن کشورها خاطرات خود را به نگارش درآورنده‌اند، رجوع کنند. از آن جمله می‌توان به کتاب "استالین در کرملین" از بوریس باشانوف، کتاب "تحت حاکمیت آقایان سرخ" از گئورگ سومولون و کتاب "رفیق ایکس" از توکایف که سراسر حمله به حزب کمونیست و دفاع از سرمایه‌داری است اشاره کرد، این کتاب‌ها در خارج از شوروی به تحریر درآمده‌اند و نشان می‌دهد که جاسوسان، فرصت طلبان و مدافعین سرمایه‌داری چگونه در حزب و دستگاه‌های حکومتی رخنه کرده و چه برنامه‌ها و چه ارتباطاتی را داشته‌اند. لیون فیشت وانگر یکی از نویسندگان سرشناس و ضد فاشیست آلمان بود که در دومین دادگاه مسکو بعنوان ناظر شرکت داشت و درباره احکام دادگاه‌ها نوشت:

«پیش‌تر تروتسکیست‌ها کم بودند. امکان بخشیدن در بدترین حالت، تبعید آن‌ها

وجود داشت. .. اینک درست در آستانه‌ی جنگ چنین ملایمتی جایز نیست.

انشعاب و فراكسیون بازی که در زمان صلح می‌تواند اهمیت جدی نداشته باشد، در شرایط جنگی تهدیدات جدی به حساب می‌آیند».

در جریان پاکسازی‌ها بسیار تخلفات و جنایت از سوی عوامل ارتجاعی شناخته نشده و رخنه کرده در حزب یا دستگاه‌های دولتی بمانند یاگودا و عناصر فرصت و مقام پرست بمانند خروشچف و همچنین برخی زیاده روی‌ها از سوی رادیکال نماها بمانند یشوف روی داد. زمانی که استالین به این تخلفات پی برد، مصممانه جلوی آن‌ها را گرفت و بررسی مجدد بسیاری از پرونده‌ها را خواستار شد که در نتیجه این اقدام و دخالت استالین در سال ۱۹۳۹ بیش از ۲۴۰ هزار نفر که بی‌گناه محکوم شده بودند، از اردوگاه‌ها آزاد و اعاده‌ی حیثیت شدند.

استالین برخلاف تمامی تبلیغات دروغین خروشچف به هیچ وجه در پی کیش شخصیت یا شخصیت پرستی نبود بلکه برعکس بسیار فروتن بود. حال اگر کسانی بمانند خروشچف چاپلوس و متملق بودند، ربطی به استالین ندارد. استالین برخلاف ادعاهای تروتسکی که استالین را فردی با

«دید سیاسی بی اندازه محدود»

و

«عضوی متوسط در حزب»

و... معرفی می‌کرد تا خود را بزرگتر از آنچه بود، نشان دهد، بر مبنای ارزیابی دوست و دشمن، انسانی فوق‌العاده و با هوشی سرشار بود. چند نمونه‌ی زیر، گویا هستند: زمانی که پس از پیروزی بر آلمان نازی، کاکانوویچ پیشنهاد کرد که کلمه‌ی استالینسم در دنبال مارکسیسم - افزوده شود، استالین پس از اطلاع از این پیشنهاد گفت: «می‌خواهی موش را با شیر مقایسه کنی».

آدمیرال نیکلای کوزنتسف در مورد استالین می‌گفت، فرمانده کل

«آن رفقائی را بیش از همه می‌پسندید که دارای عقیده مستقل بودند و جرأت داشتند موضع خود را پیگیرانه مطرح سازند». (استالین - داستان و نقد یک اسطوره سیاه).

«استالین مردی است که پاکیزه زندگی می‌کند. فروتن است و پرهیزکار است». (ج. ا. دیویس)

«اقرار می‌کنم که من با سابقه ذهنی و نوعی سوء ظن با استالین روبرو شدم. تصور می‌کردم که با یک متعصب خویش‌نژاد که خود را ناف عالم می‌داند، با مستبد وارسته و با آدم حسودی که قدرت را در انحصار خود درآورده است، طرف خواهم شد. گرایش داشتم که در مقابل او، جانب تروتسکی را بگیرم. پس از چند دقیقه گفتگو با او، افکار تلخ و تاریک را برای همیشه رها کردم. دیگر در پی آن نبودم که تنش‌های عاطفی پنهان شده‌ای را در او، نهان ببینم. تسلط

خارق‌العاده و بی‌گفتگوی او بر روس‌ها، مدیون این فضایل دوست‌داشتنی و نه ناشی از قدرت شیطانی اسرار آمیز در او نهفته است... پیش از اینکه او را ببینم، تصور می‌کردم که اگر او در چنین موقعیتی قرار گرفته است، به این علت است که دیگران از او می‌ترسند. اما امروز می‌فهمم که موقعیت او درست ناشی از آنست که هیچ کس از او ترسی ندارد و همه به او اعتماد می‌کنند». (اچ. ولز - تاریخ نگار)

«استالین شخصیتی بی‌همتا در میان رهبران همه زمان‌ها و همه خلق‌ها به نظر می‌رسید. تأثیر و نفوذ وی بر مردم خارق‌العاده بود. در روزهای برگزاری کنفرانس یالتا، هنگامی که او به سالن کنفرانس وارد می‌شد، همگان گویی همچون یک تیم از جا برمی‌خاستیم و شگفت آنکه به حالت خبردار می‌ایستادیم. استالین دارای خردمندی ژرف، منطقی هوشمندانه، فارغ از هرگونه هراس بود. او استادی بی‌همتا در یافتن راه برون رفت از چاره‌ناپذیرترین اوضاع بود. .. او انسانی بود که دشمن خویش را بدست دشمنان خویش نابود می‌کرد و ما را که آشکارا امپریالیست می‌نامید، وادار می‌نمود که با امپریالیست‌ها بجنگیم. او روسیه را با خیش تحویل گرفت و با بمب اتم برجای گذاشت. هر چه هم که درباره استالین بگویند، تاریخ و مردم، چنین اشخاصی را از یاد نخواهند برد». (چرچیل)

«من در سال‌های طولانی جنگ متقاعد شدم که می‌شد در مقابل استالین مسایل ناگواری را مطرح کرد و یا در صورتی که کسی موضع محکمی داشت، با او جدل نماید. اگر کسی ادعای دیگر کند، من به روشنی می‌گویم، حق با او نیست». (ژنرال ژوکف)

«استالین دارای هوش و دانش خارق‌العاده‌ای بود. من این موقعیت را داشتم که توانائی او را در تحلیل مسایل در جریان نشست‌های دفتر سیاسی، شورای دفاع و کار مداوم فرماندهی مرکزی شاهد باشم. او با دقت به گفتار دیگرانی که سخن می‌گفتند، گوش می‌داد». (ژوکف)

«استالین استعداد سازماندهی بالائی داشت. خیلی زیاد کار می‌کرد، اما این توانائی را هم داشت که دیگران را نیز برای انجام کار نگه دارد و تا آخرین مرز توان کارائی‌شان را طلب کند». (واسیلفسکی)

سیمون سباگ موننفیوروو یک بانکدار شدیداً ضد کمونیست و بمراتب شدیدتر ضد استالین بود، لیکن با تمام این احوال در یک مصاحبه با "نشریه ولت" اظهار داشت:

«تصویری که ما از استالین داریم، تصویری است که تروتسکی نقاشی کرده است، تصویر یک آدم بیرحم، یک دهاتی، یک آدم بی‌سواد که برای آن خوب است، که بوروکراسی راه بیاندازد. لیکن واقعاً استالین یک شخصیت پیچیده

است. بمنزله سیاستمدار، استعداد استثنائی دارد. وی مردی خود آموخته بود، بی‌وقفه مطالعه می‌کرد و بسیار می‌دانست». استالین در سال ۱۹۳۰ در پاسخ به نامه‌ی شائونفسکی یکی از کارمندان عالی‌رتبه شوروی نوشت:

«شما در نامه‌ی خود از "وفاداری" به من سخن می‌رانید. شاید این نکته بطور تصادفی در نامه شما آمده باشد.... اما اگر این کلمه تصادفی نیست، مایلم به شما اندرز دهم که از "اصل وفاداری" به اشخاص دست بکشید. این شیوه‌ای بلشویکی نیست. وفادار به طبقه‌ی کارگر، حزب آن و دولت آن باشید، این امری خوب و مفید است».

خانم وئرا سمیرنوا در سال ۱۹۳۸ یک کتاب داستان و از جمله در مورد دوران کودکی استالین نوشت. استالین پس از مطالعه کتاب، یادداشتی بدین مضمون برای نویسنده فرستاد: «کتاب با انبوه واقعیت‌های نادرست تحریفی، اغراق آمیز و ستایش گرانه پُر است. شکارچیان، دروغگویان (شاید دروغگویان خوش نیت) و چاپلوسان تا حد هذیان گفتن مردم را اغفال کرده‌اند. حیف از نویسنده. ولی واقعیت، واقعیت است اما مسأله اصلی این نیست. مسأله اساسی عبارت از اینست که این شبه کتاب می‌خواهد تمایلات کیش شخصیت رهبران و قهرمانان مصون از خطا را به شعور کودکان شوروی (و همه مردم) القاء کند. این خطرناک و مضر است. تئوری "قهرمان" و "انبوه جمعیت" هیچ ربطی به بلشویک‌ها ندارد. این تئوری از آن اس - ارهاست. اس - ارها می‌گویند: قهرمانان خلق را تربیت می‌کنند و آن را از حالت ازدحام به خلق تبدیل می‌نمایند. اما بلشویک‌ها در پاسخ آن‌ها می‌گویند: خلق قهرمانان خود را پرورش می‌دهد. در هر حال، این کتاب آب به آسیاب اس - ارها می‌ریزد و به کار عمومی بلشویکی ما ضرر می‌زند».

زمانی که لنین علاوه بر وظیفه کمیسر ملی در امور ملیت‌ها، وظیفه کمیسر ملی بازرسی کارگری و دهقانی را نیز بر عهده استالین نهاد، پره اوبراژینسکی از این انتخاب لنین انتقاد کرد. لنین پاسخ داد:

«ما به کسی نیاز داریم که نمایندگان همه خلق‌ها بتوانند با وی تماس بگیرند. .. کجا چنین آدمی پیدا می‌کنید؟ فکر نمی‌کنم پره اوبراژینسکی از کسی غیر از استالین نام ببرد. در مورد بازرسی کارگری و دهقانی هم همین طور است. کار این کمیسار یا فوق العاده زیاد است و برای اینکه با موفقیت انجام شود، باید مرد مقتدری در رأس آن باشد».

ماریا اولیانوا خواهر لنین در پلنوم کمیته مرکزی در سال ۱۹۲۶ اظهار داشت: «با نظر داشت تهمت‌زنی سیستماتیک به رفیق استالین توسط اقلیت اپوزیسیون در کمیته مرکزی و ادعای همیشگی در مورد لطمه خوردن مناسبات بین لنین و

استالین، احساس می‌کنم، لازم است چند کلمه‌ای راجع به روابط بین لنین و استالین بگویم، زیرا من تا پایان زندگی ولادیمیر ایلیچ در کنار او بودم. لنین ارزش بزرگی برای استالین قائل بود، به اندازه‌ای که در هنگام نخستین حمله و نیز دومین حمله سخته مغزی، او با اصرار فقط استالین را می‌خواست و مهمترین وظایف را به وی می‌سپرد. بطور کلی، لنین در تمام مدت بیماری‌اش، مایل نبود هیچکدام از اعضای کمیته مرکزی را ببیند و تنها استالین را نزدش می‌خواست. بنابراین همه‌ی حساسیت دائر بر بد بودن مناسبات ولادیمیر ایلیچ با استالین کاملاً در تضاد با حقیقت است.»

هنگامی که استالین درگذشت، شاعر بزرگ کمونیست برتولت برشت، گریان چنین گفت: «ستم‌کشان پنج قاره زمین، آن‌هائی که خود را رهانیده‌اند، و تمام کسانی که برای صلح جهانی پیکار می‌کنند، باید قلبشان از تپیدن ایستاده باشد، لحظه‌ای که خبر درگذشت استالین را شنیدند. وی مظهر مجسم آرزوهایشان بود، لیکن اسلحه‌ی مادی و معنوی که وی خلق کرد حضور دارند، و این آن آموزشی است که مبتنی بر آن، باید این اسلحه را باز آفرید.»

استالین زندگی خود را وقف خدمت به زحمتکشان کرد و با وجود مقام، قدرت، محبوبیت و نفوذی که داشت، هیچگونه امتیازی را برای خود در نظر نگرفت. پسرش، یاکوب، در تجاوز آلمان به شوروی به اسارت ارتش نازی‌ها درآمد. هنگامی که پس از پیروزی شوروی در استالینگراد، دولت آلمان خواستار تعویض یاکوب با پالوس فرمانده ارتش شکست خورده، شد، استالین پاسخ منفی داد، زیرا در قانون نظامی ارتش شوروی، از تعویض اسرا در زمان جنگ سخنی در میان نبود و تنها به فرار از اسارت اشاره داشت. استالین تا بدان حد به قانون و سوگند وفاداری‌اش به پرولتاریا، حزب و کشور شوراهای تعهد داشت که حتی برای نجات جان فرزندش، تخطی از آن‌ها و اندیشیدن به منافع شخصی را، روا نمی‌دانست. یاکوب، کوتاه مدتی پس از پاسخ منفی استالین، در تاریخ ۱۴ آوریل ۱۹۴۳ در اردوگاه "ساکسن‌هازن" بدست نژاد پرستان آلمانی به قتل رسید.

استالین فرزند رنج و کار بود و از خدمت به رنجبران و کارگران سرباز نزد. چه خوب گفته است زنده یاد نیما کوهبنانی، فعال کارگری، همراه و همدل کارگران، و وکیل مدافع کارگران، محرومان و دانشجویان در ایران:

«همه‌ی آن دستگاه‌های قدیم و امروزی خوب می‌دانند برای حمله به سوسیالیسم، اول باید به استالین حمله کرد. اول استالین را بی‌آبرو کن، بعد برو سراغ سوسیالیسم. ... چپ تا زمانیکه از استالین اعاده‌ی حیثیت نکرده، هرگز نخواهد توانست راه در دل زحمتکشان باز کند، باید بنشیند و در همان خرقه‌ی پوسیده‌اش، بقول شاعر، فخر به حماقت کند.»

استالینگراد

نماد مقاومت و مبارزه

۲ فوریه ۲۰۱۶

دوم فوریه، سالگرد پیروزی ارتش سرخ بر نیروهای متجاوز هیتلری در استالینگراد و تسلیم کامل تجاوزگران نازی در آن شهر است. در تاریخ ۱۷ ژوئن ۱۹۴۲ تهاجم نظامی ارتش هیتلری به حوالی استالینگراد و در ۲۳ اوت همانسال، اولین بمب و گلوله باران شهر استالینگراد آغاز شد. آلمان نازی بیش از ۳۳۰۰۰۰ سرباز و افسر را، شامل ارتش ششم آلمان به فرماندهی ژنرال معروف آلمانی، پاولوس و همچنین ده‌ها هزار سرباز رومانی‌یائی، مجاری و ایتالیائی در این جنگ شرکت داده بود. هواپیماهای آلمانی در این جنگ بیش از یک میلیون بمب با وزنی بالغ بر ۱۰۰۰۰۰۰ تن بر شهر استالینگراد فرو ریختند. افزون بر این، توپخانه و تانک‌های نازی‌ها آنچه را که از طریق بمباران تخریب نشده بود، ویران کردند. استالینگراد یک مخروبه شد که هیچ بنای سالمی در آنجا پا برجا نماند. اما آنچه که استوارگونه و بی همتا جهانیان را به ستایش واداشت، پایداری و اراده‌ی خلل‌ناپذیر ساکنین شهر، نیروهای ارتش سرخ و رهبری اتحاد جماهیر شوروی برای رسیدن به پیروزی و شکست بر متجاوزین نازی بود. در حالیکه نه دهم شهر به تصرف نیروهای آلمانی درآمده بود و جنگ به صورت خانه به خانه، طبقه به طبقه و حتی اطاق به اطاق ادامه داشت، ساکنین استالینگراد این پیام را برای استالین فرستادند:

«ما در پیشگاه پرچم‌های جنگی خود و در پیشگاه تمام کشور شوروی سوگند یاد می‌نمائیم که اشتهار اسلحه‌ی روس را لکه دار نخواهیم کرد، تا آخرین حد امکان مبارزه خواهیم نمود. تحت سرپرستی شما، پدران ما در نبرد ساریسین* پیروز شدند، اکنون هم ما تحت سرپرستی شما در نبرد کبیر استالینگراد فاتح خواهیم شد (پراودا، شماره ۱۱۰، ششم نوامبر ۱۹۴۲).

و همین نیز شد.

در اکتبر ۱۹۴۲ ضد حمله‌ی ارتش سرخ زیر نظر استالین، مارشال شوکوف و ژنرال واسیلفسکی برنامه ریزی شد و در ۲۱ نوامبر کاملاً به اجرا درآمد. ابتدا نیروهای رومانی شکست خورده و تسلیم شدند. ارتش آلمان در محاصره‌ی کامل ارتش سرخ درآمد. هیتلر ارتش چهارم زرهی را از جبهه‌ی جنوب و بخشی از ارتش مستقر در حوالی لنینگراد را به کمک ارتش محاصره شده در استالینگراد فرستاد که این دو ارتش نیز شکست خورده و مجبور به عقب نشینی شدند. ارتش نازی‌ها در استالینگراد در چنان وضع وخیمی گرفتار شده بود که هیچ چاره‌ای به جز تسلیم نداشت و در دوم فوریه ۱۹۴۳ مجبور به تسلیم بدون قید و شرط گردید. بیش از نود هزار سرباز، ۲۴ ژنرال و هزاران افسر به اسارت ارتش سرخ درآمدند. استالین در فرمان ۲۵ ژانویه ۱۹۴۳ خطاب به نیروهای ارتش سرخ از جمله نوشت:

«... سپاس خود را به فرماندهان و نیروهای شجاعی که موفق شدند ارتش هیتلری را در حوالی استالینگراد درهم شکنند، در محاصره‌ی لنینگراد شکاف اندازند و شهرهای... را از متجاوزین آلمانی پاکسازی کنند، ابراز می‌دارم.»
و در دوم فوریه همان سال خطاب به فرماندهان ارتش سرخ نوشت:

«به شما و نیروهای جبهه‌ی دُن، اتمام درهم شکنن نیروهای دشمن محاصره شده در استالینگراد را شاد باش می‌گویم. سپاس خود را به تمامی مبارزان، فرماندهان و فعالین سیاسی جبهه‌ی دُن به خاطر عملیات جنگی تحسین برانگیز ابراز می‌دارم»

پیروزی ارتش سرخ در استالینگراد، آغاز شکست نهائی آلمان هیتلری بود. آزاد سازی مناطق اشغالی پیگیری شد و پیشروی ارتش سرخ به سوی پاک سازی کشورهای شرق اروپا از نیروهای نازی آغاز گردید. چه عواملی سبب پیروزی ارتش سرخ و شکست پی در پی آلمان هیتلری شد. دلاوری و ایستادگی ساکنین کشور شوراها یکی از عوامل بود. مهم اینست که دریا بیم چه عواملی باروری این دلاوری و ایستادگی را سبب شدند. مگر سربازان فرانسوی، ترسو و بزدل بودند که پاریس در عرض چند هفته به اشغال ارتش تجاوزگر نازی‌ها درآمد؟ نه، آن سربازان و ساکنین فرانسه بارها در تاریخ نشان داده بودند که در جنگ از خود دلاوری نشان می‌دهند. لیکن آن‌ها در زمان تهاجم نازی‌ها فاقد رهبری راستین و سازماندهی انقلابی بودند.

مهمترین عوامل در پیروزی‌های ارتش سرخ که استوار و دلاورانه به پیروزی رسید عبارت بودند از: رهبری داهیانه حزب کمونیست که در دل زحمتکشان جامعه جای داشت، تربیت ایدئولوژیک - سیاسی اکثریت اهالی کشور، پاکسازی ارتش از عوامل و جاسوسان خارجی، سازماندهی دموکراسی و انضباط در ارتش سرخ، بسیج عمومی و همگانی، ایجاد آمادگی پیش از آغاز جنگ از طریق انتقال صنایع بخصوص صنایع جنگ افزار به مناطق شرق کشور، توجه به بازسازی اقتصاد سوسیالیستی در کشور، و....

استالین در فوریه ۱۹۴۶ به هنگام سخنرانی در گردهم‌آئی انتخابی در مسکو در این باره چنین ابرازداشت:

«جنگ نوعی آزمون را به نظام شورائی، به دولت، به حکومت و به حزب کمونیست ما تحمیل، و حاصل فعالیت‌ها و تلاش‌های آن‌ها را استخراج نمود. پیروزی ما قبل از هر چیز، معرف پیروزی نظام اجتماعی شورائی ماست. نظام اجتماعی شورائی ما، آزمون حیاتی و سرنوشت ساز جنگ را با موفقیت پشت سر گذارده و بالندگی و پویائی کامل خود را به اثبات رسانید. جنگ نشان داد که نظام اجتماعی شورائی یک نظام کاملاً توده‌ای بوده، در اعماق دل توده‌ها ریشه دوانیده و از حمایت آن‌ها برخوردار است. سئوالی که امروز مطرح است، این است که نظام شورائی ما نشان داد که به مراتب از نظام اجتمائی غیرشورائی، استوارتر و جان‌دارتر بوده و می‌باشد».

در حالیکه حتی برخی از تاریخ نویسان ضد کمونیست غربی مجبور به اعترافِ نقش شایسته رهبری در اتحاد جماهیر شوروی شده‌اند، هنوز تروتسکیست‌ها و مدعیان دروغین این یا آن گرایش "سوسیالیستی" و در واقعیت امر، این عاشقان پنهانی سوسیال دموکراسی اروپائی، مدعی‌اند که عامل اصلی پیروزی شوروی برآلمان نازی، کمک‌های نظامی آمریکا و انگلستان به شوروی بوده است. این جماعت نمی‌داند و یا نمی‌خواهد بداند که انسان هوشمند و رهبری صحیح، نقش اساسی را داراست و اضافه بر این، تمامی کمک‌های نظامی به شوروی که البته اهمیت داشت و خوبی نیز مورد استفاده قرار گرفت، تنها ۴ درصد اسلحه‌های در دست ارتش سرخ را تشکیل می‌داد.

خروشچف در کنگره بیستم حزب کمونیست شوروی مدعی شد که

«استالین در حالیکه از یک گُره استفاده می‌کرد، برنامه خودش را طرح می‌ریخت، این طور نیست رفقا، او گُره‌ای برمی‌داشت و روی آن خط جبهه را می‌کشید»

و یا

«استالین آدم تنهائی بود که هیچ کس برای او به حساب نمی‌آمد».

خروشچف کین خود به کمونیست را در ابتدا با تخریب چهره و نقش ارزنده استالین در رهبری انقلاب و جنگ به منصفه ظهور رسانید و به چنان دروغ‌های مسخره آمیزی متوسل شد. بهتر است نقش خلاق استالین را از قلم شوکوف و واسیلیفسکی که در تمامی دوران جنگ، همراه و در کنار استالین بودند، بیاوریم. شوکوف و واسیلیفسکی در زمان توطئه خروشچف برای غصب مقام دبیر کل رهبری، پشتیبان او بودند و لیکن پس از اینکه در کنگره بیستم به نیات پلید و ضد کمونیستی خروشچف پی بردند، از او روی برگردانیدند و در خاطرات خود بخشی از واقعیات را به رشته تحریر درآوردند. شوکوف در کتاب "خاطرات و تفکرات" جلد ۱ می‌نویسد:

«اتمسفر کار در استاوکا [دفتر مرکزی ستاد فرماندهی کل] عموماً معقول و آزاد از عصبیت بود. هرکس می‌توانست عقایدش را بیان کند. رفتار فرمانده کل در مقابل همه، جدی و رسمی بود. او زمانی با دقت می‌توانست گوش کند، که گزارش تخصصی ارائه می‌شد. او حرافی را دوست نداشت».

«من در سال‌های طولانی جنگ متقاعد شدم، که می‌شد در مقابل استالین مسائل ناگواری را مطرح کرد و یا در صورتی که کسی موضع محکمی داشت با او جدل نماید. اگر کسی ادعای دیگری کند، من به روشنی می‌گویم که حق با او نیست».

«استالین دارای هوش و دانش خارق‌العاده‌ای بود. من این موقعیت را داشتم که توانائی او را در تحلیل مسایل در جریان نشست‌های دفتر سیاسی، شورای دفاع و کار مداوم فرماندهی مرکزی (استاوکا) شاهد باشم. او با دقت به گفتار دیگرانی که سخن می‌گفتند، گوش می‌داد، بعضی وقت‌ها سئوالاتی طرح می‌کرد و جواب می‌داد. وقتی که بحث به پایان می‌رسید، نتایج خودش را به روشنی فرموله می‌کرد و نظر نهائی‌اش را ارائه می‌داد».

«استعداد خارق‌العاده او در کار و توانائی‌اش در شناخت سریع مسئله، به او اجازه می‌داد که در یک روز مقدار زیادی از مدارک مختلف را بررسی کند و به حافظه بسپارد، چیزی که توانائی عظیمی لازم داشت».

«او اغلب طراحان هواپیما، توپخانه و تانک را نزد خود می‌خواند، تا از جزئیات این و یا آن اسلحه‌ی داخلی یا خارجی مطلع گردد».

«خدمات استالین در این است که توصیه‌های متخصصین نظامی را فوراً قبول می‌کرد، آن‌ها را تکمیل نموده، تکامل داده، عمومیت بخشیده و به عنوان دستورالعمل‌ها، امریه‌ها و رهنمودها بلافاصله به رهبری عملی نیروهای نظامی ارسال می‌نمود».

«هوش فوق‌العاده، تجربیات زیاد در رهبری سیاسی، ابتکار خارق‌العاده و شناخت بالای استالین در هدایت همه جانبه جنگ، به او کمک می‌نمود. او همیشه حلقه اساسی را در شرایط استراتژیک پیدا می‌کرد و بدین وسیله می‌توانست در هر لحظه‌ای در مقابل دشمن بایستد و به موقع عملیات مشخصی را انجام دهد. بدون شک او فرمانده کل شایسته‌ای بود».

چکیده‌ای از کتاب واسیلفسکی به نام "مربوط به همه زندگی" - چاپ ۱۹۷۷ - :

«استالین در مورد تصمیم‌گیری‌هایش با قائم مقام‌های خود، با همکاران رهبر در ستاد کل، با اداره مرکزی کمیساریای خلق برای دفاع و با فرماندهان جبهه‌ها و کمیسرهای خلق مشورت می‌کرد».

«استالین در محاسباتش اساساً بر اخبار نماینده‌ی فرماندهی مرکزی در جبهه‌ها، نتایج ستاد کل، نظرات و پیشنهادات فرماندهان اصلی جبهه‌ها و گزارشات ویژه تکیه می‌کرد».

«فرمانده کل همه چیزهایی را که در جبهه روی می‌داد با دقت بسیار تعقیب می‌کرد، نسبت به هر تغییری واکنش سریع نشان می‌داد و رهبری نیروی نظامی را محکم در دست داشت».

«استالین حافظه فوق‌العاده‌ای را دارا بود. من هیچ کس را نمی‌شناسم که مثل او بتواند تا این اندازه زیاد محفوظات ذهنی داشته باشد. او نه تنها تمامی فرماندهان جبهه‌ها و ارتش را که بیش از صد مورد بودند، بلکه حتی تعدادی از فرماندهان سپاه و لشکر و رهبران کمیساریای دفاع را می‌شناخت، در مورد رهبری حزب و دستگاه دولتی، کمیته مرکزی و کمیته‌های مناطق نیز چنین بود».

«استالین در تاریخ جنگ جای محکمی دارد. خدمات غیر قابل تردید او در این است که تحت فرماندهی‌اش، نیروهای رزمی شوروی را در جنگ دفاعی، برپا نگهداشت و تمام عملیات تهاجمی را با شجاعت و استادانه به اجرا درآورد. خود او از خدماتش هرگز سخن نگفت. در هر حال من هیچگاه از او چیزی در این مورد نشنیدم. عنوان "قهرمان اتحاد شوروی" و رتبه ژنرال‌یسم را نیز با پیشنهاد کتبی فرماندهان جبهه‌ها که به دفتر سیاسی ارائه دادند، به او اعطاء کردند. استالین کمتر از فرماندهان ارشد جبهه‌ها و ارتش مدال داشت».

«او با موفقیت بر اساس خط حزب، جبهه‌ها و تلاش‌های ارتش را هدایت کرد... او در خاطر من یک رهبر نظامی سختگیر، با اراده و جذب کننده است».

ژنرال اشتیمنکو که در زمان جنگ منصب قائم مقام رئیس ستاد کل را داشت در کتاب خود به نام "در ستاد کل" جلد ۲ - چاپ ۱۹۷۵ - چنین می‌نویسد:

«استالین عموماً در مورد مسایل مهم جنگ به تنهایی تصمیم نمی‌گرفت. او در شرایط مشکل از این حرکت می‌کرد که کار جمعی ضرورت فوری دارد. او عقیده‌ی آتوریت‌ها را در مورد معضلات جنگ می‌شناخت و اجازه می‌داد که هر کسی سخن بگوید».

آیا بهترین است آنانی که از روی نادانی و تنها با اتکاء به ادعاهای دروغین خروشچف و تبلیغات ضد کمونیست‌ها و تحریفات و اتهامات تروتسکی، استالین را به بدترین رنگ‌ها می‌آلایند، نگاهی نیز به نظریات کسانی که سالیان متمادی در کنار استالین در جنگ ضد نازی‌ها شرکت داشتند، بیافکنند؟ این نظریات، پس از مرگ استالین، نه برای حفظ مقام و رتبه و نه در زیر شکنجه‌های ادعائی ضد کمونیست‌ها به رشته تحریر درآمده‌اند.

پیروزی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در استالینگراد نه تنها وفاداران به سوسیالیسم و سایر آزادیخواهان ضد فاشیست را در کلیه کشورها به وجد آورد، بلکه حتی سران کشورهای انگلستان و آمریکا را که هنوز از درگیری زمینی نظامی با ارتش هیتلر ابا می‌کردند (این دو کشور پس از گذشت بیش از یکسال و نیم در نرماندی نیرو پیاده کردند)، مجبور ساخت که آن پیروزی را تهنیت بگویند. چرچیل در کنفرانس تهران در نوامبر ۱۹۴۳ شمشیری ساخته شده در انگلستان را با نام "شمشیر استالینگراد" به استالین هدیه کرد که بر تیغهی آن حک شده بود: "به شهروندان استالینگراد با قلب‌های پولادین‌شان، هدیه‌ای از شاه جُرج ششم، به عنوان نشان تکریم مردم بریتانیا" و روزولت مبارزه استالینگراد را این چنین ستود:

«برای همیشه کلیه اعمال انسان‌های آزاد را تحت تأثیر خود قرار خواهد داد» و
«چرخشی را در جنگ متفقین علیه نیروهای تجاوزگر ایجاد نمود».

پیروزی اتحاد جماهیر شوروی بر نژاد پرستان آلمانی، پیروزی سوسیالیسم بر سرمایه‌داری بود، یک حماسه بود و به عنوان پرارزش‌ترین پیروزی تاریخی در جنگ ثبت است. بيمورد نیست که از آن زمان تا کنون در هر جایی از جهان که مقاومت و مبارزه شور برانگیز انقلابی توده‌ای جریان داشته است، نام استالینگراد را بر آن نهاده‌اند. در رسای این پیروزی سرودها ساخته شده است. یکی از آن‌ها چنین می‌باشد:

پرچم سرخ پیروز تو	مانده بر جای خود برقرار
پرچم سرخ دنیای تو	شد ز پیکارت استوار
می‌ستائیم نامت با سرود	نام جاویدت زنده باد
قلب خود چون آتشین گلی	نثارت سازیم استالینگراد
بر در و بام و ایوان تو	نقش جانبازی‌هایت به جاست
خون فرزندان خاک تو	روی هر برگ گلی پیدا است
می‌ستائیم نامت با سرود	نام جاویدت زنده باد
قلب خود چون آتشین گلی	نثارت سازیم استالینگراد
مردم گیتی در رزم تو	نغمه‌ی پیروزی خوانده‌اند
مردمت با عزمی آهنین	دشمن از خاکت رانده‌اند
می‌ستائیم نامت با سرود	نام جاویدت زنده باد
قلب خود چون آتشین گلی	نثارت سازیم استالینگراد

پاسخی در رد چند دروغ و تهمت

مدتی پیش، شخصی به نام... چند خطی را با مضمون زیر برای تعدادی از مبارزین ایرانی در انتقاد به مقاله این نگارنده با عنوان «سلاح زنگ زده تروتسکیستی» ارسال کرده است که غیر مستقیم به دست من رسید. لذا بی مناسبت نیست به اختصار برخوردی به آن چند سطر که نشان دهنده‌ی اطلاعات سیاسی درخشان!" منتقد! می‌باشد، داشته باشم. ایشان می‌نویسد:

«دم فرصت طلبی مانند علی رسولی که مقاله بالا را نوشته (این مقاله را به منظور قیاس با تهمت‌ها و ادعاهای خود ساخته‌ی ایشان ضمیمه می‌کنم - رسولی) آنقدر شهامت و معرفت یک بحث آگاه کننده را نداشته که همان نقل قول‌های از لنین درباره تروتسکی را بگوید که در چه زمانی گفته و یا نوشته شده است. آخر آدم باید قسم حضرت عباس را باور کند یا دم خروس را. سؤال من این است که اگر تروتسکی این چنین بود و هست که ایشان این خزعبلات (از همان کلمات درباره گفته‌های دیگران استفاده می‌کنم) را سرهم بندی کرده، چگونه:

- ۱- در آوریل ۱۹۱۷، جزو ۵ نفر اصلی پولیت بورو انتخاب می‌شود و لنین هم آن را تأیید می‌کند.
- ۲- به دبیر شورای کارگران سنت پترزبورگ انتخاب می‌شود و اعتصابات نهائی منجر به انقلاب اکتبر را رهبری می‌کند، یعنی از او خواسته می‌شود.
- ۳- رهبری و تصمیم گیری نهائی در مورد حمله نظامی به کاخ زمستانی را در ۲۵ اکتبر ۱۹۱۷ را برعهده دارد.
- ۴- پس از انقلاب مسئول تشکیل ارتش سرخ می‌گردد و اولین فرمانده کل ارتش سرخ در تاریخ اتحاد شوروی است.

۵- مسئولیت سرکوب ضد انقلاب در جنگ داخلی با اختیار کامل می‌گردد و موفق به این کار می‌گردد. در کنگره حزب بشدت مورد استقبال و تشویق قرار می‌گیرد و لنین بسیار او را ستایش می‌کند

۶- از سوی رهبری حزب با اختیار کامل مسئول هیئت صلح با آلمان در معاهده برست - لیتوفسک می‌شود، یعنی حکومت شوراهای آنقدر به او و نه کس دیگری اعتماد دارد که سرنوشت خودش را در دست او قرار می‌دهد. این‌ها همه در زمانی که لنین زنده و سلامت بود اتفاق افتاده. به نظر من باید او را بخاطر سیاست‌ها و نظریاتش مورد انتقاد قرارداد، همانگونه که هر رهبر و متفکر مارکسیست، اعم از مارکس، انگلس، لنین و غیره را باید چنین مورد برخورد قرارداد و نه اینقدر حقیرانه و کاملاً استالینیستی به سرکوب او نشست. علی رسولی یک فرصت طلب کم سواد است و همه همین نقل قول‌ها را از کتابی که حزب توده در سال‌های دور از نقل قول‌ها و پاراگراف‌های مقالات لنین و خارج از کانتکس (کل متن مقاله) منتشر کرد آورده است، و با این سرهم کردن این پرت و پلا گوئی‌ها، مطمئن هستم که حتی اصل آن مقالات را هم نخوانده است.» (پایان به اصطلاح بحث آگاه‌کننده جناب. که سراسر تهمت و ادعای دروغین کم نمونه بود.)

پاسخی مختصر به دانش نمائی‌های ایشان:

در ابتدا به ادعاهای دروغین او درباره تروتسکی پردازیم و سپس به سایر موارد ادعائی ایشان.

۱- از قدیم گفته‌اند، دروغ استخوان نیست که در گلو گیر کند. گوبلز گفته بود و تروتسکی و تروتکیست‌ها و سایر ضد کمونیست‌ها نیز این گونه پنداشته و عمل کرده و می‌کنند. جناب. مدعی است که تروتسکی:

«در آوریل ۱۹۱۷ جزو ۵ نفر اصلی پولیت بورو انتخاب می‌شود و لنین هم آنرا تأیید می‌کند.»

من نمی‌دانم که این دروغ بی نمونه را کدام تروتسکیست دروغ‌گوتر به این آقا گفته است که ایشان هم با ساده لوحی کم نمونه تکرار می‌کند. شاید هم جناب. خواب نما شده باشد. به ایشان که با پر مدعائی "معرفت" دیگران را به تمسخر می‌گیرد بایستی یاد آورشد که تروتسکی در ماه آوریل ۱۹۱۷ هنوز به عضویت در حزب کمونیست (بلشویک) روسیه در نیامده بود و عضوی از یک تشکل کوچک روشنفکری بود که چند ماه بعد به بلشویک‌ها پیوست. تروتسکی در ماه ژوئیه به عضویت در حزب بلشویکی پذیرفته و در کنگره ماه سپتامبر عضوی از کمیته مرکزی شد. جناب. که مرا متهم به ناتوانی از شهامت و معرفت یک بحث آگاه‌کننده

می‌کند، حتی به خود زحمت نگاهی کوتاه به نوشتجات تروتسکی از جمله کتاب زندگی من^۲ را نداده است تا متوجه شود که تروتسکی برمبنای پذیرش تزه‌های اوریل لنین، از طریق کامنف تقاضای ملاقات با لنین را کرد که پس از این ملاقات در ماه بعد و ادعای پذیرش کامل نظریات بلشویکی، عضویت وی در ماه ژوئیه پذیرفته شد... حتی به سایر نوشتجات درباره تروتسکی نیز مراجعه نکرده است تا مجبور به چنان دروغ‌گوئی بی‌مانندی نشود. او "معرفت" یعنی دانش و آگاهی در زمینه انقلاب روسیه، مارکسیسم و یک بحث آگاه‌کننده^۳ را ندارد. اما بایستی بپذیریم که "شهامت" یک برخورد بازاری مآبانه در تهمت زنی و دروغ‌پردازی را دارد. او باید روشن سازد که چرا به چنین دروغ بزرگی متوسل شده است و چگونه ممکن است فردی که حتی عضو حزب کمونیست نیست، بتواند جزء ۵ تن اعضای پولیت بورو باشد!؟.

۲- آقای... مدعی است که از تروتسکی

«خواسته می‌شود که اعتصابات نهائی منجر به انقلاب اکتبر را رهبری کند».

اینهم باز نمونه دیگری از "شهامت" این شخص در دروغ‌پردازی است. ایشان موظف است به روشنی تمام بنویسد که این ادعای دروغین را از چه جائی رونویسی کرده یا پرداخته‌ی تاریک خانه فکری خودش می‌باشد. در هیچ سندی تا کنون چنین دروغی یافت نشده است. ایشان باید روشن سازد که کدام مقامی از تروتسکی چنین درخواستی کرده بود؟ حتی در نوشتجات تروتسکی که مملو از خود ستائی، خود مرکزبینی، خود بزرگ نمائی و دروغ‌گوئی است، چنین ادعائی نشده است. چنین ادعاهای دروغینی و آن هم بدون ذکر سند و مدرک و منبع نشان از آن دارد که این جناب حتی زحمت کمترین مطالعه و تفکر درباره‌ی انقلاب روسیه را به خود نداده است و تصور می‌کند که با دروغ‌گوئی می‌توان به داشتن "معرفت" خودنمائی کرد، همانگونه که با سرهم سازی کلماتی نامربوط، ادعای "شاعری" دارد.

۳- این "محقق منتقد" پر ادعا که ناسزا و دروغ‌گوئی چند خطی خود را با عنوان "به جای تعصب به فاکت‌ها توجه کنیم" آغاز کرده است، حتی به عنوان یک نمونه، آری، حتی به یک فاکت هم اشاره نکرده است. شاید ایشان نمی‌داند که ادعائی غیر واقعی و خود ساخته را نمی‌توان فاکت نامید. به ایشان بایستی یاد آور شد که فاکت بایستی مستند و با مدرک باشد و دروغ‌گوئی را نمی‌توان فاکت محسوب کرد. از همین رو مدعی است که تروتسکی

«رهبری و تصمیم‌گیری نهائی در مورد حمله نظامی به کاخ زمستانی را برعهده» داشت.

حمله نظامی به کاخ زمستانی سقوط تزاریسیم و پیروزی انقلاب اکتبر را در پی داشت. رهبری و تصمیم‌گیری این انقلاب را به تروتسکی نسبت دادن برمبنای کدام سند و مدرک است تا بتوان آن را "فاکت" نامید؟ دروغ تاریکخانه فکری آقای. را نمی‌توان به عنوان فاکت تلقی کرد. تمامی اسناد و مدارک حزبی و تاریخ نگاران که با تکیه بر صورت جلسات کنگره‌ها و جلسات کمیته مرکزی می‌باشند، اشاره بر این دارند که برای رهبری و تصمیم‌گیری انقلاب اکتبر (نه تنها نهائی بلکه برای تمامی مرحله از آغاز تا انتها) یک هیأت پنج نفره انتخاب و مأمور شده بودند که عبارت بودند از: اسوردلوف، دژبرژینسکی، استالین، بابنوف و اورتیسکی. این کمیته به نام کمیته عملی رهبری تشکیلاتی قیام معروف شد که زیر نظر لنین فعالیت و تصمیم‌گیری می‌کرد. لنین مدتی پیشتر از ۲۵ اکتبر ۱۹۱۷ به طرح عمومی و عملی انقلاب در نوشتجات متفاوت پرداخت. از آن جمله‌اند مقالات: "بحران فراز آمده است"، "اندرزهای کناره نشین"، "نامه به اعضای حزب بلشویک"، "نامه به اعضای کمیته مرکزی" و... تروتسکی در انقلاب اکتبر، فرماندهی نظامی را برعهده داشت و نباید نقش مثبتی را که در این زمینه ایفا کرد کتمان نمود و رشادت از خود نشان داد. در آن انقلاب هزاران کمونیست فداکاری کردند و تعدادی نیز جان باختند و می‌باید نقش آن‌ها را ارزنده داشت، همانگونه که فداکاری و رهبری نظامی تروتسکی را ارزنده دانست ولی به هیچ وجه نمی‌بایست که چون چنین بود پس به دروغ او را رهبر و تصمیم‌گیرنده معرفی کرد. واقعیت تاریخی بر این است که تروتسکی به عنوان فرمانده نظامی - و نه فرمانده سیاسی و تصمیم‌گیری - عمل می‌کرد. او زیر نظر کمیته عملی رهبری تشکیلاتی قیام انجام وظیفه می‌کرد و نقش اجرائی داشت نه رهبری و تصمیم‌گیری. او حتی در طرح ریزی برای تصرف پایتخت نقش تعیین‌کننده‌ای نداشت و تنها مأمور اجرائی طرح بود. جان رید، کمونیست آمریکائی که کتاب "ده روزی که دنیا را لرزاند" و درمورد انقلاب اکتبر تحریر کرده است، شاهد زنده انقلاب اکتبر بود و بارها با تروتسکی ملاقات داشته بود. او درباره فعالیت‌های کمونیست‌ها در ساختمان اسمولنی، از جمله می‌نویسد:

«در یکی از اطاق‌های طبقه فوقانی شخصی نشسته است با چهره‌ای کشیده و موهای دراز که زمانی افسر تزاری بوده و سپس انقلابی شده و تبعید شده، نامش "افسه ینکو آنتونوف" است. وی ریاضیدان و شطرنج باز است. او نقشه تصرف پایتخت را طرح ریزی کرده است» (کتاب ده روزی که دنیا را لرزاند، ترجمه فارسی - صفحه ۴۳).

برای آرامش خاطر جناب. و هم مسلکانش یاد آور می‌شوم که جان رید چندین بار با تروتسکی ملاقات داشته ولی با استالین در آن زمان دیداری نداشته است،

لذا انتساب وی به "استالینیسیم" که چاشنی گفترار تروتسکیست‌ها برای فرار از بحث سالم اقناعی است ره به جایی نخواهد برد و به این سلاح زنگ زده ارتجاع جهانی متوسل نشوید. در آن کتاب نیز از طرح ریزی تصرف پایتخت توسط تروتسکی سخنی در میان نیست و آقای.... نیز سند و مدرکی در اختیار خوانندگان تهمت نامه خود قرار نمی‌دهد و اشاره‌ای هم به بی اعتبار بودن برخوردهای لنین به تروتسکی در مورد به تأخیر انداختن انقلاب که به قول لنین به معنای شکست آن بود و همچنین این که چرا تروتسکی در کمیته عملی رهبری تشکیلاتی قیام شرکت داده نشده بود، نمی‌کند

۴- آقای.... اشاره‌ای اغراق آمیز به نقش تروتسکی در جنگ داخلی دارد تا با این ادعای دروغین، اشتباهات و خرابکاری‌های او را پرده پوشی کند. تروتسکی در جنگ داخلی در مواردی چند رهبری نظامی را در محدوده وظایف خود به خوبی انجام داد و به پیروزی‌هایی نائل آمد، و لیکن بسی اغراق آمیز، دروغین و مغرضانه خواهد بود که سرکوب ضد انقلاب در جنگ داخلی یعنی پیروزی نهائی به او نسبت داده شود. کسی که اشتباهات بزرگ و خرابکاری‌های تروتسکی را در جبهه ساریسین نادیده بگیرد، کسی که برنامه جنگی خرابکارانه و محکوم به شکست تروتسکی در جنگ با دنیکن را نادیده بگیرد، کسی که برنامه نظامی خرابکارانه و تسلیم طلبانه تروتسکی با کلچاک را نادیده بگیرد که هرگاه یکی از آنها تحقق می‌یافت پیروزی کامل ضد انقلاب تضمین شده بود و کسی که برنامه تخریبی و ماجراجویانه و خودسرانه و سوداگرانه تروتسکی در حمله جنگی به لهستان را نادیده بگیرد که در پی آن شکست، بخشی قابل توجهی از سرزمین شوروی آنروزی به تصرف لهستان درآمد، یا ریگی به کفش دارد یا از روی بی اطلاعی کامل از رویدادهای تاریخی، تعصب گرایانه به بازگوئی طوطی‌وار ترهات نشریات ضد کمونیستی سرمایه‌داری جهانی می‌پردازد. در این باره در دو مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" و "سلاح زنگ زده تروتسکیستی" که ضمیمه این نوشته هستند، توضیح کامل و مستند داده شده است که به منظور جلوگیری از طولانی‌تر شدن این نوشته، مجدداً به طور کامل به آن‌ها نمی‌پردازم و خواننده را به آن دو مقاله رجوع می‌دهم. بی مناسب نخواهد بود که با نقل قولی از کروپسکایا، همسر لنین که در آشنائی طولانی با تروتسکی بود و به خوبی به روحیه و اخلاق و مواضع او پی برده بود، این بخش را خاتمه دهیم.

«تروتسکی لفاظی را دوست داشت. برای او ژست فریبنده اهمیت بیشتر داشت تا نجات شوروی از جنگ و ایجاد موقعیتی که بتوان به جمع آوری نیرو و سازماندهی توده‌ها پرداخت» (کروپسکایا - خاطراتی از لنین)

۵- آقای... باز با دروغ جدیدی مدعی می‌شود که تروتسکی در مذاکرات صلح با آلمان "اختیارکامل" داشته است و "یعنی حکومت شوراهای آنقدر به او و نه کس دیگری اعتماد دارد". آیا واقعاً این گونه بوده است یا باز هم جناب... در عالم هیپروت خواب نما شده است؟ درباره قرارداد صلح برست لیتوفسک در دو مقاله‌ای که در بالا نام بردم و ضمیمه هستند به مقدار کافی هم از اوضاع آن زمان، هم از مواضع متفاوت، هم از رویدادها و تصمیم‌گیری‌ها و بالاخره از نتایج آن سخن داشته‌ام که تروتسکی چگونه با اتخاذ موضع "نه صلح و نه جنگ" و تماس با نمایندگان دیپلماتیک امپریالیست‌های انگلیسی و فرانسوی به منظور همکاری با آنان، در پی تحریک آلمان به ادامه جنگ و در نتیجه شکست حاکمیت شوراهای بود که با دخالت و مخالفت پیگیر کمونیستی لنین ناکام ماند. به منظور جلوگیری از طولانی‌تر شدن این نوشته، خواننده را به آن دو مقاله رجوع می‌دهم و تکرار مکررات نمی‌کنم. سؤال این است که اگر تروتسکی دارای "اختیارکامل" می‌بود پس چرا موفق به امضای آنچه که می‌خواست نشد و لنین و برخی دیگر از اعضای کمیته مرکزی مانع آن شدند. گویی این آقا مفهوم "اختیارکامل" را نمی‌فهمد و به سان "شعر" گوئی‌هایش هر چه دل تنگ‌اش خواست می‌گوید و از دیگران نیز انتظار دارد که بی چون و چرا ترهات فکری او را تحسین کنان بپذیرند. اختیار کامل یعنی حق مذاکره تا تصمیم‌گیری و بالاخره تأیید یا رد کردن کامل. آیا حکومت شوراهای فقط به تروتسکی اعتماد داشت و "نه کس دیگری"؟ برای اطلاع جناب... مجبور به یادآوری هستم که تروتسکی پس از رد شدن نظریه و موضع‌اش از طرف کمیته مرکزی حزب، از مسئولیت خود استعفا داد و فرد دیگری جایگزین ادامه مذاکره شد. پس کسان دیگری هم بودند که مورد "اعتماد" حکومت شوراهای قرار داشتند. حتی در زمانی که تروتسکی مسئولیت مذاکره را داشت علاوه بر لنین، شخص استالین نیز مسئولیت نظارت بر وی و اقدامات او را داشت. تروتسکی در ۱۸ ژانویه ۱۹۱۸ در یک نامه ویژه خواهان نظر دهی لنین می‌شود. چگونه است شخصی که به زعم جناب... گویا "اختیار کامل" دارد به یکباره متوجه می‌شود که دارای "اختیار کامل" نیست؟ لنین تلفنی تماس می‌گیرد و چنین پاسخ می‌دهد:

«اینجا لنین - نامه ویژه شما را هم اکنون دریافت کردم. استالین اینجا نیست و من نتوانسته‌ام نامه را به او نشان دهم. برنامه شما قابل بحث و تعمق است... زمانی که استالین بازگشت نامه را به او نشان خواهم داد... مایلیم پیش از آنکه سئوالات شما را پاسخ دهم، در ابتدا با استالین مشورت داشته باشم... استالین هم اکنون بازگشت. من درباره نامه با وی مشورت خواهم کرد و ما به فوریت پاسخ مشترکمان را به شما

اطلاع خواهیم داد.» (۱۸ ژانویه ۱۹۱۸ - ثبت شده در کلیات آثار لنین، جلد ۲۶ صفحه ۴۲۱، چاپ آلمانی).

مشکلی که برای آقای. و انواع تروتسکیست‌های از این نوع، پیش می‌آید این است که چگونه بایستی پاسخ دهند که لنین بر فراز آن فرد با "اختیار کامل" تصویری یا آرزویی، شخص دیگری و آنهم استالین را قرار می‌دهد و پاسخ به نامه تروتسکی "تام الاختیار" را منوط به مشورت با استالین و پاسخ مشترک می‌کند. از این آقایان بعید به نظر نمی‌رسد که روزی روزگاری مدعی شوند، لنین هم یک "استالینیست" شده بود!

۶- گویی آقای. به یکبارہ متوجه می‌شود که بیش از حد دروغ گفته است، پس بایستی اندکی کوتاه آید تا نشان دهد که هنوز چندان هم تروتسکیست دو آتشه نیست بلکه تنها یک تروتسکیست خجول نا آشنا به زندگی تروتسکی است و ذکر می‌کند که:

«به نظر من باید او را (منظورش تروتسکی است - از من) بخاطر سیاست‌ها و نظریاتش مورد انتقاد قرار داد»

همین و بس والسلام! هرچه جستجو شد که در آن نوشته و یا در جایی دیگر کلامی از انتقادهای این جنات به سیاست‌ها و نظریات تروتسکی بیابیم، کاملاً ناموفق ماندم. این آقا بهتر است به دیگران نشان دهد که آن انتقاد ادعائی را در کجا می‌توان یافت. کسی که مدعی است بایستی از تعصب پرهیز کرد و با فاکت سخن گفت، نه درباره تمجیدش از تروتسکی و نه در زمینه‌ی موارد انتقادی به او حتی یک فاکت نیاورده است.

۷- آقای. نوشته چند خطی دروغگوئی و تهمت گونه خود را که مدعی است گویا سراسر برمبنای فاکت‌هاست چنین آغاز می‌کند:

«علی رسولی. ... آنقدر شهامت و معرفت یک بحث آگاه کننده را نداشته که همان نقل قول‌های از لنین درباره تروتسکی را بگوید که در چه زمانی گفته یا نوشته است».

چنین تهمتی را تنها کسی می‌تواند بنویسد که حتی چند سطر از آن مقاله مورد باصطلاح انتقاد را نخوانده باشد. در آن مقاله و همچنین مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" در هر کدام بیش از بیست نقل قول از لنین و همچنین نقل قول‌هایی از تروتسکی و کروپسکایا آورده شده است که در آخر هر نقل قول، تاریخ نگارش و عنوان مقاله یا یادداشت در پرانتز آورده شده است. اضافه بر آن در پیش و بعد از نقل قول اشاره‌ای کوتاه یا بلند در توضیح اوضاع آن زمانی و ارتباط نقل قول با موضوع و مسئله مورد بحث داده شده است. این دو مقاله را ضمیمه کرده‌ام. خواننده می‌تواند با مراجعه به آن‌ها متوجه شود که آیا اینگونه بوده است که ذکر

کردم یا ادعای دروغین و تهمت زنی آن جناب حقیقت دارد تنها در ابتدای مقاله مورد اشاره جناب. منبع اولین نقل قول آورده نشده است و علت نیز چنین می‌باشد که آن مقاله ادامه‌ی مقاله "مناسبات لنین با تروتسکی" بوده است و چون این نقل قول را پیشتر با تاریخ و منبع در اولین مقاله آورده بودم، تصور کردم که برای خواننده‌ی علاقمند و آشنا به بحث، ذکر مجدد ضرورت ندارد و برای آن خواننده تکرار مکررات خواهد بود. غافل از اینکه پیدا می‌شوند معدود کسانی چون جناب. که علاقه‌ای به مسائل تاریخی و جنبش جهانی کمونیستی در گذشته و حال و آموزش از آن‌ها برای آینده ندارند و خود را با درهم برهم گویی سرگرم می‌کنند و امید دارند که با این درهم برهم گوئیها نامی به درکنند. به منظور رفع ناراحتی آقای. تاریخ و منبع آن نقل قول را مجدداً در اینجا ذکر می‌کنم، شاید این آقا فرصتی پیدا کند و برای اولین بار هم که شده باشد به مطالعه مقاله‌ای از لنین بپردازد. آن نقل قول در مقاله‌ای تحت عنوان "نقض وحدت در پرده‌ی فریادهای وحدت طلبی - بخش ۵ با عنوان نظریات انحلال طلبی تروتسکی" آمده است و تاریخ نگارش آن در ماه مه ۱۹۱۴ می‌باشد. بهتر آنست که جناب. تعصب و بی‌اطلاعی را به کنار گذارد و برای اولین بار هم که شده باشد نگاهی کوتاه به آن مقاله بیاندازد و نشان دهد که در چه مواردی منابع و تاریخ ذکر نشده‌اند و یا اوضاع و ارتباط زمانی و موضوعی مخدوش شده‌اند. امید که انتظاری بیهوده از ایشان نباشد.

۷- بنابر حکم آقای. در محکمه غیبی ایشان،

«علی رسولی یک فرصت طلب کم سواد است».

ایشان مرا به "کم سواد"ی متهم کرده‌اند. من هیچگاه ادعای سواد ارزنده و قابل توجه را نداشته و ندارم ولی متوجه‌ام که به خواندن و نوشتن فارسی آشنا هستم. این آقا نمی‌داند که سواد در زبان فارسی به معنای توانائی در خواندن و نوشتن است و هر آنکس که حتی نگاهی به نوشتجات این نگارنده انداخته باشد، هرچند با مضمون آن‌ها موافق نباشد و حتی مضر تشخیص دهد، متوجه می‌شود که قادر به خواندن و نوشتن هستم. پس چرا آقای. به چنین اتهامی مبادرت کرده است؟ علت این است که ایشان می‌خواهد "کم سواد"ی خود را به دیگران نسبت دهد تا اگر انتقادی به درهم برهم گویی شعری ایشان شد، آنرا به "کم سواد"ی احتمالاً شعری دیگران نسبت دهد و دیگر اینکه ایشان نمی‌داند که اگر از نظر فردی، نوشته یا گفتار شخص دیگری مورد پسند نباشد و یا نشان از بی‌اطلاعی و عدم آگاهی داشته باشد، آنرا به عنوان "کم سواد" خطاب نمی‌کنند بلکه کلمه مناسب را به کار می‌برند که می‌تواند: کم اطلاع، بی اطلاع، نا آگاه، ناوارد، نا آشنا و مشابه باشد. معمولاً آخوندها و همچنین مهندس بازرگان بودند که مارکسیست‌ها را بی سواد یا

"کم سواد" خطاب می‌کردند زیرا در مکتب آنان سواد به معنای تسلط بر داده‌های دینی است. دیگر مورد سوادِ درخشان!! و کم نمونه‌ی وی را در طرح پنجمین سؤال ایشان می‌توان مشاهده کرد که نمی‌داند "مسئولیت" با فعل گردیدن یا گشتن نمی‌آید بلکه مسئولیت پذیرفتنی، برعهده گرفتن یا واگذار شدنی است و انواعهم. البته از آقای... نباید انتظار داشت که در نوشتن و تسلط بر زبان فارسی و دستور زبان حتی اندک توانائی داشته باشد، بلکه برای آنکه آزرده خاطر نشود... بناچار باید پذیرفت که ایشان همه فن حریف است و در دانائی و توانائی در تمامی زمینه‌ها یگانه می‌باشد، همچنان که استاد اعظم‌اش تروتسکی، خود را چنین می‌پنداشت. جناب... این نگارنده را "فرصت طلب" خوانده است. وظیفه‌ی اخلاقی این آقا این بود که نمونه‌هایی برای این اتهام و تهمت می‌آورد. من خوشبختانه تاکنون در هیچ زمان و مکانی "افتخار" آشنائی حضوری یا همکاری سیاسی و "شاعری" و... با این جناب "بزرگوار" را نداشته‌ام لذا بجا خواهد بود که از ایشان خواسته شود برای جلوگیری از فرصت طلبی‌ها لطف و مرحمت بخرج داده و توضیح کامل در این مورد بدهد، وگرنه چاره‌ای نیست جز اینکه ایشان را یک هوچیگر و تهمت‌زن دانست. ناگفته نماند و روشن است که این نگارنده علیه تروتسکی و تروتسکیسم که دشمن جنبش کارگری و کمونیستی و آگاهانه یا ناآگاهانه در خدمت به سرمایه‌داری بوده و هست، موضع قاطع دارد. اگر بزعم آن جناب چنین موضعی یعنی فرصت طلبی، بگذار من و امثال مرا فرصت طلب بدانند ولی روشن سازد که چه و چگونه منافعی برای ما حاصل می‌شود که سزاوار آن توهین و تهمت هستیم. در حالیکه بررسی تاریخی نشان داده است که جناب تروتسکی یکی از بزرگترین فرصت طلبان بود و به منظور خود نمائی و جاه طلبی و مقام پرستی همواره تغییر موضع می‌داد که البته همواره نیز رسوا و منزوی می‌شد. تروتسکی با هر وزش باد سیاسی تغییر موضع می‌داد و بر اساس چرتکه سیاسی خود گه منشویک می‌شد، گه بلشویک، گه انحلال طلب، گه با نمایندگان امپریالیست‌ها قرار و مدار می‌گذاشت و... تا بالاخره بنا بر اعتراف و اقرار خود در کمیته ضد کمونیستی سناتور آمریکائی "دایز" و در همکاری با فاشیست‌ها و نژادپرستان آمریکائی شرکت کرد. در دو مقاله ضمیمه منبع این اقرار و توضیحات لازمه را داده‌ام. از آن جایی که جناب... حوصله مطالعه متون مارکسیستی و مقالات در این زمینه را نداشته و ندارد، منبع و تاریخ اقرارنامه تروتسکی را مجدداً و برای چندمین بار ذکر می‌کنم و یاد آور می‌شوم که ترجمه فارسی و انتشار آن از جانب حزب توده نبوده است بلکه از سوی برخی تروتسکیست‌ها انجام گرفته است. عنوان نوشته‌ی اقرار نامه به تاریخ ۱۹۳۹ چنین می‌باشد:

«چرا پذیرفتم در کمیته دایز حاضر شوم».

۸- سخن از حزب توده رفت، پس به یکی دیگر از "استدلالات" مسخره جناب. بپردازیم. ایشان در آخرین سطور در افشانی‌هایش مدعی است که تمامی نقل قول‌های از لنین در مقاله این نگارنده از ترجمه فارسی نوشته‌هایی از لنین است که حزب توده انتشار داده بود، انتخاب شده‌اند. چه استدلال خنده آوری!! آیا هر گاه جریانی ضد مارکسیستی نوشته‌ای از بزرگان مارکسیسم را ترجمه یا چاپ کرد، نباید به آن‌ها رجوع و استناد نمود؟ برای آقای. مضمون و محتوی نوشته و نویسنده آن مهم و قابل استفاده نیست و ترجمه کننده و انتشاردهنده را بهانه قرار می‌دهد تا خجولانه مخالفت خود را با مضمون و محتوی و لنین اعلام دارد. مترجم تعدادی از نوشتجات مارکس و انگلس و بنگاه‌های انتشاراتی آن‌ها از جمله سرمایه‌داران هستند، آیا بایستی این نوشتجات را به زیر سؤال برد و تحریم کرد؟ امروزه حتی کتاب‌های تروتسکی را شرکت میلیاردری آمریکایی آمازون پخش می‌کند و به فروش می‌رساند، ولی هیچ فردی تنها به علت این پخش و فروش، مضمون و محتوی آن‌ها را به زیر سؤال نمی‌کشد، بلکه علت مخالفت و افشاگری، انحراف و نادرستی مضمون و محتوی است. انسان می‌تواند که آن کتاب‌ها را از آمازون نبرد و از جایی دیگر خریداری کند ولی انتظار نداشته باشد که مضمون و محتوی بر مبنای خواست خریدار تغییر خواهد کرد. هرگاه یک ترجمه اشتباه آمیز باشد بایستی به آن اشتباه اعتراض داشت نه اینکه چون مترجم و پخش کننده فلان شخص یا تشکل یا شرکت ناسالم و حتی ارتجاعی است، بدون قیاس و اشاره به اشتباهات ترجمه، مضمون و محتوی را به زیر سؤال برد. آقای. دنبال بهانه می‌گردد تا خجولانه مطالعه کتاب‌های لنین را بی ارزش بخواند و بهترین بهانه برای ایشان مترجم و انتشاردهنده است. آیا بهتر نبود ایشان از خود کوچکترین صداقت را نشان می‌داد و به جای توسل خجولانه به یک بهانه کاملاً مسخره به انتقاد از موضعگیری‌های لنین نسبت به تروتسکی می‌پرداخت یا در صورت نادرستی ترجمه، این موارد را یاد آور می‌شد و ترجمه صحیح را عرضه می‌داشت؟ گویی چنین "خرده کاری‌ها" در مقام و شأن معظم ایشان نیست و بزعم ایشان می‌توان با تهمت زنی و توهین به دیگران و دروغ پردازی، شانه‌ی خود را از زیر بار نسبتاً دشوار و وقت گیر خلاص کرد. مطالعه و بررسی رویدادهای تاریخی به منظور فراگیری از تاریخ است تا از اشتباهات پرهیز شود و از درستکاری‌ها و موفقیت‌ها برای بهبود فعالیت و پیشرفت آموزش حاصل آید. تحریف و دروغگوئی درباره رویدادهای تاریخی چه آگاهانه و چه نا آگاهانه باشد، تقلاً برای به کجراه کشاندن جنبش کارگری و کمونیستی، چه خواسته و چه ناخواسته می‌باشد. آقای. در انتخاب مجاز است. مقاله‌ای مستند از این نگارنده در نقد سیاست‌ها و اعمال

ضد انقلابی تروتسکی نوشته شده بود که در برخی از تارنماها نیز درج شده بود. پس از مدت‌های طولانی آقای... توهین و تهمت نامه‌ای آغشته به دروغ‌هایی چند را به عنوان به اصطلاح نقد آن مقاله به آدرس ایمیلی تعدادی از مبارزین ایرانی ارسال داشت که هر دو به همراه است. نقد من به دروغ نامه توهین و تهمت ایشان ممکن است اندکی تند و ملامت گونه باشد، ولی پاسخ کلوخ اندار را نمی‌شایست با پنبه داد. هم به اصطلاح نقد و روشنگری آقای... و هم دو مقاله ارسالی و این نوشته کنونی نگارنده نشانی از سبک کار، درجه مطالعه و آگاهی سیاسی ما دو تن دارد که داوری حق و ناحق را خوانندگان بر عهده دارند. پس بی‌مناسبت نیست این نوشته را این چنین خاتمه دهم که:

خوش بود گرم‌محک تجربه آید به میان
تا سیه روی شود هر که در او غش باشد.

منابع

بخشی از منابعی که از آن‌ها برای مجموعه‌ی نوشته، بهره گرفته شده است:

- مقالاتی از: لنین؛ فارسی و آلمانی - استالین؛ فارسی و آلمانی - کروپسکایا؛ فارسی و آلمانی - تروتسکی؛ فارسی و آلمانی.
- قطعه‌نامه‌های حزب کمونیست (بلشویک) جلد دوم؛ فارسی
- تاریخ حزب بلشویک، سخنرانی‌های زینوویف؛ فارسی
- لنین در مقابله با تروتسکیسم؛ فارسی
- سیمای دیگری از استالین؛ لودو مارتنز؛ فارسی
- تروتسکیسم، سقط دیالکتیکی لنینی، از انتشارات “وحدت کمونیستی”؛ فارسی
- تروتسکیسم ضد انقلاب در پوشش؛ اولژین؛ فارسی
- مبارزه طبقاتی در خلال دهه‌ی ۱۹۳۰ در اتحاد جماهیر شوروی، ماریو سوزا؛ فارسی
- استالین، داستان و نقد یک اسطوره سیاه، دومینکو لوزوردو؛ فارسی
- غبار رومی از روی حقایق اتحاد شوروی و روسیه سرمایه‌داری، ایگور کوزمیچ لوگاجف؛ فارسی
- استالین و مسایل معاصر، گنادی زیوگانوف؛ فارسی
- تروتسکی و تروتسکیسم، انتشارات “حزب کار ایران”؛ فارسی
- توطئه بزرگ، جلد‌های سوم و چهارم، مایکل سیرز و آلبرت کان؛ فارسی
- دروغ‌های خروشچف، گروور فور؛ آلمانی
- استالین یا تروتسکی، ماکس زاید ویتس؛ آلمانی
- ویکی‌پدیا؛ آلمانی
- کشتار در کاتین، جنایت فاشیست‌های آلمانی - آلمانی
- یادداشت‌های دولت اتحاد شوروی به دولت ایالات متحده آمریکا - آلمانی
- گزارش از دادگاه‌های مسکو در سال‌های ۳۸ - ۳۷ - ۱۹۳۶ - آلمانی
- تاریخ حزب کمونیست بلشویک اتحاد جماهیر شوروی در سه جلد - فارسی